

“Otsüji Dang” ta asüba ya atema nisungtemi kechi ashir?

“Otsüji dang” ashiba (**Simply The Story - STS**) ya kanga tang tajung, kechiaser iba yagi otsüji asenok dak atalok ama angatetdaksür. O ji taküm küma arudaksür aser nai angazükba ajak jagi ne nem tebilemtettsü tajung aser taküm nung tashi agütsür.

Babu Ganta – Communication Officer Bible Society, Gulf.

Küm 30 tashi Alimaji dang kü talidak tesemji (my address) kümer, kü tenzükba mapa kodaka tali tali renloktsü arshia ani mesüngzüki alidang, China nunger tambur ka arishi küm 79 nungi ni meyimlai, pa nungi kü temulung tiptem aser tesüngzük angu. Pai iba tesayuba angashi dang kü dang yamai ashi;

‘Ni iba “Otsüji dang” ashiba, ta sür sayuba ya küm 40 tejaklen angashi asübo koda jungla. Khristan ka ama yintet sürnung, Laishiba otsütem jungjunga bilemdanga, tasüngdangba shitak asüngdanga sayua maru aser asüngdangtepa jembitepba kecha maliasü. Tang ni ya angashir Laishibaji kaket tasen ka ama bilemer aser azünger.’

Tsüngrem o sayuba dang sürnung, Khristan shia asoshi Tsüngrem o-ji timi amshitsü mesayutetra tangar jilu ajizüktepba ka dang akümer. Yisui ‘oang aser kin ajak nütsüng kümdakjang’ ta Tenyaba’ nung lenibaji iba ‘Otsüji dang’ ta sür sayuba ya asütsü.

Jim Thurber – Seminary Lecturer/Mission Trainer, Global.

“Otsüji dang” shisatokden agütsüba ya küm ishika tejaklen angashi, aser iba ya kü sarasadem langzüba ka liasü. Ni küm 35 tashi Yisu tenzükba nung alima tesem aisü nung lia aruogo, alima 3 nungbo Yisu dak mamangertem lima liasü. Ajisaka ni kü tamangba indang jembitsü kanga tasak liasü.

Iba shisatokden yagi kü taküm khenyongi melenshitsüogo, osangtajung sayuba nung, nütsüngsüba inyakba nung yimya ka ama bilema inyaktsü aser janratema inyaktsü angazükogo. Tangbo ni Tanela Temeshi den külemi sadok sadoka pelaseta inyaker aser Tsüngrem o agi nisung mulungjang nung tsünga kongshiba meteter. Tangbo ni shitakba tenzükbaji janratema inyaker aser kü tenzükba mapa nung süngjang atangba angur.

Bryan Thompson – Church planter/Missionary/Story teller/podcaster
with story all, UK

Ibai tezüluba medeni jembiba agi dang Lai bushiba tasa lir. Khristan Telok ajak nung aser Bible Schooltem ajak nung ibai subject ka akümstsüla. “Otsüji dang” ashiba tesayuba ya osangtajung sangdongba nung tashi tait hadir ka lir.

Regina Manley – Oral Communication Specialist,
Mission Aviation Fellowship, Global.

Onoki iba “Otsüji dang” shisatokden mezüng agizükli nungi amshiba, osangtajung agi metongi aliba purtem atongtsü asoshi lemanj tajungtibaji ya lir. Iba tesayuba yagi nütsüngsüba nung zündakja inyakdaksüba tashi tait hadirji lir. Aser Tsüngrem O ji onok dak tasen küma rizünga milak ama jangrudaktsür. Onoki Laishiba otsütemji angazüka temulung nung yuteter. Shisatokden nung anguba Manual ya züngang aser teinyaker ka kümang. Nü tanela Tsüngrem den jajabaji aki ama dang memelenshiibo malitsü.

Rev. Apollos Djibo – Director of Fulude Ministries
Shisatokden Centre, Niger.

Otsüji dang ashiba shisatokden nung tajung kaji otsü ashidang otsü ashir jagi pei o nung ashiba nungji lir, saka aji Laishiba o nung tali mebendenloktsü aser o kecha indoka mashitsü kümdanga ashir. Ano tongtibang O kaji tasüngdangba tem agi otsüji olen ka sülen ka ta lephsia asüngdanga aser parnok nem langzüdakja ta aodang Tanela Temeshii tangazükertem mulungjang nung sadema mapa inyakdaksür. Aser otsü nung kechi tangazüktsü rongsen ama rizünga lir itemji ka khen ka khen ta bushiteta angazükdaksür. Iba tesayuba ya tangazükertem asoshi jangratemtsüka kümdaktsür aser parnoki ano kesaji tangar kar dang shitettsü koka aser jangraa kümdaktsür. Iba ya Tsüngrem sentsüwangshi abensadaksüba mapa ka lir.

“Tang iba, tezüluba medeni o agi dang angazükba school (Oral Bible School) alima ajunga nung Arogo lenirtem asoshi kanga nüngdaka renloka odagi.”

Mike Holman – MAF Learning Technologies, Global.

Ni journalist ka ama nübur tenzüker. Karnataka nung nübur lenir noklang aika dang sayutsüsa telok balala nung densemer, mapang tajung Tsüngremi moatsü nung ni kanga tang pelar aser Tsüngrem nem tenüngsang agütsür. ‘Otsüji dang’ ta asüba sayuyim ajanga ni aser ozü kibong Tsüngrem O angazükdaksür aser tali angatetdaksür aser ibaji temulung nung yuteter. Ni nübur aika dangi aor aser koloni odir yangji ni iba kesa Laishiba otsü ashitsü akoker.

M.Krishna M.A – Senior Journalist, Pal Voice Publisher,
V J Pur, Karnataka, India

“Ni Thai nungertem den küm 30 tema inyaker. Kodang ni iba ‘Otsüji dang’ tesayuba ya ngutet, Buddhist yimsü agi moksepa aliba lima, parnok angazükba yimya nung, aji zülu medeni o agi dang angazüktepba yimya, den onsara peta angu.

Iba lima nung arogo tasen tenteta aoba mapa ya kanga nüngdakba ka lir. Anungji nüburtemi yakta angazüktsüsa aser aji parnok sobalibaren den peta saka ochi o ji maibeleni shitak Tsüngrem o tejangja belenzüka sayutsü lemanng ka nüngdaker. Asia nung linük tesem aisü nung aser Thailand nunga tesem aisü nung iba tesayuba ya sayua arur külen, talisa yimtsüngtem nung dang masü saka temetetba lima yimti tem nunga, tebang o agi dang angazükertem asoshi ya koda tapet ta ni bushiteter.”

Lary Dinkins, ThM, PhD. – Bible Teacher OMF Thailand.

“Onok kidang tanur tsürabur malir 60 lir. Anogoshi onoki item tanurtem koda azüoktsü mokoki kanga timatemer. Kechiaser tanur shia tesem balala, kibong yimya balala nungi arua lir. Iba ‘Otsüji dang’ ashiba tesayuba yagi onok kanga yarir. Tangbo tanurtem tangazükba nunga kanga tajungba aser pai angazükba otsüji class nung tangar danga ashir. Yamaji tanela taküm nunga parnok aiener.”

Rev. Vijay Raj – Executive Director Happy Home, Karnataka, India.

“Africa nunger Missionary ka ama, ozü lima nung Arogo tasen tenteter ka, aser Bible School tesayur, Khristan mission mapa nung inyaker ajak dang ni iba tesayuba ya junger ta kuli agütsür. O agi dang Tsüngrem o tejangja sayutsü aser angazüktsü nüngdakbapur ajak asoshi ibai shitakba tangazükdkak ta shiteter. ‘Otsüji dang’ sayuyim ya shitakbaji kidang nungi tenzüker ta nibo amanger. Aonung shia yipdeni maidang, onok ajaki iba tesayuba nung otsü kabosa angazüker mejanga aor. Ozü kibong teti asoshi melenshiogo.”

*Rev. Jacob Ochieng Okoth – Showers of Blessing Church/
Ministries, Founder, Kenya.*

Dorothy Miller aser STS telok ya Laishiba Otsü Ashiba tesayuba nung lemanng sapoka pi jangratemtsür telok lir ta shiteter. Nia STS benshir ka kümogo. Ni Laishibaji iba sayuyim yagi tashir o mashir ajak dang iba tesayuba agütsüdang Laishiba Otsütem taküm küma aruba kuli kü nük agi nguogo.

Charles Cibene – CEO MegaVoice, Global.

Iba ‘Otsüji dang’ angazükba ajanga, Tenzükba nung koba Ethiopia aser tanga tesem tem nung metokmeperi lir aji angur. Laishiba tera soa bushiteta sayuba jagi iba ya Ethiopia ajunga nung amshitetsü junger ta agizüker. Otsü ashir jagi nisungtem Khrista dangi anir aser talisa shirisa otsü ashir parnoki bushia Laishiba azüngdangji Tanela Temeshii parnok ochiba dangi ania parnok taküm tasen küma melenshitaktsür.

Julie Kay Field – Paraclete Mission Group Associate, Global.

Ni Himalaya kintem den inyaker aser ozü kin libalirobaji o agi dang belentepa angazüktepa putu aika yamaji tang aru. Kechiyong onok tezüluba melii o agi tang angazüktepa libaliroa aru. Anungji osangtajung sangdongtsü tajungtiba lemanng kaji iba STS sayuyim ya lir.

Rev. Tinuyangba Imchen – Senior Pastor/Bible Teacher,
Arunachal Pradesh, India.

STS yagi Tsüngrem o angatetdaksür, kechiaser otsü ajungaji temulung nung ayutsü melamela kümdaktsür. Ozü Arogo nung tantsü tambutem azüngtsü aser zülutsü mashiba tem dang Tsüngrem o sayutsü onoki sayuyim lemanng ka ya ngutetogo. Aser kidanger kibongtem aser yimtem nunga aser pei kiyonger tem danga iba otsü shiyonga osangtajung prokshitet. STS sayuyim ajanga onoki Arogo tasen aika tenteta otetdaksüdag.

Rev. Devasahayam – Senior Pastor/Church Planter, F L Church,
Andra Pradesh, India.

Ni kanga süngmangba kaji otsü ji dang ashi nung, aser lephsia ashiba agi, aser ano otsü nungji kechisa keta lir ta shisadanga jembitepba agi otsüji kanga junga tatongi shitetadoker. Mapang mashi ka nung oda nisung mashi kati – iba shitepba aser langzüktepba nungji, kati khen kati khen ta shitepba jagi tilatiri ajak kenteta bushitet. Otsü ashir jagi “Otsü nungji asenoki aji angur südi?” ta tang asüngdang, aser yakta tang telok nung nisung shiai o-ji agiteta mesüra angateta bener aruteter aser mela-melaa atongtepteter.

Pastor Miles DeBenedicts – Cross Connection, USA.

Lai puti meteter aser Laishiba tesayur ka ama ni iba STS ya laishiba rasaa tesayuba agütsüba tajung ka ta angur. Ni küm 24 ozü lima nung nütsüngsüba mapa inyaker, saka azüngtsü aser zülutsü memetetba ka danga nütsüng mekümdaktsü, ya ni tangang rateter. Iba tesayuba kaket ya ajanga ni joko o agi tang sayutsü koker ta metet nung iba (Bible School - OBS) ji tenzüka Tsüngrem o sayutsü angazükogo. Ni nisung ajaki iba mapa inyaktsü junger ta talisa külem medemer Theology azüngertem dang ajungshir.

Rev. Luvao – Jerusalem New Life Pentecostal Church International,
D. R. Congo.

Ni iba Tsüngremer Otsü (God's Story) project Indiai arur sülen, tetenzük nungi tanü jenjang tashi koda renloka aor aji ngua arudagi. Iba Laishiba Otsü shitepyonga otetba aser iba tongmelang yimya nung tashi ka lir aser iba tashi jagi nisungtem taküm tasen küma melenshia akümba nguogo. Asenoki iba putu nung asen linük Kibuba asoshi osangtajung agi koknüra, ni ya shiteter, parnoki angatettsüsa sayuyim agi parnok nütsüng kümdaktsütsüla, aser angazükdakja sayutsüla. Iba STS tesayuba ya Tsüngrem tenzüker ajaki junga angazüka benshitsüla. Asen kin ajunga Khrista asoshi osangtajung agi süngdaktsüdi süra iba sayuyim ya benshitsüla ta ajungshir.

Rev. Dr. Sam Abraham – Director Himachal Bible College,
Berachah Ministries, India.

“Otsüji dang” ta asüba mesüra STS ta asüba tesayuba yimya ya, alima nung temelenshi adokdaktsütsü akokba Lai O bushiba ren tajungtiba tesayuba yimya ka lir. Tanü, Arogotem nung nungdak tulutiba aser tongtibangtibaji Tsüngrem O shitak, Tsüngrem O ama sayutsübaji lir aser aji STS yimya amshia sayuba ajanga akoktsü. Asen Aor akhi tetsütebuo mapang nung tebang O agi dang O belenzüka, angazüka sayua aruba, ibaji mesüka, iba STS tesayuba yimya ajanga Tsüngrem O, Otsü ka ama angazükdakja benshitsü sayur. Tanü, Revival tuluba ka atema aseni Tsüngrem dang akangba ya iba STS yimya amshia Tsüngrem O bushiba ajanga arutsü ta ni bo amanger....

Dr. Sunep Imchen.Dimapur, Nagaland.

Otsüji Dang

**Ajaki shilem agitsüsa sayuyim agi Lai bushiba
“Tebang o agi dang angazükba yimya”**

**Tesayuba Leniba Kaket
Langzüktepa Laishiba bushiloka angazükba yimya
Angaba aser Langzüba**

**Dorothy A. Miller
The God's Story Project**

Simply The Story Handbook, Edition 6a

Copyright © 2006, 2012, 2014, by The God’s Story Project

Published by The God’s Story Project

PO Box 187, Hemet, California 92546

(951) 658-1619

info@SimplyTheStory.org | info@Gods-Story.org

www.SimplyTheStory.org | www.Gods-Story.org

Listen to live stories told in multiple languages.

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted in any form or by any means—electronic, mechanical, photocopy, recording, or any other—except for brief quotations in printed reviews, without the prior permission of the publisher.

Let us know if you wish to translate this document. We will be most happy to work with you on permission to translate and to make certain that all is done using TGSP guidelines.

Dorothy A. Miller

Executive Director, The God’s Story Project

All Scripture quotations in this English publication are taken from King James Version of the Bible.

You are encouraged to look up the Scripture references contained in this handbook. If various Bible versions show differences in content that might change the meaning of the story, study the story itself and seek God to determine how you will tell the story.

(AO Naga Translated by : Mrs. Apokla Ben – Nagaland)

ISBN 978-0-9855206-0-1

Keta alibatem

Jili O: Africa	09
Jili O: United States	10
Tepela O	
Tapu 1: O agi sayuyim tasa nüngdak metetdaksüba.....	12
Tapu 2: Tasüngdangbatem aser Otsütem – Laishibai aniba ama.....	18
Tapu 3: STS sayuyim – tapak ka reprangdangba.....	24
Tapu 4: STS sayuyim nung otsü koda renemtsü.....	25
Tasa I: Nai Otsüji koda renemtsü aser junga shitettsü.....	25
Tasa II: Otsü nung rongsen ama remma aliba koda tutettsü.....	34
“Tanela taküm atema tangazüktsü” koda bushitettsü	
“Tanela taküm nung benshitsü tangazükba” rongsen	
Tasa III: Tasüngdangbatem koda yanglutsü	
Otsü ka shia okila koda renemtsü.....	43
Tapu 5: Otsü renemba aser ashiba koda renemtsü reprangdangdi.....	49
Terenemshiba: Tanela rongsen bushitetba	
Otsü ashiyim mezüngbuba: Otsüji asemben tashi ashitsüla	
Otsü ashiyim tanabuba: Tanelaren tajitetba aser shisalemsa	
Sayuyim tanabuba: Tanelaren tangazükba benshiyim.	
Tapu 6: O lemtep lenitsü	73
Tapu 7: Benshiyim pet peta agiba – Shidi (Elephant) ngutetba indang.....	72
Tapu 8: Azüngtsü zülutsü makokertem asoshi aser o agi dang	
angazükba school	88
Tapu 9: Ai atsütetba – tebilemba melenshia shisadangba.....	95
Tapu 10: STS sayuyim telemsa.....	112
Tapu 11: Kong sayutsü – angazüktsü lemangtem aser STS prokshitsü.....	
O bendenloksema züluba A: Tesayuba meyipa reprangshiba	122
O bendenloksema züluba B: STS koda sayua aotsü.....	125
O bendenloksema züluba C: STS benshirtemi ashiba -	
Anepalua sayutetba aser renlokdaksüba.....	150
O bendenloksema züluba D: Tanishir kati bushitetba.....	154
Tsüngremer Otsü: Alima tetenzük nungi Tatembang maka tashi.....	158
Alima ajunga nung tesendaktep (World contacts).....	159

Jili O: Africa:

Küm ishika tejaklen ni Ms. Dorothy Miller ajurua liasü. Idangji lai kübutsü kenadang Tsüngremer otsü nisungtem dang koda ashitsü aser memelaba limatem nunga Tsüngrem o koda jangratema shitettsü iba indang sayu. Aser onoki külemi Mary aser Martha otsü indang shisadang aser iba senti tangazükbaji tesüngmangtsüka liasü.

Iba sülen ni Nigeria, nung Calvary Ministry nung iba Tsüngrem otsü ashitsü tenzük. Joko ni Africa nung alinük 30 tashi nung osangtajung agi matongba nübur telok den iba sendong tenzük aser aji oda Arogo tasen aika tenzüka odagi.

Asenok ajaki angateter, oda putu ka nungi ka tashi, Tsüngremi pa sasa nisungtem dangi jungkai adok. Laishiba nung tatalokbatem ajanga asenoki iba kuli angur. Yisu Khristai Tanela Temeshi ajanga meimchir asoshi inyakba Pa temeim senti rongsenji bushitettsüsa item otsütem nung miima lir.

STS ajanga Laishiba tatongi bushitettsü aser tazünger o mazünger anapronglai Tsüngrem O angatettsü yarir.

Africa nunger yimsü agi otsü olem ashiba denji kanga tang putepa taküm ka teti tatem maka atema temelenshi pet peta agütsür. Talisa yimtsüngtem kong o agi dang belena takümji liteper.

Iba dak alaka, STS ya ajanga angashirtem pei sasa otsü tatembang nung pei taküm asoshi tangazüktsütem ngutettsüsa tembangdaksür. Aji komasür akümer? Otsü ashir jagi koda ashir iba dak aket aser ano tasüngdangbatem aika angaa alirtem mulung nungi adokdaksür. Iba jagi yimsü-yimpong aser o tajung aika rajema tatongi Tanelaren tajitetbatemji angazükdaksür.

Tanelaren bushitetba aser Tanela taküm nung benshitsü angazükdaksüba ana jagi tangazükertem nem tejangraba agütsür aser parnoki tasüngdangbatem asüngdangtsüsa jangraa kümdaksür. Iba ama sayuyim nung, otsü jagi angazükertemi otsü ajanga tangatetba angur aser lai o teimba ka bilemtetdaksür.

Kintem ajak dangi oa nisungtem Yisu nütsüng kümdaksütsü shirsa aja item ajak STS shisatokden agitsü asoshi ni ajungshir, talisa tazüngba junga malirtem alidak parnoki Tsüngrem den tesendaktep tajung nung alitsü asoshi ni iba ya angazüktsü ajungshir.

Amos Aderonmu – Intl. Director, Calvary Ministries.

Jili O: United States:

Küm 40 dak tema Dorothy aser Tom Miller den metettepa tembar tajung küma alir. STS ya nguteter kelen iba Movie, Tsüngremer Otsü, aser ano iba sayuyim, ka sülen ka ta kanga keraa renloka ainba angudang kanga jangra atemer.

Amangbapurtemi Khrista jungkai adoka sayua, nütsüng kümdakja, aser oda Tsüngrem o agi nütsüngsüba mapa inyaka, iba mapa renlokba angudang onoki pelar.

Alima ajunga nungi kintem madak aser yimtsüngtem ajak Tsüngrem o jangradakja aser tanela tasen adokdakja sayuba tasa tajung angudang, onok kanga tajungshiba angur. Ajaklen nisung ajaki iba otsü ashibayim jangraa kümogo.

STS yimya nung lai bushiyim ajanga oda akhi laishiba angazükyim dang nungi tarokba, terenlokba nung angazüktsü akoker. Aser iba jagi nisungtem teimba tongteter.

Atangji iba yimya nung nisung telok teimba Tsüngremer osangtajung agi tongteter. Tanur-tain ta mali, mesüra koba yimsü ta mali, kong nungi aru ta mebushir, tazünger mazünger ta kecha mebendangi, iba STS tesayuba agi tajungba tongteter.

Ibai ajanga, onok mulungjang nung kongshir kechiyong iba yagi; kecha maka, tazüngba mali, temetetba mali, kecha mesükshir. Nisung aika dak, takar-sensaker, tazünger mazünger, tia ajunger majunger, kecha tebendang mali ajak dak kongshiba, Tsüngrem yimli alima ajunga nung onok tenzükba kümtem nung onoki nguogo.

Don and Sondra Tipton – Founders and Directors, Friend Ships Unlimited.

Tsüngrem nungi ochi o tarokji Laishiba nung tongmelang otsü tem nung miimbanga lir.

Saka kechi koda peri pa tekülak tasa agi Eva külakoktsü yamaji nenok Khrista nem chichiba aser bendanga agütsüba nungi nenok tebilembatem mashileni anir odaktsütsü ta ni tsübutür. (2 Korint 11:3)

Tepela O

Laishiba nung asen Kibuba Tsüngremi, Pai mulungba nung asenok dangi jungkai adok. Pa o asoshi Tsüngrem dang asenoki pelar. Kibubai asenok Pa tenzüksü aser Pa o belena agütsütsü yanglu. Ibayongji onoki inyakba mapa nung kechi agisa tashi itdaktsür, iba asoshi Pa tenüng asanger aser Pa nem sentsüwangshi tetushi agütsür.

“Tsüngremer Otsü”, kaket ya oshi noklang aika nung amshitetsüsa shirnokisa tenla süa yari, parnokji Tsüngremi yokba. Onoki tezülur, tayonger, otsü ashir, noksa tangoker, tenla agütsür, aser “Tsüngremer Otsü” ashir missionary tem telok balala nungi arurtem ajak asoshi onoki Pa tenüng asanger.

Nai inyakbaji linük balala nung, Office nung inyakertem, shingaia memetetsü mesüra mangutsü akok, saka Tsüngremi ngudagi, anungji Pa tenüng sangdi.

1994 küm, Norm McGaryi Laishiba noksa 10 yanglu. Pai tetsüi Yisu la Kibur aser Kümtetdakba ta amangdaktsütsü meji nung Yisu ji, “Niji Ni lir” ta noksa nungji adokdakja yanglu. 2012 nung Norm Yisu dangi teti asoshi ogo aser idakji tetsü den ajuruogo. Pai yangluba noksa ji “Tsüngremer Otsü” asoshi tamendaktak aküm aser STS tesayubaji iba nung jagi tenzük. Normi Tsüngrem tenzüksü jangraba ajemalu mulungjang asoshi onoki Tsüngrem tenüng asanger aser kanga pelar. Nisung kati Yisu meimba ajanga tetsü taküma kümzükdaktsünüa aser alima ajunga Osangtajung agi tongtettsüsa bushitet. Ya asoshi onoki Kibuba Tsüngrem tenüng asanger.

Tom aser Dorothy Miller
“Tsüngremer Otsü” Project.

Tapu I: Tebang o ajanga sayutsü nüngdakba:

Anüolen lima nung Khristan libaliro nung Khristan tesayur ka ama ni Laishibaji angatettsüsa aser taküm melenshidaktsütsüsa sayutsü kü tejangraba liasü.

Tatongi shia sayuba, aser otsüji langzüktepa aser otsü indang jembitepa sayuba agi aji atalokdaktsüogo. Talisa nisungtemji tasüngdangba agi anidakja otsütemji ashir, aser peisasa tangazüktsü tanela tesayubatem agiteta amshitettsüsa laishibaji angatetdaktsür.

Tsüngremi, ni “Tsüngremer Otsü” yanglutettsü leman lapoktsü aser aji ni “Alima tetenzük nungi Teti tatem maka taküm indang” tashi yanglu. Minute 80 noksa ya oshi noklang aika nung prokshioogo aser iba tajangzük onoki nguogo.

Iba sülen, iba otsü amshir telok balala onoki bushia sendaktep. Parnoki ano koda tajungba nung amshitsü aser talisa mezüangi o agi dang angazüktsüpur den Lai Otsü sayutsü nükla agütsü.

STS sayuyim yagi, Otsü ka nung lia maneni dang Tsüngrem o tarokbai yia shitetdaktsür. Aser iba jagi “bilemtettsü” akoker.

Jilai aodang, Talongtsüji shibai anir aru, Meyipa aotsü lemanji pai meteta lir.

Iba yagi osangtajung sayutsü nisung ka tali tasü tait aser tashi tait kümdaktsür.

STS sayuyim yagi otsü ashiri Tsüngrem o ji koma; yamaji dang nisungtem nem angazükdaktsütsü koka kümdaktsür. Kodang “Otsütem” ta südir Laishiba nung lai o tekongtem mashi ka asütsü akok. Mezüngbo itemji otsü ama mangur. Iba kakat yagi item tekongtem koda amshia otsü küma aser jangratema angatsüsa shitetsü ibaji sayur. Aser tanela nung tsüratema tali tali tajungba angatetdaktsür.

Iba ama lai o Tesayuba yimya ya Shirnok asoshi nüngdak?

USA nung STS shisatokdeni aruba kati yamai ashi:

“Ni pastor ka ama mezüngküm, tebilemtsü tulu ka lir ta ni angatet. Charleston Southern University nung küm 4 degree ni angu, Gordon-Conwell Theological Seminary nung tematiba jenjangnguteta liasü. Joko sayutettsü renema lir ta ni bilem. Ni Alima tatem tashi oa Tsüngremi

tenyaba atalokdaksütsü, Pai ni kechi nung lempzüksür ni inyaksü mulunga liasü. Ni junga dang sayutsüngia liasü. Nisungtemi angümdena anga aser sentep tesenshi nung “junga jembiogo” ta shia kishizüing nung salemer ao.

Mapang ka nung, ni tamanger tasen kar parnok sasa ayongdena Sunday school class tenzük. Parnok nem kaket kar agütsü, ‘kidangi or ya züingang aser taruba nung asenoki iba nungi langzüktepa angazükdi.’

Hapta shia ni parnok dang yamai asüngdang; “Nai azüingba nung jagi nai kechi angazük?” “Tasüngdangtsü kar ali asü?” “Jangratemtsü karbo nguteter ma?” Saka, teimba kati ola madok.

Ni idangji parnoki lessonji mazünger ta metet. Tatemsa tezü adang marem nung, ni nisung kari lessonji noktaker ola adoka züingdaksüdi ta asüngdang. Mapang talangka meinperonga atar külen nisung kati noktaker. Mezüing tekong ishikaji timtemseta meilongi o aika aibelena züingba ao. Idangji ni parnoki lessonji mazünger ta angatet. Atangji, ni bilemba ama iba lokti rongnung alir teimba ka high school tashia mazüing. Ni, Pastor lanur ka asoshi tasüngdangba tulu ka ajuru; nütsüing shirnoki azüingtsü memulunger mesüra mezüingteter parnok ya kudasür nütsüing kümdaksütsüba nung takok ngua inyaksü?

Küm 7 tashi college ana tashi nung Tsüingrem tenzüksü renemer ya makoker. Azüingtsü-zülutsü makokertem azüingdak tesem ka aliba indang ni kodanga mangashidangi liasü. Tsüingrem tenzükba nung iba teblemstsü meshisadangi liasü. Aser ni item den, Pa tenzüksü ajaba takok ngua inyaksü ni junga mangazük ta memeteti dang lia aru. Iba yongji, tangbo angazüksü ni yagi aru.”

Iba Pastor aser tangara STS sayuba nung arua atener ajak, iba jenjang küsa nung lir: Saka STS shisatokden nung tener kelen, parnoki Tsüingrem O rizüingba yuteter, ano tejangraba akümer, pei kija taküm nung item Tsüingrem o bilemtettsü akoker aser mapa küma benshia otetdaksür.

Tebang o agi dang ashiba agi Tsüingrem O angazüksü nüngdakba ya koda tulu?

Asen tetsü-tebu nungi zülu makai dang tebang o agi belentepa angazüka aru. Iba kesa angazükym nung Tsüingrem o angazükdaksütsü sayuyim metettsüla aser aji kanga tongtambang.

Alima aika nung pei tenüing zülutetra tazünger ta züingoker. Anüolen nung tain kwikati züingteter-züluteter ta asadangba nung tain noklang

nung shilem 43-i azüngtsü makok mesüra junga angateta mezüngteter ta asadangtet. Ano Anüolen nunger noklang nung shilem 44-i angaa langzüktepa jembitepba ang aginür aser jangrar. Tejakleni aoba linüktem aika iba tia nung ji lir. Tetezü, noklang nung shilem 87-ibo (87%) tazünger-temeteter ka ama angazükba yimya nung mangazükner, saka tebang o agi jembia dang angazükner.

Tangang renloka aoba kintem, kong school-a maka, item linüktem nung tazünger kanga ishika tang lir. Anungji item linüktem nung mazünger angazükba teimba lir. Parnoki kaket nung zülua meyteter, anungji parnok angazükdak aser bilemtettsü lemanji otsü ajanga sayubaji dang lir.

Tsüngremi laishiba zülubaji otsü amai dang zülua lir:

- 10% Tsüngrem o ji rasaa sayuba (exposition).
- 15% ken mejemyim nung (poetry)
- 75% Otsü ama ashiba yimya nung (Narrative/story)

Nai nisung kar dang tatalokba ka indang lemsatepdang, parnoki ne o matemdang tasüngdangba balala asüngdangli aser ano langka shidangli ta ne nem timtem agütsüra, nai tembanga ashitangbo ne nükjidong to samadoker alir. Laishibajia züluba ama kodang ajungaji maneni tatongi shia otir, idangji lai nung shia aliba amaji tepur junga angatetdaksütsü akoker. Tsüngremi Laishibaji noklang nung 75 shilem otsü yimya nung agütsü süra aji oda Kibubai ang pa sasa otsüji shidakjang.

Tanü Lai O sayuyim nung timtem ajuruba:

Senpet ka renema aleper medemer ka dangi yok nung, ano ne dangisa melapoki meyipa arura ne medemer jagi ne senpetji maginer mesüra koma lapoktsü memetet ta nai bilemtsü südi?

Kodang Lai ochi o ka tesayuba yimya balaka nung, onük ka ama tangatettsü yimya nung mesüra rasaa sayuba yimya ka nung alepbanger agütsüdir, tebang o ajanga angazükertemibo melapoktettsü mesüra mangatettsü akok. Joko tangbo asenok shirnokisa Lai ochi oji sayutsü angatetogo, mesamadaktsüi agizükdaksütsü nüngdaker. Tsüngrem o angashir melenshia nütsüng akümtsübur teimba ka tebang o agi angazükertem lir. Kodang asenok otsü ashirtemi otsü nung jagi teraka tezüi odir, tangazükertemi otsüji mebilemtettsü aser mangatettsü.

Kechiba STS sayuyim amshir?

Iba STS sayuyim aser **Lai o onük ka shimteter sayuba** yimya ji balala, STS ji angazüktepa bushiba aser tebang o agi jembia sayuba. Tena tetsüngdaji iba tasüngdangba nungi junga angatettsü; Shibai sayur? kechi sayur? tesayur indang laishibai kechi ashir? student indang, lai o jagi kechi ashir, item indangji tejangjaba nung angatetdaksür.

Onük ka shimteta tesayuba agütsübaji; tesayur jagi mapang agia koba sayutsü aji shimteter, aser lai o ji tangazükertem nem agütsür. Iba tesayuba yimya tai masü, saka iba yimyaji dang masü ta asenoki angatetdi.

Onük ka shimteter sayuba nungji otsü ka ji aisü küma lemsar sayutsü akok. Saka iba jagi angashirtemi bilemtettsü tasakba kümdaksür. Laishiba otsü jagi asenok tanela, taküm aser shi temang atema jembir. Otsü teimba küma lemsar ashiba jagi temetettsütemji tekoloki dang aor, saka tanela aser telong taküm nung tangatetba magütsütsü akok.

Onük ka shimteter sayu dang, pai onükji jangjadaktsütsü atema laishiba tekong aika nungi shimer. Tangazükertemi angar aser karibo zülua ayur, saka iba tesayuba nung otsüji angazüka anidaktsüsa mesayuteter. Anungji shirnoki zülua meyteter parnoki angazükbatemji temulung nung meyteter aser mebileteter. Parnok asoshi ibaji nisung temang nung teret mali ama tang akümer.

Kechisa sayu parnoki mebileteter asünung, pai beshitsübo toktsür tangar dang ashitsüa maka. Otsü ashitsü maka nung tangazükbatemji meshiteter aser mebileteter. Anungji pa mulungjang nung kecha malir.

Süra, zünga-meteterkem jia koda? Parnoki zülua ayuba kaküttem to mereprangibo parnoki angazükba osangtajungji mejembiteter. Sentepi aortemi, parnok anogoshi maparen nung mesüra pei mapai aodang kakütji bener maor. Saka, zünga-meteterkem aser tebang agi tang angazükertem jagibo STS yimya nung sayuba angazükbatemjibo bilemteter aser taküm kuli küma ajak dang shiteter aser parnok taküm nunga ibaji beshia liteter.

Ano tangazükertem aikati pei sasa iba ama onük meyangluteter, anungji tesayur ka dak dang metaloker alitsüsa akümer. Ozü tetzüti kati tesepe nung tilatem yongyasete alibatem nem chiyongtsü mejir arua chidaktsüba ama mapang aben tesayuri terara sayuba ji dang angatsüsa akümer. Hapta shia nüburtem tanabuba onükji angatsü asoshi dang jangraa kumdaksür. Onük tesayuba tali agütsüba jagi ozüji tesepe nung dang küm tenem junga mesüba ama amangbapurtem ji kümadoker.

Ano iba onük tesayuba tamakok kaji; Tesayur jagi nisungtemi ya nüngdaksü südi ta bilemba nung tang onükji renemer. Anungji tesayuri meteta aliba lai tekongtem nungi dang shimteter. Pai akhidang meteta aliba dang nungi tasen bushiloka aser angazüka aotsü lemanji sadema magütsür.

Amangbapur aika telok sentep-senji nung or atener, item nung sayuba aser angashibatemi onük itemi asütsü akok; **sayutsüngiba indang, mission indang, kibong indang, sen koda amshitsü indang, sarasademba indang, Tsüngrem nem tetushi agütsütsü, mapa nung aser sayutsüngiba nung junga inyaksü indang.** Item ajak tongtimbang onüktem lir. Tajung kaji, item onüktem ajakji STS yimya nung sayutsü akoker.

STS yimya agi sayuba nungji, tesayur jagi otsü ka ajungaji amshir aser otsü nung jagi dang tagitetsütem aser tangazüksü tesayubatemji bushitetdaksür.

Onük sayuba nungbo, kadang tesayur jagi jilia shimdir, tanüngba osangtemji mangazükdaksüi oda paidoktsü akok. Saka kadang otsü ajungaji tasüngdangba aser langzüktepa shisa lemsadir, item ajunga ji jungjunga bushiteter. Yangji onük aika nguteter. Tanela Temeshii, pei sasa bushitettsüsa nisung shia nem tangatetba agütsür.

Teti sayua aruba yimya ka ama dang, onük sayuba nung dang, pai lai tekongtem bendena kobai onük jangjashitaksür item ji amshir, iba ama tesayuba jagi, memeteti, tangashirtem asoshi temzüng ozüng ka ama, angadaksür ama akümer. Saka kadang onük masü, otsü amshidir, otsü ajungaji hadir ka ama amshia jembidang aser ashidang tanelai tangashirtem den jembir.

Khenkhenbo, tesayur jagi STS sayuyim amshia sayur, saka ajunga jibo manidakteter aser iba jagi tongtimbang kobai nisung mulungjang nung kongshir, aji samadaksür. Parnoki iba aibelen ya masütsü atema tesayur jagi otsü nemji jembidakja otsü rangbenji meraksai ashitsüla aser sayuyim ajungaji amshia sayutsü merangtsüla.

Ano khenkhenbo, otsüji tesayur jagi bilemba ama ashitsüba masü saka tesayuri sayubaji otsü denji puteptsüla. Shitakba agibo STS tesayuba nungji kobasa tesayuba tasen ngutetdir, itemji otsü nungji alitsüla.

Tesayutsü atema tamentakdak amshiba ama tesayur jagi otsüji amshiadokra, aser parnoki akhidang nungi meteta alibattem aser amangbatem dang sayura, Tanela Temeshii sayutsü aliba lesson

tasentemji mangazüki samatsü. Tesayur asoshi Otsü nungji senti rongsen ama tuteta sayutsüji jangratemtsü aser tesayunütsüka. Otsü ashir atema tongtimbang teinyaktsü kaji ibai lir; yakta shiadoknüaka, lema-lema pai otsü nung tasen bushitetdang jangra-ateмба amaji parnoka jangradaktsütsüsa tasüngdangbatem asüngdanga, parnoki angateta anitsüla.

Telemtetba tashi itshiba

Telemtetba tongtimbang kaji; temetetba linük ka nung Laishiba ochi o-ji metetdaktsütsü nükjidong süra, aser “10/40 window“ nung tesamabapurtem atongtsü nükjidong süra, aser alima ajunga nung memetetbapurtem nem Khrista osangtajung metetdaktsütsü asenok tashi ajak agi inyakdi süra, tang asenoki sayuba yimya nung ya temelenshi tejangja ka akatsü nüngdaker. Asenokia koma bilemer? (www.oralbible.com).

Tapu – 2 Tasüngdangbatem aser Otsütem – Laishiba maliba mapang sayuba yimya

Yisui amshiba yimya: Otsüji shiang, tasüngdangbatem asüngdangang

Yisui koda sayu?

Yisui koda sayu? 200 ben tashi Yisu dang tasüngdangba asüngdang. Pai 3ben tang indang-indanga langzü. Tanga ajak pai ang tasüngdangba agi aser otsü agi langzü, mesüra o entepba agi telangzüba agütsü. Ano Yisui otsüji dang shir oadok asü? Masü, otsü shir külen, pai tasüngdangba asüngdang aser parnok o parnok na jembitepdaktsü.

Yisu Khristai pa torah school nung mazüngba agi mesüra süng mapa inyaker ka tang asüba agi otsü dang amshi asü? ... masü! Ashiko, Yisu Khrista aliba mapang nisungtemji tashir aikabo mali asü südi. Anungji item nisung denji jembitsü asoshi Yisui otsü ajanga sayu. Süra, Farisi tem den a koda? Otsü agi jembi asü? Hau! Pai yamaji jembi aser parnoki angatet aser karibo amang.

Asenoki bilemdangtsüba kaji iba putu nungji o taroktem ajak amshia Yisui jembitsü koka liasü asü? ... Hau, Pai koka liasü. Saka Yisui tashi temetetertem atema dang masü saka nütsüng nüburtemia angatettsüsa jembi.

Yisu Khrista otsü dang sayutsü aruba masü; pai tanelar tesayuba ka bener aru aser shirnokisa anga parnoki angatet.

STS nung atenertemi otsü nung shia aliba ama tanelar rongsentem tesayuba bushitetdaktsür aser item otsü angashirtemia aji oda angazüka item rongsen buishitetdaktsür.

Iba tesayuba ama ya kodang benshidir aser STS shisatokden nung dena angazükdir joko pa iba tesayuba benshir tejangja akümer. Item tebenshir tem ajak Tsüngremi moajangma.

Laishiba rongsen kechisa? Lenmangji

Mapang ka nung nisung ka pei yimtsüng toktsür yimti tulu ka nung mapa kar bushia ao. Pa küm aika iba yimti nungji lia sen aika benden. Tesüsa pa pei yimtsüng bushia arudang yimertem ajaki paji tembar tajung ka ta pelaa salema agizük.

Pa takar asünungji pai medemer tem nem teyari agütsünü. Anungji, pai sentong ka yanglu. Anogo ka asoshi pai yimtsüng toktsü aser meyipa aru. Pai nisung ajak ken sentepang ta ayongden aser ashi, ‘ni nenok tembar,’ iba sülen pai parnok ajak yim tezü kelen tenemlen jagi arur pa ajuruang ta ashi.

Takarsang jagi nisung ajak jatener yamai ashi, ‘ni ayongleni aoba lemangji yangluogo. Nenoki lemang jagi ora, miim rongsen kar angutsü. Anungji oang aser nenok asoshi yutsüba senpettemji nenoki bushiang.”

Anungji nisungtemi aposo aser lenmang nungji jajayonga ao. Kar tatsüka tang or ‘hmm, ya jangratemtsü lenmang’ ta ashi. Asenoki yangi reprangdangdi, aser parnoki anener lenmang nung jagi lisem ishika bener arua kidangi aji shisadangtsü bener ao.

Kar ayonglen jagi asema ao, kadang parnoki lenmang tatem tashi jaja, parnoki nemnema ashi “asenoki iba lenmang kanga junga metet, yangi kecha tasen mali. Aser asenoki rongsen kecha mangur.”

Tanüngba purtemi maneni teti jajaba lenmangji jajayonga ao. Parnoki kati ka den jembitepa jaja, ‘Yangi reprangang, süngdong tasü ka ya, asen medemertem to agi asenok melaa jajatsü asoshi süngdong ya lenmang nungi agienja merüktettsü.’ Kari ai-rong ji leptoker parnok melamela lenmang nungji jajatsü merüktettsü ta angatet.

Senpet yuja kar asüba to arishia asema aotsü melen, parnoki ano meyilongi dang jaja. Aser parnoki parnok tembar takarsangi kanga meranga inyakba mapaji parnoka pelatepa lemsateptsü jangra. Lenmangji parnok asoshi temoatsü ta züngshi, aser tembar takarsang nungi senpetji ibai ta angatet.

Aoksaa parnok rongnung ka noktak, aser medemertem dangji ashi, ‘ya arua reprangang’ ta aja. ‘Lenmang tezülen, süngsem pok nungji jang tetem ka lir.’

Ano kati ashi, ‘yangi reprangang, lenmang tezülen süngsempok nungji reprangang, chipo tasen aika nguogo.’ Maneni lenmang piyongji parnoki miim rongsen ka sülen ka ta bushitetyonga ao, aser parnok tembar takarsangi item ya parnok nem toktsübatemji ta angatet. Iba takarsangi pei tembar shiri pa dak temulung lema bilem aser pa lenmangji aginer, pai yutsüba osettem bushitettsü ta pai metet. Saka shiri lenmang jagi asema alu, takarsangi temeim agi renemtsüba lenmang nung miim rongsenji mongutet. Kechiaser parnoki lenmang nungji senmpet agi sünga renemtsüba ngutettsüsa aser terenemtsür meimtsüsa kecha majiteti asema ao. Saka shirnoki lenmang nung lisem-a züngdanga jaja parnok ano odang lisemji züngdagi, aser lenmang nungji ano mejaja.

Laishiba nung otsü shiaji Tsüngremi asenok nem lenmang renemtsüba den saku lir. Shirnoki laishiba otsü lenmang ajangaji meilongi jajadir miim rongsenji ngutettsü, aser aji Tsüngrem nungi ochi sempetji lir. ‘Otsüji dang’ ta asüba nung asenoki aji oda inyaker.

Otsü ashiba tashi – Nathan otsü tatishitsü

2 Samuel 12:1-14; Tsüngremi asenok nem tanela ochi metetdaksütsü asoshi yimya kar amshir. Dawid chuba Tsüngremi temulung lemtetba nisung, shiba Tsüngremi Chuba asütsü shimtet, tatsüka lir külen pai nüktapangta temenen tulu ka mena aser pei süpai tanishir nem ozüng agüja tetsürla kinungpu tepsetdaksü. Iba sülen Dawidi pei temenen miimbangtsü merang.

Anungji ainkar Nathan Dawid chuba dangi arua otsü ka ashi.

Nisung ana liasü, ka takar aser ka sensaker. Takarsangjibo nashi aser san aika liasü. Kenü anogo takarsang dangi tembar ka aru, iba takarsang jagi sensakerbai mesüa aliba sanji aoyaa tepseter pa tembar nem chiyongdaksü.

Kodang, Dawidi Nathan otsü angashi, Dawid kanga ain adoka aküm. Laishiba otsü nungji ashir, Dawidi Nathan ainkar dang ashi, “Kibuba taküm alinungji, nisung shibai iba ama mapa inyak pabo asütsüla. Aser pai sanji temelen pezüsü agi tali agütsütsüla, kechiyong pai yamaji mejungi inyak aser pai taochi makai benshi.” Idangji, Nathani Dawid dang ashi, ‘Iba nisungji na.’

Dawidi Nathan otsü mangashidang, pa Tsüngrem sülen anidaker ka; nüktapangta, tashioktsüba aser tepsetbaji temenen ta memetet asü? meteter! Aji oda Dawidi, item temenen benshiogo ta mangateti ali asü? Hau! Süra Dawidi temenen menaogo ta nangzük asü? Hau!

Yimya agi, Tsüngrem ainkar kati nisung tepsetba aser nüktapangta anema koma sayutsüngitsü ta bilemer? ... Nathani kechi komala onük ka amshi? Nathani pa dang ‘nai temenen benshiogo’ ta ashitsü melen otsü dang ka ashi.

Kechi atalok ano ken reprangang, Dawidi koma langzü? Dawidi takarsangi koma tai benshi aser kechi lepa agütsütsüla - junga o bendang agütsüogo. Aser pa kechi temerenshi talang angutsüla shitak shiogo. Hau! Pai tepsetba san melen san 4 agütsütsüla, aser pa tasütsü talang ta ashi. Hau, Dawidi otsüji süoki ia bilem aser takarsangi tai kodaka inyak pai angatet aser tanela o tangatetba agütsü.

Dawidi kechi shitak angateta jembir külen, Nathani pai ashiba otsü nungji Dawid maparen nung tanela tangazüktsü tesayubaji agütsü, “Dawid, iba nisungji na.” ta shir Nathani Dawid dang iba temenenji koda

benshi rasaa ashi. Idangji Dawidi Nathan dang nangzüka ashi, “Kibuba anema ni temenen benshiogo.” Iba otsü nung asenoki angur, koba mapa tamajung inyaksang takar nisung madak arutsü ali, tasütsüsa merenshitsüla ta Dawidi ashiba to meyiper par kibong nung ataloktsüsa aküm.

“Otsüji dang” ta asüba sayuyim ajungba kaji iba otsü nungi angur. Nisungtemi Laishiba otsü angur aser pei dak atalok amai bilemer aser parnoki jungjunga angateta jangraa kati ka den rasaa jembitepa shisa lemsateper. Otsü ajungaji shisadanger, otsü nungi angazüktsü tesayubatem ji bushiteta nangzükteptsü akoker. Asenoki item tesayuba dangji Tanela tesayuba tajitetbatem ta jadi.

Tajitetertem jagi o-lemtepa jembiteper kelen, otsü ashir jagi parnok otsü nungji pei taküm apitepa shilem agidaktsütsü sayutsüla, pei dak yamaji ka atalok nung naia kechi koma süla ta asüngdanga lemsateptsü mapang agüjang. Tanir jagi parnok taküm nung otsü amaji koba tangazüktsütem angazük aser aji agi pei taküm nung koda yarir ta bushitetdaktsütsüla aser parnok ajungshitsüla.

Ano jangratemtsükaji, asenoki tanela tangazüktsü tesayubatem bushidang, Tanela Temeshii tangazüker mulungjang nung jembir alir. Asenoki iba dangji kija shia asoshi ochi o aser tanelaren amshiyim ta ajar.

Kechi agi mesüra shiba ajanga iba ya inyaktettsü?

Küm kwika nai Tsüngremji meteta lidir liaka mesüra komaka laishiba bushiba degreeji ngudir nguaka, Lai O angatettsü lemanng ka tang lir. Tsüngrem den asen taküm tesendaktep-ji Tanela taküm. Laishiba ji Tsüngremi meimchir nem agütsüba osangtajungji lir. Anungji Laishiba nung aliba ochi O Tanela Temeshi tesayuba ajanga dang angatettsü.

Tamanger aikati Tsüngrem O ji tangar kati sayudaktsütsü atar. Sentepi aortemi par Pastor ajanga tang sayutsü imlar. Tezüngnertemi lai o sayudak schooli or tali angazüker. Pastori shisaliok rijunung angazükshitsü aor. Parnoki tali angatettsü atema laishiba o ralok kaküttem nung bushir aser item kakëttem azünger. Ano tasen angazüktsü atema mungdangtem nung or atener.

Item tangazükdak ajunga kanga tongtibang, saka ajak dang tongtibangbaji mezüdoktsüla. Iba tangazükdakji Tanela Temeshi koba Tsüngrem sempet lir. Aser iba tangazükdak tali jangjaa angatettsü atema iba otsü ya bilemdangang:

Küm asemdak tali Yisu nungi angazüker külen, nütsüngtemi ano taoksatsü osang ka Yisu nungi angashi. Yisui parnok toktsütsü ta ashi. Pai pei nütsüngtem dang ashi; “Nenok mulung teraksa, mesüra tetsübu.”

Yisui ashiba nungi asenoki angateter nütsüngtemi ya angashidang kodaka aoksaa alitsü? Atangji parnok tetsübu agi sünga aküm. Parnok tesayur tajung aser temeimtiba parnok den joko malitsü. Shibai parnok süneptsütsü? Parnok shibai sayutsü? Parnok dang Yisui tatemsa sayuba kaji teti alitsü Tesayur ka parnok den alitsü ta tenangzükba ka agütsü, aser parnok rongjena malitsü ta ashi. Aser iba Tesayur jagi parnok kodanga metoktsütsü, pai nütsüng shia den anepdang aonung shia hapta nung tenetnü parnok den dena alitsü ta nangzük.

Ni nenok den tesünep toktsür; kü tesünep ni nenok nem agütsür; Alimai agütsüba ama ni nenok nem magütsür. Nenok temulung teraksa, aser tsübu teli. (Yohan 14:27)

Aji saka kodang ochi tanelaji arudir, pai Ochiba dangi nenok anitsü; kechiaser pai peisasa nungi mejembitsü: saka kechisa pai angashidir, itemji pai jembitsü: aser kechi tarutsü lir, item indangji Pai nenok nem metetdaksütsü. (Yohan 16:13)

Tsüngrem o angatettsü teyarir tajungtibaji Tanela Temeshi, Tsüngrem sempet koba Yisui asenok nem toktsür ao.

Tsüngremi Tanela Temeshii Ochi o koda sayur ratettsür:

Saka zülua aliba ama, kechi tenük agi mangu, aser tenarong agi mangashi, aser kechi nisung temulungi mai, Tsüngremi pa meimertem asoshi item ajak renem. Saka asenok dang Tanela ajanga item Tsüngremi jungkai adokdaksüogo, Kechiyong tebilemba ajak, oda tanelai meteter. Kechiyong nisungdak aliba tanela dak alema, iba nisung tebilembaji memetet; aji oda Tsüngrem Tanelai dang Tsüngrem tebilembatem ajak meteter. Saka Tsüngremi asenok nem kechisa angati agütsü itemji metetsü asoshi asenoki alima tanela magizük, saka Tsüngrem nungi aruba Tanela agizük. Ano itemi asenoki jembir, saka nisung shisatsü agi sayuba otem nung masü, Saka Tanelai sayuba otem nung tanela tebilembatem tanela nisungtem dang rateta sayur. Saka alima nisungi Tsüngrem Tanela sempettem magizükteter, kechiyong itemji pa asoshi tamashi lir. Aser pai angatettsü makoker. Kechiyong

itemji tanela tsütsülen nungi dang meteter. Tanela akaba nisungi ajak tendanga o bendangteter. Saka pabo shingaia metendanger. Lai nung aliba ama “shibai atangji Kibuba mulung metet? shibai pa dang sayutsü?” Saka asenok dak Khrista mulungsentsü keta lir. (1 Kor 2:9-16).

Kechiyong mapang talangka dang Tanela Temeshi takdangji tazüing dang yutsüogo. Asenok Pa class nungji yir mendi arung! Teka metonga tasüngdangbatem asüngdangdi. Asenoki otsütemji shisadangtang, otsü nung kechi tait lir itemji angatettsü Kibuba dang shisatsü asüngdangdi aser Pai asenok dang langzütsü ta amangdi.

.....

Tapu 3: Tongmelang agi reprangdangdi

Lesson renemba:

STS jagi otsüji karaa angazükdaksür aser Tanela lesson rongsen ama otsüdak aketbaji bushitetdaksür.

Ano otsü ji zülu makai angazüktsü akokba aser tasüngdangba asüngdanga angazüktsü akokba leman lapoktsür.

Sayuba yimya:

Telemsa anasü lemsar sayutsü akok. Mezüngbuba nung otsü ashitsü, tanabuba nung miim shisatsü rongsen ama otsü nung alibaji bushitsü.

Telemsa ka:

Otsüji asemben ashitsü, otsü nungji kechisa keta lir parnok nem tejangja bushitetdaksütsü. Tangatettsü kaji, otsüji junga shitettsüla, ano pa ama otsü ashitsüpurtemji ajungshitsüla aser jangratemdakja otsü nung keta alibatemi angazükdaksütsüla.

1. **Otsü ashiba:** Otsü ashir jagi otsüji ashitsü, Mezüng ashidang ji angartem jagi otsü jagi kechi ashir meteter.

2. **Otsü ashirtem:** Otsü ashir jagi ano kati otsüji shiang ta asüngdangtsü mesüra nisung anana shitepdaksütsü. (Otsü angar jagi kanga temulung agüja angaa alitsü aser pai shitak ashir asü masü ta angatsüla. Iba jagi otsüji angartem temulungi yidaktsür.)

3. **Otsü len aniba:** Otsü ashir jagi ano tasembenbuba ashitsü. Tangbo nisung shiai shilem agia, angartem teyari agia otsüji ashitsü.

Telemsa ana:

Otsü ashir jagi angartemji tanela rongsen bushileni anir. Saka tangbo otsü ashir jagi angartem dang otsüji tanaben shiang ta masüngdangtsü. Saka otsüji shilem lemsar tatsütsü parnok dang tasüngdangbatem asüngdanga shia aotsü.

1. **Tanelaren tangazüktsü tajitetba:** Mezüng, tanela tangzüktsü temji bushitettsü ajungshir. Angartemi otsü nung shirsa lir, parnoki kechi inyak, parnok shilem kechi, itemji bushitaktsütsü. Aji ser, ano tasüngdangbatem ajangasa tatalokbatem aser nisungtem ajanga Tsüngremi inyakba nungi kechisa angazük lemsateptsü. Itemji asenoki “Tanelaren tangazüktsü reprangba” ta ajar.

2. **Tanelaren tangazüktsü amshiyim:** Tanabuba nung, Tanela tangazüktsü bushitetba nung ajemdaker tanela tangazüktsü tanü nüburtem asoshi nüngdak kechisa ta bushitettsüla. (Otsü ashir jagi asüngdanga angartemji tagitsü bushiteta lemasateptsüsa anir, ibaji “Tanelaren tangazüktsü amshiyim”.

Tapu 4: STS sayuyim nung Otsü koda renemtsü?

STS sayuyim ajanga otsü ashitsü atema temetettsü 3 nüngdaker:

I. Otsü koda shimtsü, renemtsü aser Junga ashitsü.

II. Otsü nungji rongsen koda bushitettsü.

III. Tangazüktsü keta tasüngdangba tem koda yanglutsü aser asüngdangtsü.

Tasa I: Otsüji nai koda shimtettsü, renemtsü aser aji junga shitettsü

STS sayuyim amshia aodang, leniba ka lir aser aji Tsüngrem o ji dang asütsüla. Laishiba nung aliba otsütem ajungaji Tsüngrem o amaji dang ashibaji tajungtiba shitetba, ta tamang agi tenzüktsü tongtibang. Kodang nai laishiba otsü shidir, tanga osangtsüsang kecha tebendenlok, kecha teindok, sayutsüngi tesü mesüra rasaa teshi.

Laishiba Otsü koda shimtsü

Khenkhenbo, tanishiri tang ne nem otsü ya shiang ta shimteter agütsütsü akok. Saka nai dang kodang otsü ka ashitsü shimtettir, yangi lenitsü kar yamai agütsür:

1. Kodang otsü ka tang (mesüra ishika) telok balaka dang otsü ashitsü shimtettir, telok den apet aser tanela lesson aketba aser ano mapang den apet shimtetang. Tanela Temeshii otsü nung tangashirtemi angashitsü tim ochi o dangi na anidakjang ta sarasademang.

2. Kodang Tsüngremi asenok nem Laishiba agütsü, tatalokba aika nungi teshimtettsü aika liasü. Hau, Tsüngremi pa shisa taka nung meimchirtem dak apet otsütemji agüja lir. Asen Tsüngremi meimchir ajak yanglu nung Pai parnok nüngdakji meteta lir. Yamaji, Pai ajak metetba ajanga sobaliba shia tamangba yimya nisungtemi yanglutettsü ta pai meteta liasü.

Laishiba ya sobaliba tesayuba ajak madak tesayuba tematibaji lir. Tetezü tesayuba nungji sobaliba ajunga madak Laishiba tesayubaji temaba lir. Otsü ashir ajak dang ya shisemer, Kibubai nisung ajak asoshi otsü shia nung Tanelaren tangazüktsü agüja lir.

Telok ka atema otsü ka tai shim nungbo ta kanga bo mebilemetsüla. Nai shimtetba otsüji, Tanela Temeshii nisung shia nüngdak meteta osang tajungji abentsü ta metetang.

3. Otsü kar sayutsüngitsü atema mesüra karbo nütsüngsüba atema dang ta lemsaa mali, kechiyong Tanela Temeshi ajanga otsü ajungaji nisung nüngdak yari tejembiba lir aser pai yamaji lemsaa agütsür.

4. Tangashir telok ka den dang nai otsü aika jembitsüsa kümra, Laishiba tetenzük otsütem nungi tenzükba tajungtiba asütsü. Laishiba nung yimya agi ka madak ka amenloka oa lir, taoba otsü aliyongjiang tanabubaji yangluloka oa lir. Saka otsü shia aodangji nai karbo toktsünüra toktsür tangabajiang ashitsü akok.

5. Kodang otsü aika shidir mesüra mangaoka yudir Tanelai anira shimtoktsü akok, aser nai shimtokra, tanabuba shidi ta asüdang otsü tetenzük indang tera rasaa ashitsüla. Iba jagi taoba nung kechi otsü liasü aser dang ashitsüba tsüngda junga sentaktepdaktsür. Anungji angashirtem jangrapangraa renema atatsü. Telok nung mashi kati taoba otsüji shitaktsütsü akok.

6. Kodang otsüji talang südir, oda tekong 15 dak tema, nai otsüji ana kuma lemdanger sayutsü akok. Iba jagi angartemi junga angazüktettsü aser anaprong junga lemsateptettsü.

Tatishitsü: Naaman otsü 2 Chubatem 5:1-27, ya STS sayuyim nung ashitsü tajung ka lir. Ghonda 3, mapang tsüngda nung otsü shir ano lemsatepa jembi nung renemtettsüsa otsüji 4 sü kuma lemsatsü akok. Tekong 1-5, 6-14, 15-19, aser 20-27.

7. Otsü kar nung nisung tenüng mesüra yimtitem tenüng aika züluba angutsü. Otsüji talang asünungbo yamala tenüng talangji metenzükdang lemdangadokang. Aser tanabuba otsü tenzükdangji, idak nungjagi tenzükang.

Yamaji lemsar ashiba ajanga laishiba nung shia aliba ama otsü shitakji nai shitettsü. Otsü ashir aser angartem anaprong atema ibai teyari tulu lir, kechiaser parnoki otsüji junga bilemtettsü akoker. Otsü ashirji yamaji tajungba ashitsü angazüker aser joko otsü anaprongji benteper junga shitettsü akoker.

Tangbo joko nai otsü koda shimtsü metetogo, otsüji koda ashitsü angazükdi:

1. Sarasademang: Laishiba otsüji junga angatettsü, aser jangrapangra aser shitak shitettsü asoshi.

2. Otsüji ken ola adoka zügang mesüra kar nem züngdaktsür junga angang. Tangbo tashi agi talang nung alirtem ajaki angashia zügang.

Nai zünga aodangji ojang karbo melenshia azüngtsü akok, angaa alirtemi angaoktsüsa aser parnoki iba o amshitetsüsa nai o-jang kar shimtetang. Tatishitsü agi, 'tetsübu' melena 'tsüremseta' 'sensen-a' ta. O jembidang amshiba o-jangtem amshitsüa akok. Saka Laishiba nung ashiba o aser tetezü memelenshii Tsüngrem o shitakji ashitsü kümdanga ashitsüla.

Na oshi ka dak tali jembir ka süra, oshi ka nung azüngtsü aser oshi tanga ka nungji otsüji lephsia ashitsü akok. Tatishitsü, English nung Lai otsüji azüngtsü aser pei oshi nung otsüji lephsia aser o jembiba osü nung ashitsü junger.

3. Laishibaji shibanger ne tenük amuang! Temulung agi otsüji tashi agi shiang. Nai bilemtetba tashi bilemdanga otsüji shiang. Ne mulung nung otsüji nüklai arua angutsü merangang. Nai kar amadokra aser mebilemtetra tanen, saka otsüji maneni shia oang. Meilongi bilemtetra otsü nung aliba amadoker arubaji kodang bilemtettir idangji shisemang. Iba ya temulung o masü saka otsü ashirba lir. Tatishitsü agi: Lai otsü nungji Yisui Peter, Yakob aser Yohan anir ao ta lir, nai tenüngtemji amaadok, süra nisung asem ani ta dang shia atang, otsüji maneni dang shia oang aser parnok ta ashitsü melen nai tesülenbo Peter, Yakob aser Yohan, ... taji ashitsü akok.

4. Ano otsüji ola adoka tashi agi khen züngang. Nai zünga aodangji o kar züdoka lira mesüra bendenloka lira idangji metongshia angazüka aotsü. Nai otsü paikati temulung nung yutet na? ta süngmangtsü. Otsü ashitsü bilembaji talang süra (tekong 12-15 tsüngda), ana kuma lemdanger angazüktsü akok. Otsü aika yimya agi parnok telemsaji adokatoker. Nai otsüji ne mulung nung lemsaa noksa ana ama nüklai arua bilemetsü akok. Nai o jang shiaji temulung nung akoktsü merangtsüla ta masü saka nai **otsüji nü mulung nung yua nüklai arua shitak bilemtettsü meranger.**

5. Ano ken tenük amur otsüji ola adoka ashitsü. Nai ola adoka azüngdang ojang meshitakbatem to endoka aser otsüji ne mulung nung ano tali nüklai arua lephsia shiang. Nai mezüng ashidang bilemtetbatem dang teimba nai bilemtettsü akoktsü. Ano khen nai laishibaji lapoker ola adoka züngang. Tilateri ajakji shitak azüngtsüla. Tsüngremi koma agütsü yamaji angatettsü kümdanga azüngtsü kanga tongtambang.

6. Otsü tenzükdang aser tatembang nung kechi koma ashitsü renemang. Nai ashitsüba otsü atema leman yangluang. Koda tenzüka ashitsü aser koda tembangtsü mela mela bilemteta shia aotsüsa tetenzük nungi tatembang tashi metongmetonga yanglutsüla.

7. Ne kolok nung temaitsü yangluang. Zünga aodang aser tenük amur ashidang o-jang kar tebilemtettsü tasak kar ajurutsü akok. Item o-ji mesüra tenüngtemji nai aiben züdoker alitsü akok, item nungji temaitsüji nüngdaker.

a. o-jang melena, tenüng, mesüra oset ka ajanga bilemtettsü atongang.

b. asak yonga tenüng bilemteta amshitsü kanga tongtibang, anungji, otsü nungji nisung mesüra linük amala tenüng amshitsü mamatsüla.

8. Otsüji shitak meshitet tashi lephsia ashitsüla.

Tsüngremi otsüji koma shitaktsüner, otsü jagi kechi sayuner, jungjunga bilemdanga ashitsüla. Kanga junga meshitet tashi lephsia ashitsüla. Otsü ashir mapaji, o jang shitak ashitsübaji masü saka otsüji shitak ashitsübaji lir.

Mejangjaba kati ayaoka aiba

Asenoki langka tasen ka angazükdang, asenoki shitak ta angatetbatem aser kobatempa angazüker itemji kar dang amshir.

Tatishitsü agi, onok külemi inyakertemi ni STS tesayuba ka züluba angatsü mulungtep. Kü tebilembajibo ni zülubaji kodaka jangja ibaji metetnüba liasü. Saka Tsüngremi kü dang iba ajanga tangatetba tajung ka agütsü.

Ni zülubaji junga angatettsü atema parnoki otsüji metettsüla. Anungji ni mezüng tera akmesenba nisung ana dang otsü angazüktsü ashi. Tena rongnung tetsürla ji STS shisatokden pezü tashi nung yaritepa dena aruba tetsür ka liasü. Kabaji küm 80 tain tambur ka aser asangur ama inyaksü meranger, saka iba mapang tashi nung pai otsü ashitsübaji jenshia dang aru.

Ni sayuba yimya ya beshira iba tekong ter otsü ya minute 10 nung angazüktsü. STS yimya nung angazükba otsü ni parnok dang lephsia ashi. Ola adoka otsüji mezüng khen zügang. Aser nai aji azüngdang nai teti jembiba ola osü agi ashitsü merangang. Tatishitsü agi; “Ajiang” ta ashitsü melen nai “reprangang” ta ashitsü akok. Nü kolok tenük jagi otsü nungji kechi asür angutsü atongang. Nai aji mezüng züngzükli nü tenük amur ola adoka otsüji bilemdanga shidangang.

Nü nükjidongji kesa oren to bilemtettsüba masü saka kesa otsü to bilemtettsüba lir. Iba sülen meyipa or nai ano ola adoka khen züngdangang. Nai toktsüba shilemtem nai ajitettsü. Tenük amur ano khen ola adoka zügang. Aji oda pezüben tashi zügang.

Item külem tenzükertem jagi ni ashiba amaji inyak. Aser parnoki tenzük. Parnoki azüng saka ola madoki dang! Katia ola adoka mazüng anungji ni nena ya koda azüngtsüla ta asüngdang? Tenapronglai langzü “ola adoka.” “saka ni kecha mangashir”.

Tebursang jagi langzü “ni atema tang azünger” “saka nai tashi agi azüngtsü meteta lir, ola adoka azüngtsü meteta lir ta ashi” “kechiba nai ni ashiba ama meinyaker?” ta ni asüngdang.

“Ni memetet ni kodanga aji oda meinyakdang” ta pai langzü.

“Hau” ta lai langzü.

“Süra kechiba ola adoka mazünger ni mangateter” Nüma medangteti lai “aji oda azüngtsü ni aaker” ta langzü.

Tenati azüngtsüba otsüji Zakia otsü shibai Yisu kanga dang ajurunü aser pai karibo tamashi ta ashitsüsa mapa inyak ibaji angudang onok ajak menütep. Iba denji külemi, iba otsü nung ochi tangatetba ka agütsübaji Zakiaibo tashiba ajakji inyak!

Iba sülen ajungshia tenati ola adoka azüng aser tenük amur otsüji tajungtiba agi ashitsü merang.

Pezüben tashi shir külen ni tena dang asüngdang, “Otsüji küdang ashitsü asü?” Tesüngmangtsüka! minute ter tsüngda nung maneni tashi agi azüngba yong tenapronglai otsüji kanga dang junga shitet.

Ni tambusang dangji asaya menüa “nai teti tekong ter minute ter tsüngda nung temulung nung rizünga yuteter asü? ta ashi aser pa oda menü.

Tetsürla jagi ola adoka nemnema ashi, “ni iba amai laishiba otsü tanga mapang kodanga mangazükdang.”

Inyakyim ajakji nai amshi asü mamshi” ta ni asüngdang. Lai menürema dang ya mezüngbuba ta langzü.

Iba STS inyakyim nung sayuba ama nenok ajungshitsü atema iba tatalokba otsü ya ashir. Kechiaser tanga nai item otem ya züngdar. Na tangateter ka ta meteta lir. Saka STS yimyaji tebang o agi dang jembia angazükba yimya asünung STSji shitak inyaktettsü atema khenyongi alima tasen kati ayir ama bilema inyaktsüla.

Tamang agi STS mera ajungaji agitsü merangang. Onok office nung atalokba temalen ashiba otsüji ajak nung ataloker aser ibajagi sayur STS

inyakyimji tesadang ka dang amshi nungbo tebilemba aser taginüba ama mataloker. Agüja aliba ama STS inyakyimji nai inyaksü merandang dang Kibubai ashiko nü nem tarokba aser tejangjaba angatetdaksütsü asoshi tangatetba aser terajemba shisatsü aika agütsütsü.

Otsüji koda tarokba nung aser janratema angadaksütsü:

1. **Otsü** – kong atalok, iba indang bilemdangang. Nai shimtetba otsü zünger külen koma tenzüksü nai metetatoktsü. Janratema angadaksütsüsa nai o tajung kar agi tenzüksü renemang.

2. **‘Tenüng melen amshiba ojang’ temji melenang.** Otsü nung shia aliba tesem aser nisung tenüng agi ‘iba’, ‘la’, ‘pa’, ‘parnok’, item melen tenüngtem jagi melena shiangma.

3. Otsüji kodang atalok iba mapangji bilemdangang.

a. Otsü nung aliba tatalokbatem atalokdang mapang agiba den nai tang azüngba mapangji kanga agia tatsüba agitsü. Anungji junga angatetsü atemaji meilongi azüngtsüla. “Lenmang otsü” to bilemdangang. Shirnok meilongi jaja parnoki tang rongsen to angu.

b. Ne mulung nung otsüji tatsütsü bilemtettsü merangang. Otsü nung nisung shia jagi kechi bilemer asütsü, mesüra kechi koma inyaker asütsü ta bilemang.

c. Otsüji ataloker küm meyi aika süir asütsü akok, saka parnok mapang nung item nisungtem jagibo pa taküm nung iba tiaji mezüngbuba ajurur aser litanger asütsü. Nai aser ni Laishiba otsüji aiben angashidanger, saka parnok mapangji bilemdangang. Parnok shingaia iba tiaji majurudang. Anungji ne mulung nung item tatalokbatemji iba mapang nung alirtem jagi koma bilemer alitsü, parnoki ajangshibaji koma ka sür alitsü ta shisadangtsüla.

4. **Otsüji asangsang sayuang:** Otsü nungji nisung shiai kechi asür aser parnok koma kati ka den sendakteper reprangdangangma. Asenoki shisadangra parnoki jembiba aser inyakba jagi tanela nung tangatetba aika agütsür. Otsü ashir jagi otsüji jungjunga angatet nung tang junga shitettsü.

Laishiba nung asenoki azüngba nisungtemji, oda parnoka asenok amai nisung tang liasü. Aikati Tsüngrem tashi angaaka aser tia tasak ajak nung tamang kateta lia arubaji parnoki mapang ajak nung tashi angatsü aser tamang katettsüsa telemtetbatem agia lia aruba lir.

5. **Otsü nung aliba temji ajakji shiang.** Otsü nung kechi jakla yimya benshia jembi, naia item jakla/jilo ji sayutsüla; tejashiba, tepela, ain

adokba, mulung masü, tetsübu, ano yamala. Jiloshi sayubayim agi akok tashi sayua otsüji sayutsüla. Nisungtem jagi koda jembu, koma inyaker alitsü ta nüklai arua nai ashitsüla. Otsüjia junga shitettsüsa aser lai o nungi mepilai ashitsüla.

Otsü nung jaklaji nai jangjaa mongura, nai item jaklatem mamshi tajungba. Itemji kodanga masütsüla ta Laishibai ashir.

“Ni nenok dang kechisa melar, aji nenoki kümdanga benshiang, nai iba nungji tebendenlok mesüra ajemma tekümdaktsü” (Taz. 12:32).

“Tsüngrem o ajak shitak ta kuli adoker. Pa dak jenokbapur asoshi pa jong lir.

Pa o nung nai tebendenlok, mesüra pai na artsütsü, aser na tiyazü kümdaktsütsü.”

(A.Shin 30:5-6).

6. Otsüji rasaang: Nai otsü ashitsü merang dang, otsüi aginüba amaji ne ola-osü aser temang arakzübaji alitsüla.

a. Kodang nisung kati mezüngbuba otsü ashitsü tenzüker, khenkhenbo otsüji angatetdaktsütsü asoshi temang arakzüa ola balaka agi ashitsü merang dang, olaji tepela tulu nung jembitsü aposor, saka otsü tatem tashi yamaji ashitsü merangra tanganütsü maket akümer aser tejangrabaji samatsü.

b. Shitakba agi, otsü ka nung tejashi, tetsübu, temeim jakden, temulung masü mesüra tanga jaklatem, item ajak dena lir. Anungji jokdena pelaba ola tulu agi tangbo otsü ajakbo mashitsüla. Ne olaji melenang. Ola nemma mesüra saketa, mesüra ola tila agi tanemi, jembia ashitsüla. Tesem kar nungbo meyilongi aser otsü yimya nungji angatetdaktsütsü meji nung kara-kara, ta jembitsüla. Yamaji otsüji ne ola aser arakzüba jagi tajungba angatetdaktsütsü.

c. Oshi shia nung, nisungtemi jembitepdang, ola kar ojang madoki ashiba agi angatetadoker.

Tango sadoka aser ola adoka amenba jagi belemba temaitsü sayur. Menüba aser memenüba agi nü mulungsentsü koda lir metetadoker.

d. Otsü angadang khen anena ashiba, aser ojang shiaji meyilongi jembia ashiba tem ajanga angartemji jangratemdaktsür aser angazüktsü akoker.

Tati: Zütsüra anepba dang “Yisui teka songlao kongshi” ta ashidang Otsü ashir jagi olaji memelenshii aser anena mesüi kodang shidir, mapang tajungji süidaktsüogo. Kechiaser Yisui zütsüra aketer dak kongshitsübaji kanga tesüngmangtsüka. Anungji yangji maneni shia ora tetezüji magütsür.

Kechiyong Yisui aria bitem nung yamaji inyak iba tetezü angatetdaktsüsbaji ola nung aser jembiba yimya jagi sayur. Zütsüra aketsang aser Yisu tena tsüngda tatalokba mapang tepur tajungji sayur. Aser aji otsü ashir jagi ola yimya nung aser jangratema angatsüsa ashitsüsbaji tongtimbang – Yisui – pei “teka songlaa – aser – zütsüra aketba dak – kongshi.”

e. Otsü jiloshi ama agi ashitsü jangratsüla. Taneptsü anguba ka ashidang talisa ola tanemi aser anena aser arakzüa ashiba jagi tali tejangja nung angazükdaktsür aser mamai bilemtetsü akoker.

f. Otsü teimba ka tejembir jagi ashiba ajanga tang sendaktepdaktsür. Aser itemjibo teti jembiba ama yimya ola jagi ashiyonga angatettsü.

g. Khenkhenbo otsü ashir oren yimya jagi, otsüji jangratemtsüka kümdaktsür. Otsü ashir ola-osü yimya ajanga tesemtem tenüng melenshia mesüra otsü tesem ka nung jangra tatamba angatsüsa shiteter. Itemji temulungjang ajunga agi züngzünga jembidang jangratema angatsüsa shiteter. Tejembir jagi oda miim o kar ashir ama ola tila agi aser menürema mesüra tatalokba dak apet osü agi jembidang otsüji junga angazükdaktsür.

Ojang kar, “idangji”, “iba sülen”, “parnok tonga arur külen” item o tem junga amshiba agi otsüji jangrapangraa angadaktsür.

7. Jiloshi yia otsüji shiang mesüra sayuang: Teka aser temang ajunga arakzüa otsü dak peta ashiba jagi itemi sayur – tsübuba, chidiyongdi, mit adoka küpzüktsü merangba sayuba, jenzük-jena aoba, süngmangba, tasü tait jakten, shisataka, tejashi jakten.

Nisung ka indang jembidang na noktakbaji tera asetshia nokdaka pai kolen ka repranga jembir asütsü ilenji repranga aser pa kechi inyaka ibaji ashi ta bilema jembiba ajanga tajungba angatetdaktsür. Tatishitsü, taneptsü anguba nisung süngmanga noktaker reprangshirema tanemi pa anepba lenji arakzüa, ano jokdena aser pelaa sayua ta asütsü.

Ano tekümdangtsü O ka: Nisung kari nai otsü shizüker kelen arua “kanga junga shiogo” ta mesüra “nai otsü ashiba yimyaji kanga junger” ta shira nai ano khen bilemdangang, nai koma ashi, aser koma arakzü. Otsü ashirji masü saka Tsüngrem o-ji tongtimbang agütsütsüla. Otsü ashir tali arakzüa jiloshi yia ashiba jagi angartem otsü nung jagi meyipshia parnok nüklaji Tsüngrem o nungi agientsü aser angaba dang nungi ajibaji tali kümdaktsütsü mela-melar. Tajungtibaji na arakzüsbaji tera-ra dang aser nai kechi ashir iba o den medema pet-peta ashibaji lir.

Ne otsü ajanga nai kechi aginür? “Iba otsü jagi kü den jembiogo” mesüra “Otsü nung alisang/alilaji ni” ta parnok nem shitetdakjang.

8. Otsü ashidang mener asü noktaker ashi tajungba?

Aikati mener otsü ashir. Practice asü dangbo noktaker ashi tajungba. Iba jagi ne temang arakzua sademsadema jembishinütsü ajunger. Aser nai otsüji telok tulu nung ashitsüsa kümra nai practice asüba amaji terenemjem lir. Otsüji angar külen parnoki angazüktettsüla aser bilemtettsüla. Arakzua ashiba jagi bilemtettsüba asoshi tang masü angaba otsüji anguba ama bilemtetdaksür.

9. Otsü yamai tenzükang:

“Tang otsüji ya” mesüra “Laishiba otsüji angang”. Laishiba teti am-ang, khen khen lapoka repranga sayuang, nai ashiba otsüji Laishiba nungi dang ta angatetdaksütsü asoshi. Okila ashidangbo shibanger amtsü akok. Kechiaser ibajibo ne o.

Khristan yimsü mamanger alidakbo Laishibaji mamshi tajungba aser ‘ibai Laishiba otsü’ ta mashitsüla. Otsüji dang shiang, tangashirtem dak kongshia jembitsübo Tanela Temeshi mapa.

10. Nisung shia tejak nungji khenkhenbosa ranglokang: Aikati o jembidang kar dak dang tenük agi rangloker, aser tanishir mesüra pei metetbatem dak tang tenük yoker. Saka STS nung, tatenertem ajak dak ajia o jembitsü aser otsü ashitsü ajungshir.

Iba lima nung tulus, takar, tanishirjisa taoba ta alima yimya agi ashir. Hau! Ajia tongtibang. Saka iba shisatokden nung asenoki nisungi magizükbpurtem, tetsür, tanur, tongmelanger, jentokbpur, mashi memetetertem, ajak züngoker ta sayur.

11. **Otsü ashibaji yamai tembangang:** “Ibaji otsü tatembang” aser nai Laishibaji shibangang.

12. **Nai shimtetba otsüji aiben lephsia practice asütsü merangang.** Nisung shinga melira, anasa aliba shiruru mesüra süngdong denjia jembiang. Teti ya metetang, Otsüji o-jang shia nai bilemtettsü temerang, saka otsü zülua aliba amaji tang ashitsü merangang.

TASÜ ITANG - TAMANG KAANG – KECHA TEZÜLU.

Yisui mezüng nütsüngtem dang sayudang pai zülu asü? Masü! Ne dang nisung kari ne taküm kuli shiang ta asüngdang nung, mesüra nai ne kinungbo/kinungtsü mezüng ajurudang koma asü shiang ta asüngdang nung, mesüra nena taküm nung tepelatiba anogo ka indang shiang ta

asüngdang nung nai, “kü tezüluba reprangdangdi” ta langzüksü asü? Kechiaser taküm nung tajuruba mesüra ajangshiba kar mela-melaa bilemteter aser iba otsüjibo kibur küma jembiteter. Tanü kechisa atalok ajibo pei sasa dang shia oteter, aser aji otsü ama shiteter.

STS nung nai tangazükba tasen ka nüngdaker. Na tesayur mesüra sayutsüngir ka asüksü akok. Anungji nai taoba nung tezüluba amshia lira ano amshitsü akok. Saka otsü ashitsü atema nai tezüluba menüngdaktsü.

Nai kidang yangluba chocolate cake ka chidang aser junga chitet. Nai aji koma yanglu asüngdanga naia yangludangtsü akok, saka nai chocolate melen vanilla aser atta melen jang amshia yanglutsü asü? Masü. Cake ajungtsübaji nüngdakba ajak shitak meyoktepa yangluba ajanga adoker.

STS ji shitak angatettsü atema pa tesayuba amaji shitak anitaktsüla. Kechiaser item tesayuba shiaji nükjidong kaka lir.

Anungji STS nung otsü renemdang ne mulung nung dang tatongi shia renemtsüla saka tezüluba mamshitsüla.

Nisung shia STS shisatokden nung kenbosa atentsü ajungshir. Nai oren 10 minute 10 nung angazüktsü akoktsü.

Tasa II: Otsü nungji Tanela rongsen koma bushitettsü?

Laishiba otsü nung rongsen-ji – Tsüngremi Lai ochi-ji otsü nungji enoksema yanglua lir. Item rongsenji tanelaren tajitetbatem aser tanelaren amshiyim-ji lir. Itemji asenoki bushitettsüla. Aser aji asenoki bushitettsüba.

Tanelaren tajitetbatemji Tsüngremer mapa nisungtem dak atalokbatem lir aser Tanelaren amshiyim ji Tanela Ochi O koba nisungtem dak nung jagi ajizük, ibaji tanü asen taküm nung benshitsü angazüktsübatem lir, aser aji asenok sasa bushiteta ne taküm aser kü taküm nung amshitsüla.

Tanela taküm chiyongtsü bushia arurtem yaritsü asoshi:

Tenyartem mapa nung Filip aser Teyangluba nisung otsü to shisadangang. Yangji tongtimbang nisung ka Etopia nunger teyangluba nisung kor talongtsü nung mener Isaia kaket nungi züngyaa liasü. Laiji rasaa jembitsü Tsüngremi Filip Teyangluba nisung dangi yok. Otsü ka angatsü-ji tajung, saka nisung ka nem aji angatetdaktsütsübaji Laishiba nung tatongi sayutsüba mapa ka lir.

Tanelaren tajitetbatem:

Tatalokba otsü ka azünger ama tangbo Laishiba otsü ya mangatettsüla. Tanela tangazüksü asoshi shisadanga aser Tanela tangazükbaji bushiteta azüngtsüla. Laishiba nung aliba nisungtem shia asoshi Tsüngremer sendong kaka liasü. Item takümtem nung jagi kechi angazüktir (mesüra mangazüki ali), item ajak nung jagi asenok taküm asoshi Tsüngremi kechi angazükdaktsüner aji bushiteter.

Otsü nung ashiba nisungji na kümer kodang nai otsüji shisadangdir, Tsüngremi parnok shia dak kechi inyaker aser koma inyaker aji nai angatettsü. Idangji Tanela tesayubatemji rongsen ama nai bushitettsü. Tanela tesayubatemji ngutettsü atema otsü nungji kechi shia lir ano khen züngzünga nisungshia mesüra telok ka atemaji kechi shia lir ta lephsia reprangdangang. Tsüngremi parnok shia tang langkabosa shia angutsü.

Shisa Taka O:

Yimtsüng ka nung, tzübu aser tzü atema kanga pangsentepa aru aser mapang talang ka iba meji nung mangatettepsa adok. Anungji parnoki shisa taka nisung ka dangi shisatsü asüngdangi ao. Iba shisa takasang jagi pai tasüngdangba jenti asüngdang ta nisung ajaki meteta liasü. Pai timtemji junga angatettsü meji nung tasüngdangbatem aika asüngdang.

Anungji kodang yimertemji pa dangi aru, pai mezüng yamai asüngdang, 'Nenok tebilemtsü kechi lir tongmelang agi shidangangjung. Kechi agi nenok timtemdaktsür?' Yimertemi parnok mangatettep indang o tatsü agi ashi. Ano pai tanaben asüngdang – 'ni ano tajungba angatettsü atema nenoki ano iba jakdang kechisa atalok shidangangjong!' Kechi agi parnok yamai mangatettep adoker rasaa shir külen ano pai ashi, 'Tang ano kü dang tatalokba otsü ajungaji shiangjong! Saka otsüji meyilongi shiangma.' Anungji nisungtemi parnok tia ajakji ashitsü tenzük.

Yimertemi otsüji tatsüka tashi shia aodang, pai anendaktsü aser asüngdang, 'iba tashi nung langzüangjong – nenok kari idangji langka inyak asü meinyak mesüra ashi asü mashi? Kechiyong iba jagi kechi atalok ni aji tajungba angatettsü.' Yimertemi aji langzür külen ano pai ashi, 'Idangji nenok kari telemtetba kar agi asü magi? Aser nenoki telemtetba kar agir lira iba telemtetba dang nungi balaka kechi telemtetba agila? Koba amala telemtetba agi, parnoki langzüdang pai yakta dang ano asüngdang, - nenoki iba telemtetba agiba ajanga kechi atalok meteter na? Aser iba telemtetba jagi shirnok daksa kongshi?'

Joko parnoki otsüji ajak shir kelen shisa takasang to agi tajungshiba o tejangja agütsü. Kechiaser pai parnoki langzübatem ajanga parnok otsüji jungjunga angatet.

STS nung, Laishiba otsütemji jungjunga angateta tongtipang tatalokbatem bushitettsü nüngdaker. Itemji metettsü atema shisa-taka nisungi inyakba kesaji asenokia tasüngdangbatem asüngdangtsü nüngdaker. Saka item tatalokbatem, koba otsü ka ama dang masü, iba dak tali asenokibo bushitettsü nüngdaker aser aji Tanela tesayubatemji lir.

Laishiba otsü aika nung nisungtemji shisa buluba mesüra tebilemtsü akabatem angutsü. Itemji parnok 'tia aser tensa' temji lir. Ibaji angatettsü atema otsüji meilongi shia talangka maodang tasüngdangbatemji asüngdanga 'tia aser tensa' ji metettsü nüngdaker. Otsü nung nisungtemji timtem nung alir asü, mesüra yasatsüra nung alir angatettsü aser reprangtettsü merangtsüla. Parnok tetsübu nung ali asü, mesüra mangatettep adoka ali mesüra ratamataba kar ali ta bushitettsüla.

Item 'tia aser tensatemji' angatetba ajanga otsüji koda atalok ta jungjunga angateter, aser asenoki parnoki ajangshiba amaji metettsü akoker.

Shitakba nisung kari iba otsüji taküm nung liogo:

Parnok taküm aliba indangji bilemdangang. Otsü amaji masü saka parnokbo kecha mebilemdangi dang item tia aser densa ajakji parnoki asangsang nung lia aruogo. Otsü nung mezüng shilemji ken balaka shisadangtsü, aser angadangtsüla. Ya asüngdangang, 'yangi nisungtem nung jagi Tanela tesayuba kechi angazüktsü akok aser parnoki ashiba nungi ni kechi angazüktet? Parnok tsübu ali asü mesüra tasü tait lir? Jashia ali asü mesüra pelaa lir? Mesüra, ano parnok tanga kechi tia nungsa angur? Parnok kechi agi yamaji kümdaktsü nai koda angatettsü?'

Shilem shiaji shimtsü reprangdangang. Ashiko, nisungba jagi tanga kaang shimtettsü akok. Laishiba nung otsütem ajak nungji tebu Tsüngrem aser Yisu Khrista dena ajaki balala shimtsü koka liasü.

Nai kodang item nisungtem jagi balala shimtettsüsaji angur idangji nai ochibaji nguteter. Ya metetang, item shimtetbaji parnoki mezüng parnoki parnok kolok nung bilem, iba sülen parnoki shimba amaji inyak. Nai bushiba otsü nungji shimba indangji dang nai angur.

Bilemdangang: Koba lemtetogo iba dang nungi tajungba koba telemtetba ka agitsü leman ali asü mali mesüra tamajungba-ang süla?

Teshimtetbaji majung asütsü südi aser iba jagi mepelatepba ang aser temulung yiruteptsüang ka süla. Teshimtetbaji tajung aser shitak ka agitet asübo aser mapa tajung ka adok nungbo, aser tesüngmangtsü mapa ka adok asünung mesüra tajung ka atalok nung, nai süngmanga bilemtsü, iba telemtetba shimtetbaji ajanga shibasa kongshi, aser koda kongshi? ta bilemdangtsü nüngdaker.

Kechi inyak aser kechi inyaktetla ta Tebu Tsüngrem, Techir, aser Tanela Temeshi indang tasüngdangbatem nai asüngdangtsü akok.

Asenoki lai o nungi Tsüngrem jakla kodanga memelenshir aser Pai kechisarena ajak temsüa dang shimer ta metet.

Saka mapang ajak nung asen tesüngmangtsü Tsüngremi kechi inyakla ta bilemdang, Pai kechi inyaksü shim medemdangtsü akok aser iba tetemsü Tsüngrem jakla metettsübaji jangratemsüka. Aji oda Tanelaren tajitetbatem nguteter. Otsü nungji shilem ajakji repranger aser kesa tasüngdangbaji asüngdang. O tem, teinyakbatem, teshimbatem aser shimtsü bilembatem, item ajakji asenoki reprangteter aser item telangzüba ajanga tangar daka koda kongshi ibaji angur.

Ya teti asüngdangang: *Item nisung dak Tsüngremi kechi inyaka ni angur mesüra item taküm nungji Pai kechi südaktsür?*

Shirnoki tejangjaba metetnür, tasüngdangba kar agütsür aser aji oda shisa takasang asüngdangbatem ajanga nai ibaji bilemdangtsü. Otsü nung jagi lemanthem balala ajanga rongsentemji ngutettsü asoshi item tangatetba kar bilemdangtsü asoshi agütsür. Item tatishitsütem ya nai bilemdangtsü atema ashi, tangar dang nai otsü ashidang asüngdangtsübatem ama masütsü akok.

Nesasa ya asüngdangang: Iba otsü nung Tsüngremi koma inyak nai koda angur? Pai kechi inyak aser koda inyak iba nungi nai Tsüngrem indang kechi angazüker?

Anungji asenoki 'tanelaren tajitetbatem' ji yamaji bushir aser angazüker. Maneni otsü aika bushiloka aodang Shisa-takasang o amaji karbo yamai angutsü:

- Nisungtem jagi kechi ashi aser inyak?
- Tanela taküm asoshi iba nisung ajanga kü dang kechi tangatetba sayur?
- Iba otsü jagi nisungji tamanger tajung amai asü, mesüra jangrapangra nisung, ratamataba aser senzüka yutsür aotsübapur ta, sayur?
- Tamang akaba asü mesüra tamang makai arendaka aliba ka ta sayur?

- Tsüngremi iba otsü ajanga tekümdangtsü ashir asü, tesayuba tajung agütsür asü mesüra tasü itdaktsütsü sayur?

Tanela rongsen:

- Ne sasa asüngdangang: ‘Otsü nungji Tsüngremi inyakba mesüra nisungi inyakba mesüra nisunger yimya liro ajanga na süngmangtsüsa langka lir asü?’ Nai jungjunga “shisadangdangang”, Tsüngremi laishiba nung asenok nem agütsüba otsü amaji, süngmangtsüsa pai agütsübaji kechi atema yamaji agütsü nai angatettsü.
- Tsüngrem jakla kar iba otsü ajanga sayua lir asü? Taremzüc, talangka atasaba, ain adokba, temetetba shisatsü kar, ochi indang, taochi, tashimaitba pur indang bilemstüba, nisung ajak dang küsasa taochi mesüra temeim sayutsüba indang.
- Tsüngremi item jakla nisung kar dang sayua aliasü aser item jagi nü tanga langka ashir asü.
- Iba otsü nung nisungtemji tamanger asü mesüra mamangersa nai metetdi ma?
- Otsü nung aliba nisungtem tebilemstü kar ali asü? Lira tebilemstütemji kodaka?
- Nisung jagi pa tebilemstü atema koda inyak?
- Tebilemstü aliba nisungi teyari asoshi Tsüngrem dangi ao asü mao?
- Nisungba jagi Tsüngrem dangi aobaji ain adoka ao asü mesüra Pa akümtsüba ao?
- Pa dangi arusang dang Tsüngremi koma langzü aser iba jagi asenok dang kechi sayur?
- Yangji Tsüngrem sülen anidakba lennir kar lir mali? Lira iba nisungi tashi angaa anidakba yong kechi tajangzüc angu?
- Yangji Tsüngrem sülen manidakba nisung kar ali asü? Lira pai tashi angaa manidakbayong pai kechi ajangzüc?
- Otsü nungji karbo taküm nung temelenshi adok asü madok?
- Karbosa tamang nung temelenshi adok asü madok? Temeim nung, taochi nung, ain adokba nung, tetsübu nung, teimla, maremzüktep, ratamata, chidiyongdi, mangatettep, mashimemetetba, shisa akaba nung, akümtsübu nung, takzütakpongba mesüra yamala jaklatem nung temelenshi adok madok?
- Tsüngremi yamala nisungtem tamangba nung, bilemba nung, O nung, mapa nung, koma meyipa inyak? Aser Tsüngremi ibaji ajanga asenok dang kechi tangazükba sayur?
- Otsü nungji sayatenya mapa kar ali asü mesüra yimiyadak alia langka ataloka ali asü?

‘Tanelaren amshiyim’ rongsen tangazüktsü tesayubaji koda bushitettsü?

Iba otsü shirnok dak atalok parnok amaji nai bilema otsü shilem kaka agiteta Tanelaren bushitetba ama to reprangdangdi.

Item tasüngdangbatem nai ne sasa asüngdangang:

- Hmm otsü nung nai anguba amato tanü, yamaji ataloker asü mataloker?
- Atalokra koma ataloker?
- Nü daka atalok asü matalok? Mesüra nai meteter kar dak atalok asü matalok?
- Tang-a ataloker asü, süra koma ataloker, aser iba otsü yagi kechi koma teyari agütsür?

Tanelaren tajitetba nung amshiba tasüngdangbatem kar amshia pei dak atalokdaksütsü asoshi yamai asüngdangang:

- Au, kü daka yamaji atalokogo. Idang to ni kechi koma asü?
- Nai telemtetba koma agi?
- Naia kechi inyaker lila? Nai inyakba to agi kechi atalok?
- Nai lemteter inyakba to agi shirsa kongshi? Aser koma parnok dak kongshi?
- Tang ne dak yamala to atalok nunga nai kechi inyakla? Otsü nung amaji ne dak atalok nunga koma süla?
- Ne tia aser tensa nung Tsüngremi kechi inyak nai koda metettsü, mesüra nisung kar dak atalokbatem nung Tsüngremi kechi koda inyaker metettsü?
- Tsüngrem jakla indang nai kechi angazük mesüra angazüktsüla?

Khen khenbo nai otsüji zünger, ‘yangibo ni asoshi ni kechi tangazüktsü ali? Tangazüktsü shisatsü kecha mangur mesüra mali’ ta ashitsüa akok. Saka nai yamai bushiangma:

Otsü shia nungji Tsüngremer tejembiba langkabosa tanü asen taküm asoshi lir. Teküpoklen agüja aliba Laishiba tekong ana nung ya kechisa ashir jungjunga bilemdangang.

“Lai shiaji Tsüngremi apuoktsüba aser tesayutsü, tarütsütsü, metongshitsütsü, temeshiba nung aliba sayutsü asoshi tajung lir. Tsüngrem meyong nisung tabensa, aser mapa tajung ajak jungjunga abensatsü asoshi lir.” (2 Tim. 3:16,17).

“Itimi parnok dangi tekümdangtsü ka ama adok aser asenok shir dak putu tatem arua lir, asenok dang sayutsü asoshi itemi zülua liasü. Aji asünung shibai noktaker ta bilemer, pa alangalir kümdangdakjang.

Nisungi aremtettsüsa tatidangba alema nenok dangi tatidang maru, aser Tsüngrem temulung lemtetba asünung Pai nenoki aremtettsüba dak alema matidangdaksütsü, saka nenoki aremtettsüsa aser tatidang nungi jenbutettsüsa pai leman renemtsütsü.” (I Kor. 10:11-13)

Item lai O tekongtem nung ashibaji Tsüngremi O ajak aser otsü tem dena asenok asoshi aser asenok dangi zülu ta shia lir. Tsüngremi o-jangtemji oda kaket asüngtsü atema dang zülubabo masü ta asenoki metet. Anungji, süra, otsü nung aser o ajak nungji Tsüngremi agütsüba nungji asenok asoshi tangazüktsü langkabosa lir ta asenoki metettsü nüngdaker.

Otsü ashir-i aser asüngdangeri yangluba amaji nai meraa oa, ka sülen ka ta bushiteta angatettsü merangba kesaji ne dang angartem dangjia nai sayutsü nüngdaker.

Nai ne sasa itemji mebushitetra ne dang angar dang nai angazükdaksütsüsa koda sayutsü?

Nai otsü renemdang, ne dak tama mekongshira, nai kudasür tangara otsü jagi kongshia shitettsü? Nai zütoka toktsüba Tanela shisatsü repranghitsü ibai mapang tajungji lir. Ne otsü nung rongsen ama Tanela shisatsütem ngutettsü atema agüja aliba mera ajakji tatongi inyaka aser nguteta melira nai ano tangar dang ashitsü metemsü ta metetang.

Tasüngdangba asüngdangtsüji tongtibang:

Na jajaa senzüdang takitsü oset (rongsen) ka ngutetra na kanga pelatsü. Nai iba oset bener oa medemertem den lemsatepra parnoka kanga pelaa ne den aji pelateptsü. Saka parnok pelabaji, nai mezüng ngutet dang pelaba amabo masütsü. Mezüng ngutetbaji tepela balaka lir. Langzüktepa angazüktsü tesayuba tenzükdang tasüngdangbatemji temela asütsüla. STS nung lai bushiba takokji ibai lir.

Nisung aikati Laishiba nung Ochi tangazüktsü jenti lir ta ano mangateter. Karibo Lai bushiba nung tangazüktsü Ochi O aika lir ta metet, saka parnoki itemji bushitettsü takoktsü ta memeteter. Kodang nisungtemi laishiba tekong kar ajanga tangazüktsütem nguteter, parnok tajungshiba angur aser aji takoktsü ta meteter aser ano tali bushiloka aotsü tejangraba akümer.

Aiben asenoki otsü nung o-jang shia repranga otsü tetezüji angatettsü kumdanga merepranger. Nükjidong ka yur tasüngdangbatem

asüngdanga ne dang angartemi parnoki peisasa Tanela shisatsü angateta langzütsüsa nai asüngdangtsüla.

Telok tasen ka dang otsü ashitsü tenzükdang, otsü nung aliba tangazüktsütemji tama mashitsüla. Tesayur tajungi parnok sasa dang angateta agitsüsa aser langzütsüsa otsüji shia anir. Parnok sasa bushiteta langzüa anidakba jagi parnok tali jangrapangradaktsür.

Laishirtemibo otsüji meteter rasaa jembitettsü akoktsü südi, saka parnoki angatsü mangazüki alitsü akok. STS nung asenoki angazükogo, otsüji jungjunga angatsü, aser ajunga jagi ochi ka tangi anir ta angadaktsütsüla.

Tapok ka nung ajemok ama:

Nisung kari, taküm nung junga mangazük, saka pai dang ajak metet ama aser Laishibajia yamaji pai ajunga metet amai bilemba kar nai ajurutsü akok. Parnok yaritsü asoshi, nai tasüngdangba ka yamai amshiang aser parnokji tapok ka nung ajemok ama kümdakjang. “Tapok” ta asübaji tai tangatetba mesüra aibelena angatetba ka koba otsü jagi mesayur. Anungji telangzüba magütsüba tasüngdangba ka nai asüngdangang, koba agi zübazülema angartemi telangzüba tai agütsütsü. Idangji nai ‘Hmm, ajia jangratemtsüka!’ ta shir ano sayua oang.

Aji oda nai maneni shia aodang, shitakba telangzübaji angateta akümstsü, idangji parnoki tamasa angatetba aser langzübatem to meshitak ta metettsü aser idangjibo pei sasa melenshitsü. Aser mezüng pai bilemba aser angateta alibato meshitak ta otsü nung jungkai adoka sayubajagi metettsü. Pai süngmanga angaa iba ‘tapok’ koba pa asoshi ‘sang’ liasü, iba nungi angateta pa temulung süa angazükba jagi tali jangradaktsür.

Tanela Temeshi – Tesayur Tulu

Kodang asenoki mekümzüker ka den jembir Yohan 3:16ji zünger tang metoktsüi iba indangji rasaa jembir kechiaser iba sayutsübaji Tanela Temeshi mapa masü saka asenoki rasaa angateta ashitsüla.

Asenoki metet Tanela Temeshii nisungba denji jembitsü, saka STS nung ashiba amaji tanem-tanemi pa nem angatetdakja otsü amai o-ji rasaa shia Lai ochi o dang jagi anitsüla.

Otsü ashitsü renemdang, Tsüngrem dang sarasadema tasüngdangbatem koda asüngdangtsü, terizüngdak akaba ama rongsen-ji koda bushitettsü sayuang ta Tsüngrem teyari asüngdanga renemtsüla. Nai bushitetba ama tangar-a bushiteta anitsü yariang ta Tsüngrem teyari bushitsüla. Otsü angaa alirtem dang tasüngdangbatem asüngdang dang Tanelai

dang parnok nem tangatetba agüjang ta aser shisa lemsatepba ajakji Pai aniang ta sarasademtsüla. Aser parnoki tasen bushitet dang, atangji Tanela Temeshii asenok anaprongla yarir ta meteter.

Khen khenbo tasüngdangba tem Laishiba nungi aser tanga otsütem nungi langzütsüsa asüngdangtsü akok. Idangjisa langzüadoktsü asü mesüra tongmelang ka agi dang telangzüba agüja atatsü, mesüra lai tesayubatem nungi itemji langzüa parnok yaritsü Tanela Temeshi teyari meshia Tsüngrem dang sarasadema shisatsü meshitsü nüngdak. Mesüra nai “aji tasüngdangba tajung, ni khen bushidanger, iba ya tera balaka asü nungji tanga mapang ka nung ibaji jembiteptsü merangdi.” ta ashitsü akok.

Tangazükertemi jembidang nai kanga kümdanga anga ataangma. Tanela Temeshiia aser Tanela nung jangraseta alirtem dangi tejembiba balaka aser miimlaba tasüngdangbatem arutsü akok. Otsü nungji maliyonga itemji ajanga Tsüngremer sendong kar jungkai adoka ashitsü meji nung Tanelai aji bener arutsü akok. Anungji nai sarasadema iba mapang tajungji mesüidaktsütsü kümdangtsüla.

STS nung Otsü ashir jagi meilongibo jenjang tuluba nung tajungba-tajungba ta asüngdanga otsü ashitsü angazüker. Nüburtemi otsüji tajungba angateta akümdang, tashir jagi shisa kaa parnok sasa bushitetba jenjang nungji yutsür atsüngtsü merangtsüla.

Yangji jangratemtsü kaji; angazükertemi tali tali bushiteta angazükba angudang, Tsüngremer sempet nisung shia dak tali adoka angur.

Temeim sayuang

Iba langzüktepa jembitepba sayuyim amshidang I Korint 13:1 nung shia aliba ama, takok ngudaktsüba japi ji ‘temeim sayuba’ ya lir.

“ni nisung o aser Kotak Tenyar o agi jemiaka, saka temeim melira, ni yongmin yin takoba ola mesüra takoshiba yin mesük.”

Ya metetang, Nisung aikati telok madak noktaker o jembitsü tsübur, anungji nai parnok anishi dang kanga kümdanga aser ajungshia dang anishitsüla. Khen khenbo nai Pastortem aser tanishirtem dang sayutsü akok. Parnokji tasü tait dang noktaksü akok, saka parnok karibo ano memetongshii dang sayua alitsü akok.

Anungji, nai tasüngdangbatem amshia sayudang tsübuua noktakerkem aser telok nung jembirtem dang melenshitsü ashiba magizüktetbapurtem item telok anaprongla den kümdanga jembitsü

nüngdaker. Tangazükertemi otsüji lephsia ashidang, aser tasüngdangbatem langzüdang, mesüra parnoki ngutetba tangazükba ashi dang, ya metetang; telangzübaji tai süaka tesayur jagi tanemi aser junger ta angatetdakja dang langzüktsü kanga tongtibang.

Iba ama menürema tanemi aser ajungshia metongshitsüba jagi temelaba melenshir aser angazüker. Saka mekümdangi jembishinüba agi memelenshir. Teti ya metetdi; naji otsü ashir ka, sentepa alirtemji pelatepa, aser temulung agüja angar asü mesüra tsübutepa aser tezü tanga amener. Nai ya shimtettsü akok, parnok taginüba aser tebilemba doktsür ne tajungshiba ajanga pei sasa tangazükba tajungji bushiteta bilemdanga angatsü asü mesüra tsübuseta oda parnok school tatidang nung amener amai aser ne tasüngdangba ajakji shitak dang langzütsüla ta bilemdaktsütsü.

Ano, nai otsüji bilemtettsü meranga aser tasüngdangbatem asüngdangtsü renemdang teti ne dang anga mena alirtemji shir-ar bilemtetang. Nai komaka junga sayur ta masü saka ne den alibatemi koma junga angazüker ta bilema nai temeim sayutsü tama.

Tasa III: Nai tasüngdangba koma renemtsü

Otsü ashiba nükjidong aser langzüktepa jembiba tongtibangji itemi:

- Tsüngrem jakla angazükba
- Meimchir nungi aser parnok asoshi Tsüngremi kechi aginer ta angazükba.
- Asenok pei indang ochi metetba aser nangzükba.

Kenya nung STS shisatokden ka sülen, Arogo tasen tenzüka inyaker kati kanga shisa taka tesayuba ka indang yamai lemsatep. Iba nisung Theology angazükba nisung ka, pa city nung tenzükba mapa doktsür aru, saka pa yimdak küm 4 tenzükba nung tajangzük tera tang angu.

Iba shisatokden nung atentsü asoshi pai anogo ana jaja aru, anogo ka talongtsü tulu ka tema nung mener aru aser kenü Bus nung amen. Pai tang kechi angazük pai meimer aser pa kanga tashi itta bilemer ta ashi. Ano pai ashi, pai tangar nungi koma angazük yamaji dang sayua aru, aser iba mapang tashi pai laishiba nungi koma bushitsü mangazüki liasü.

“Ni memetetba tesem kati tangar anitsü makok ta ni tang meteter.”

Ibayongji asenoki tasüngdangbatem amshir. Mezüngbuba, otsü ashir jagi tamasa pei asoshi Tsüngrem o nungi tangazüktsü tasentem angazüker,

aser tasüngdangbatem ajanga tangara pei angazüka aliba ochi dangi anir.

STS sayuba angazükdak amtsük tanük tari agi mesür aruba ta asübaji tasa tajung ka lir. Nisungertem shirnok iba STS angazüktsü tenzükernonoki aiben tasüngdangba tajung kati rongsen bushilen jagi anitettsü amai asüngdangba. Saka iba jagi mapa meinyaker. Ozü chanu ka makangi anioktsü asoshi nai am telong ka yutsü nung mapa meinyaktsü. Saka aji oda am tanükji makang tashiji oa tokshia toktsü nung dang ozü ji mesüa anioktettsü. Kesaji mesüka, tanela rongsenji bushitettsü atema tasüngdangba balala terara asüngdanga ani nung iba jagi parnokimela melaa angazüka bushitettsü akoker.

Ya metetang: Iba ya inyakdangtsü asoshi Abram o Sarai na otsü lir. Iba nung ya aser ano kaket tatembanglen otsü aika agüja lir koba nungi na asoshi tanelaren tajitetba, amshiyim aser tasüngdangbatem aika zülua lir. Saka STS nung onoki kodanga tasüngdangba zülutsü asoshi mesayur. Aji nüngdak mali. Kechiaser iba jagi shisa lemsatepba nung jangjunger. Iba kaket nung onoki tasüngdangbatem aika zülua lir kechiaser shirnoki iba ya kar STS nung shilem magitettsüsa alibapurtem saka janrrar parnok asoshi iba ya renemtsü. Aji oda itemji zünga parnok STS ji koda renemer ta angatettsü asoshi. Itemji tatishitsü tasüngdangbatem dang lir. Oda odabo na bushitsü asoshi aser tangar dang sayutsü bushidang nai kudasür tasüngdangbatem ji asüngdangtsü tasaji metettsü.

Na otsü ashir ka ama item otsütem shiyonga aodang, tajitetba aser amshiyimtem kar onoki nguteta alibatemi nai sayubatem jagi ngutettsü aser rongsen dang jagi anitsü akok. Aji oda rongsen yakta ngutetbaji tajung, kechiaser iba jagi parnok lai o ji koda aroka bushitsü aser rongsentemji ngutettsü meteter.

Rongsenji bushitettsü atema tasüngdangba len jagi koda anitsü

Naibo meteter aliba tasüngdangbatem tangar nem bushitetdaksütsü atema, otsü tetenzük jagi meyipa oang. Ne mulungjang nung otsüji bilemdanga, nai nguteta aliba tanela tesayubatem indang to bilema oang. Shisa-taka teshisadanger to agi tasüngdangbatem koma tongtimbang, aser otsü telemsa shia yamaji tasüngdangba jenti asüngdang, ato bilemtetang. Yamaji nai ne tanela tajitetbaji ngutettsü.

Yamajisa, ne dang angaa alirtem dang nai tasüngdangba aika asüngdanga parnokimela tanela tesayubatemji bushitetdakjang. Atangji, nai

mapang agia ne tasüngdangbatem bilemtet nungbo item kesa tasüngdangbatem asüngdangtsü akok.

Tatishitsü agi; Nai Lipok 12: 10-20, nung aliba otsü ya ashi nung, nai renemba amaji, mezüng tekong ishika nungjia tajitetbatem aika ngutettsü.

“Saka Kanan nung ayawara kanga sashia liasü, anungji Abrami Ijip nung tatsüka amongtsü alu. Kodang parnok Ijipi aitsü anasa aru, Abrami tebutsü dang ashi, “na tereprangtsü tobur tajung ta ni metet, aser Ijip nungeri na angudang ashitsü, ‘ibai pa kinungtsü’, aser parnoki ni tepsettsü, saka nabo taküm lidaktsütsü. Parnok dang na künu ta shiang ta ni mepishir, idangji na atema parnoki kü taküm kümzüktsü, aser kü danga junga beshitsü.” (Lipok 12:10-13.)

Nai iba otsü tetenzüklen Abrami telemtetba agiba angutsü. Pai Tsüngrem dak amangtsüba liasü, saka pai tetsübu sayuba angr. Tenangzükba lima nungji ayawara ali nung idak nung jagi jena oa Ijip lima jenok, aser Sarai dang pa taküm kümzüktsü teyazü jembitsü asüngdang. (Karibo Ijip-i aobaji tai ta ashitsü akok, kechiaser tesülen Yakob aser kibonga Ijip jagi aotsü Tsüngremi jembu, saka iba otsü ana tepilaji Tsüngremi jembibaji lir.)

Tengutetba aika bushiteter külen nai tanelaren nung amshiyim aika tajitetba nungji ajemdaker yanglutettsü. Tsüngremi ashiba anga-a aoba nung ajemdaker nisungtem nem Tsüngremi tenangzükbatem agütsüba nai angutsü. Khen khenbo telemtetba shitak magirtem asoshi tia tasak ajuru dang Tsüngrem den sensaksemtsü melen nisunger shisatsü ang bushia jajaba angutsü. Aser yamaji bushia nemzüba mapang nung asenok temenen ang tali menar, teyazü jembir, asenok dak tamang kaa alirtema asen den külemi tai menadaktsür.

Tang nai tajitetbatem tasüngdangba agi melenang

1. Tsüngremi Abram dang kongi aotsü ashi aser yangji Pai kechi inyaktsü Abram dang ashi?

2. Abrami tenangzükba lima doktsür Ijip limai teyari bushia aobaji ayawara ajanga ta asenoki nguogo. Chiyongtsü makaba yong iba linük toktsür moi Abrami kechi tanga mapa ka inyaktetla?

3. Otsü nungji kechi agi Abram mulungsentsü azüoka aliba angr? Ijip nung alirtem dang kechi ashitsüla ta Sarai dang ashiba nungi nai Abramji kechi agi alenbanga liasü ta shiteter?

4. *Tsüngremi nangzükbatem nungi Abrami metsübui tasü aittsüba liasü ta asübaji nai koda angateter? Ibaji kechi liasü? Abrami tamang ayuba kong angur?*

5. *Abram temenen agi pa anasa alir kar yirudaktsü asü? Nai yangji kechi angur?*

Tanelaren tajitetbaji ngur külen, Tanelaren amshiyim bushitsü asoshi ya reprangdi:

1. *Tsüngremi Abram nem pa moatsütsü asoshi tesem kati arung ta ashi. Otsü kobasa asenok moatsütsü asoshi tesem balakati arutsü Tsüngremi ashi nai bilemteter asü? Malitsü südi. Saka temoatsü angutsü asoshi asenok yamai asütsüla ta Tsüngremi tetuyuba agütsüba asenoki metet. Itemji kechisa shisadangang?*

2. *Tanü, Tsüngrem sülen anidaker rongnung timtem tulu ajurur majurur? Parnok dak kechi amala timtem tulu ajurur? Nai metetba tembar kar dak mesüra ne dak yamaji taküm aotsüsa timtem tulu ajuruba kar kechisa lir? Abrami telemtetba ka agiba ajanga timtem tulu ajuru, asenok asoshi iba jagi telemtetba tajungba agitsüsa kechi teyari angur?*

3. *Abram i pa tebilemba nem yimsü südaktsü aser tamang nung matoksai aküm. Tanüa yamaji ataloker asü? Koma ataloker? Kodang nisungtem tamang agi matoksar Tsüngrem dangi aotsü melen parnoki shiba dangi aoer? Asenok densa tasak ajurudang kümdanga bilemdanga inyaktsü iba otsü ajanga koda yarir?*

4. *Kodang mapang tamajung ajurur, Abrami Tsüngremi oang ta ashiba tesem toktsü. Tanüa, nisungtem kar dak yamaji timtem aru nung Tsüngremi tajaba mapa toktsür aoba ali asü? Iba mesükba tia nü dak atalokdang na? mesüra nai meteta aliba kar dak yamaji atalokba metet asü?*

5. *Tia tasak kar asenok dak atalok dang, Abram dak kechi atalok iba jagi asenokia yamai inyaktsüla mesüra meinyaktsüla ta shisatsü angur asü? Koba amala?*

6. *Tanü asenok dak aliba mulungseni yimsü südakja tai telemtetba agiba ali asü? Tasak tia arudang koba amala mulungtetba tai agi telemtetba tai agia asenok lemang taileni anidaktsür? Ne dak mesüra nai meteta aliba kar dak yamaji atalokba metet asü? Iba tajangshiba ka nai ashitsü asü?*

7. *Laishiba otsü kar asenoki jembia aruba nungji Tsüngremer tenangzükbba kar asenokia amangtsüsa bilemteter asü?*

8. *Abram tamang mekatetba telemtetba ajanga nisung kwika timtemdaksü bilemdangang. Tanü, nai aser ni tamang makaba ajanga tangara timtemdaksür asü? Koma atalok? Yamaji ne dak mesüra nai meteta aliba nisung kar dak atalok asü?*

Item ya tanelaren tajitetba aser amshiyim kar asenoki Lipok kaket nungi tetenzük tapu nungji tasüngdangbatem asüngdangtetsüsa angur.

Ya metetang

Nai rongsenji bushitettsüsa tasüngdangbatem renemer alitsü akok, saka ne den külemi angartemi asüngdangbatem parnoki ajitetbatem aser telangzübatemji nai temulung agüja angadangtsü nüngdaker. Parnoki rongsen mesüra tajitetbatem kar iba otsü nung jagi talila ngutettsü akok. Nai renema aliba tasüngdangbaji asüngdangang. Saka parnoki rongsen tanga kar otsü nungji ngutet nungbo ibaji jembang. Nai renembaji atasa-a liang. Tanela Temeshii parnok den jembibaji jangratemtsüka lir.

Otsü ka tenzüksü asoshi Okila koma renemtsü

Otsü nung tanelaren tesayubaji bushiteter külen, ano nai okila ka ashitsü nüngdakra ashitsü renemtsüla. Laishiba zünga otsü mashidang okilaji ashitsüla kechiaser otsüji tembanga bushi tashi nungang iba okilaji koda renemtsü meteter. Iba okila ajangaji otsüji kodang, koma, koba tia jenjang ka nung atalok rajema angateter. Iba jagi otsü angartemi lai o marudangji iba indangji kechi-ar angateter atar.

Okila nungji kechisa alitsüla?

1. Tongmelang agi aser ojang ishika agi okilaji renemtsü junger. Kechiba okila nüngdaker?

a. Tia aser tensa den apet otsüji ashitsü atema, nü otsüji angatettsüsa okilaji amshiang.

b. O tasen kar alitsü akok, itemji rasaa shiang, tatishitsü; “Synagogue”, “Tsüngrem chir”, “Ainkar chirtem”.

c. Tasüngdangbatem asüngdangdang parnoki Tejen Lai otsü nung angashia alibatem nungi langzütsüsa nai shia atatsü akok. Tatishitsü; Yohani “Alima temenen bener aoba Tsüngrem san chanu ajiang.” ta ashiba tetezü, Tejen Laishiba nung Tsüngremi pa nüburtem dang parnoki temenen menaba atema san chanu agi tenlaang ta ashiba angutsü, aser nai iba indang okila nungji ashitsü akok.

2. Laishiba otsü angatettsü asoshi parnoki kechisa metettsüla item ajak nai okila nungji benoka shiangma.

3. Otsü kar nungbo okila ya menügdaktsü akok, ajia nai meteta liang.

4. STS nung asenoki laishiba otsü nung aliba dang ashitsü. Laishiba nung aliba dak alaka otsü tanga mesüra Greek, mesüra Ibri oshi item ya khen khen dak alaka menügdaker aser mamshi tajungba. Tamanger ajaki Laishiba ajunga ya otsü agi tang angazükdaktsüner. Asenoki inyakba ajanga aji sayuner. Laishiba ochi o aser tarokji koda ngutettsü aser amangtsü sayuangma.

5. Okilaji nai Lashiba otsütemji tongmelang agi angatetdaktsütsü yangluba mesüka lir. Nai ne okilaji shir külen aji temogo ta jangjaa shiang. Tatishitsü; “Tang otsüji ya” mesüra “Ibai Lashiba otsüji lir.” (Iba dak alema tanga kecha teshi, iba otsü ya yamaji --- yamaji – ta tou. Otsü jagi dang ibaji kechi angatetdakjang.).

Tapu 5: Otsü-Renemtsü, aser ashitsü atema asenoki tasatemji reprangdangdi

Mezüng, iba otsü ya angazükang.

Tapu 4 nung tasa I to agi meyipa oa nai ajidangtsü akok, aser iba otsü angazükang; Luk 10:38-42.

“Itangji parnoki leman nung aodang, pai yim kati ai, aser Martha tenüng agi tetsür kati lar kidangi pa aniket. Aser tenu Mari-i Kibuba tsüngdang pa tesayuba anga. Saka Marthabo kidang mapa jenti agi mazüangi timtemdaksü aser lai pa tangi arua ashi, “Kibuba, künüi kü kisüng nem mapa ajak inyaksü nungloktsür aji nai meshisadanger ama? Anungji ni yariang ta la dang shiang.” Saka Kibubai la tang langzü, “Martha, Martha, mapa aika indang nai shisabulua timatemer: Saka ka dang tenüngdaksü lir.

Aser nenu Marii la nungi bener maotsüsa tajungba shilemji shimtetogo.”

Renemshiba : Tanelaren rongsen bushiba

Rongsen bushiba I - ‘Tanelaren tajitetba’ ngutetba. Nai Luk kaket nung otsüji angazükogo, aser tongtibang tangazüktsü kar ajangshir alitsü. Ano khen meyipa oa meilongi nai otsüji züngdangang. Tatsütsü dang agiteta züngdangang, aser shisa-takasang o to bilemtetang, ano rongsenji nai tali tali dang bushitettsü.

Shisa-takasangi tasüngdangba to ka khen ka khen ta amshiang, otsü ya kodang atalok, kechi ama mapang ka nung atalokba, aser iba otsü matalok dang alima tia mesüra nisungtem tanela taküm koma liasü? Aser aji agi nai iba otsü tali tajungba angatetsüsa kechisa lir? Iba nung nisungtemi ashiba nung jagi nai kechisa angateter? Parnoki telemtetba kar agia ali asü? Aser aji oda lira, iba telemtetba dang nungi balaka mesüra tajungba ka parnoki agitettsüsa ali asü? Parnoki iba telemtetba agiba ajanga kechi adok? Iba jagi shirnoksa kongshi? Tsüngrem mapa yangi asenoki kong angur? Aser nisungtem dak koma inyaka angur?

Item tasüngdangba ajunga jagi tanelaren tajitetbatem yamai bushitettsü:

1. Marthai kodang la kisüngi meinyakmai aküm lai telemtetba tai kar agi. La timtem angubaji tangar dak tongloktsü. Lai Yisui ang anepalu masür ama ang aitsü. Lai Yisu maja, lai Yisu dang teyari masüngdang.
2. Marthai ‘Kibur’ tabo aja, saka la-ang kibur ama yimya benshia sayur.

3. Yisui pa dang Marthai aküm metsübui benshiba asoshi kecha telangzüba magütsü.
4. Yisui Martha dang temeim o agi tang metongshitsü.
5. Marthai kechi inyaker ajiang tongtibangba ta lai bilem, saka Yisui Marii kechi shimtet ajiang tenüngdakba ta ashi.
6. Marthai telemtetba ka agi.
7. Marii Yisu shimtet aser lar yimsü nung maketba tangar shingaia meyimplaba ka lai shimtet.
8. Yisui Marii kechi shimtet aji la nungi shingaia rakzüka bener moutettsü ta ashi.

Rongsen bushiba 2 – Tanelaren tesayuba amshiyim bushitetba

Tanelaren tajitetbatem nungji ajemdaker tang asenoki otsüji meyipa oa tanelaren nung amshiyim kar repringdi.

Mezüngbuba nung, Tanelaren tajitetbatem nai nguteta aliba to bilema yamai asüngdangtsü akok, *tanü mapang nunga yamala tatalokbaji ali asü mali? süra koda ataloker?, Yamalaji ne dak mesüra nai meteta alir kar dak atalokba metet asü?,*

Iba amaji asen taküm nung atalok nungbo, iba otsü ajangaji asen yaritsüsa kechi angazüker?

Item tasüngdangbatem ngutettsü asoshi idaki tanelaren tajitetbatem kar yamai agütsür:

1. Tsüngrem o angazüktsü toktsür tanga mapatem nung mapang jenti endoka malitsü merangang.
2. Asenok taküm nung tebilemtsü adokdang Tsüngrem dang “Tsüngrem nai mebilemtsür no?” ta ashir aser iba jagi Tsüngrem mulungjang raksadaktsür, aji koda tejashitsüka.
3. Asenoki meinyakmatsüsa telemtetba aika mayutsüla. Asen khuret meindoktsür ta Tsüngrem aitsütsüsa asenoki tamashi mapa meinyaktsüla.
4. Asen tebilemtsütem koda endoktsü Tsüngrem tang aseni lemanng sayutsü no?

5. Asenoki akoktsüba dang nungi tali kodang atemzükdir, Tsüngremi mesayubatem dena asenoki Tsüngrem asoshi inyaktsü akok.

6. Aseni bilemba ama mesüi kodang langka atalokdir Tsüngrem temeim asenok tsütsü ali mali, ta aseni aiben asüngdang.

7. Yisui Martha metongshitsübaji mesüka pa kanga taremsük aser tatasa lir.

8. Yisui Martha tenüng ja-a la den kija tesendaktep akhangshi. La taküm asoshi kanga bilemja jembiba amaji, Tsüngremi asenok tenüng agi meteta lir aser pai kija taküm shia indang bilemtsür.

9. Sorochiokdak mapa inyakba, anganüa agütsüba, mesüra tanga mapatem inyakbaji tai masü, saka item mapa aika agi asenok Pa o angazüktsü nungi pilaa odaktsüra aseni tajungba shilemji meshim ta angatetdi.

10. Martha jakla indang Yisui tatemsa ashibaji, Mariibo nüngdakbaji shimogo ta ashi. Tejangja kaji, Marthai, Marii kechi inyakyaa liasü aji anener arua lai inyakba nungji yaria awazüa agütsütsü aser ibajang tongtibangba ta bilem.

Khen khenbo asenoki kechi inyaker ajiang tongtibangba ta bilemer. Aji saka, Tsüngremi asenok asoshi itemji tongtibang masü ta bilemtsü akok.

11. Khen khen asenoki tia aser tensa ajunga nung asenoki dang kibur kümer Tsüngremi kechi inyakdaktsüner ta masüngdang. Asenoki kechi tongtibang aser tenüngdaktsü ta bilemer ibajang inyaka aor. Aser oda asenoki tangara Tsüngremi parnok ajaba nungi pilaa anizüker aor asütsü akok.

12. Yisui ashi, Marii la nungi bener maotsüsa tajungbaji lai inyaker ta ashi.

Tatem o bendangba nung, Tsüngremi asenok taküm nung asenoki kechi inyak ta dang reprangtsü. Asenoki kechisa inyak itemji karbo Tsüngremer sendongtem masütsü akok. Saka asenoki tajung shimtetbatemjibo asenok dak nungi bener maotsü.

13. Aiben kodang asenoki Tanela tetuyuba nung shimteter itemji asen kibong anema, sobaliba aser nisungtemi asen nungi yimlaba ama masübatem shimteta atar.

Tang, nai tanela lessontemji ngutetogo, ano nai otsü tetenzük to agi meyipa oa angartem asoshi tesayubatem bushiteta langzüksüsa

tasüngdangbatem yangluang. Tang asenoki kechi inyaktsü ta süra, STS nung nai yangluba tasüngdangbatem kar amshidi.

Anungji asenoki ya reprangdi, shitakba nisungtem dang otsü ashidang nai koma asür?

Sayuba yimya shilem 1: Otsüji asemben ashitsüla

Angartemi otsüji asemben angaba jagi tasüngdangbatem junga angateta shitak langzütsü akoker.

1. Nai otsüji shiang.

2. Temulunger kati otsüji lephsia shitakjang.

3. Tang nai otsüji lema lema aniang, (ashitsüba masü tangbo anitsüba, tetezü, angartemji nai yaria otsüji abensaa shitaktsütsüba.

Nai mezüngbuba - otsüji shiang

Nai otsüji shitak dang aser jangratemtsüka shitettsüla. Temang ajak arakzua otsüji angatettsü meji nung jembiangma.

Tanaben – otsüji lephsia ashitsü temulunger ka dang asüngdangang

Temulunger ka dang asüngdangba nükjidongji telok ajaki ola adoka langzütsü aser jembidaktsütsü meji nung lir. Iba mapang ya telok nungi kijaia shilem agidaktsütsüba mezüngbubaji lir. Kodang iba nisungji ajungshia akümtsüba benshidir, pai maneni otsüji shia shilem agiba jagi aser ola adoka jembia langzüba jagi tangara tasü tait akümtsü.

Iba tashi nung ano STS yimya nung angazüktsü tongtibandji matong. Otsüji jungjunga aser shitak shitettsüba mapangji tesülen arutsü.

Mapang tatakzük ka dang agüja lira, tanaben lephsia ashiba shilemji doktsütsü akok aser 3buba shilemji nai ania teloki yaria otsü ashiba shilem jagi aotsü akok.

Temulunger ajabaji leman 2 nungi ajatsü akok.

Mezüngbuba nung yamai asütsü akok, “ne den anasa mena aliba ka den tejak shitepang aser nena kati ka dang dang otsüji lephsia shiang.” Temulunger ajaba nükjidong tongtibandji nisungtem ola adoka

jembidaktsütsü atema ta tamadok. Nisung aikati lokti nung o mejembiner mesüra mejembiteter, anungji iba ama yimya nung jembidaktsübaji junger.

Tamanger telok rongnunga süng tesayuba teimba ka lenir kati noktaker jembiba yimya agi tang sayur. Anungji tali tajungba nung angazükdaktsütsü meji nung, parnok ola adoka pei tebilemba shitettsüsa lemang lapoktsütsü nüngdaker. Kodang telok ka nung nai otsüji ashitsü mezüngbuba tenzüker, nisung shiai külemi mena alir den tejak shiteper kati ka den otsüji lephsia shitaktsübaji tanga lemang tang nungi tajungba asütsü.

Ano yangi teyari lemang ka, Nai otsü ashidang shilem karbo amaadok ama bilemra, tanabuba shilemji (temulunger ka nem shitaktsüba) inyakdang nai tanaben tabensaba shitettsü angazüker. Nisungtem mazüngi kati ka den otsü shitepdangji na-a ne laishiba lapoka reprangdangtsü mapang angur.

Tanabuba nung, Iba STS otsü külemi shitepba mapang sülenbo nisungtemi telok nung noktaker jembitsü temelaba akümer.

Tang, ano telok nung noktaker otsüji lephsia ashitsü temulunger kar asüngdangang. Parnoki akseta aser nungnanga nai shir külenji yakta melangzükrabang, shiang, “nai bilemtetbatem tang shiang”, menüremadang telokji ajungshiangma. Tera tesüleni lur nai ilenji alir denjia jembiang. Na noktak dakji arua noktaker mapang agitsü ajungshiang.

Otsüji talang asütsü akok mesüra tanga kuli kar agi parnoki menoktakra, ano nai ajungshiang, “nenok ishikati iba otsü ashitsü saka shiba tama asütsü arung, tamasabai tera ashitsü aser kati tatsüka ashitsü ano tangarbai tembanga ashitsü akok, nai kechi bilemtet aji dang shiang, asenok ajaki yaritepa otsüji abensadaktsütsü” ta ajungshia temulunger asütsü jaokang.

Yamaji nisung ishika ajungshia noktadaktsüba jagi tasü tait akümer.

(Alinük 25 tashi nung otsü shia arudang temulungertem odangsa alir. Temulungerji mali ka asünunga nai “ni otsüji junga mashi alitsü-ar ano otsüji khen lephsia züngdangdi, aji asünungang asenoki temelaba angatettsü südi.” Iba sülen ano nai khen otsüji shiang.)

Kodang temulunger ka nokdakdir, teka matena aser pelaa agizükang, kechiaser pai merangdangtsü mulungtetogo. Menüremapadak repranga shiang, “nai otsüji dang shiang, saka okilaji mashiyonga ajungtsü, otsü shilem kar amadokra kecha masü, kechiaser ken dang angashi, yang

nungi tenzükang ... ” aser nai otsüji lephsia oren ka agi tenzüksütsü akok.

Tezü külenji or pa nungi süklep ter pilaa ataang, pa anasa nokdakra, pai telokji mereprangi na dang repranga jembitsü akok, kechiaser na ji ang anasatiba lir. Ano nai talangka or noktakra azüng-azünga aser senzüka yutsüba ama bilemstsü akok. Na tatsüka pilaa or nokdakaka ne tejak aser temang arakzüba anguba jagi, na pa den dena otsü ashibaji hau ta agizüker ta sayuba ama pai bilemstsü. Ne nüksakji otsü ashisang dakji ranglokang. Iba mapang ya nai shinga dena mejembitsü merangang. Pai ne dak tamang akatsü. Nai nendaka angaba jagi pai ne dak temulung lemtettsü.

Otsü ashir jagi junga shitetra, koda temulung chia aser junga ashi aji angatetdakjang. Nai junga aser temulung agüja angaa liasü ta sayutsü nai, pai inyakba aser temang arakzüa mesüra ojang tajung kar amshia junga jembibaji kar kenteta nenshia shiangma.

Mapang karbo, otsüji junga meshiteti mesüra mebilemteti nokdakstsü akok, mena alirtem dang ibaji metena teshitakstsü mesüra temetongshitakstsü, kodang nai mesüra tangartem jagi pa metongshija yamaji lephshidir, pa taliang akmesena aser temulung ajema akümtsü.

Anosa, tai aika shisema ashiba otsüji aiben melenshitsüdir, tangazükertem kanga mangmangstsü aser otsüji meyoktepadokstsü. Temulungerji tajungshiba angutsüsa pai meshitetba tem masü saka junga shitetba shilem teraka lirabang ibaji lephsia pa dang junga shiogo ta dang shiangma. Yamai ashitsü akok. “na tasü tait ni ajiteter”, “nisung ka zütsüra agi shirangba indang nai junga shiogo”, “nai arakzüa ashiba yimyaji junger,” ano yamala mesükba o kar agi pa ajungshiangma.

Ne tejembir jagi o talila kar shia lira, naloka shira item shilemji kenteta shisemangma. Angaa alirtemi aji bendenloka angazükstsü aser parnoka nai koma agizükstsü ta yongyatsü. Naloknara talila o ashibatem nai magizüktetra telepshi, iba jagi nai maginer ta angatettsü saka melephshiba jagi tashirji kangabo mejungi mebilemstsü. Nai “item o tali bendenloka jembibaji ni maginer” ta ashi nungbo nai yakta sasatsü.

Laishiba otsü nung o talila bendenloka amshibaji memelar ta angazükdakstsüsüla. Iba amaji ashiba agizükra aser nai aji maginer ta memetetdakstsüra, tesülena parnokia bendenloka o muoloka otsüji yanglutsü aser angatettsü akok.

Shitakba agibo nai o tanep agi yamalaji junga metongshitsütsü nüngdaker. Menürema dang nai “na kanga jangraseta shiogo, nai talia

bendenloka shiogo, saka asenok ajak asoshi Laishiba nung alibaji dang ashitsüla ta asüba ya mapa tasak ka lir”, ta ashitsü akok.

Otsü lephsia shitaktsüba ya STS nung otsü shitak shitettsü atema masü. Angazüktettsü atema temulunger melentepa jaa otsüji aiben shiteptsü majung. Kechiaser, nisung shiai otsüji khen tang angashi aser mezüng ashir jagi tai aika shisemtsü. Aji oda kodang temulunger teimbai shidir aibelen-a teimba asütsü aser nisungtemi aibelentemjiang bilemtettsü. Anungji ,meilongi aibelenbaji lokti nung metongshitepba jagi nisungtem tasü meitdaksür aser nükjidongji tepsetadoker. Tasü aiter ishikati dang merangdangtsü, tanüngbapurtem atsükoka akümstsü aser lokti nung maksü maremtsü.

Mezüngpur ashirtemi junga aser shitak dang shitetaka, otsü ashir aika melentepa otsü kesa lephsia tangar sayudaktsübaji yimya majung aser meshitak ta angatetdi. Ajia junger saka otsü angazüktsü asoshi iba yimyajji tajungtiba masü. Ibaji majung aser aji tezüdangtsü ka masü.

STS sayuyim nung asenok nükjidongji otsü agi sayutsüngibaji masü, saka nisungtem nem otsüji junga angadaktsüner aser otsü nungjagi kechi tanela tejembiba nguteter ta sayuner.

Otsüji shir külen ano jungjunga kati ka den langzüktepa jembiba jagi, asenok ajaki otsüji kanga junga angazükogo ta jangjar.

STS sayuyim nung otsü ashidang anaben tashi ashiba jagi angazükadoker. Tasemben nung tesayuri ania otsüji ajaki medenloka asüngdangtepa aser langzüktepa jembiba jagi jangjaa angazüker. Anungji joko otsüji temulungjang nung mamai yuteter. Iba sülen tesayur jagi tajitetba tasüngdangbatem asüngdanga otsüji lemsar bushidanga angazüker. Otsü ka shilem tatsü-tsü lemsar tatongi shia nenshia angadaktsüba jagi jungjunga angazükadoker.

Aiben onoki iba STS shisatokden akatsü asoshi alima ajunga nung tesem balalai oa jajadang, yimer tanishirtemi onok dang arungjo ta sotter ashir, “onoki nenok temulung ajema mekümdaktsüner, kechiaser ozü nüburtemi telok nung nenok dang o melangzütsü”. Itangji onoki “kanga pelar, kechi atalokdir asenoki repranga atadi” tasa ashir.

Onok aoba tesem aika nung, aser teimba ka, item yimer tanishirtem kanga süngmanga, par nüburi o langzüa aser jembibaji kanga junga agia tembanger. Parnoki yamaji o langzüktteta aser jangrapangra akümbaji kong nungi adok? Otsü ashidang meilongi aser parnok nem langzü dakja atasaa jembia otsü ashiba jagi lir.

Ola adoka jembitsü mesüra tasüngdangbatem langzüktepa telok nung shilem agiba ya kari tekaraba angazüker, saka karibo mapang talangba agia-ang angazükteter, saka aji kecha masü, tanishir jagi item ajak aremzüka aser nisung jakla balala shia den koma benshitsü angateta inyakba jagi nisung jenti tajangzük angur aser na yamaji tanishir tajungba akümer. Asen lokti nung ola adoka asatepa angazüktsü mesayuba agi asütsü akok, ano kar asoshibo aibelentsü tsübuba agi ola madoker asütsü akok. Ano aikati pei sasa tanela nung tesayuba tajung aika memetet, mesüra mangazük ta bilemba agi melangzür asütsü akok.

Tesüiba mapangtem nung asenoki lokti nung item tensa ngua aruogo. Shisatsü tasen bushiloka aroka bilemdangtsü aser lemsateptsü yimya sübaa anishia marui alitsü akok. Iba ama yimya küma alibatem endoktsü asenoki merangdi.

Yamala yimya tim masübatem koda endoktsü

Küm 70 tain ka pa mezüngbuba STS lesson angazükba anogo nung pai yamai ashi, “küm 40 tejaklen ni ya nüngdaka liasü. Onok China nungeri o langzüktepa aser shisa lemsatepa angazüka maru. Saka onok kechi amangtsüla aser kechi inyaktsüla ta ozüng tang agütsür aser aji dang inyaka arur. Tang asenoki angazükyim ya kanga junger. Tang ya-ang kü taküm nung mezüngbuba pei sasa bushitettbaji ibai lir.”

Nepal yimtsüng ka nung mazüngertem telok ka den sayudang, parnoki tasüngdangbatem melangzüteti mapang talangka agia liasü. Saka ajungshia yaria asüngdang dang meilongi parnok tasü taitba aküm. Tanem-tanemi parnok tatener ajaki shilem agia jangratepa langzüktepa agi. Iba telok nung azüngtsü-zülutsü memetetba kati yamai kuli asü; “Tsüngremi mazünger dena jembir ta ni memeteti liasü.”

Thailand nunger tesayur kati yamai osang bener aru, Tetenzük nungbo tetsürtem jagi ola ka danga madok. Anogo ishika süia ao tashi parnoki ‘tetsürtemi lokti nung ola adoka jembitsü melar’ ta memeteti liasü aser ‘parnoki pei sasa jembiba nung o tagitsü lir’ ta meteta aküm. Iba sülenbo parnoki tasüngdangbatem ajak maneni langzü.

Tasembenbuba – tesayuri ania ashiba

Nai otsüji mezüng ken shiogo. Iba sülen temulunger kati lephsia shiogo. Tang nai tasembenbuba ashitsübaji, nai nisung shia dang ne den külemi otsüji shia odi ta ashitsü.

Iba ya anena-anena meilongi ashiba yimya nung ashitsü. Ibai otsü ashirji na, saka otsüji amadoker lia bilemtettsü meranger amai aser

parnok teyari agia bilemteta ashitsü meranger amai ngudaktsütsüla. Parnokia bilemteter asü masü ta asadanga parnok atitanger ama masütsüla, saka angartem dak repranga nai mebilemtet alidang 'nenok kati ni yaria otsüji ashitsü imlar' ta ashir amai yimlaseta atasaa jembitsüla. Yangi ya bilemtetang, parnoki iba ya otsü tanaben junga aser shitakba nung angashir asütsü. Ibai ano otsü ajunga shilem tatsütsü lemsar reprangshia lepszirba masü, anungji nisung shia nem otsüji lepszidakjang aser nai yariangma. Otsüji laishiba nung zülua aliba ama aser mebendenloki mesüra mezütoki ashitsüla.

Nai ashitsü amato tenzükang, aser tetem-tetem nung anenang (mesüra tangatetba tasen kar alidang), aser ano tenzükang – ano anenang. Angazükertemi 'langzüang' ta nai anena toktsüba nungji metenloka oa süngdakjang ta shia ayongang.

Tatishitsü: Nai yamai ashitsü akok, "Yisu aser nütsüngtem yimti kati ai aser yangji tetsür ka tenüng agi --- üm --- " ta ataang aser parnok ka nem na ratar amai alibaji shidakjang. Kodang kati "Martha" ta shidir nai "shitak" mesüra "kanga junger" ta langzüang aser ano otsüji maneni awaloka shia oang. Saka, yimya agi aikati nisung tenüng mesüra züngdangbatem bilemtettsü tasak asür. Anungji otsü lenitsü temelaba kümdaktsütsü atema, parnok dang asüngdangdang nisung tenüng mesüra züngdangbatem masüngdang tajungba.

Tenüng kar bilemtettsü asüngdangdang shisatsü kar nüngdaker. Yisu aser Martha otsü tatsüka nungji Yisu, Martha, Mari tenüngtem aibensa tetshia lir, anungji angartemi yangibo melamelaa tenüngtemji bilemtettsü koka lir anungji yakta langzütsü. Yangi nai shisatsü amshiang. Parnok tasü itta mela melaa langzütettsübatemji asüngdangangma. Tesülen tanga tasak tasüngdangbatem nungjia melaa shilem agitsü aser tasü aittsü.

Ano asüngdangang, "Anungji shibai Marthai shiba kechi inyaktsü asüngdang?" Parnoki "Marthai Yisu lar kidangi arutsü jaok" ta langzür kelen nai ashitsü "Kanga junger". Khen khenbo otsü ashir jagi anener yamai asüngdangtsü akok, "tang, Martha kinunger kar liasü, aji shiba? Aser la indang asenok dang kechi ashir?" Kodang parnoki langzüdir "Mari, Martha tenu aser lai Yisu tsüng züngdang amen aser pai sayuba o tem anga" nai shiang, "nai shitak shiogo."

Ano shiang, "anungji Martha timtem ka liasü, mesüra lai tebilemstsü ta ajaba ka, ibaji kechi?"

Otsü ania angazükdang parnok nungi telangzübatem agizüktsü atema parnok ataang aser nai mebilemteter amai sayuang, 'tazüngla alidakji süngjang' ta asüba yim sayuang aser parnoki shilem agitsü leman adoktsü.

Yangi, nai yamaji ataaka angartemi manidakra aser melangzūra ne telangzūbatemji meilongi ashitsü tenzükang, anosa parnok nem mapang agüja parnokia bilemtetdakja atasaa shiang. Nai ashibatem nungji tongtimbang ojangtem enoksemtsü tama, kechiyong item o-jangtem jagi parnoki otsüdak aketba temetettsütemji bilemtettsüla.

Tongtimbang o matenba otsü.

Tatishitsü agi, nai otsüji lephsia ashidang, yamai shira, “aser Marthai kechi ashi?” kati “Marthai ashi, Mari tang ni arur yariang ta shiang,” shitak langzüogo. Saka Marthai “Mari dang ni arur yariang ta” mashidang Marthai yamai ashi, “Kibuba, künui ni kija mapa inyaktsü toktsür, aji nai meshisadanger ama?”, anungji nai lephsia jembiba nungji tongmelang ka agidang ora angazükertemi tesayuba aika paidoka aotsü.

Tongtimbang o dena.

Nai aginüba ama telangzüba angutsü asoshi, nai tasüngdangba asüngdang dang otsü nung aliba amaji shiang. Tatishitsü agi, “Marthai Yisu dang kechi asüngdang?” Ne tasüngdangba nung “asüngdang” ta shisemba jagi telangzür nem nai otsü nung aliba amaji langzütettsü o-jangji agütsüogo.

Ne tang angaa alirtem nungi telangzüba ano teimba aginera, tetezü parnoki tali jembidaktsütsü asoshi, parnoki shitak melangzütetaka, sang ni, ano shiang ta ajungshiang.

Tatishitsü, ano iba tasüngdangba ya merangdangang. “Tang, Marthai Yisu dang kechi aja; Kechi tenüng amshia aja?” Parnoki “Tesayur” mesüra “Kibuba” langzütsü akok. Parnoki “Kibuba” ta shira “aji shitak” ta langzütsü. “Tesayur” ta shira, nai ashitsü akok “shitak, Marthai ‘Kibuba’ ta aja” anungji pa/la telangzübaji tai ta metetaka ano nai parnok nem tangatetba tajung nung agizüker aser temelenshibabo shitak agütsür ta angateter.

Nai otsü tetenzük nungi tatem tashi ania ashiba jagi ano nai yamai ashitsü akok:

Shibai Yisuji kidangi jaok? Otsü nungji Mari kechi süa liasü? Martha mazüngi kechi süa liasü? Idangji tebilemstsü ka adok. Tebilemstsü ji kechi liasü shidangang. Marthai kodang Yisu den jembi, lai Yisu dang koma aja? Aser Marthai Yisu dang kechi asüngdang? Marthai tebilemstsü atema kechi sünü? Lai kechi tali inyaker ta Yisui Martha tang ashi? Anungji Yisui

ashi, "Mari, ya toktsür oang!" ta ashi na? Masü. Nenoki shitak shiogo. Yisui yamaji mashi. Anungji Mari inyakba mapa tajung asoshi Yisui kechi ashi?

Yangi tai tesayuba kar asenoki nguogo. Memeteti dang nai tai kar shira, nai aibelen ka asü ta nisungtemi metettsü aser na yaria shinütsü aser parnoki otsüji metongshia shinetsü. Iba ama tasa jagi nai parnok nem otsüji bilemtetdaksür. Metet-sümonga tai enoksemba jagi parnok aoksadaksür aser temulung agüja angatsü ajongmesor. Saka ya kümdanga khen khen dang amshiangma.

Otsü ka tasemben buba lephsia ashidangji, joko parnok mulungjang nung aji shibanga yutsüogo ta metetang. Talisa, temela tasüngdangbatem koba otsü nung aliba aser metetatoker alibatem dang asüngdanger aser parnoki itemji melamelaa langzüteter, itemji ola adoka langzütsü jangraa akümer. Parnok jangrabangra kümdaktsütsüji tongtimbang mapa ana asoshi lir; terabo tasak saka parnok tebang lapoka ola adoka langzüdaktsütsü nüngdaker, aser ibaji o lemsatepba tepeyong parnoki pei sasa tanela shisatsü rongsenji bushitetdaktsütsü atema lir.

Inyaka sayuang. Nai mezüng otsü ashidang, amanger nai teka, temang arakzüa aser tejak tebang otsü nung sayuba amaji amshir alitsü. Aji oda nai tanaben otsüji ashi dang iba kesa yimyatemji amshia sayur alitsü yimlar. Item yimya sayuba jagi parnoki otsüji bilemtettsü.

Na renema lir ma? Sayutsü atema aseni tasaji koda amshitsü merangdangdi.

Sayuyim shilem II-a: Tanelaren tajitetba shisa lemsatepba

Tanelaren tajitetba aser amshiyim angazükdang asenoki rongsen ama tesayuba aika nguogo. Nai iba otsü sayudang item nung toagi shilem kar amshia sayutsü akok. Tanelai ania ano taliang bushitettsü ta amangdi.

Teküpoklen agüja aliba tasüngdangbatem nai item nung angazükbatem aser Martha – Mari otsü nungi angazükbatem angutsü. Otsü nung koba sülen koba atalok ka sülen ka reprangyonga aodang ajitetbatem jembitepa külemi inyakdi.

Jubena züluba ojang nung zülua alibatem otsü ashir jagi asüngdangnubatem temaitsü alitsü. Yamaji mesüi zülua alibatemji teloki langzüdang shitak masübatem asütsü.

1. Iba otsü nung, Yisui Mari indang langka tajung ashir ama, saka Martha anema ashir ama angur, aji shitak asü masü? (langzüdakjang.) Ni ya mangateter aiener dang temeim sayutsüji mapa tajung asü masü? (langzüdakjang.) Aiener nem kidang chiyongtsü tajung renemtsübaji mapa tajung asü masü? (langzüba ataang.) Süra ni mangmangdaksüba kaji ya, Yisui Marilai shimbabo junger ta ashir saka Martha tangbo kecha mashir, ya kechiba?

2. Ajidang masü, iba otsü ajanga asenoki angazükba kaji lai bushibaji sorochiokba dang nungi tajungba süra, teburtem shibai ne nem sorochioka agütsütsü? (Langzüdakjang.) Ano teburtem, lai bushiba nungji medeni nebutsubo jokai or aiener nem sorochiokang ta ashitsübaji yimya tajung asü? Aser parnok dang iba otsü yagi parnoki inyakba mapaji kangabo tongtimbang masü ta sayur ta ashitsü asü koda? (Langzüdakjang.)

Asenoki metet Yisui teti ochi dang jembir, saka pai jembiba ya kechi ochi jembir ta nibo asüngdang? Ano asenoki otsüji khen meyipa reprangdangtsü asü?

3. Ya metetdi Marthai Yisu lar kidangi arung ta jaok? Ni süngmanger, Otsü nungji asenok dang kechi sayur, Marthai Yisuji tongtimbang nisung ka ta meteta ali asü mali? (Langzüba ataang.)

Angartem jagi Marthai Yisu kidangi arung ta jaok ta ashitsü akok aser Marthai Yisu dang “Kibuba” ta aja, aser Marii Yisu tsüng züngdang pa o angaa amen ta ashitsü akok mesüra ano kodang Marthai Yisu ajuru nütsüngtem pa den liasü. Aser item jagi Yisu tongtimbang nisung ta shiteter ta langzütettsü akok. Item telangzüba ajak shitak.

4. *Asenoki otsü nungji Marthai tenu Mari Yisu tsüng züngdang pai sayuba anga amen ta angazükogo. “pa tsüng züngdang amen” ta asüba ya na asoshia kechi tetezü? (Langzüba ataang.) Shitak, Pa tetsüng anasa or amenba tetezü tesayur o tangazüker tsüngda bendanga agütsüba tesendaktep sayur. Nenoki ashi ama temulung agüja aser ni tashi angatsü ta tenangzükba nung angaba lir.*

5. *Marthai Yisu dang koda aja? (telangzüba ataang.) “Kibuba” tetezü kechi? (“Kibuba“ tetezü Marthai Yisuji Tsüngrem ta metet ta nisungtemi mebilemtsüla. Asü masü? (Langzüdakjang.) Marthai Yisu indang meteter ta kechi ajanga meteter? (telangzüba ataang.) Anungji Lai Yisuji tangar nisungtem dang nungi balaka, aser la dang nungi temaba ta akümtsüba beshitsüla ta metet. Lai ashir “Pa Kibuba” saka joka nung dang inyaker aser pa o anga mamener. Marthai jakla indang naia kechi ashir? (langzüdakjang.) Lai o jembiba aser lai inyakba putep asü meputep? Otsü nungji naia ibaji kechia ta ashir?*

6. *Otsü nungji ashir Marthai ‘mapa jenti agi temulung timtemdaksü’ aser la ‘kija mapa jenti inyaksü toktsü’ ta lai ashir. Otsü nung jagi mapaji kodaka aser kwika chiyongtsü asoshi Marthai renemer asenoki shitetsü asü? (telangzüba ataang.) Lai tongmelang ka dang renem asü, aiener nemji süngjang tang agütsü asü mesüra süngo aser amtsük agütsür, mesüra lai iba dak tali kar renemtsür? (Langzüdakjang.) Yisu kidangi jaokba ya shiba tebilemba liasü? (Langzüdakjang.)*

Ni langka asüngdangdi, Marthai Yisui tongtibang tesayuba kar bener aru ta metetra kechiba Lai mapang kanga agia inyaksüba mapa shimtet, ya kanga tesüngmangtsü masü na? Lai telemtetba koda agi? (Telangzüba ataang.) Marthai Yisu dang la mapa jenti inyaksü kar ta tenüng senna ashir, saka la mapang ajunga endoka sorochioktsü lai shim! Lai koma shisadanga inyak, shidangang? (Langzüdakjang.)

7. *Umm? Marthai Yisu dang kechi shiner? (Langzüdakjang.) Lai ya shiba dang kechi ashirba? (“Nai meshisadanger ama?”) Ni süngmanger. Marthai o-nungi lai Yisu dak koma amanger asenoki kechi angazüker? (Langzüdakjang.)*

8. *Marthai tebilemtsü nung lai koma taneptsü angu ta nai bilemer?” Yisu, nai kü dang yariang ta Mari dang shiang” (langzüdakjang.) Marthai, Yisu dang koma beshir? Pa Kibuba ama asü? (langzüdakjang.) Shitak. Lai, la Yisu madak ki kibur ama aser Yisu ang lar kilir ama! Marthai tangar danga koma beshir yangi jungkai adoker masü na? Kechi ama nung lai tangar yamaji amshir? (Langzüdakjang.)*

9. *Asenoki Marthai jembibaji angadangra, aser Yisui koda meyipa o agütsü, Kechiba Yisui Marthabo artsür saka Maribo tajung inyakba indang junga bilemba ashir naia angateter na? Yisui ka dang tenüngdaksü ta ashi aji kechiba?* (Langzüba ataang.)

10. *Anungji, Marthai la mapa jenti asoshi nisung ana, shibasa, aitsür?* (Langzüdakjang.) *Hau! Mari aser Yisu! Marthai parnok aitsüba nai koda metet?* (Langzüdakjang.) *Marthai asüngdang, Yisu, künui kü kija mapa inyaktsü toktsür, aji nai meshisadanger ama? Ano Marthai Marii la kija mapa inyaktsü toktsür ta kenteta sayur. Saka ya metetang, shibai kidangi jaok?* (telangzüba ataang.) *paika atemaji sorochioktsü shibai asatet?* (Langzüdakjang.)

Iba otsü nung, shiba tenüng metetshii dang, lai mapa jenti indang temulung timtemba khuret asoshi aija jembibai, aji shiba? (telangzüba ataang.) *Hau. Martha, lai la timtemba asoshi la sasa khuret bener aru ta mangatet.*

11. *Ya metetang Marthai la Yisu tesayuba nungi mangazüki pilaa alitsüsa la sasa lemtet. Saka, timtem koba la sasa asatet iba nungi taneptsü angutsü lai ashiba ajangaji kar tim atemtsü asü ta angateter asü masü?* (telangzüba ataang.) *Hau. Mari Yisu toktsür aotsüsa kümer lila. Marthai taneptsü leman sayubaji naia koda bilemer? Atangji aji taneptsü leman asü?* (Telangzüba ataang.)

12. *Marthai Yisu dang kechi ama akümtsübu sayu?* (T/ataang.) *Marthai Yisu den jembiba yimya jagibo aküm-metsübuba amai angateter. Lai mezüng la atema mebilemstüba asoshi jashia nemnem, iba sülen pa-ang lar kilir ama jembiba angur!*

13. *Yisui Martha den jembidang pa jashia ain adokba mesüra maremsükba yimya tera tanga sayuba angur mangur?* (telangzüba asoshi ataang.) *Jangratemtsüka! Ano kechisa, Marthai Yisui kechi inyaktsü ozüng agüja ashi aser nisung ajak matsüngdang ashi, saka Yisui la dang langzüdang pai ain adoka mejembibai, ano pai koma langzütsü koka liasü?* (langzütsü ataang.) *Nia bilemer. Iba ama aküm-metsübuba o ashidang Pa ain adoka jembitsüba koka liasü mesüra pa koda maksüdaksür alitsü anungji pai kidang nung jagi oadoktsüba koka liasü. Saka pai yamaji meinyak. Pai Martha den koma jembibai rasaa shidangangjong?* (langzüdakjang.) *Pai Martha dang, temeim agi Marii tajungba shimtetba indang rasaa ashi.*

14. *Ano Marthai Yisu dang aküm-metsübui sayuba yimya kar ali asü?* (Langzüba ataang.) *Yisu akümtsübuttsüsa tesayur ka liasü. Marthai Yisu anema jembibai dang masü saka pa sülen anidakertem alidang ya atalok. Iba jagi Marthai Yisu dang khenyongi aküm-metsübuba sayur! (Saka)*

Yisui Martha dang langzüba nungji asüküm kar angur asü? mesüra ajemaluba kar ajitetdaksütsü inyakba angur? Koda sayu? (telangzüba ataang.)

15. Yisui Martha dang koda aja? Aser pai la temulung nung petsa prongbaji ngua kechi inyak, Pai laji junga metet asü memetet nai shitetsü na? (telangzüba ataang.) Shitak. Yisui la den jembidang la tenüng agi jaa aser la indang aria bilemja jembiba angur. Yisui Martha tenüng anaben amshia lir!

16. Martha shisa buluba ya la asoshi iba mapang ya tang tasen amai asü mesüra teti la yimya liasü, ya angatetsüsa otsü nungji langka shisema ali asü mali? (Langzüdakjang.) Yisui la mapa aika indang shisa bulua timatemer ta ashiba jagi sayur, ibaji la yimya.

17. Martha joka nung dang aser chiyongtsü renema alitsüla ta asübaji lai shimba asü masü, mesüra Yisu tsüng züngdang mener sayudakjaa alitsü otsü nung jagi metetsüsa kecha shia ali mali? Hau, nia bilemer, Yisui “Marii tajungba shilemji shimtetogo” ta ashidang Marthai la taginüba shimtsü koka liasü ta angateter. Item O Yisui jembiba nung jagi Yisui Marthai shimba indang kechi ashir ta naia angateter? (langzüdakjang.)

18. Yisui “Martha, Martha, nai mapa aika indang shisa bulur aser kanga timtema bilemer. Marii koba tenüngdaksü, aji shimtet” ta ashi. Marthai chiyongtsü tajung renemtsü shimtetba koda Marii shimba den medemdanga ashiba jagi asenoki kechi angateter? (langzüdakjang.) Marii la nungi bena maotsüsa tajungba shilemji shimtetogo.

19. Marthai lai shimba ya nüngdakba teinyaktsü ka ta lai bilemer ama angateter asü? (T/ataang.) Yisui Marthai inyakbaji nüngdakba teinyaktsü ka ta bilemer asü? (T/ataang.) Chiyongtsüji nüngdak asü? (T/ataang.) Imlibilema nenoki ni iba ya angatetsü yariang. Iba otsü nung kechi nüngdak aser kechi menüngdak Yisui kechi shir alitsü?

20. Aiener dang ajungba yimya junga benshiba nübur rongnung, Mari nungia kechi yimlaa alitsü? Marii telemtetba kanga saaka ang agir alitsü asü? (T/ataang.) Marii la telemtetba agidang langka anema la telemtetba agir alitsü asü? (T/ataang.) Hau! Lar kinunger aser yimsü-yimpong amaji lai koda inyak?

21. Marthai la mapa merenemteti aser shisa bulua aküm dang kechi inyak asenoki nguogo, khen bilemdangang. Marthai yangji tanga leman kar inyaktsü koka liasü asü mali asü? (T/ataang.) Marthai inyaktetsü leman aika angutsü. (leman ajakji nisungtem nem bilemdangakjang.)

22. *Marthai inyaktsü lemanq kechisa liasü? (T/ataang.) Lai teyari asoshi shiba dangisa otanger alitsü? (T/ataang.)* aiben asenoki otsü nungji angadanga aser iba tetezü bushidanga jembidang, nisungtemi tatemsa shidangbaji Marthai Yisu dang yamai shir asütsü, “Kibuba, item chiyongtsü ajak renemtsü aser awazütsü ajunga yabo kü kisüngi meinyakmar, koda asütsü?” ta langzütsü akok.

23. *Marthai kanga akmesenba agi Yisu dangi mao asütsü aser teyaria masüngdangi alitsü? (T/ataang.) Martha yimya-jaklaji nai koma angur? (T/ataang.)* La yimya-jaklaji Yisu yimya-jakla den medemdangang.

24. *Marthai shimba mapa o Marii shimba mapa na medemdangang. Anaji kesa asü balala? (T/ataang.) Tetsür kobai Yisu nem agütsü kobai Pa nungi agizük? (T/ataang.) Kobai inyakba Yisui tali agizük? (T/ataang.) Iba jagi asenok dang langka sayur asü? (T/ataang.)*

Angazükertemi Marthai Yisu asoshi langka inyaker aser Marii Yisu nungi langka agizüker ta angateter alitsü ta imlar. Yisui Marthai inyakbaji tenüngdaktsü maka ta ashi. Iba jagi taochi aser mapa indang tejembitsü aika lapoktsü akok!

Nai asüngdangba yimya jagi ne tesayuba yimyaji sayutsü

Nai nguteter aliba tasüngdangbatem parnok nema bushitetdaktsütsü asoshi, asenok tesayurtemi amshiba yimya kar reprangdangtsü nüngdaker.

Otsü ashir-i tasüngdangbatem ajanga angartemi pai koma ashir angazüker. Otsü ashir ola-osü, tejak tebang aser temang arakzüba, tasüngdangba yimya, item jagi jakla balala sayur, oda tesashi school tesayur asü, taochi aketba University tesayur asü, mesüra külemi tenemi atur tembar ka balala mesük.

Tesashi school tesayurjibo iba STS nung mapet. Iba tesashi tesayur jakla jagi sayura angartemi yamai bilemstsü, “telangzübaji shitak ka tang lir, ni aibelena langzükra, ni lokti nung maksü tulu alitsü.” Anungji parnoki melangzüi atsüka alir. STS sayuyim lemanq piyongji nisungtemi Tsüngremi pa nem agütsüba sempet amshia bilemdangtsü aser Tsüngrem o nungi tanela tesayubatem bushiteta angazüktsü ajungshir. Anungji asenoki tesashi school tesayur amaji bo mesüner.

Taochi aketba University tesayur ka jagi menüremeser aser ajemalua sayur. Saka pai tasüngdangba o-tem ajanga telangzübatem shitakbaji meteta dang lir ta sayuadoker. Angazükertem jagi iba tesayuri yamai ashir ama angateter, “Ni shisatsü temetetba tenem kolak nung nokdaka lir. Nai iba

tenem jagi atua ni metetba ajungaji naia tongtetogo ta sayutettsü akok asü?”

Angazükertemi shisa lemsatep nung shilem agitsü. Saka nai parnokji jungjunga reprangdangra, shirnoki langzür parnok ishikaji dang teti yak-yakta angazüka aser shitak langzütetertem asütsü. Item teshimtet ishikati dang iba ama otsü ashir yimyaji meimer. Tangar nisungtem dang nungi parnoki temetetba ta bilemba, aser iba ama temeteter telok nungji parnoki atentsü jangrar.

Tia makai, parnok temetetba telok jagi telok tuluba shirnok shisa lemsatepba nungji shilem magiteter parnok atemaji mebilemstsür. Shirnoki melangzüteter parnokbo kodanga shilem mangur. Parnok sasa pei indang jangjaa mangateti süidaktsür. Parnoki tasü meiteter aser tenem jagi metutettsü ta bilemer.

Külemi tenemi atur tembar otsü ashir jagibo, angazükertem ajak dang asenok ajak tenem jagi külemi atur aser idakji kechisa lir külemi bushitettsü ta angatetdaksür.

Külemi atur otsü ashiba yimyaji kanga tasak asütsü akok, saka iba yaang ajak asoshi temoatsüji lir. Iba yagi yimya ka ama nisung ajaki shilem agidaktsür. Otsü ashir aser tatener shinga tangar dang nungi tajungba ta mebilemdaksür.

Mapang ka nung, shisatokden ka nung tatener kati külem tenemi atur yimya nung otsü ashisang indangji jangjatsütsü asoshi yamai ashi, “ni nai ashiba Martha aser Mari otsüji kanga junger ta agizüker. Iba otsü indang ni aika bilemdangdaksü. Ni koba junger ta bilemer nai meteter ma?” Pai menürema “koba” ta asüngdang.

“Nai telangzübaji memetetdang onok nem iba telangzüba bushitaktsübato.”

“Oh” ni rasaa ashi, “Aji kanga junger. Iba jagi ni STS sayuyim ama inyakba lir. Atangji ni alima sema iba kesa otsü aiben shia aruogo, anungji kodang ni tasüngdangbatemji asüngdang, ni item telangzübatemji junga meteta lir. Saka ni nenok nem mapang peria agüja bushitetdaksünüba agi ni ataa ali.”

Lai tekong angemdena ashi, “Oh, ni aji metet, saka ni ashibajibo nai tesem ajak nung ajakbo memetet aser nai onok nem bushitetdaksü. Ni junger ta bilembaji nai ajakbo memetet ta onoki metettsü metsübu.”

Umm! – ni bilem. Ni teinyaktsü shitakbaji inyaktetogo. Ni onok ajak bushitetbatem nia meteter liasü ta ashishitsü menüngdak. Iba tetsür aser

tangartema kanga temulung agüja angazük. Parnoki bilemdangtsü aser bushitetsü sadem sadema temelaba angur amai bilem. Aji oda onok ajak külemi tenem jagi atu.

Ya metetang, ni meteta aliba otsü kodang shidir, tatenertemi tanelaren tajitetba aser amshiyim itemji maneni bushitsü aser ni khen khenbo mongui aliba tasen karbosa parnoki bushitetsü. Item tesayuba tasenji ni asüngdangdang meteter. Item rongsenji jangra-jangraa shisa lemsatepa asüngdangdang angaa alirtem nema tangatetba agütsür. STS sendong yagi kija ka tang sangwatsür masü saka shiri iba otsü aser tangazükbatem angatet item indang kuli süa maneni lemsateper, item tesem ajak nung tanelai mapa inyaker.

Külemi, tenemi atur ka koda akümstsü

Tasüngdangbatem asüngdangdang, nisungtemji ajungshir asü temulung ajema kümdaktsür ka asütsü. Tatishitsü; otsü ashir kati yamai asüngdang nung, “tang Abrahami ut kwi bener aru?” angartemi metet yangji telangzüba dena lir. Parnoki yamai bilemdangtsü, *Ni telangzübaji shitak dang langzüksüla*. Iba ama tasüngdangba jagi school nung class nung mena lir ama bilemdaktsür anungji shisa lemsaba mapangji makateter.

Iba melen nai mangateti asüngdang ama, ne olaji melenshir yamai asüngdang nung koda, “süra Abrahami ut kwi yua liasü aka?” Ne temang arakzüba, tejak ashiba, aser olasü jagi sayur, nai mejangja aser bilemtetsü meranger. Iba jagi nisungtemi na yaritsü bilemdanga langzünütsü. Kari yamai shira, “12,” idangji nai langzüksü akok, “asenoki reprangdangdi ... ato 12 asü na? asü tera tali? ...,” Ano kari “14,” ta ashidang, “ahh. Shitak südi. 14. kanga pelar. Junga langzüogo.”

Nai ang teyari nüngdaker ama sayu dang, nüburtemi tali jangraa akümstsü. Ibaji otsü 3benlepshia ashidang mesüra tanelaren tajitetba mesüra amshiyim nung asütsü akok.

Anungji nai tasüngdangba yangluba yimya nungji parnoki langzünütsü melangzünütsü metetadoker. Kodang tesayur aser pastortemi sayur, angartem jagi parnokji temeteter tajung ka oda telangzüba ajak meteterem amai bilemdaktsür. Nisung teimba kati shisa lemsatepba ya angazüksü leman tajung ka ta memetet. Otsü ashir jagi kanga shisadanga langzüksü aser tasüngdangbatem asüngdanga parnok tesashi school tesayur ka amaji masü saka anepalua angazükdaktsütsü yaritsüla.

Otsüji ajak ngujema angateter külen otsü ashir jagi süngmanga aser pelasete langzüksüla. Nai yamai ashitsü akok, “oh, ni aji junger ta bilemer.” “ni bilemer nai langka angateta lir.” Mesüra “aji kanga junga shiogo.”

Khen khenbo nüburtemi otsü dakji mapet mesüra meshitak amai süaka parnok tebilemba lemsateptsü akok. Külem tenemi atur mesüka, otsü ashir jagi tanemi melenshidakja aser tim leni ania jangjashia parnok dang asüngdangtsü nüngdaker. Iba jagi tasüngdanggerji nüma medangi mekümdaktsür.

Tatishitsü; kari o ka shidangra aser paibo aji shitak ta bilemer, saka nai metet ibaji otsü nungji keta mali. Idangji nai ashitsü akok, ‘uhh, ni ya angatettsü yariang, otsü nungji nenokia aji kong angur?’ aji shitak masü ta nai metetaka, ne olasü aser langzüba yimya tanük jagi aser yimjak nung memelenshitsüba jagi tasüngdanggerji nüma metangi mekümdaktsür. Iba nisung jagi ibaji teti bilemtettsü aser maneni bushinütsü aser jangratsü.

Nai meshitak ta meteta kari tebilemba ka lemsatep nung, nai telok dang parnok tebilemba shidangtsü ola tanük agi asüngdangtepa jembitsüsa anitsüla. Iba jagi school tesayur ka ama shitak dang langzüang ta asüba amaji masü, saka atasaa nisung shia mulungjang nung Tsüngrem Tanela Temeshi nem jembidakja peiji masü saka Tanela Temeshiji dang tesayurji ta angatetdaktsütsüla.

Ya metetang, nai metetaka memetetba ama sayudang nisungtemi tali na yarinütsü aser langzüknütsü. Iba ama jakla yimyaji adokdaktsütsü atema tasüngdangba aika tajungba yanglua asüngdanga shisa lemsatepbaji agia angazükdaktsütsü nüngdaker.

Ne tasüngdangbatem item o kar agi teti anidakjang; tatishitsü; “ni süngmanger, ... ” “yamai ka asünung, ... ” “iba amai takoktsü asü? ... ” “iba amai ka angur asü?, ... ” “iba tetezü ya, ... ” item o ajak tebilemba bushidanga aser asüngdangger ama o ashiba jagi külem tenemi atur pur mesüka otsü ashir jagi parnok nem külemi bushidanger aser nai yariang ta asüba tangatetba agüja parnok angazükdaktsür.

Tebilem nung STS sayuyim nung kanga tashi endoka mapang agia jembiba sayuyim, aser yimya aika nüngdaker, aser ibaji tasüngdangbatem koda asüngdangtsü o yangluba tasaji lir. Nai kecha memetet sowar ama sayutsü atema masü, mesüra nai shitak meteta lir sürnung memetet ta ashitsübaji masü. Saka nai tasüngdangbatem asüngdangba yimya ajanga nenok ajak na dena, külemi angazükdi ta ashirba dang ta sayutsü asoshi lir. Tasüngdangba oyim yanglua

asüngdangba jagi angazükertem pei tebilemba shitettsü asoshi, iba sayuyim ya amshir.

Tesayutsüba Shilem II-b: Tanelaren amshiyim shisa lemsatepba

Martha aser Mari otsü angazükdang asenoki tanelaren tangazüktsü tajitetbatem aika nguogo. Tsüngrem o nungi asenoki tongtibang tanelaren tangazüktsütem ngutetogo. Item tesayubatem to asenok dak Tsüngremi koma benshitaktsüner ta bilemdanger.

Tang STS sayuyim nung tanabuba teinyaktsüji tangazükertemi tasüngdangba asüngdangtsü mapang. Iba tasa yagi mapa agütsür saka ano temoatsüa agütsür. Nai nguteta aliba tanela tesayuba 'rongsenji' sayutsübaji tongtibangba masü saka parnok nem parnok sasa bushitetdakttsütsü nai tasüngdangbatem tasa balala amshia anitsüla.

Martha aser Mari otsü nung item tasüngdangbatem agi tenzüka parnok anitsü agütsür. Temalen ashiba ama, tanelaren amshiyim reprangtsü asoshi ano ken lepa oa otsüji tetenzük nungi tatembang tashi shisadangtsü nüngdaker. Reprangdangba shia, tasüngdangtsüba metenzükdang, otsüji tera shia tenzüksüla. Shitakba tanela tesayubatem masütsü akok saka angartem temulung ajungmesotsüsa tasüngdangba kar asüngdanga tenzüksü akok.

1. Otsü nungji angur, Marii joka mapa toktsür, lai Yisu tsüng züngdang mener angazüktsüang shimtet. Iba nung ya asenok asoshi langka tangazüktsü lir mali? Tanüa, kari Yisu tsüng züngdang mener angazüktsü akok na? (T/ataang.)

Parnoki iba dangisa arutsü ta amangdi ... Tanü Tsüngrem o bushiba aser Tsüngrem külemba ya Yisu tsüng züngdang amenba ji mesüka lir. Iba jagi Yisu tsüng züngdang amenbaji Tsüngrem o nung temulung ajak bendanga agüja angaba sayur.

2. Marthai mapa aika indang shisabulu aser aji agi la khuret aküm ta nguogo. Tanüa asenok, iba amaji khuret abener asü? (T/ataang.) Maparen teinyaktsü aika dang asenoki hai! ta ashitsü asü?

3. Tanü, tenzüka wadang nung alir aika, mesüra kidang alir-a aser tanga mapa nung inyakertemi-a, pei-i inyaktettsüba dang nungi tali agizüker asü? Koma sür yamai ataloker? (T/ataang.) Tenzükba maparen kar mesüra tanga mapa kar asenoki inyaktsü mokoki aser khuret küma arudang asenok telemtetba kechi asütsüla? (T/ataang.) Kechiaser iba jagi

asenok Tsüngrem o angazüka, pa tsüngdang atatsü mapang makai kumdaktsür.

4. Nisungtemi telemtetba ka agitsü majurur ama? (T/ataang) Nisungtemi, tajung inyaktsü junger anungji ya shimtetdi ta junga reprangbatem dang oda tamangertemia shimer asü? Nisungtemi Tsüngrem asoshi langka inyaktsü koda shimer, kechiyong Tsüngremi parnok dang ya mesüra aji inyakang ta mashi? Nai yamaji inyak asü mesüra kari yamaji inyaka angu? Mesüra Tsüngremi ashi? Nai iba indang koma bilemer shidangang.

Tsüngrem asoshi langka inyakdang pa dang asüngdangtsü asenoki mapang magütsüteter asü? (T/ataang.) Kodang asenok tenzükbä maparen nung mapa tali akümer idangji na Tsüngrem o nungi angazüktsü mapang makai kumadokba agi khuret-ang tali arur ta metetdang, nai kechi inyaktsüla? (T/ataang.)

5. Marthai, tenu Mari i la meyariba asoshi la aitsü. Tanüa, kodang Tsüngrem tenzükertemi pei mapa meinyakmai akümdang shiba nüngsener? Asenoki mapa tali akümdang tangar aitsür asü? Naia koma angateter? (T/ataang)

6. Marthai pei khuret asoshi tasü ita dang Yisu aitsüba angur. Tanü, nisungtemi pei mapa khuret asoshi aser pei sasa shimteter inyakya aliba maparen meji nung tangar aitsür asü? (T/ataang.) Naia mesüra nai metetba nisung kari yamaji pei sasa telemtetba agia bushia inyakerba sürnung kodang khuret kumdir Tsüngremang aitsütsüsa mesüra Tsüngremi kü sarasadembo melangzür ta ang jembiba metet na? (T/ataang.)

7. Otsü nungji asenoki nguogo Marthai Yisuji tesayur ka aser pa sülen anidakertem lir ta meteta liasü. Lai Yisu dang “Kibuba” ta aja, koba tetezü lai pa tanishir ka ama aser la den temaba ta ajungketa reprangba liasü. Yamaji süaka ano lai Yisu dang la tebilemstsütem atema pai ya inyakjang ta ashi. Tanüa nisungtemi tebilemstsü masü ama (parnok sasa bener aruba tebilemstsü dena) aser alima ajak yanglusang Tsüngrem dang sarasademer aser Pai parnok khurettemji yamai süjang ta ashir asü masü? (T/ataang.)

Nisungtemi aji koma inyaker? (T/ataang.) Asen Tsüngrem dang asenoki “Kibuba” ta ajar saka asenok sasa bena aruba tebilemstsütem Pa dang jungjang aser aji yamai junga kumjang ta ashir asü mashir? Naia kechi ashir? (T/ataang.)

8. Aitsübaji jangratemtsüka lir. Tsüngremi koda bilema alitsü. Kodang asenoki pei sasa meinyaktettsüba mapatem bendener idangji Tsüngrem

dang tangari ni meyarir ta asenoki nemnemer? Aji naia kechia ta ashir? Shidangang? (T/ataang.)

9. Marii koba tajung iba shilemji shimtet, saka teyi Marthai, Mari anema ang jembir. Tanü, nisung kari telemtetba tajung agir saka parnokji sensamasatsür aser tanga mapang nung ang inyakang ta ashir. Yamaji ashir mashir? (T/ataang.) Kodangsa aser kongsa iba amaji ataloker. Kidang asü? Mapa nung, school nung, tenzükba nung, mesüra asenoki yarirtem madanga yamaji ataloker? (T/atang).

Telemtetba shitak agitetaka tangari mezüngmeshia jembidang naia koma bilemstsü? (T/ataang.) Iba ama aküm-metsübui benshidang Yisui koma langzü? Asenoki iba nungi kechi angazüker?

10. Martha ama danga mapaa inyaktsü, aser ano Tsüngrem o angazüka Pa külemstsü takoktsü asü? Nai koda bilemer? (T/ataang.) Aji koma ar naia shidangangjong (T/ataang.)

11. Ano külen, Mari amaji karbo ali asü, Laishiba bushia aser angazüker saka ano iba nisung tebilembabo danga mapa ka nung ang lir? (T/ataang.) nai mesüra nai metetba nisung kar dak yamaji atalokdanga ali asü? Naia meteta lir na? (T/ataang.)

12. Nia laishiba zünga aser sarasadem dang khen khenbo kü mulungjang danga tebilemstsü agi süngdakja item mapa asoshi ang bilemer. Iba amaji nenok kar daka atalok asü? (khen ataang) Martha aser Mari otsü nungji, temulungjang tebilemba danga nung yur nemzüa bilemba indang naia koda ratettsü? (T/ataang.)

13. Yisui Martha dang Marii kechi shimtet la nungi bena maotsü ta ashi. Tanüa nisung aikati Yisu den tesendaktep aser pa dak amangba, tamang tarokba arshia aintsü aser ano Khristan tenzükba mapa nung toklang tenzüktsü shimba ya ajak teshimtetba tajung lir. Teshimtetba kechiba tajung? Tsüngrem asoshi tajung telemtetbatem, saka nisungtemi mesüra kibongtemibo anema bilemstsü akok (T/ataang.). Kechi ama telemtetba agi nung iba meputepji adoker? (T/ataang.) Mari telemtetba indang Yisui kechi ashi, lai shimtetba anema Yisui kechi shila mesüra meshila? Ya tanüa asenok asoshi tangazüktsü karbo lir na?, lir ta süra kechi ama lemang nung? (T/ataang.)

14. Tang ne mulung tangi aruba Yimsü ka bilemdangang. (khen anena ataang aser parnok nem bilemdangdakjang) Kechi yimsü nung, tekülemertemi par tekülemba par tsüngrem asoshi mapa inyaker, jangratemdaktsütsü asoshi aser mesüzüka külemer. Mesüra iba ama yimsü amangba jagi sadok-sadoka amanga nüji agütsür asü? Koba yimsü

mapa tajung asoshi tongtimbangba agüja amanger? Yisui inyaka sayuba denji medemdangang. (Marthai mapa tajung inyakaka Marii mapa balaka meinyaki mener Yisu tesayuba o angabaji ang tongtimbangba aküm.)

15. Asenoki angazükba ama, Marthai kodang lai meinyakmai mapa jenti indang temulung tipmatemtsüsa aküm, lai Mari aser Yisu dak tongloktsü, saka lai labo maitsü. Kodang Marthai lai atemzükba teinyaktsütem lai meinyakmar ta metet lai koma asünung ajungtsü ta Yisu dang masüngdangi oda senzüka dang yutsü. Ibaji temulung nung yur alidang ya bilemdangang, asenokia asen sasa atemzüka aliba teinyaktsütem tali akümdang koma asür? Iba otsü ajanga asenoki koda shisa kaa telemtetbatem agitsü sayur? (T/ataang.)

16. Par libaliro aser yimsüyimpong aser par nüburtem tebilemba anema süaka Marii Yisu dang anga amentsü shimtetba atema Yisui temulung chia agizük, Iba yagi asenok dang kechi sayur? (T/ataang.) Tsüngrem metetsü merangba nung, mesüra Pa den mapang endoka amenba, asenoki asen yimsü-yimpong aser nübur taginüba anema shimtetdima? Aji koda?

STS sayuyim nung asenoki Martha aser Mari otsü indang renemogo. Ne tesayubaji yimya balala nung tembangtsü akok. Nai sarasadema tembangtsü akok, lemanng balala amshia aser tasüngdangba yamai asüngdanga tembangtsü akok:

- Iba otsü nung nai kechi angazüker?
- Tsüngremi iba otsü nung ne dang kechi sayur?
- Nai Tsüngrem indang kechi angazük?
- Taruba hapta asoshi nai kechi teyari angutsü ta bilemer?

Tongtimbang teinyaktsü rongnung ka, tasüngdangba oren koma yanglutsü aji o ralok B nung tatishitsü otsü ka ajanga angatettsü sayuba nungji shia lir.

Angazükba ano koda junga bilemtettsü tesayuba

Otsü kanga junga shisadanga ashiba süngjangji nisungtemi otsüji kanga junga angazükbaji lir. Otsüji ajunga bushidanger külen tangazükbaji benshitettsü angazüker aser otsü ashir jagi tangazüker mulungjang nung ano koda tali tashi itdakja bilemtettsü asoshi tasa bushitsü tongtimbang lir.

Tatishitsü agi, anogo 5 shisatokden nung, tatenertemi laishiba otsü 21 kanga junga aroka angazükogo. Khenbika lir külen, parnoki angazükba otsütemji ajak junga temulung nung yutettsü aser bilemtettsü atema teyari nüngdaksü. Parnoki lepa reprangtsü nüngdaker. Aser parnoki maneni itemji jembitsü nüngdaker.

Nisung kati ka dang otsüji melentepa shitepdakjang. Otsü jagi sangro ama mesüra ken ama atentsü asüngdangang. O agi shitepba nung nisungtemi otsüji kanga junga bilemtettsüsa yarir.

Azüngtsü makokertem atema aser talisa pei oshi nung Laishiba makartem atema mesüra ano parnoki angatettsüsa oshi kar nung item otsütem maka, ibai parnok atema tajangzük tulu asütsü.

Ya kanga jangratemtsüka. Nai bushiteter külenbo item bushitetbatemji kanga jangja angr. Nisung shirnok pei oshi nung laishiba otsü maka aser mangashidangi lir saka tangang angashir, parnok atema iba ama mapang nungji mapang tatsüka agiteta sayutsübaji tajung asütsü.

STS nung küm ishika tsüngda o ka yanglutet aser aji “temulungjang yangko” kodang nai otsü ka angazüker aji joko ne temulungjang yangko nung yuogo.

Saka meilongi, onoki zülu mashir temi otsü noklang junga angazükdangbo tebilemtsü ka ajitet. Parnoki zülua meytutet nungji otsü aika rongnung koba otsüsa angazük meshiteti aküm.

Iba jagi onoki “Temulungjang yangko” kaket küma yanglutsü asatet. Tenüng zülu tapak ka nung otsü shiaji yakta bilemtettsüsa noksa kaka enokdaksü. Itemji maika tasepba nung süpoker jabi sentakba ring ka nung enoka renem. Aser aji otsü ashir shia Temulungjang yangko ta aküm. Zülutsü metetertemia iba yimyaji kanga sabua aküm.

Yamala asateta inyakdaksüba asoshi onoki Tsüngrem nem tenüngsang agütsür.

Tapu 6: O lemtep lenitsü:

Shisa lemsatepba mesüra o lemtepa jembia aodang Laishiba nungi nai meteta aliba aser ne taküm nung ajangshia arubatem amshia sayutsüsa Tsüngremi anitsü. Tanela Temeshii o lemtepa koma aotsü nai sayudangji metettsü.

Junga anga atar langzükba ya olemtepba nung takok asoshi tongtimbang hadirji lir. Nai laishiba otsü ka renemdang Tsüngrem o ji jungjunga züngzünga angatsüla aser Tsüngremi ne dak kechi inyak yamaji ashitsü renemtsüla.

Temeimba Tambusang

Yimtsüng ka nung, kenü anogo, yimdaklirtemi tambur balala den otsü sensaksemtsü atenshi. Nisung karbo parnok sensaksemba oji angatsü dang sentep. Tambur rongnungji katibo ajem-ajema dang mener tangari ashiba o ji dang anga. Saka item nüburtem jagi tambur ka balaka sapua liasü. Aser parnoki pa dang “Temeimba Tambusang” ta aja.

“Temeimba Tambusang” jagi shisatsü o aika shiteter aser pa dak jakla tajung kaji ano pai junga angaa ali. Iba tambusangi tangar nem shisatsü agütsütsü meteta liasü aser ano pai parnok nem bilemdangtsü aser pei sasa bushiteta angazüktsü sayu.

Temeimba Tambusangi jabasotem aser kinungtsürtem danga parnoki pei tebilembatem ashitsüla ta ajangshiasa liasü. Parnok tebilembatem ashitsü metsübui kümdaktsü. Pa temetetba tulu jagi pai tangar nem tasü itdaktsü aser temulung alemtsü tajungshiba agütsü. Iba jagi parnoki pa tesayuba tajungji rizünga ayutsü ta pai metet.

Ano, pa den anidakertemi pai anishiyim ajizüka amshi aser parnoki tangar nema belenzüka shisatsü ngudaktsü. Tambusang chirnurtem shisa taka aser temulung süa aser temetetba nung yintet aser parnok tebu tsüngsü nung jaja.

Yisu alima nung jajaba densa kenü anogo nisung 5,000 pa o angaa anidak, aser parnok chiyongtsü nüngdak ta pai ajitet. Yisui mezüng tasüngdangba ka asüngdang aser iba jagi Filip aser nütsüngtem nem parnoki bilemdanga, tebilemstsü akadang koda jungdaktsütsü shisadanga inyaktsü mapang mela. Saka Yisui sayatenya inyaka iba tebilemstsüji junga kümdaktsütsü akok ta nütsüngtem shingiaia mebilemi liasü. Anungji Yisui Tsüngrem sayatenya dena tanur ka khen chiyongtsü aliba agi nisung aika peria kümdaktsüba mapaji inyaka sayu.

Tsüngremi kechi shiner ta nütsüngtemi aser alima nüburtemi bilemdanga pei sasa telangzüba angutsüsa Yisui mapang aiben agütsüba asenoki angutsü. Yamaji küm 3 tashi Yisui alima nung lia nütsüngtem dang Pa o tashi angaa amangdaksütsü, pei sasa shisadanga shisatsü angutsü sayua anir senzua lia aru. Yisui, parnoki tangar sayua anitsü parnok dang sayu.

Tanü kodang iba STS yimya nung Laishiba otsü langzüktepa shisa lemsatepba angazüker, parnok ya teimba ka tenzükba balala nung tanishirtem aser kibong lenirtem lir. Tangbo parnok joko parnoki sayutsüba telok dang nungi kanga agi tajungba aser tali temetetba kümogo. Tanü lenirtem, shiri yak-yakta telangzüba agütsütsü mariteper saka peisasa bushitetdakja angazükdakja anishir item tanishirtem aginür aser parnok dang kanga pelar.

Tangar nem langzüdakja angazükdaksütetba tanishirtem shisa taka aser temulung lemtettsü tanirtem ta kanga jangratema repranger. Parnoki nisungtem nem bilemdanga pei sasa shisatsü ngudakja angazükdaksütetba jenjang tulu ta angatetba angur. Temeimba Tambusang aser Yisu mesüka, item tanishirtemji tangar ajungmesoa temulung lemtettsüsa sayutetba lenir lir. Item tanishirtemi parnok shisatsü tarok kodang nüngdaker aser mapang shitak nung sayuteter aser mapang shitak nung parnoki lemsatepteter.

Angatsü aser langzüksüji tongtibang

STS tajungtiba nung sayutettsüsa nai angazüksü merang dang itemi bilemtettsü nüngdaker. Nai tamasa otsüji kanga jangrabangra ashidang langka amadoker aser aji – Nisungtem. Nai otsü ashiba tongtibangji nisung asohiji lir. Aser nai ashidang parnoki langzüba aser asüngdangbatem nai junga mangara ne tesayuba nung o langzüktepa shisa lemsatep kecha makatsü. Anungji nisungtemi kecha mangazüksü.

Nisungi tekolok nung bilemdangdakja angazükdaksütsüla, aser aji ataloktsüsa tajungshibaji kati ka den langzüktepa shisa lemsatep agiba ya lir. Otsü nungji nai tangazüksü o rongsentem tuteta ngur külen, kar den item tangazükbatem jembia o langzüktepa shisa lemsatep agia ashitsü kanga jangrar. Anungji nai kechi aser koda sayur ta bilemba dang nungi nai parnok dang tasüngdangba asüngdangtsüla aser parnoki koda langzür, ibaji ang junga angaa liang. Otsü indangji parnok den jembang. Langzüktepa o lemteping.

O Langzüktepa jembitepba mapang nungji, nai renema aliba tasüngdangbatem kar amshia otsü tenzuka jembia aotsü akok. Item tasüngdangbatem ajanga nai renemba mapang nung ngutetba ama tanela tesayuba rongsentem parnokia nguteta aotsü akok. Asenoki

anogo shia nisungtem den yamaji jembir – saka tezüluba kecha mamshii jembir. Kechi agi asenok mulung jangrapangradaktsür item indang asenoki jembir. Yamaji dang Laishiba otsüji tenzuka jembiang.

Shitakba agibo, angaa ataba aser langzükba ya ibai asoshi tongtibangji lir, anungji asenoki “STS ya angaa ataba aser langzükba lir” ta ashitsü akok.

Anga ataba aser Langzükba nung Teinyaktsü

STS nung aiben amshiba otsü kaji T. Ken 23, ya lir. Lai meteter teimbai, tera dang metetyonga, iba lai tekong yabosa meteta lir. Saka metetba rongnunga ibai meyilongi züngyonga aoba ya ano balaka lir. Tasüngdangbatem asüngdanga, Tsüngremi iba tekongtem nung asen dang kechi shiner ta angaadanga azüngbaji tesüngmangtsüka lir.

Mapang tatsüka süiogo, Buddhist lima nung onok Director Ramesh, T.Ken 23 ya sayudang atalokba ka yamai ashi, (ya bilemtetang iba nisung Nepal nung ni pa sayu), pai STS sayuyim nung T.Ken 23 ya sayutsüji temenünütsü mapa ka ama liasü. Saka ni pa dang asüngdang ‘nai kü dang iba T.Ken 23 ya sayuang ni?’ Iba anogo ya ni asoshi kodanga mamatettsüba anogo ka aküm.

Iba tatalokba nung ni koda angaa atatsü ta asüba to inyak, aser Ramesh-i tanüktari agiteta yuja rongsen tulu terizüngdak dangi ni ani. Pa sasa anena atali kü nem tanüngbaji bushitetdaktsüli ta ani. Ano pai küdang angaa atatsü aser kü nem shitetdaktsütsüsa temaitsü agüja ni ashiba ataa lili ta asü.

Otsü ajunga nungji pai kü dang tasüngdangba maneni asüngdang, aser ya ni tanü tashi bilemtetbaji, Ramesh-i asüngdang, “mezüngbuba nung santemji sannüker den koda sendaktep?”

Ni küm aika angazüka aliba nungi pa dang telangzüba agütsü. “Kü sannüker, iba yagi sayur asen Kibuba Yisu pei taküm nung jijia metettsü akok.”

Saka Ramesh-i ni yamaji paidoka langzütsü memela. Mezüngbuba otsü jagi kechi ashir ta kanga junga angaa alitsüla, ajisür külen ang asen taküm nung iba tesayuba nung ashiba ama benshitsüla ta angatetdaktsü.

Ramesh-i ni meyilongi dang otsüji junga angadangtsüla aser meteta aliba asünung kümdanga angatsü aser züngzünga metettsü ajungshi.

Nia junga angaa atatsü nangzük. Atangji ni shidi, ni kanga junga meteta aliba otsü ka kü student kati kü dang koda tajungba shitet ta ni bilem. Kechiaser ni iba otsü aiben sayuogo, iba nungi oceta aika züluogo.

“Ibai san-i jembiba, hau asü masü” ta Ramesh-i asüngdang. Nia hau ta langzü.

“Süra, San-i Sannüksang indang koda jembi? San jagi Sannüksang indang ji kechia ta ashir?”

Ni asüngdang; “San-i sannükba dang ‘pa’ ta koda ajar ta na?” “Aji shitak” ta Ramesh-i langzü. Saka nai, san-i sannükerji kong angur meteterma?

“Oh! Kechi?” ni aji mangatet.

“Sannüker tesendaktep nung san ya kong lir? Nai angur na?” Ramesh-i kanga lephsia asüngdang. Ni ano mongujemi aliba langka pai kü nem ngudaktsüner.

“umm, ni bilemer sanji anir ta süra sannükbaji tejaklen, san jakdang doktsür.”

“Hau aji ati!” Ramesh-i ashi. Tang ano otsü nungji “tasü aküm lenden” ta asüba jagi arudi. San-i sannükba dang koda ajar?

“pa” ta ni langzü.

“Oh, reprangang ano,” ta Ramesh-i ashir.

“otsü jagi ashir, ‘aser ni kecha lendong metsübutsü, kechiyong shiba kü den lir?’ san-i sannükba dang kechi ashir? San-i sannükba dang koda ashir?”

“Ataang” ni ayimoktsü “yangibo ‘na’ oh, melenshiogo! Ni ya temalenbo majiteti liasü. Tang sani jembir, sannükba dang sannüker atema ta masü! Aji koda tajung.”

Hau! Ano bushiang. Sannükerji kong lir, angur südi? Koda temelenshi reprangang!

“kechi reprangtsüba” ta ni asüngdang.

“Ano kechisa temelenshi, reprangang, reprangang. Mezüngbo sannükerji santem tejakdang. Tang sannükerji kong nokdaka lir?”

Ni ola tashi agi adoka aoksa ashi, “Oh, tangang ni angatetter”
“mezüngbo sannükerji san jakdang liasü, tangbo san den lir.”

“Hau mezüngbo pa tejakdang, tangbo pa parnok den” ta Ramesh-i menürema ashi. “Saka aji dang masü. Ano repranga oang. Otsü jagi ‘na’ ta anosa ashir. Santemi ashir, ‘nai’ kü kolak nung totsü mezütsür, sannükeri san kolak nung totsü mezütsüra, nai tang sannükerji kong angur?”

“Ni angur – san madak! Sannükerji san madak.”

“Ano bushiang” Maneni Ramesh-i ajungshi. “Otsü jagi ashir, ‘Atangji tajung aser taochi kü arishi tepeyong kü sülen anidaktsü’ san jagi ano kongsa sannükerji dena litet ta meteter? Nai angur südi?”

“Hau ni angateter. Ibai tesüngmangtsü.”

Idangji Ramesh kanga sangwaa aser pelaa liasü. “Sannükerji tejakdang, asen tsütsülen, temalen aser tesülen lir. Pa santem meküta lir.”

Yang nungi, onok otsü tatemlen asünung, kenaprong tanela tesayuba teinyaktsüleni aru.

Ibaji jangratemtsüka liasü. Iba otsü nungi, tanüa asen tendak tanelaren nung tangazükba amshiyim komasa lir itemji aika bushitet. Saka tongtibaji Yisu asen Sannüker shiba asen jakdang, asen den, asen manung aser asen sülen alir ibaji küna aroka jembi. Aser ibaji anisüngzük anguba temoatsü mapang ka liasü.

Iba sülen kenü kü office nung iba STS tenzükba maparen inyakdang onoki aibelen tila teri inyakbatem indang jembitepa liasü aser Tsüngremi koda aiben onok dang taochi sayu aser itemji koktet. Ni ashi, “Tsüngrem shitak asen tsütsü lir! Anogoshi asen jakdang aliba khurettem reprangdang Tsüngrem asenok teyarir tulutiba. Pai ashir odang oang aser shisa tebulu. Ni nenok akümbangtsü. Shingaia nenok sülen arua nenok meyrutsütsü.”

Idangji Tenüngsang ken otsü to bilemtet. “Tenüngsang ken 23i aji ashir! Tsüngremi asen tesülenjia repranger ta asübaji atangji tajung aser taochi kü sülen teti anidaktsü” ta ashiba den küsa lir.

Hmm? Tesayurtem students dangji angang – kesa onük ka nungi parnoki angazüker.

Iba ama melentepa angazükba, kong Europe aser Anüolen lima nungi arua lisopur tamangertemi sayur aser missionarytem alima balala India,

Togo, Mozambique, Niger aser Filipin lima tem nungi aruaki lisopur nungi angazüksü STS nung angazüker.

Kechiaser STSji nisungertem dang – shirnoki nisungtem dang angar – shirnoki Tsüngrem o angar. Angazüksü aser langzüksü ajak asoshi sadema dang lir. Aser iba ajanga ya meteter temalen alirtem den dang Tsüngremi jembia shisatsüji magütsür. Aji oda teküpokba jenjang nung alir aser item lisopur tesayurtem shirnoki missionarytem sayur parnokji STS nung joko mongyintem lir.

Takok angutsü lemantem

Tazünger temeteter temia nai asüngdangnüba tem mezülu nungbo mebiletettsü ta tsübur. Saka mezülutsüba ya kanga tongtibang lir. Ne mulung nung dang nai otsüji lephsia bilemang. Ne tasüngdangbatemji yamaji ne kolok nung lephsia arutsü. Otsüji ne kolok nung alitsü aser ne kolok nung aliba ji ne tezülubatemji akümtsü. **Otsüji ne tezülubaji akümer.**

Ne okilaji lephsia bilemtetang

Otsü ashiba shia okila nüngdak. Otsü kar asoshibo menüngdaktsü akok. Tatishitsü: Lipok 12:1-9, nung otsü indang nai okila ka yangluner. “Otsüji nisung ka pei nisung aser pei lima toktsür kin tasen ka tenzüksü Tsüngremi ajaba indang.”

Ano kar nungbo otsü nung meshisemba o kar nai bendenloktsü akok. Tatishitsü: Martha aser Mari otsü nung Marthai jaokba aienertem ajak chiyongdaktsütsü lai mulungtet. Tanabuba nung, lai la Kibuba Yisu aküm metsübui tangar aika lia pa aija jembishinüba. Otsü tetenzükji reprangdangra, Yisu aser nütsüngtem yimti kati ait. Aser otsü nungji Marthai la sasa Yisu kidangi jaok ta dang lai o nungji shia lir. Saka nütsüngtema Yisu den anidaka aru ta shia mali.

O lemtepa nung jangja jembitsüsa, otsü tenzüksü okila ka yamai agütsü nung tajungba asütsü: “Yisu iba alima nung alidang, pai nisung ishika shimteta pa den anirsa senzü. Parnok dangji nütsüng ta aja aser parnok teti pa den jaja. khen khen dang ‘Yisui pa kija tezü külen jagi ao’ ta aser ‘khenbo nütsüng tangartem nungi shimteta kar pai mapang tatsüka asoshi anir ao’ ta ashiba dak alema.” Iba ama tera rasaa ashiba ajanga angaa alirtemi ibai Yisu aser nütsüngtema dena alitsü ta angatetdaksür.

Tejembirtemi teti bilemtettsüba kaji, telok nung dang otsü ashiba dak alema laishiba kanga junga memetetbapur lir ta angatettsüla. Anungji o

lemtep junga katettsü atema, tasüngdangba asüngdangdang telangzüba agütsüdang temetettsütem teperi okila nung agütsür alitsüla. Mesüra otsü kar nungbo itemji otsü nungji dang keta alitsü akok.

Mapang mapang nung okila agütsüdang, Tsüngremi zütsüra aketer atema tsüzüng-ozüng, Sabbath, chiyongba indang, mesüra Yihuda nungeri Samaria nunger dang koma benshi, itemi shisemtsüla. Iba jagi otsüji tali junga angatetsü.

Ano otsüji junga o-lemtep kar sülen, ano nai otsü nungjisa temaitsü mesüra tetezü shia aliba kar rasaa jembitsü akok. Itemji angatetdaksütsü atema ano nai tanga otsü ka bena arua ashitsü akok. Laishiba nungi danga tekong kar ajanga otsüji shiang. Aser aji STS yimya nung shiang. Tanela Temeshii aniba ama aser tangazükertemi anganüba ama aji inyaktsüla.

Otsü jagi kechi ashir yakta angateta pei taküm nung benshitettsüsa aji ashitsüla. Yamai shia tenzükangma, “ano ni otsü ka shidi, ni mezüng ashiba otsü ya ataloker mapang talangka lir külen ano yamai ka atalok,” Aser nai mezüng otsü nung aliba tesem, mapang, tetezü aketba kar indang bena arung. Aser iba tanabuba otsüji teimba ka Tasen Lai nungi asütsü.

Tatishitsü, Züngdangba 21:4-9, nung aliba, Mosa aser Yongmin yin per indang asünung, Yohan 3:1-16, nung ashiba indang jembiang. Tekong 1-13 tashi ji okila balaka ashitsü, iba sülen yimsü nung akanga aliba nisung indang tekong 14-16 nung ashiba ama shiang, ya teti bilemtetang STS yimya nung dang otsüji ashitsüla.

“Aser nisung chir dak shirisa amangdir pa dak teti taküm angutsü asoshi, Mosai kechi koda arem nung per ajungket, yamaji nisung chir ajungkettsüla.

Kechiyong Tsüngremi alima oda meim nung, shirisa pa dak amanger mesamatsü. Saka teti taküm akatsü pai pei ajaso Chir agütsü.”

Otsü angartemi langzübatemji jungjunga angaa liang

Nisungtemi langzübatem nungi parnok kija taküm nüngdaktem angatettsü akok. Iba telangzübatem nungi nai ano tesayutsü aliba tasüngdangbatem yanglutettsü. Ibai “mapang nungji sayuba” ji asütsü.

Ne tasüngdangbatem teimba ka otsü nungji aliba nisungtemi kechi inyak aser Tsüngremi kechi inyak ta nungi asütsüla.

Item tasüngdangbatem jagi parnok tanela nung aintsü dangi anitsüla. “Kechiba” ta tasüngdangbaji masüngdangtsüla kechiaser iba

tasüngdangba jagi parnoki aika bilemdanga aotsü akok aser Laishiba nungi alema aotsüsa lëndong lir. “Kechi” ta asüba tasüngdangba ya tajungba. “Kechi?” ta langzütsü merandang memeteti “kechiba?” ta asübatem langzür atar.

Tajitetba tasüngdangbatem yamai asüngdangtsü akok:

“Iba otsü shilem kar nung tanga asenok dang (otsü nung aliba nisungtemji tetshia) tamangba indang shia aliasü?” “pai kechi asüba agi otsü nungji yamaji ashir?”

Ano, “Iba nung ya Tsüngrem indang kechi shia angur?” mesüra “asenoki Tsüngremi tamang katetba langka angur asü?” Nai otsü shiaji yamaji bushiteta aodang, yangji aliba nisungtem aser parnok o aser mapatema indang, aküm metsübuba kar, tetsübu, terata, chidiyongdi, taochi mapa mesüra tasü tait, shisatsü, item ya bushitetangma. Nai asüngdangba langzüdang itemji otsü nungi dang langzütsüsa ashitsüla.

“Hau” “Nunga” ta langzüba kar adokdang iba ama yagi asüngdangang, “asenok yaria shiangjong. Kong, koda otsü nungji nai aji angur?”

Meilongi, otsü nung ashiba ochi o tagitsütemji taküm nung benshia otettsüsa yariangma.

Tanelaren tangzükba amshiyim rongsen bushiba jembi dangji kanga kümdanga angaa liang aser parnokia otsü nung ajangshiba amaji ajurudang asü majurudang. Parnoki hau ta langzü mesüra temang arakzüba aser tekolak angemdena nai angudang, nenok kari item tajangshibatema kar shidangtsü asü ta ajangshiang.

Nai taküm nung ajangshibatema lemsatepang. Otsü tanelaren tangazükba amshiyim tembanga jembir külen, Tsüngremi jembira, otsü nungi ne dak kongshiba kar lira lemsatepang. Mesüra kar dak tatalokba kar lira asüngdanga shitakjangma.

Tasüngdangba tajung nungji: ne dang langzübatemji;

- Otsü nung aliba
- Otsü tuyubatem

Otsü tezü len nungi temetettsütem. Tongtibang tanelaren tangazükba tesayubatem kar indang danga tekong nungi ashitsüsa lira okila ashidang shiadoker alitsüla.

Iba amaji khen khen dang asütsüla, kechiyong otsü tezü nungi bena arua ashiba jagi angartema otsü ji temulung agütsütsü melena bushiloka aoba nung metaloka akümstsü akok.

Koba telangzüba tajung. Kodang nisungtemi junga langzütetdir junger ta ajungshiang. “Kanga junger” “Ni aji mebilemdangi liasü” “aji tangatetba tajung”

Telangzüba kanga tajungbo masüdang. Telangzübatem tai ta metetra, nai yamai ashitsü akok, “Otsü nungji aji koma shia lir ken meyipa repringdangdi”. Parnoki langzüba nungi tai süra nai pei aija ashitsü akok “ni ibaji junga jangja mashi südi” mesüra “kü tasüngdangbaji mejangja südi”.

Telangzür olenji khenyongi otsü dak maketba kar süra, nai yamai ashitsü akok “iba yabo tanga mapang ka asenoki jembidi” mesüra “tanabuba otsü nung ibaji asenoki bushidi”.

Telokji tulu süra, mesüra mapang agi meperitsüsa süra.

‘Tasüngdangba aser langzüktepba’ ya STS sayuyim tasadangbaji lir. Mapang jagi meperira tanga lemanng ka lir. Telangzüksü madokba tasüngdangba kar lir. Angazükertemi bilemdangtsüsa asüngdangba saka ola adoka melangzüksü akok. Anungji parnok nem bilemdangtsü mapang agüja bilemdangdakjangma.

Shitak dang inyaktetba: Meyipa repringshiba tajanzük

STS sayuyim nung meyipa repringshiba agi dang tajanzük ngudaktsür. Laishiba otsütem tatongi shir külen meyipa repringshitsüla. Tesayur jagi otsü mashi dang taoba nung kechi asü iba indang khen meyipa repringshia asüngdangteptsüla.

Kechiyong nisung tasen kar densema alitsü akok. Aser teti dena alir kar medensemi alitsü akok. Anungji teti agi meyipa repringshiba mapang akatsüla.

Ano, taoba nung angazükba nungi telangzüba agüja bilemtetshitaktsüksü mapang agüksütsüla. Yamaji asüba agi tangazükertem hapta tsüngda parnok taküm nung bentshia arudang ajurubatem aser angazükbatem indang jembitsü mapang adoker. Tesüiba indang tangazüksütem shitak mangazüki toktsür tasen ka tenzüka maotsüla.

Tapu 7: Tangazükba shitak amshitetba – Shiti (Elephant) bushitetba:

Otsü ashir jagi tesem kar nung jangratemtsüka ajurutsü, saka laishibai aginüba amaji otsü jagi kechi ashir ibaji mesamadaktsütsüla. Aser Tanela tesayubaji shitak agiteta sayutettsüla.

Tatishitsü agi, nisungtemi aiben Dawid aser Goliat otsü ashir, aser Dawidji tanur tila ka saka kanga junga metetba aser tasü tait aso tulu Goliat-a akoktsü temulungtetba tulu nung or tasü itta ajuru, ta jembir. Aser tanela tesayuba tangazüktsüji “nenoka yamaji tebilemstsü tulu ajurudang Dawid ama tasü tait nung noktaksüla.”

Osang tajung! tanganetsüka. Saka iba otsü nungi angazüktsü aji dang ama?

Otsü ashir ajanga osang tajungji yamaji sayutsüngiaka, Tanela tesayuba tangazüktsü shitakbajibo züdokogo. Otsüji, Dawidi pa Tsüngremi iba aso tuluji aser memetetba tsüngrem amangertemi parnok anema aruba telokji koktetdaktsütsü akok ta meteta liasü. Ano, Israel nunger aser par chuba Saul, Tsüngrem dak amanga item teyazü tsüngrem sülen anidaker kin par tsükchir anema raratsü züzüa aküm. Teyazü tsüngrem külemer kin ka ajunga tanur kati pei Tsüngrem dak tamang yur apuso nung takok angu, iba tangazüktsü tanela tesayuba tulu iba otsü nungji lir.

Otsütem ajak nung, tangazüktsü tanela tesayuba jenti aliba, ochi aketba, nai jungjunga angaa atara, item tangazüktsü tesayubatemji aika putettsü koka lir.

“Shiti bushitetba” ta asüba tesayuba yagi asenok nem angatetdaktsünübaji, otsü ashir ka ama, otsü nung tanela tesayuba aika tsünga aliba ajungaji angazüktettsüsa nai otsü ajungaji shitak dang ashitsüla.

Mezüngbuba nung, **Shiti samadaktsüba** ka:

Nükpoker 5, shiti kodanga mongu dang, tang parnok shiti anasa anir or yamai ashi, “nenok yangi shiti ka anasa nokdaka lir. Anungji nenoki iba indang rasaa shiang.” Yakta dang, parnok pezüi pei anasa meyimdanga mezüngbubai, pai kechi amshih iba indang ashitsü tenzük.

Kati tepen amshi aser ashi, “Shiti ya süngdong tila ka indang süngsang mesüker.”

Tanabubai tenarong nung amshi aser ashi “shiti ya süngdong nung süngo tou tulu ka amai asütsü.”

Ano kati tenidong nung kongshi aser joka oa ashi “ya per talang ka.”
Pezübubai shiti tepok tuluji meyimdanga ao, aser mayimjemi liasü. Pai rasaa ashi, “Shiti ya long telonglong tulu ka; saka ya long temerang amajibo masü, aser ni jangja metet - ibai arakzür.”

Pongububa nükpokeri menüja ashi, “oh, iba shiti indang ashitsü ni meyimdanga kazütsü menüngdak, ni iba shiti ola jangzü ola tuluji aiben dang angashiogo. Nisung ajaki metet shiti ya kenten menü asoshi kensü ola aketba oset ka tang lir.”

Nükpoker shia jagi shiti shilem kabo shitak shitet. Saka parnoki kecha meshitet den saku. Parnok katia ajakbo meshitet anungji parnoki kecha meshitet ama dang aküm.

Kodang asenoki Laishiba otsü ka tanela tesayuba asoshi bushidanger, asenoki bilemtettsüba kaji, otsü nungji ayimjema teperiba akaba ka lir. Iba dangji asenoki “Shiti” ta jadi. Otsüji talang süra, shilem lemsar ashir, shilem shiaji shiti tesem ka meyimshiba amaji akümer.

Khen khenbo, kodang asenoki meteta aliba otsü ka züngshidir, otsüji koma shia aor mebilemdangi meteta akaba nungi bilemer. Nükpoker katibo temeyimshi-a memeyimshidangi kechiaser pai meteta lir ta pa sasa jangjajangja dang, shiti-ji kensü ola tulu adokba oset ta ashi. Asenoka khen khenbo yamaji laishiba otsütem kanga junga meteta lirji ta züpa-züpaagir. Anungji otsü ajanga angazüktsü aliba ochi ajungaji samadaksür.

Yamaji, nükpokertemi aibelen ama asenoka mela melaa aibelener.

Anungji asenoki otsü ka angadang kanga junga sarasadema angaa alitsüla. Ochi o tanela tesayuba, nai iba otsü nung anguba nung jenjang tulu lir.

Laishiba otsü nungi Shiti bushitetba tatishitsü ka

Mark 1:40 – 45. Iba Shiti bushitettsü mapang agiang:

*Aser zütsüra adokba ka pa madangi arua apudaka, pa dang mepishia ashi,
nai mulungra, nai ni meshitettsütsü akok. Aser pai aria bilemer pa teka songtoka, pa dak kongshia ashi, ni mulunger; na meshitetang. Aser idangyongji zütsüraji pa dak nungi aienshia pa meshitet. Aser pai pa tang*

sashi sahia nungtem aser idangyongjisa pa yoka adok. Aser pa dang ashi, ajiang, nai shinga danga teshi, saka oang, ne sasa putir dang sayuang, aser parnok dang kuli asütsü asoshi na meshitettsü atema Mosai melaba osettem tenlaang. Saka pai tugua, iba o jungkai adoka metetdaksütsü aser

ayimsünga yoktsü aposo; anungji Yisui joko yimti katia otia meitet, saka pilar pa azüngmeyak dak liasü. Aser parnoki ajaklen nungi pa dangi aru.

Hau! Iba otsü nung tesüngmangtsütem tanela tesayuba aser rongsen rizünga alibaji meteter. Saka nai Shiti rangbenji ngudagi ma? Tesayurtemi ya aiben mangur.

Parnoki yamai dang angur:

1. Yisui pa merüktettsütsüsa pa tamang akaba
2. Yisui pa merüktettsütsü mulungsoa akümba
3. Yisu dak aneptsütsü akokba tashi
4. Yisui aria bilemba aser taochi
5. Zütsüra aketsang dak kongshitetba temeim Yisui sayuba.
6. Jentokbapur den kesa kümetba.

Ano parnoki item jangratemtsü tesayubatema angur:

1. Yisui taneptsü angusang dang shinga danga teshi saka or putirtem dang sayuang ta ashi. Saka iba nisung kanga dang pelaba agi pei mulung nung miima meyeteti ajak dang Yisui pa koda aneptsü aser ibai pa taküm kuli ta ayimdena shiyonga ao. Yangi pai pei teinyaktsü tongtimbang Yisui ashiba to masü saka pai mulungba nung dang oda pa tepela aser tenüngsang agütsüba indang sayutsüngia akümer.

2. kechi atalok iba indang mashitsü nemdemaka, tepela agi pai miima meyeteti kuli asü. Yangi anguba tanela tesayubatemji kulisüba aküm.

3. Iba nisungi pa anepba indang ajak dang shishia aobayong, Yisu iba yimti nungi aienshia aotsüsa aküm. Aser parnok “tesem ajak nungi pa dangi arutsüsa aküm.” Iba nisungbai pa osang ayimoktsübayong, akidang dang nungi tali nisung aika taneptsü angu yamaji aika Yisu dangi aru. Yangi tanela tesayubaji taneptsü angusang ajanga Tsüngremer sendong tajungba atalok.

Tang asenoki iba otsü ya khen jungjunga reprangdangdi aser tanelar tesayuba koba tesüngmangtsü rongsentemji lir khen reprangdangdi.

Item, tang temalen zülutena aliba rongsen tukuji ajanga otsü dak aketba tesayuba ajungaji nguteter asü, mesüra karbo mongujemer? Shiti shilem ka tang ngutet asü? Aji takoktsü na? Asenoki otsü nung aketba kar mebushijemi toktsütsü akok mesüra otsü dak maketba kar sayusemstsü akok. Idangji tanela tesayuba shitakbaji zütoktsüsa akümer.

Yisui zütsüra aketba nisung dang kechi inyaktsü ashi, kechi meinyaktsü ashi? ...

Item teinyaktsü ashiba ana ya nisungba dangji tebilemba ka ashiba dang asü? ...

Masü. Shitakbaji, Yisui shinga danga pa anepba indang khenyongi kecha mashitsü ajangajanga ozüng agütsü. Pa putir dangi aotsüla ta ashi aser pa meshitetba mapa abensaa inyaktsü aser tenla agütsütsü ashi, oda ajakji putir madang kuli asütsü asoshi.

Anungji, kodang asenoki mesottetba tepela indang, kulisüba sentsüwangshi, Tsüngrem tamaren indang tesayuba agütsür, asenoki otsüi kechi ashir iba sülen jajadagi. Kibubai asenok nem taoba anogotem kechi atalok iba indang peria dang metetdaksür ta metet.

Otsü angadang asenoki kanga junga angaa melira, shiti bushiri shiti mang ajunga mebushitet ama akümer.

Junga renemer sayuba tesayuri teti agi otsü ya kodang, kong, koda atalok, ta repranger. Iba otsü jakdang ashiba oren jagi Yisu i mulungba indang langka ashiba angur.

Aser pai parnok dang ashi, anasa aliba yim tanga nunga ni sayutsüngitettsüsa, asenoki tangaleni odi; kechiaser aji asoshi ni aru. Aser pai sayutsüngia aser temenen tanelatem aridoka, Galil ajak nung parnok Sinagogi ai. (Mark 1:38-39.)

Asenoki lai tekong nungji Yisui yimti tangaleni onüa liasü ta angur südi? Yisui zütsüra aketer nem putir den kechi südaktsünüa ashi? Otsü nungji, Yisui taneptsü angusang dang sashi sashia putir dang or sayuang ta ashi, Mosai sayuba ama pa meshitetba atema kechi inyaktsü tim liasü aji asoshi tenla agüjang ta ashi. Anungji yangi asenoki ozüng dang tashi angatsü Yisui ashiba tanepsangi züdoka meinyaki toktsüba angur. Anungji ozüng tsüngdangbo ano pa memeshitetba ama liasü ta asenoki angur.

Yangi Yisui taneptsü angusang dang putir nem metetdaksütsü aser pai tenla agütsütsü ozüng agüja ashiba tashi manga. Otsü nungi asenoki angateter, Yisui tanepbaji putir nem metetdaksünüba aser anepogo ta kuli südaktsünüba angur. Anungji taneptsü angusangi shiba nem akümtsübu tuluba agütsüba angur? Yisu asü? putir nem asü? Mesüra Tejen Lai nung Tsüngrem ozüngji? Hau! Tangar shinga nem-a masü saka Yisu nem dang tetushi ajunga agütsütsüla ta asüba angur.

Pa aneper күлен, nisung ka temulungtetba ajanga, Yisui joko yimti nung sadoka sayua mejajatet.

Temerüktetba aser zütsüra aketsang tamang, aser ano tesüngmangtsü mapa aika Yisui inyakba angubatem ya ochi o tulu lir. Saka asenoki pa tashi mangaba aser Yisu shibai pa tangang anebtsütet pa dang akümtsübu mesayubaji memetetra, shiti temang shilem kar manguba amaji dang asütsü.

Tanebtsü anguba indang asenoki züngzünga agiba amaji tang ano anebtsangi Yisu dang tashi mangabajia züngzünga agitsüla. Tang tatemlen atalokba shilemji tepela mesüra kulisüba indang masü, saka ibai pei mulungba dang agiba indang lir. Ibai shirnoki Tsüngrem dang meshir aser taküm melenshitaktsüba sempet agizüker, saka Pa ozüng tashi mangai alir, aji dang mesüker.

Otsü kümdanga azüngtsü, iba ochi o ajungaji, aji shitiji, ngutettsü akok; Yisui sayatenya agi, aser aria bilemba agi; kongshitsüa makokba nisung, pei mulung dang sünüba, aser pa anebtsüli dang Pa tang tashi mangaba nisung dangi taküm tasen bener arutsü. Ibaji, otsü nung shiti zütoker mangubaji lir.

Tanebtsü angusangi ‘Tanebtsür’ dang nungi ‘tanebtsü’ anguba dak tali ranglokdaktsür ta angateter. Laishiba ajunga nung otsü aika nung, iba kesa aibelenjisa angur. Nisungtemi yimsü nung temenen menar. Tejangra nung, Tsüngremi parnok dang kechi shiner aser inyakdaktsüner mangadangi “Tsüngrem asoshi” ta sür inyakadokba. Tanebsangi ayimdena kuli süa jajabaji tai masü, kechiyong asenok ajak iba amaji kulisür kaka asütsü Tsüngremi jaa lir.

1 Samuel nung shitak amai aser yimsü agia melar, saka Tsüngremi koma repranger ta tatishitsü ka angur. Yangji nisung kati yimsü ama inyakba ka angur, saka mapang aser tia-densa, Tsüngremi ashiba anema tashi mangaba nung aoba angur. Iba ama Tsüngrem dang tashi mangai inyakbaji temenen tamajungtiba ka ta Pai züngshir.

“Aser Samueli ashi, Kibuba o tashi angaba nung pelaba tetka tarongba tenla aser tetepsetba tenla tenla dak Kibubai tepela ali asü? Ajiang, tashi angabaji tetepsetba tenla dang nungi tajungba, aser o angabaji san tepung temo dang nungi tajungba” (1Sam. 15:22-23.)

Iba zütsüra aketer anebtsang tashi mangaba indang kodang asenoki shisadangdir, iba kesa aibelen nisung aikati inyaksemer ta asenoki angateter. Iba temenen ya kanga tekülak kechiyong asenoki “Tsüngrem mulungba masü kü mulungba inyakdi” ta nai o agi mashi. Saka

Tsüngremi mulungbaji paidokra, aser aseni inyaknüba nungji ranglokra, ibai temenen. Tashi angatsü agi anüngbaji tashi mangaba.

Otsü nung shilem tanabuba ya zütoktsü makok, tashi mangaba nungi kechi adok. Zütsüra anebsangi tashi mangaba ya asenoki sendokra, Tsüngrem mulungba dang nungi asenoki pei mulungbaji taoba ta iba 'ajaki menaba temenen' ji pukümer asütsü. Tanü amangbapurtemi "iba tia asoshi Tsüngremi kechi ashir ni metet, saka ni yamai inyaktsü kuli tajung lir." ta bilemer, ya koda tesasatsü. Parnok mapaji yamai ang ashi tajungba "Tsüngrem o ni tashi mangatsü kechiaser telemtetbaji Pa dang nungi ni tajungba agitsü akok."

Onoki iba tesayuba shimtet kechiaser tesayur aikati iba aibelen ya asür. Otsü ajunga jagi kechi shinür ibaji asenoki mela melaa dang zütoktsü akok, anungji iba jagi asenok dang Tsüngremi otsü ajanga jagi kechi shinür iba tangazüktsü tanela tesayubatema mela melaa dang zütoktsü akok.

Tsüngrem o sayutsüba ya, oda otsü dang ashitsü asü yonga, khuret tulu lir. Iba shiti tatishitsü ya ajanga asenok ajaki Tsüngremi kechi shinür ta junga rajema angatsü asoshi sayurba lir. "shiba tenarong aten pai angang."

Kodang STS sayuyim amshia sayudir, otsü ajungaji junga anga atatsü aser yangi Tsüngremi kechi shinür ta sarasadema angatettsü merangtsü aser amangtsü. Otsü telemsa ka ajanga otsü rangbenji koda sayur aji asenoki metettsüla.

Zütsüra aketer otsü nung, Tsüngremi tashi mangaba temelen kechi asenok nem ngudaktsüogo. Tanga otsü aika nung iba ama temenen benshiba temelen temerenshi agütsüba mali. Otsütem ajanga Tsüngrem dang tashi angatsü aser iba temelen temerenshi tsübuba agi masü, saka Pa tamang katetba Tebu Tsüngrem asübayong tashi angatsüla aser pa dak amangtsüla ta shisatsü o sayutsü nüngdak.

Osangtajung Mark kaket nungi asenoki asen Kümtetdakba shibai asenok nem taneptsü agüja aser tepela bener arutsü Pa dang tashi mangai tejashi bena aruba aser temerenshi anguba indang tesayuba angazüktsü akok. Asenoki, iba otsü nung tashi mangaba indang züdokra, amangbapurtemi Tsüngrem dang tashi angatsü aser amangtsü koda ajungshitsü.

Tapu 8: Azüngtsü-Zülutsü memetetbatem aser Tebang agidang Lai angazükba:

Azüngtsü-Zülutsü memetetbatem aser metetbapurtem anaprongla den tangazükba mapang

Mazüngertem-a aiben STS shisatokden nung atener. Anungji parnok dang otsüji zünga ashitsüla mesüra mangaoka akaba nungi angadaksütsüla.

Kodang iba mangaoka akaba nungi otsüji angatsüsa südir, aji atemtsüba oset tajung nüngdaksü. STS nung atenerkem pei oshi nung Tasen lai nungi angatsüsa maneni otsü tasen bendenloka aser mangaoka ayuba mapa maneni inyaka odagi.

Akokba tashi iba tesayuba mapang temer külen, tatenertem telok shia nem iba tangatsüba oset agütsür. Shibai agizük pai anepalua tatener nisung shia melentepa otsütem angazükdaksür. Iba mapa ajanga otsü tasentem aika maneni angazüktsü akoker.

Aiben, Yimtsüng ajunga laishiba otsü angaa pelateper. Tatenertemi iba tatemala oset ya kanga senti ta amshir aser par Pastor nem agütsür aser Pastor-ia pa maparen nung amshir.

Jangratemtsükaji, iba STS kaket ya alima ajunga nung Azüngtsü-Zülutsü memetetertem aser metetertem anaprong nem agütsür, aser mezüngtetertemi tajungba angazüker aser tajungba shiteter.

Karbo süngmangtsüka, Azüngtsü-Zülutsü memetetbatemi ang tanela tesayubatem tajungba bushiteter. Azüngtsü-Zülutsü memetetbatem aser metetertemia tanela tesayuba bushitetsü atema tasüngdangbatem koda asüngdangtsü ta mezüngbo kanga sak a bilemdanger aser orentem yanglur.

Tanelaren tesayuba meyimlai ka amshiba.

Uganda lima nung Dwaniro yimti nung, iba tesayuba sentong ka nung tambur kati osang aben. Africa Director kenapronglai iba tatalokba kodanga mamatsü.

“Yangi alir ajak ya kanga sensaker aser iba sentong nung atener shingaia mezüngteter. Iba yimtsüng ya kanga meshimemetet tetzu-tebo yimsü benshia alibapur. Süngdongzüng ka nung otsü ashir nisung 5 rongnungi kati nokdaker pa mezüng STS yimya nung otsü ashi. Iba nisung küm 65 shi, pai otsüji 2 Chubatem 6:4-6, nungi *Pu kolak samaba* indang ashi.

Iba tambui tateneritem o lemtep nung ania otsü jembitepbaji ni repranga ata.

“Ano otsü ashisangi tanelaren tangazükbatem amshiyim dangi ao aser asüngdang ‘Elisha-er nütsüng kanga jashia aliba bilemteter südi?, kechiaser Puji apua bener aruba lir?’ Nisungtemi hau ta agizüka jembitepa liasü, ‘Aser onoki Elishai aser Tsüngremi koda iba Pu bushitettsütsü jangraa liasü aser paji yaria iba Pu bushiteta agütsü.’

“Ner kidang kechi oset apua aruba ali?’ parnok ajak reprangtepa jembitep.

“Otsü ashir jagi anosa asüngdang. Ner kidang akaba oset rongnung ne meyong masüba oset kechisa lir?’ item yimdaklirtemi reprangtep aser parnok kidang oset tera dang lir, aser ‘onok meyong masüba oset kecha mali’ ta langzü.

“Otsü ashirji tera tezü atanger ama aküm, kechiyong pai nguteta aliba kar parnoki meputeti liasü. Anungji pai ‘ne kinungtsüji koda? Aji ne meyong masü ato?’

“Hau! Onok meyong’ ta parnok ajaki külemi langzü. ‘San Napong pezü onoki agütsür agi!’

“Hau, nia meteter’ ta pai langzü. ‘Saka shibai item shiruru takümji agütsü aser parnok mesütettsü shibai tashi agütsü? – Tsüngremi! Anungji nenok kinungtsürtemji Tsüngrem meyong, ne meyong masü!’ Nisungtemji kanga aoksa aser kati ka dak repranga süngmanga liasü aser pa dang Hau! ta langzü.

“Ne kinungtsü nai koma amshir – Tsüngrem nungi apua aruba ama masü ne meyong ama nai amshir asü? Kü meyong ama ni la dak tetsüng agi metsüshir, azüker aser ni benshinütsü benshir – saka laji apua aruba lir, kü meyong masü! Ni kü kinungtsü aser chirnurtema Tsüngrem meyong ka ama ni amshitsüla.’

“yamaji shia pa ajeptsü tenzük aser akseta tejak miim aser Tsüngrem tsüngdang temulung meyip. Idangji tangar teburtem-a temulung anüka aküm aser Tanela Temeshi ajanga parnoka kesa tejembiba liasü. Parnok ajak tenük nungi nüksü yima jeptep. Otsü ashiba to khen anen kechiaser iba ya temulung meyipba mapang ka liasü.”

Item otsü ashidang kü mulungjang kanga arakzüdaktsü. *Iba osangtajung otsü nungji lir asü? Hau! Apua aruba nungji puteper, saka tanela lesson ji koda? Atangji item tebur tem asoshi iba anogo Tsüngremi koda mapa inyak, kanga tapet liasü. Anungji ni bilemtsü tenzük, Oh koda, ni kü külem tenzükertem koda amshir? Parnoki aibelen dang ni*

parnok dang kü meyong ama benshir asü? Mesüra parnok Tsüngrem meyong ni ken apua aruba ama benshir? Kü mulungjang nunga jembimeso.

[Iba Azüngtsü-Zülutsü memeteter tambur yagi pa shisatsü aser tangatetba amshia Tsüngrem o ji amshitsü angatet masü no? Pai iba otsü nungi tongtibang ochi o bushitettsü atema par yimertem dang tasüngdangba masüngdang no? Tashitemeteter tenzüker tanishir ka, shibai Tsüngrem o metet pa dangji tanelaren tesayuba amshiyim ka meshimejunger aser tanga sobaliba ka nung alir kati sayutettsü na? hau, hau aser hau pai sayutettsü aser yamaji yangi tangazüktsü lir.]

O agidang angazükba riju (Oral Bible School OBS)

Iba tangazükdak riju (OBS) ya yamala lai bushiba nungi ano tali tarokba bushiloktsü atema tentetba ka lir. Yimtsüng nung aliba Arogo tenzüker aser lenirtemi tejangraba agi iba ya tenzük.

Shirnoki jangrar parnok iba OBS nung shiti züluba ajanga mesüra par Pastori shimteter parnok 12 aten. Parnok ya STS shisatokden nung ateneritem dang aser parnok talila hapta ka STS tesayur ajanga tesayuba agia aten aser iba tesayurji ano OBS kütdangser kümdaktsü.

OBS ya küm ka atema renemba sentong lir. Küm ka nungji student-tem ita nung hapta ana class agitsü hapta ana kidangi aotsü, karbo anogoshia oli-aruli ta jajar. Kütdangser jagi hapta ana class tatemlen asemnü semdang. Student-temi chiyongtsü bener arur mesüra parnok pei sasa alia achir. Aser yimtsüng nung aliba Pastor aser yimertemi item student-tem nem tanen dak agüja yariteper.

Parnoki angazüktsüba tesayubatemji küm ka nung laishiba ajunga nungi otsü 296 angazüktsü aser STS sayuyim nung o lemtep ajanga metettsüla. Küm tatem tashi nungbo nisung kati otsü ajungaji angazüktettsüla. Mangazükmara pa ano atatsü aser otsü ajungaji mangazük tashi metembangtsü. STS sentong anitettsüsa aser sayutettsüsa pai 'sayutsüngia anir senzütsüla' aser iba dangji 'joko züngzünga sayua inyaktetba' ta ajar.

Mapang ka nung Bishop kati OBS school tenzük. Iba arogo nungi Naronü nung inyakertem anogoshia anüngdang chiyongba mapang nung sentepa angazüktsü telemtetba agi. Iba 'chiyongba mapang school' prokshia ayimsünga meteta ao. Naro lu pezü tashi nung iba kesa school tenzükyonga ao. Iba mapang amshia parnoki otsü angazüktsü sentep. Ano tanga mapa nung alirtema otsü anganüa sentep, anungji parnoka aten. Ita pezü nung nisung aika tekümtet angu aser Arogo 16 tenzük.

Shishilembartem, mapa temer külen nikongdang sentep. Parnoki kidang, kibong asem mesüra pezü külemi school ka kümer angazüker.

Filipin lima nung tasa taka tesayur kati telok tilaka dang hapta nung khen radio nung yoka otsüji ashir. Aser nisungtemi phone ajanga tasüngdangbatem agütsütsü ajar aser zülur. Yamaji karbo nisung tamajunger alidak tesem nungia lendong alibayong tsüngdong moi mapa inyakteter.

Pai iba sentong tenzüka inyaker külen ano Radio nungi dang STS sentongji ayonga inyak. Iba radio sentongji pai OBS indang radio nung metetdakja shijen ashidang nisungtemi asüngdang nung iba sentong tenzüka inyaktsüsa asatet. Ano phone nung tajartemi iba radio sentong akaba sülen ano 'onok alidak tesem nunga iba sentong ya akatsü arung' ta aja.

Iba mepishiba ajanga "mobile" OBS ji tenzük. Tesem asemsü nung nisung 7, 13 aser 17 parnok pei pei alidak sentep aser otsütem angazük. Hapta nung asemen parnoki STS tesayur ajar aser otsü shia ano parnok tasüngdangba tem asüngdanga jembiteper.

Küm ana tsüngda nung alinük 9 nung STS sayuyim nung Azüngtsü-Zülutsü memeteter school (OBS) ka nungi roker (1-60) tenzüka inyakdagi.

Noklang nung 4 shibo iba OBS nung azüngertem Pastor aser Evangelist inyaker alirtem aser tazüngertem aser Bible collegetem nung zünger inyaka liasübatem asür.

Noklang nung 95 i iba OBS tatembang tashi inyaka renemteter.

OBS tajangzükji taoksatsüka, süngmangtsüka, aser mamangtsüka

African Director-bai phone asü dang ashibaji angadangang, "Victoria asetkong nung iba sentong tenzüka agisangi tebilemtsü tasen ka ajuru. Iba tesem nung alirtem ya tetzür aika agitetba telok liasü. Aji dang masü, Pastortem aser achaayangertem ajak ya tetsür aika agibatem liasü. Koma asütsü? Iba tebilemtsü koktettsüsa otsü kar bena arutsü asü?"

Parnoki sayuba Khristantemji kinungtsür aika lir ta mezü angashidang aoksaba sülen Kibuba dang koba amala otsü shimtsü ta asüngdanga liasü. Yakta dang Kibubai, asenoki teti jembiba ama, "item nisungtem sayutsü atema nai parnok nem angazükdaktsünüba otsü shimtettsü terata. Tanela Temeshibai otsütem ajanga parnok dang

sayutsü aser parnoki otsüji angashidang pei asoshi tangatetba agütsütsü.”

Director jagi “nai jangja meteter ma” ta asüngdang. “iba tesem ya khenyongi tezü jaka ka lir, tesayur shibai kü dangi phone asü pa süngdong ka nung mener dang jembia liasü. Aser Cell agizüktettsüsa tesem asetkong tatem kelenji ang lir. Aser ajia süngdong kati atu nung tang angur. Ibai ne tatembang telangzüba südi?”

Ni “hau! Kibubai yamaji yaritsü” ta pa dang nenshia ashi. Amangbapur ka taküm nung iba ama tetsür ka dak tali agia libalirotsüji tim masü ta tangatetba liaka, ni Kibubai pa mapang nung aji pai inyaksü ta amanga ibai ashi. Anungji tesayur sangji süngdong nungi alua onok ajak sarasadem.

Sentong sülen, par telokji kidangi shilang aser osang yamai agütsü:

“shisatokden asemnübuba nung, telok kati o lemtep kanga sashia agibaji tezür aika agibaji liasü. tesayur tangar shingaia iba onük mejembil! Kecha telemtetba magi, saka metsüjang ka azüngba ama parnok mulungjang nung Tanela Temeshii enoktsü.

Pastortem aser amangbapurtem ajak onok meketbanga sendener ashi, ‘Iba asetkong tamanger tesayur mezüngbuba nenoki semdanger. Nenoki laishiba bener arutsüogo – aser onoki angatettsüsa nenoki ibai bener arutsüogo’ ta shia parnoki OBS ozü asetkong nung tenzükjang ta mepishia ashi. Aser onoki ‘Hai!’ ta shiogo.”

Hapta ana sülen iba ji tenzükogo.

Iba school nung ita asem süir külen, ano onoki director nungi süngmangtsüsa osang ka angashi, (idangjibo students 12-i otsü 60 angazüker o lemtep agir liasü.) Director-i ashi, “Tsüngremi koba otsü amshia parnok sayutsü onoki memeteti liasü, iba tesem nung alir pastortemi tetzür aika agiba yimya ya tai ta angatetadokogo. Parnoki kinungtsü aika mayutsü tenangzüktepba agiogo. Aser ano, parnoki Laishiba dang akümstsübutsü ta nangzüktepogo, pastor shibasa kinungtsü ka dak tali agia lir mapa nungi anentsü ta lemtetogo.”

Iba anogo nungi item tamangertem parnoki nangzükbatem nung ochishia nokdaka lir.

Parnok küm ka shilem renemer külen, 12 ji renem, ano tanabuba OBS tenzüktsü aposo.

Ano, mezüng nisung shibai iba OBS tenzüktsü jaok 12 renemba sentong akadang pai iba tesüngmangtsü taküm kuli ya agütsü:

Ni African director küm asem tashi mesüzüksü merangdang. Tsürabur malirtem school asoshi onok sen nüngdaka liasü aser pa Anüolen lima den tesendaktep alibayong pai onok yaritettsü ta bilem.

Yaküm onok külemi ajurutepa jembi, saka pai sen magütsü! Saka, pai ni aser ozü nisungtem Victoria asetkong nung alirtem Tsüngrem o nungi angazüksü dang sayu!

Ni tang pelabaji, taoba hapta tashi nung tzürapur malirtem 70 tashi teyarir nguogo. Aser aji ozü nübur temelenshi akaba lokti kümdaktsübayong lir. Ozü nüburtemi dang item lajartem yaridagi.

[Kiyong ajunga khenyongi melenshiadokba ngur onoki kanga süngmanga reprang. Nisungtemi Tsüngrem o kanga junga angateta anidak aser temulung meyipba agi aser yimsü nung akanga ameta aliba tamang nungi melenshia aru. Teyari nüngdaka alibatem dang temeim agi yari, aser aji parnok pei akaba nungi tang agüja yari. Yakob 1:27 nung shia aliba ama parnok “o teinyakertem” chichiba küma sayu. *“Tebu malirtem aser amitsürtem, parnok timtem tuoshi nung reprangba, aser alima nung pei sasa tarak meketi ayuba, ya asen tebu Tsüngrem madang tasüngtet aser temerük yimsü lir.”* Iba lai tekongtem yagi Asetkong alirtem indang kanga junga shiteter aser parnoki tsürapur malir dang yariba ajanga meteter.]

OBS nung maneni renemteter

Sen agi periba tashi onoki atemtsü oset amshir. Terenemertemji pastor, tesayur, sayutsüngeritem inyak. Noklang nung 25bo OBS achaayangertem aser STS tesayurtem aküm. STS tesayurtemji Temulunger kaka ama taa makai dang inyak. Kodang nüngdakdir parnok ajar aser parnok oli-aruli atema teyari terara aser chiyongtsü agütsü. Khen khen tesayurtem nem teyari terara agütsü.

Tsükong nung maparen tashi itshitaktsüba mapa

Alinük ka nung Director par lima schooltem ajunga nung arur sayutsü tajaba angu. Schooltem inyakba den ano STS nung külem inyakertemji maneni sentongtem ayonga inyaker aser OBS-temjia repranger ta liasü. Iba tajaba ji ajanga onoki tsükong tsükong nung alir tashi itshitaktsüba ya inyaktsü tasa angu. Aser iba jagi sen, mapang aser tesayurtem koda tajungba achiaayangtsü bushitet.

Iba sentong yagi tsükong ka nung tenzükba maparen, sentongtem, aser OBS ajunga longjemdaktsür. Tsükong ka nungji yimtsüng 25 shi lir. Tsükong kaji tesayur 3i ita 9 nung mapang balala asemben semdang.

Item tangazükba sentong 3 temer külen, tesayur kaji ano koba nung OBS tasen tenzuka lir ibaji semdangi aoer. Aser pai OBS tasen kaji ita 11 maneni semdanga parnok ajungshia aotsü.

Tashi itshitaktsüba nungji STS Sempet kaket, kongki ola tatemtsü oset koba nung Laishiba otsüji mangaoka lir aser tangazüktsü tesayuba indang aser tanga tangazüktsütem dena bener oa agütsür. Kütdangser aser tesayurtem senzusenpongtsü atema sen tera dang agütsüteter, anungji khen aodangji mapa ana-asem atema jajar. Parnok yamaji senzuba jagi tsükong nung nisung 2,500 shibo tajangzük angur. Semdanga aoba sülenjibo yimtsüng nung tanishirtem joko tangazükba junga ngur aser sayutsü temsüa kümer alir.

Tapu 9: Ai atsütokba – Tebilembatem nung tejakleni aoba

Ai atsütokba ama: O agi dang angazükba nung yimya sübaa aotsü merangba

Jepju (porcupine)-i shiri pa tsübudaktsüdir pei kümüzka alitsü asoshi pa dak nungi iba ai tajuji kaloktsür. Ibai melamelaa dang ayir saka iba ai talaklenji taihtsü tila ka lir aser aji agi sepdaka yur atsütettsüji kanga saksaka aser shi shia ang atsütoker.

Ai atsütokba ta asüba ya, tanü kanga junga sayutsüngiba mesüra lai o sayuba yimya ya endoktsüba ashirba masü, saka iba jepju ai ta asüba tangatetbaji yamai:

- Nai zülua mamshi nungbo junga mesayutettsü, ta bilemba.
- Nai lai o dak alaka tanga osangtsüngsanga amshitsüla, ta bilemba.
- Teti amshiba yimya mesüra nai aroka mesayutettsü, ta bilemba.
- Zülu memetetertemi lai oji bushiloka oa mebushitettsü, ta bilemba.

Mezüngbo aikati iba STS yimya nung sayutsü timatemer, talisa mazüngertem dang nungi tazüngertem aser Theology azüngertem timtatemba.

STS sayuyim junga amshitettsü asoshi onoki tesayuba shiaji asangsang nung benshidangtsüla ta ajungshir. Teti inyaka aliba ama tazünger pastortem aser tanishirtemi tezüluba mamshii dang sayutsüba yimyaji iba jepju ai atsütetba timtem amaji lir. Kodang atsüteter, tangazüker jagi “ouch!” ta asar. Saka kodang aiji atsütetdir angazükerji kanga pelar aser jangra atemer, kechiaser pai tasa tasen ka agi mapa inyaktetba angur.

STS sayuyim den yimya küma teti amshiba tesayuba medemdangba

Otsü ka nungi sayu dang yamai sayua aru. Teti sayua aruba yimya nungbo lai tekongtemji azüngtsü, aser oren shiaji rasaa jembii. Khenkhenbo lai tekongjia mazünger. O jembir jagi lai tekongtemji odang tenzüka jembia rasaa shia aor. Aser lai tekongji pai sayutsü aliba tongtibangji ta yur, iba dak ajemdaker sayur. Pa o tongtiji nungittsü atema dang lai tekong kar khenkhen azünger.

Kar nungbo laishiba nung maliba tatishitsü aser osangtem bena arua ashir. Ano Greek aser Ibri o-jangtem benoka pei tongti oren yaritsü rasaa

ashir. Khenkhen telok atsüa arutsü meji nung temenünütsü otsü bener arur.

Tanela tesayuba kari enoker. Aser ashiba yimyaji, o jembidang shisemba nungi dang tangazükbaji agütsür. Iba nungi metetdi, iba tanelaren tesayuba temji tesayur jagi dang ashir. Aser item tanelaren tesayubatemji angartemi inyaktsüla mesüra meinyaktsüla ta angatetba nung ashir. Iba ama yimya sübaba sayuyimji tai ta mashir ajisüaka, iba lai tekongtem sayutsübaji iba yimyaji dang masü.

STS sayuyim. Kodang nisung kati laishiba nungi STS sayuyim amshia sayudir, angazükertemi yaria tanelaren tesayuba amshitsütetsübatem bushitetsüla. Pastor shibai par lokti lai o nung temulung agüja angazükdaktsütsü janrar, parnoki otsü nungi tesayuba tasen angazüka aser bushiteta pelaba tesangwa jaktenji nguner.

Pastor ka kanga dang temetetba aliba pastor, aser tanishir tajung, nüngtoko college ka nung tesayur ka liasü. Pa STS sentong ka nung arua aten. Tangbo pa tenzükba nung iba kaküt züluri aginüba ama enoksema amshir aser pai yamai zülu:

STS sayuyim aser temetetba agi sayuba tetsüngdaji, akibo asenoki, Laishibaji kaket ka ama tesadang aser telemsa nung dang, tatalokbatem nungi taküm ka nung ataloka arubatem ama dang amshia aru. Tangbo asenoki STS sayuyim ajanga iba ya balaka nung angateter, oda ataloka arubatemjiang taküm, aser chichia taküm nung lia aotsübatem (oda parnok mulungsentsü taküm, tanela aser parnok tesendaktep,) aser lia aodang ajurutsübatem bushitetba STS nung angazüker.

Alima ajunga nung iba STS sayuyim sayua jajadang, item tengutetbatem ajuru; Tazüngba tulu alir dang nungi mazüngertemi tajungba iba ya angazükteter. Iba tetezü tazünger dang nungi mazünger techiraba asü? Masütsü akok.

Ano ya angateter. Kodang tesayuba ka junga aser takok ngua amshia arur, saka iba sülen tasen yimya ka angazüktsü meranger, meteta aliba aser yimya sübaa akaba yimya endoktsü kanga dang tasak akümer. Anungji kanga junga zünga-meteter asoshi iba STS sayuyim angazüktsü kanga agia tasakba akümer.

Iba ama liromedem mesütetbaji mela mela dang ajiteter. Zünga metetba tulu akartemi STS sentong nung atendang kanga mela angazüktsü akoker, saka kodang otsüji tebang o agi dang ashitsü merangtir aoksaadoker. Kechiyong, parnoki mapang talangka sayua aruba yimya ka lir aser parnok tenzükba tamendakbaji tebang o agi sayuba yimya nung masü asünung, iba yimji mesüteter aser saksaka bilemer, aser parnoki mezüng iba STS angashidangji shilem kar tang tasen ama

agizükteter. Anungji parnoki iba sayuyim tasen angazükdang tipmatem aser meinperong alitsü.

Tipmatem kar nungji item ya dena lir:

- Mesüktepa aliba tekongtem mamshitsübaji meinperong ka,
- Tezüluba mamshii angazüktsüba,
- Tezüluba medeni sayuba,
- Tapu ka nung dang amendaker sayutsübaji,
- Tanga nungi osang kecha mebendenloki dang sayutsübaji,
- Jembizüker toktsübaji masü saka shisa lemsatepba ajanga ochiba dangi anitsübajia ka asütsü akok,
- Tezüluba kar repranga zünga mesüi, saka terbang o agi tang teimba ka otsü agi tang ashitsübaji,
- Otsü kaji shisang shisanga shitettsü temulung lemtetba akatsüla ta asüba nung,
- O lemtepa shisa lemsatepdang onük aika bushitetba aser aji tesayur jagi sayuba nungi bushitetba ta amanga kobaji shisa lemsatepba mapang nung adokba, asütsüla.

Temetettsü tongtiband kar. Onoki iba ama tesayuba yimyaji maitsür mesüra mamshitsüla ta mashir, saka alima nung nütsüng nübu tali akümdang aser Tsüngrem o tangazükner jenti adokdang, telok, balala koba sayuyim agi koba telok tongtettsü ta bushidangdang iba STS sayuyim ngutet.

Osang ajanga, ka Thailand nungi aser ka Nigeria nungi, temalen shia aliba tipmatemba onüktem tia ajurudang telangzüba agütsüba yamai ashir.

Thailand nung lanur den inyaker kati yamai ajuru:

Ni sayutsü bushidang tesayutsü nükjidongji teti zülur aser aji kanga junga tangatetba ka nung bushitsü meranger. Aser kü tesayuba nungji ajangajanga sayutsü meranger aser iba onükji tangartem jagia angatetsüsa sayur. Saka aiben ni yamaji sayur külen reprangdang nung tangazükertemi kecha mebilemteter.

STS nungi kü nükjidong den mesüktepa tesayubaji lir. Saka tetsüngta tulu kaji STS sayuyim nung sayudang tangazükertemi kü nükjidongji parnoki bushiteteter. Parnok sasa bushitetba jagi parnok mulungjang nung bilemteta talangka alir.

Shingaia masü saka Tsüngremi dang iba otsüji shimtetsü.

Kanga tangatet Khristian tanishir kari otsü ka nung dang mapang agia jembitsübaji aser lai tekong ka danga meinoki otsüji bentet-benteta agibaji kechiba ta parnoki bilem. Mapang ka nung parnoki yamai asüngdang, “ lai otsü ajakji Tsüngrem o dang aser ajak jagi tekümtet indang dang sayur aser Khrista kangki leni anir, anungji angartem nemji, tanga lai tekongtemjia sayua angatetdaktsütsü masü no? (Luk 24:27 aser T.Mapa 8:35 reprangdangang.)

Lai o koba osangtajung lir iba nung jagi kodang piladir lai o otsütemji taküm nung libaliro yimya asoshi tangazükba sayuyim dang akümer.”

Onoki item tebilebatemji jungjunga bilemdanga asadanger yimya balala agi langzür. Kangki tsükchirtemi Yisuji teti ludaktsütsü meranger, meimchir tashi maitba aser Tsüngremer tekümtet sentongji mesükshir. Item tashioktsübatem onoki züngzünga meteta lir.

Otsü ka nung dang amendaker sayuba sayuyim tashi tait tesayuba ta ashitsü akok, iba indangji onoki tanela temeshi mapa agi telangzüba sayur. Pai onoki otsüji mashidangyongi mesüra onükji sayutsü meshimdangyongi pai jembiadoker. Iba ya kodang onoki aroka aser nendaka otsü nungji ashiba ajungaji bushitettsü merangdir, mapang shia iba amaji ataloker.

Kodang tebang o i tang jembia lai oji sayur, iba nungji tesayur jagi shibasa angatsü renema lir aser shirsa tekümtetji angutsüsa renema lir meputeter. Iba jagi joko ajak dang Tsüngrem bushitsü sayutsüsa akümer. Saka STS yimya nungbo shisalemsatepa otsü ashir jagi nisungtem denji jembiteter. Iba jagi lokti nung kija tanela taküm indang jembia sayuteter.

Langzüktepa jembitepa aodang, kodangsa Tsüngrem indang tangatetba tasen angur aser tejangraba akümer, aser Yisu indang tali tajungba kodaser angatetsü ta ashidang, otsü jembir jagi nisung shia mesüra nisung kar taküm nung kongshia yangji tali nenshia ashitsü mapang adoker aser kodangsa tanelai anidir nisung ka tekümtet indang jembitsü idangjisa temulung agütsür.

Tanela Temeshii laishiba otsütem ajanga nisung ka tekümtet dangi koda anir, ta asüba tanabuba tapu nung shia lir.

Anüdok aser Anüdoklentip Nigeria nung STS shisatokden 5 tashi agia liasü. Ita 3 sülen, “Parnoki shitak angazük-mangazük” ta reprangdangtsü tesayurji Nigeriai ao. Itangjibo parnoki item sentong nung angazükbatem ajunga oshi pezü nung meyipzükadoker liasü.

“Parnoki angateta angazükba dang masü”: pai ashi, “saka parnoki joko benshir aser amshir.” ta pai ashi.

Evangelist kati tesayurba dang, pai Muslim yimsü nung akang-akanga amangba nisung 9 Kibuba dangi anir aruogo ta ashi. Evangelistba jagi kechi agi parnokji amangdaktsütet aji rasaa ashi. Tamangertem jagi yamai ashi, “onoki lai nung aliba nisungtemji meteter saka Koran nung parnok indang rasaa shia mali aser shingaia onok den shisalemsatepa o langzütepa mesayu.

Kodang aser ‘koba otsü agi parnok dak kongshi’ ta asüngdang nung parnoki Mosa otsü shia liasü. Evangelist jagi yamai shisem, “iba otsüji Mosa aser long indang, Anitet 17 nung alibaji” ta langzü.

Ni STS tesayur ka ama mapang talangka inyaka arur, saka ni kanga süngmanga asüngdang, “Saka kechi kodasür otsü jagi parnok dak kongshi?”

STS tesayur jagi iba amai ashi:

Tasen amanga arurtem jagi Evangelistba dang yamai ashi, “kodang onoki otsüji angashi aser jembitep, onoki Mosaji temulung lemtetba lenir tajung ka ta angatet, saka nüburtem jagi Mosa aküm metsübu. Mosai Tsüngrem dangi or item nüburtem asoshi kechi inyaksü ta Tsüngrem dang asüngdangba angudang onok süngmang. Mosai nüburtem anepalu! Onok lenirtemi onok anepalu masür aser Tsüngremi parnok memerenshi. Parnok nem tzü tajemtsü agütsü aser taochi sayu. Iba Tsüngremji onoki metetnür.”

Ni ya bilemdangdang Tanela anir aruba tesayuba ka nung iba Mosa otsü ya ni shimtsüa na? ta bilemer. Muslim nunger den jembitsü ni iba otsü ya kü tebilemba nung enoktsü bilema liasü asü? Masü! Meshimtetla! Lai o bushiba nung, otsü ashiba dena jembiba agi nisungtemi Tsüngrem bushir ta ni angatet nung dang iba otsüji shimtsüba liasü.

Iba otsüji ashitsü ni bilemba mesüra mebilembaji tongtibang masü saka tanela temeshi tebilemba nungbo tenadoker liasü. STS amshidang iba amaji onoki ajurujen ajurur. Kodang Tsüngrem o-ji aji oda Pai züluba ama rangbenji agütsür, idangji tangazükertem jagi shisa lemsatepa rongsentemji bushiteter idangji Tsüngremer tesüngmangtsü ain tashiji jungkai adoker.

Anitet 17, nung ashiba otsü sülen ano tanga otsü ka ashitsü onoki ajungshir, oda angartemi Tsüngremi long nungi takümstsü adokdakja jemdaktsüba idangji jembir asütsü. Anungji, parnoki süngmangseta tanabuba otsü koba 1 Korint 10:1-6, nung shia lir, iba otsüji azüngdang parnok tali süngmang. Parnoki taoba otsü nung long aser tzü indang

sayuba kodaka tongtimbang aji angatet. “aser parnok ajaki kesa tanela tzü ajem” Nisungtem jagi iba otsü tasen tesayuba nungji Yisu ajitet.

Tekümtet indang onük ka jembidi süra! Item otsü ana, ka sülen ka ta, Tsüngremer sentong sayur. Muslim nungertem den temulung nung kongshia jembiba onükji iba otsü tanabubaji asü? Masü! Tsüngremji taochi aliba Tsüngrem ta metetba kuli tejangja parnoki angu aser iba taochi Tsüngrem indang metettsü jangraba liasü. Hau! Sayutsüngir jagi Mosa otsü ashi aser parnok dang tamang indang sayu. Pai parnok dang Pa chir Yisu Khrista ajanga Tsüngrem koda metettsü tesayuba agütsür liasü.

Shititem (Epistles) ?

Laishiba otsütem sayutsü asoshi tesayuyim tasen ka agi sayutsü angazük dang aser aji tebang o agi dang sayutsü merang dang, Tsüngrem o meimertem aser Tsüngrem osang tajung sayuyim ajungaji shitak dang ta angatetbapurtem aikati iba tasüngdangba asüngdang: “shititem ya koda?” Telangzüba balala agi onoki bilemdanga shisadangsü agütsür.

Kaji; mapang talangka dang asenoki lai otsüji lemsaa jembia aruogo aser onük yaritsü asoshi dang, tamendakdak amai, lai otsütemji amshia aru. Tia makai, tebang o agi dang angazüktsü asoshi item otsüji koma zülua ali aji oda dang ashitsü nüngdaker.

Atangji, otsü ashiba yimya amshiba ajanga lai o ji noklang shilem nung 75, nisung alima nung noklang shilem nung 80 agi kanga junga angatettsü. Iba ya koda jangratemtsüka asütsü.

Onoki Khristan tesayurtem, pastortem, aser missionarytemi iba lai otsü sayutsü aser ashitsü tashi tait sayuyim ka lir anungji ya amshitsü kanga ajungshir. STS sayuyim yagi tangazükym aser tebilemdangbatem atendanga angateta oteter. Shirnoki ya tendanger aser amshir parnoki leman aisü nungi süngjang tajung angur.

Alima ajunga nung iba STS sayuyim sayua jajar mezüng küm 5 tsüngda nung tesem aika nung kuli tajung nguogo. Tangbo alinük 90 tashi nung amshidagi.

Filipin lima nung onoki tesayuba sentong 3 tashi kar külen iba STS sayuyim kanga karaa prokshia aoba onoki metet. Iba tesayuba sentong katsüba telok kati züluba onok dangi aru “Iba sentong agir, ita pezü sülen ni tatentertem kar jaa arua asüngdang aser 1,400 nem tesayuba agütsür liasü aser aji oshi 25 nung sayur liasü.”

US nung Wycliffe translator kati STS angazük. Lai ano lar nisung ishika iba sentong kati yok. Ita 3 lir külen, lar yimtsüng nung angazüker alir Filipino nunger nisung 5, yimti kati ao aser STS sentong ka agi. Tatsüka lir, Wycliffe translator lai onok dangi zülu; “Tazünger Pastor kati asüngdang, nenok ano kodang meyipa arur onok sayutsü? Pastorbai item tesayurtemji tazüngba kecha mali ta memeteti liasü.”

Tebang o agi dang angazükertem tazüngba kecha mali ta majitettsüsa kanga tashi tait tesayur tajung akümer. Tanela rongsen tetenzük nung mezüng Tanela Temeshi agi züluba ama dang ashidang Tsüngrem O ain nung koda taküm lia nisungtem melenshitakja Tsüngrem tesüngmangtsü mapatem jungkai adokba angur ibai taküm kuli tulutibaji lir.

Ah! Saka ano ... shititem indangji koda?

STS ya Lai o tesem ajak asoshi tapet lir.

Shititem STS sentongtem nung iba sayuyim 100% amshia sayua arudagi. Shititem nungi aser Tenüngsang ken nungi teti enoksema tesayubatem nung agir. Item lai tekongtem otsü amabosa masütsü akok, saka ken aser sangro ama, aser ainkartem kaket nungia otsü ama agitsü koka lir.

Aser STS nung item laitem amshiteter.

Tenüngsang ken tapu ka nung mezüng tekong 5ji ajaki metetba ka lir. Nai tenük amur shisa taka teshisadangeri amshiba tasüngdangbatem to amshia Tenüngsang ken ka nungji iba nisung tapu 2 jagi kechi inyaker, reprangdangang. Parnoki shimtetbaji jungjunga reprangang. Parnoki kechi shimtettsü akok aser iba tajangzükji kechi asü. Tsüngremi parnok taküm nung koda mapa inyaker asenoki angur aser idakji Tsüngrem jakla asenoki angur.

Ano na tenük ken amuang, aser mesüktepa aliba lai tekong ka indang bilemdangang. Ne mulungjang nung ya shisadangang, khen mapang ka nung T.Ken 23, rasaa ashisangi pai Sannüksang indang ashiba to bilemdangang. (Ramesh aser T.ken 23 indang onoki ashiba dang nungi nai ano tajungba shitettsü.) Iba san dang nai jungjunga angang. Nai otsü ajungaji angar külendang nai meyipa oer nai kechi angashi iba nungi tanela tesayuba amshiyim indang bilemdangang. Tanü, asenok santem ama aser Yisuji Sannüker ama iba tesendaktepji asenokia koda angateter?

Isaia 1:10-20, Rom 1:14-25, aser Yakob 1:22-27, item nungji otsütemji reprangdangang. Atangji, item nung aliba otsütemji tanga lai otsütem dang nungi bilemtettsü tasakba lir. Anungji meilongi züngang. Item otsü

jagi kechi ashir aser inyaker shisadangang. Parnoki telemtetba agir magir? Aser iba telemtetba agiba ajanga kechi atalok?

Item lai tekongtem nungji jangjajangja dang, Tsüngremi pa jaklatem leman aisü nung jungkai adoka sayua lir. STS tangatetba amshia bushiang. Tanelaren tajitetbatem bushiba nung iba tesayubatem nung shia aliba nungi dang bushitsü merangangma. Ibai temer külen, otsü tetenzük jagi meyipa oang, aser tajitetba shiaji tanü asenok dak koda peta amshitsü aji bilemdangang.

Laishiba ya tapu asemsü lemsar lir:

- Otsü ama
- Telemdang ka otsu ama
- Otsü masüba

Otsü ama aliba laitemjisa bilemtettsü temelaba kechiyong otsü nung tatalokbatem ajungaji nisung mulungjang nung yuteter. Otsütem ya iba alima nung atalokbatem lir. Parnok ya kati ka den langzüktepa aser kongshitepa taküm alibatem lir. Yamaji, otsüji nungji asenoka dena alia ma bilemer angur, angashir aser kongshir.

Otsü tesadang ta ashiba lai tekongtemji tera tasakba asütsü. Parnokji otsübo tera dang, saka parnoka otsü tekongtem amaji inyakbatem lir aser angutsü akoker, anungji item yaa bilemtettsü akoker. Ainkar kakettemji iba amala otsü agi sünga lir. Ano T.ken 1, Rom 11 aser Yakob kakettem.

Tebilemtettsü tasaktemji otsü ama masüba lai tekongtemji lir. Kechiaser parnokji temulung nung yimdangi arudakja apidanga angutsü makokba otsütem lir. Item ya onük ka ama, nisung kati teinyaktsü rasaa ashibatem ama dang lir. Iba lai tekongtemji shititem (Epistles) lir.

Shititem ya otsü masübatem süaka, parnoka otsü ama jembitsü aser tesayuba agütsütsü akok. Otsü junga shitetba jagi angashirtem mulungjang atsüa arudaktsür. Shititem ya temeim aria bilem o agi sünga aria bilemertem dangi aria bilemsang Tsüngremi jembia züluba lir. Iba o sayudang iba temeim aria bilembaji meteter aser iba indang angateta sayutsü nüngdak.

Tenzükba nung, tebilemtettsü tasak lai tekongtem sayudang, ola adoka ajaki angashia azüngtsüla.

Iba otsü masüba lai o tem sayutsü leman kaji tatsütsü dang sayu nung tajungba.

Yangia tanga lai tekongtem bendenloka moi iba tekong nungjagi dang sayutsü takoktsü lir.

Aser aji takoktsü. Onoki sentongtem nung ya inyakdangogo.

Lai o tekong tatsüka nungi Tsüngrem o rongsen ama alibaji nguteta sayur. Item laiji bushitsü metenzükdang okila yamai ka ashitsüla, “Yirusalem nung Yisui nütsüngtem dang pa tatembang o jembia liasü, pa kotaki tur sülen mezüng putu mapang nung, Yirusalem koba mezüng arogotem asoshi yimti tulutiba aküm ... Pa nütsüngtem Yisu den küm 3 tashi Yihuda nung aser Samaria temeküt külemi jaja.”

T. mapa 1:8, iba nungi onoki otsüji ashi. Kwika bushitetdir sür onoki bushidang nung minute 30 nung tekong tesadang ka dang inyakma. Nisungtem mulungjangi o temji ai. Laishiba nung mezüng angashirtema langzüktepa shisa lemsatep nung jangrabangraa aten. Nüktzúa yima aser süngmangseta tanela otem bushitet. Ajisüra, item Tsüngrem o pei dang ashir ama agizük, aser tangar danga kuli süa jembi.

Pastor aser Khristan lenirtemi ya kanga junga shisadangtsüla; amangbapur rongnung sayutsüngiba aser Tsüngrem o sayuba nung teti benshiba yimya jagi ajakbo atsüa marutettsü akok, anungji tangashirtemi pei sasa bushitettsüsa tasüngdangbatem kanga junga renemer sayuba sayuyim ya bilemdangtsüla.

Tesayur shiri Tenyar mapa nungi shititem agiteta sayur, aser shititema otsü ama sayuteter tasüngdangbatem asüngdanga kati ka dang langzüktepa sayutsü junger. Parnoki tanela tesayuba tangazüktsü tem aser amshiyim aser teinyaktsütemji bushiteter.

Aiben, shirnoki pastor aser tesayurtem shisatokden agütsür parnokji tazüngba tulu alirtemi dang sayur. Item tazüngertem jagi mazünger angazükba tasatapongtemji memetetra, parnokji angazüknerkem dang koda sayutsü?

Saka Laishiba tekongtem o jang shiaji temulungi akoktsü koda?

Temulung o atema teinyaktsü ana: mezüng, nüngdakba tongtibang aser “Tsüngrem o tatongi temulung nung miima yutetba”, tanabuba, temulung agi akokba aser bilemtetba ya jungjunga angatettsüla.

Tsüngrem taochi agi, tamanger aika lai temulung o küma angazükba sentong nung tena lir. Shiri temulung o aika angazükogo, talisa lanuwa,

iba asoshi kanga pelatsüla, kechiaser parnok teti asoshi tajangzük nguogo.

Saka, Lai temulung agi angazüktsü timtem kar lir aser itemji: kari dang temulung o bushir, temulung o mamai teti ayutsübaji mapang shia lephsia aser tetshia oda meyushia alitsüla. Otsütemjibo yamaji masü. Tang iba kaket nung sayuba yimya nung yabo nai khen angazüka jembir külenbo nai bilemtettsü, kechiaser ibaji ne o yim nung jembia angazükba otsü lir.

STS shisatokden sentong ka konda 37, akadang, tatenertemi otsü 21 angashi aser shisa lemsatep tajung kaa liasü. Ashi ama, kodang otsü ka meyipa reprangshidir aser aiben lephsia shidir, tajungba tajungba ta shitettsü aser taküm tepeyong mamai alitsü. Iba sentong nung otsü 21 nung ya lai tekong 148 dena liasü.

Tesüngmangtsüji! Otsü lai tekong 148 temulung nung rizünga yuteta angazüktetbaji, aser mapang nung aser mapang masüdang jembitettsüsa akokbaji Khristan tajung aika dang nungi tajungba Khristan taküm litettsü aser lai o jembitettsüsa ibai takokba takümji lir.

Temulung o aser Tebilemtetba. Oshi tapu balala nung züluba lai tekongtem medemdangang. Parnok ajak kesa asü? Ojangtem mesüktepa ali asü? Memesüktepa. Hau! Kaket menügdang zülu ayak tapu balala amshia züluba nung tereprangtsü balala asütsü akok. Jembidanga khenyongi tangatsü olasü balala lir. Saka parnok ajak dak temesüktepa ka lir. Iba temesüktepa jakla kaji laishiba ajunga nungji akettsüla. Iba temesüktepa jaklaji kechi? Hau! Ibaji teshinüba ka ... temetettsübatemji lir, ... ojang mesüktepa mesüra memesüktepbaji masü. Teshinüba osang nungji temelenshiba malitsüla, saka ajak dak iba tangatetba kesaji alitsüla.

STS nung, otsü nung aliba o nung tera kada mebendenloktsü aser meindoktsü kanga kümdangtsü ashir, ojangtem kanga kümdanga shimtsüla. Aser otsü ashidang nisung ana tsüngda nung sensaksema ama aser o jembir ama ashitsü ajungshir. Saka kanga tongtimbang kaji, tangatetba aser metetdaksünüba nungji lir, ibaji memelenshitsüla.

Temulung o koktetbaji teti agi Tsüngrem o temulung nung rizünga yutetba aser taküm ka nung pa telong taküm nung munga lidaktsüba asütsü nüngdaker. Saka otsü aser lai o tekongtem sensaksema o jembitepa ama, ayutsü asenok hadirtemji lir.

Zülu memetetba purtemi laishibaji rasaa bushitettsü akok na?

Nisungtemi bilemer tazüngertemi dang bilemdangba nunga junga bilemer aser inyakteter. Aser ashitsü agi, shirnok tazüngba maka, parnoki kodanga shisadanga bilemtsü makok ta bilemer.

Shitak, iba asoshi o langzüktepa shisa lemsatep akatsü nüngdaker. Tebilemdangba, ashishia shisadanga, shisadanga, taroki yia bushidangba, aser tangazükba nung parnok teinyaktsü shilem tejangja ratetja angatetdaksütsü nüngdaker talisa tebang o agi tang angazükertem atema aji kanga tongtimbang.

Laishiba nungi, junga rasaa ashitsübaji, tazüngertem aser ano ajia tetsü-tebuo nungi zünga-shia meteta aliba nungi jakzükertemi dang jembitsü akok asü?

Iba tangatetbaji Lipok 1:26, 27, jagi aitsür. Koba nung meimchir ajak Tsüngrem mesükba nung yanglua lir, ta shia angutsü. Anungji, nisung ajak nem bilemdangtsü aser shisadangtsü tashi agüja lir. Iba tangatetbaji agizükaka aser magizüktet aka nisung meimchir temenen nung tsüker külen tali shisanga aküm (Rom 1:19-23).

Mark 12:24, nung tashi-temeteter Saduki tem dang parnoki tasüngdangba ka pa aputsü tebilemba nung asüngdang nung, Yisui langzüa ashibaji kanga jangratemtsüka angur. ***“Laishiba mesüra Tsüngrem ain memetet nung, nenoki aibelener masü no?”***

Yimsü nung akanga ametba sadukitemi Tsüngrem o kanga junga angateta lir ta asenoki metet. Anungji yangi, Yisui sadukitem tanela tangatetba agi anünga lir ta shinürba liasü. Anungji aji agi parnoki Tsüngrem mapa tulu mangateti zütoker. Ibayongji, ashishia dang bilemba aser ratetba tasa jagi ochiba dangibo manir.

Tamalen ashi ama, Laishibaji sobaliba dang temaba tashi ka nung lir. STS sayuyim amshia sayudang, parnok tazüngba-temetetba ajak alemdanga tanela tesayuba jenti bushiteta renloka angazüker.

Tenyar Mapa 4:13, nung Yisui shimtetba nütsüng rongnung kar, parnok tazüngbaren nung tamendakba kar shia angutsü. Peter aser Yohani Yisu indang kanga tasü tait sayutsüngiba ngur, saduki aser yimsü nung tanishirtem kar ain adokdaksüba angur. Anungji item lenirtemi parnok apu aser tasüngdangbatem langzütsüsa mungdang madangi bener arutsü ozüng agütsü. Peteri, tanela temeshi agi sünga, kuli tajung aketba aser jungjunga atongtepa telangzüba tajung Yisu indang aser

parnok yimsü nung tanishirtem indangji jembi. Iba telangzüba o agi tashi-temetetertem parnok pua rishikangshirtem süngmangdaksü.

Mungdang nung Peter o agi mena alirtem ajak dak kongshi:

“Tang parnoki kodang Peter aser Yohan tasü aitba angu, aser kodang parnok mashi-memetetba nisung ta ajitet, parnoki süngmang. Aser parnokji Yisu den liasü ta parnoki meteta aküm.” (T.mapa 4:13.)

Tanüa ya ataloker masü na? Mashi-memetetetertem Yisu sülen anidakertemi Laishiba junga angateter aser kuli tajung keta bushiteter aser tangar dang ochi o tarok sayutsü akoker masü na?

Iba tasüngdangba ya Mission Field nungi aruba osang agi langzür

Tsüngrem o agi temulungjang telung nung miima alidak tesem nung jembir. Khenkhen Anüolen lima nungi tesayurtem kari yimtsüngtem nung iba STS sayuyim amshir mesüra amshia angur. Onok (Anüolen lima alirtem) kari mapang ka nung Kenya nung Ekalakala yimtsüng semdang. Iba tamalen, iba yim nung African tesayur kati STS sentong agia liasü.

Onok lenir jagi rasaa ashi, “onok mezüng arudangbo, Arogo nungji ken dang atener, teka matener, aser lai kar azüng. Ibaji dang liasü! Amangbapurtem jagi lai o indang kecha memetet liasü. Tangbo, Pastortemi jentipur kümzükba angur aser Arogoji kanga indagi.”

Onoki kechi angu nenokia reprangang. Onoki Ekalakala yimtsüng nung long ki, injung agi kilem tongpanger aliba tenla ki kati atu. Kamba kin nungi nisung 60 shi iba injung ki sünga mena liasü. Item rongnung pastor 15, mendenji sünga mena liasü. Item pastortem kin 11 nungi Arogo balala nungi sentong tenzüktsü yongyaa ataa liasü.

Tetzürtem-a süoshi sentsü balala aser kolakjen tepur junga sübor, aser teburtem pei tajungtiba süpoksü aser tekong mesütsü enoker atatepa liasü. Reprangdang nung, parnoki sema aliba tola karbo kanga tulu, karbo ilara semer patalong kanga tapuo sema liasü. Parnok kwika iba kesa süoshi deobar kwi sobua alitsü. Aser nisung kwikati iba kesa tolaji melentepa semer asütsü.

Iba sentong 4pm nungbo tembangtsüla kechiaser arem nungi shiruru madokdang ayongji ajangdangtsüla. Parnok karbo konda 4 tashi tetsüng agi jajar-ang ki atongtsü pur liasü.

Yangji alidang, Africa nunger kati Lipok 35:1-5, nungi o jembitsü aser o-lemtep akatsü renem. Iba tesayuba ya Swahili oshi nung jembia aser Kamba oshi nung meyipzük. Süng menden talang nung tesülen mener Africa nunger o meyiper jagi kechisa ataloker iba indang onok dang English nung ashitsü tenzük.

“Tsüngremi Yakob koda kümzüka anir aru aser tang Pai Yakob aser kibong Bethel-i, kong pai Tsüngrem ajuru, ajagi oang ta ajaba indang, o-lemtepa jembitsü tenzük.

“parnoki Yakobji tanela nung tanishir koda tajung, pai par kibong merüktetdakja aser süngyanglu endokdakja ani, pa indang jembia liasü. Parnoki Yakob dang ‘Tsüngremi ashi angasang’ ta aja.

“Otsü ashir jagi nisungtem dang asüngdang, ‘nenoki tangang Yakob tanishir tajung ka ta ajiteter asü mesüra pa mapang talangka nungi tanishir tajung liasü?’ ano pai asüngdang, ‘Yakobi süngyanglu atema kechi inyak nenoki yangi tanelaren tangazüktsü kar angur asü?’”

Parnok kati ka den jembitepa asüngdangtepa ao.

Mapang tatsüka sülen, O meyipsang jagi tenarong nung miim o ashir ama anguoker ashi, “Tang parnoki otsü nungi tali angur. Parnoki ashi, ‘Yakobi parnoki külemba tsüngrem ajak bendener Shechem nung süngdong küpok miima ayu! Aser pai tesemji maitsüsa ajioka ayu.’ Tang parnoki Yakob chidiyongdi ‘Pai Tsüngremi agütsütsü ta mamang! ta jembimeso.

Parnoki ashir, Pai par kibong nung tsüngrem ayutsü hai aura aka.’ ‘tai tamangba oset kar rongnung tenarong nung anoba ya liasü, anungji Yakobi par kidang süngyanglu yua kar ta metetsür liasü”

Tenla kidang alirtemi Yakob indang o lemsatepa jembidang, tetsür ka noktak aser asaperanga par kamba oshi agi o kar ashi.

O meyiper jagi tangula agi dang yamai ashi, “Tetsür jagi yamai ashir, ‘tangbo asenok Khristan kümogo, saka asenok kidang ano miim osettem kar, joko asenoki itemi miima mayutsüla. Raksaa endoktsüla!”

Mapang tatsüka lir külen nisung aso tulu ka noktak aser ola tulu agi ayimoktsü, koba nisung ajaki hau ta agizük.

Nenok ajaki aji kechi ashi-ar metetnüa alitsü, anungji nai o meyipsang dang “aji kechi ashir?” ta asüngdangtsü.

O meyipsangi nisungba jagi kechi ashir ta angadang aser ashi “nisungba jagi yamai ashir, ‘ni ozü kibong nung yimsü asür. Ni kechi shidir parnoki aji angar. Saka ni Yakob mesük. Ni parnok tanela nung mani. Ni melenshitsüla ta ni tangbo angatetogo.”

[Iba anogo, Laishiba nung, Tenla kidang alir ajaki Yakob jakla anemsü ta meteta aküm. Tebursang aser tetsürla na, shibasa noktak aser jemi, Yakob temenen tenatia pei dak aliba meteta aru.

Ano iba anogo, nisunger tangatetba yongtsü Tsüngremi tesüngmangtsü ain agi, inyakba iba otsü ajanga angateta aküm! Mashi-memetetertemi shisatsü o tarok angazükbaji aser benshitsü mulungtetbaji Missionarytem asoshibo küm aika kuli süa sarasadema meranga inyaksüba maparen ka liasü.]

Temenua masü, samatsübasaa taa masü. Nepal nung, Nawalparasi district nung arasentsür ka liasü. Pa arishi küm 66 tepeyong, pai kodanga azüngtsü-zülutsü mangazük – saka pai nisung aika azüoka yuteter, item nisungtemi pa dang kanga akümtsüba benshir.

Pa küm 60 tema asüdang pai Yisu indang angashi, saka pai pa taküm nung Yisu nüngdaker ta meblem. Temetet, pai nisungtemi Yisu dang sarasadema angazük aser parnok dang langzüba indang metet. Saka iba temenen tanela jagi pa yarir, anungji pai kechiba Yisu teyari nüngdaksü? ta blem.

Kenü anogo iba nisung semchir kanga shiranga aküm, aser tasür liasü. Pai ayimtena tanela dang aja aser semchir anepjang ta mepishi, saka tanurji tasür dang liasü. Tatemsa, tejashi nung, iba arasentsüri Yisu dak amangertem dangi ao aser par semchir asoshi sarasademjang ta mepishi. Parnoki sarasadem, aser shirang jagi tanurji doktsü. Saka tambusangi ano Yisu sülen anidaker maküm. Pai pa arasentsür mapa maneni inyaka ali.

Ita asem sülen, iba arasentsür kinungtsü, shiba tamanger ka liasü, STS sentong ka nung aten. Iba aonung kidangi arur lai angazükba otsü ka kinungbo dang ashi.

Naman otsü 2 Chubatem 5 nung aliba ama Nepali nungeri sayuba aser par telok tila ka nung o langzüktepa shisa lemsatep akaba indang ashi. Parnoki Naman, shiba Syria nunger sepa tanishir ka liasü aser pa zütsüra adok ta angazük. Idangji, Syria sepaitemji Israel nunger tsükchir ta metetaka, kodang Namani Israel nung ainakar ka ajanga taneptsü angur ta angazük, pai Israel nung iba taneptsü kong angutsü ta bushia aotsü aposo.

Saka kodang Naman-i Elisha-er kidangi ait, Elishai Naman teimlaba ama mataloktsü. Atangji, Ainakar jagi pa ajuruia kilong nungi madok. Salema

magütsü. Aji saka, kilir-ang ka adoker teinyaktsü o kar ashi. Yimdak ayong kati or tenetben tzü nung yir adoktsüla aser pa aneptsü ta ashi. Namani jashia mit adoker oadok. Kechiaser pai ainkar jagi langkabo inyaktsü ta imla. Pai ashi; “Damaska nung Abana aser Farpar ayongtem iba Israel tzü ajak dang nungi tajungba masü ama? Ni item nung shitoker kü sasa merüka litet. Namaner kiliri Naman dang ainkeri ashibaji tashi angaa, Yordan tzü nungji ashiba amaji inyaktsü mepishi. Anungji Namani ayongjagi ai aser pa dang ashiba ama to tzü jagi ainung khenyongi pa anepadok! Kodang arasentsür jagi iba osang angashi, pai pei kinungtsü dang ashi, “Ni Naman. Kü asüküm agi ni Yisu sülen manitaker.” Tasüngji kinüngtsü den arasentsürji STS sentong nung atentsü ao. Yangji pai tesayur dangji ashi, “Ni Yisu sülen anidaker ka kümner.” Pa den sensakasema, aser tekümtet asoshi sarasademtsü. Iba sülen, mazüng memetetba tambursang shiba taküm tepeyong arasentsür mapa inyaka liasü, pai sentepa aliba lokti dangji kechi atalok iba indang ashitsü asüngdang aser pai yamai ashi, “Naman asükümba nisung ka liasü aser pa asükümba yong taneptsü mongui tera agi dang mesama. Nia asükümba nisung ka. Küm aika ni Yisu sülen anidaktsüla ta metet, saka ni Pa nüngdaker ta nangzüktsü memulungi liasü. Nisungtemi ni temalen ajungketja kü dak reprangketa yok aser parnoki ni akümstsüba liasü. Tsüngremi kü semchir anepjaka, kü asüküm ajanga ni tekümtet mangutsüba liasü. Saka tangbo ni Yisu sülen anidaker ka kümogo.”

Atangji, mashii kati, tazünger süang mazünger süang, Laishiba nung tanela tesayuba tajitetba nguteter aser Tanela Temeshi-i aji agütsür. Saka asenoki angur, arasenerba jagi laishiba otsü ka angar sülenbo pai pei sasa shisadanga aser pa telemtetba shitakji agitsüsa iba nungji tanü dangtsü ama angu. Iba ama tangatetba jagi paa tazünger temeteter küm adok. Jangratemtsüka, item alima sema jajar osangtem angadanga, sentong anirtem, iba osangtajung nung shilem agirtem putu 2buba, 3buba, aser 4buba aser pei nübur madak STS tesayurtem liasü aser parnok teimba ka yimtsüngtem nungi aser tebang o agi dang angazüka aruba putu dang lia arurtem liasü.

Raloka züluba (Commentaries) kaket amshitsü koda?

Commentary amshia shirnoki laishiba bushir shisatsü rongsen ama agütsür. Khristantem putu aika tajangzük angubaji, Tsüngrem meimertem tetzür tebur temi tebang o agi lemsatepba nungi dang masü, saka parnok sülen zülua yutsübatem nungi. Lemang kar nungbo, Rasaa züluba kaketsütem nungi azüngdang nisung den menteper angar ama shisatsü angur. Saka item tangatetba anguba tetsüngdaji ya lir. Zülua yutsüba tesayubaji shitak dang asütsü ta nisungi imlar. Aser aji shitak, mapang endokba, teshisadanga ano züdokadokba kar tezüluba nungji

adoktsü akok. Koba südir süang, züluba nungi sang, tebang o agi angazükba nungi sang, anaprongla Laishiba ajanga dang bendangdaktsütsüla.

Onok dang koma sayu koma rasaa ashitsü Kibubai sayu:

“Idangyongji tamarenertemi Paul aser Sila am mang nung Bereai yok;

parnok tonger parnoki Yihuda nunger sinagogi atu. Tang Tesalonika

nung alirtem dang nungi idakji alirtem tajungba liasü, kechiaser parnoki kanga jangrapangra mulungso agi o ji agizük, aser itemji shitak asü masü ta anogoshia laishiba nungi bushi.” (T. mapa 17:10-11).

Berea nung aliba nisungtem Laishiba sayuba nung parnok ajung majung, shitak meshitak asadanga liasü. Parnoki tatebang tasadangbaji Laishiba ta temaba nung ajungketa amshi. Jangratemtsü! Koba tesayuba tashi tait asü mait asadanga liasü? Shitak! Tenyar Paul indang!

Anungji tanü, iba tatishitsü amshia, asenoki Laishibaji züluba nung süaka, nisung tebang o ajanga süaka mesüra tanga osettem ajanga süaka arubaji tasadanga Laishiba ajanga amshitsü nüngdak lir. Kodang nisungtem dang otsüji mangaoka akaba tem nungi mesüra zülua akaba Laishiba nungi sayur, ne o langzüktepa shisa lemsatep tatebang nung nai agütsüba otsü lai tekong nungi agütsütsü nüngdaker, iba jagi ne dang nungi angazükertemi, nai kechi sayu aser o langzüktepa shisa lemsatep ajanga sayu aji shitak asü meshitak asadangtettsü.

Africa nung telok tulu sentepdak STS tebang o agi angazükba aser kanga takok ngua inyakba asoshi nisung ajaki pelaa liasü. Asangur ka kanga jangraseta tasüngdangba ka asüngdang aser pai ashi, “Raloka züluba kakat onok dangi yokang ni?” Aji angashidang ni mezüngbo süngmangadok, saka ni langzü “yoktsü merangtsü ato!” ta ni menürema langzü. “Kodang onoki züluba otsü 210 ajungaji nenoki angazük matir, Onok den tongtepang.” “oda nenoki Raloka züluba kakat denji medemdangtsüsa nenok idangjibo renemer atatsü” (Idangjibo OBS studenttemi otsü 296 angazüker liasü.)

Karibo Laishiba zünga tanela o tarok pei sasa angatettsü merangba dang nungi tezübaba leman bushia Raloka züluba kakat den medemdanga yakta tangar o ji ang agitsü zübaa bilemer.

Laishiba tarok o lai puti meteteritem aser zünga meteteritemi dang angatettsü akok ta mebilemstü kümdangtsüla. Saka ya nisung ajak asoshi shiri jangrar aser bushir parnoki angutsüba ochi o lir. Lemang ka nungibo, raloka züluba nungji dang asenoki STS nung telok ka nung o lemtep kaa, kati ka den otsüji jembitepa pelatepa angazükba amaji dang lir. Aji saka ano o langzüktepa shisa lemsatepba nungjibo nisung kati pei

tebilemba shidangbaji shitak asütsü akok mesüra masütsü akok, pei tebilemba shidangba dang, kechiyong nisung shiai “otsü nung ya koma lir, ni angatetner nai yariang ni?” ta asüngdangtsü akok. Kesaji, raloka züluba nung temetettsütemji shitak ta tashi itta agizüktettsü ajungshia kesa tasüngdangba agütsütsü akok. Laishiba oren ka nung tebilemba kar shidang nung, ibaji raloka zülur kati ashiba ama dang lir. Aji asünung, shibai tebilemba ka shidanger, oda tera dang metetba nisung asütsü akok mesüra tashitemeteter ka asütsü akok, asenok teinyaktsü ka lir. Aser aji, kechi shidanger iba tasüngdangbaji Lai otsü nung jagi asütsüla.

Tapu 10: Otsüji dang otsü ashitsü otsü ashir telemsa

Inyakertem. Shisatokden tem nung, tatenertemi tangazüksütem aser tesayubatem angazüker. Onok teinyaktsü, tebilemtsü aser tepelaji parnok nem STS koda amshitsü tangazükba tem agütsütetbaji lir. Tangazükertem jagi aji koda junga amshitetsü ta angazüksüla. STS shisatokden nung shirsa tenogo parnok dang “inyakertem” ta ajar. Iba nung atenba jagi, tatenertemi STS sentongtem ayonga lai o aser otsü junga sayuteter aser o lemtep agia angazükdaksür.

Anungji sentong nung atener ajak joko prokshia oa Laishiba ochi o sayua otsü shia odaktsüner. Onoki teyari kaketema agütsür. Parnok tejangrababo lir, saka ano STS sentong ayongzüka sayutsübo makok aser memelar.

Saka karibo kanga tejangra nung ano pai tangara sayuner. Onoki parnok yamaji jangraba atema pelar. Saka parnok, mezüngbo, yamai dang asütsüla, külem tangazükertem dangji otsü nungji kechi miimbanga lir ta bushitsü asüngdangtsü akok. Ibaji mezüngbuba STS amshitsü tetenzükbaaji asütsü. STS mezüng sayua tenzüksü atema Shisa taka teshisadangersang tasüngdangbatem asüngdanga bushidangtsüla.

Shibaisa STS sayuyim amshia sayuner parnok ajak dang iba tekümdangtsü ya shiner:

- STS yimya ajungaji kanga junga angateta alitsüla.
- STS yimya tejangja inyaka sayutetsüla.
- STS indang terasa, nükjilding aser tamshitsü tim meteta alitsüla.

Iba sayuyim benshir kari yakta dang angazüker tesayur jenjang nung temelaba kaküt ngur liner, aser “parnoki aji tongmelang süa dang yutsür tanga tangazüksütemjibo tasenpur shiri nüngdaker parnok asoshi yutsüner.”

Onoki parnokji kanga jangrapangraa angur, aser karibo temelaba kecha makai sayua aor. Ajisaka, parnokji ano tesayurbo maküm, anungji shitakba STS tesayubajibo magütsütetsü. Parnoki STS-ji tendangogo aser metetogo ta bilemer, anungji tejashitsüka, onoki parnok dang STS sayuyim ajungajibo mesayuteti süidaktsüogo.

“Tongmelangsa ‘otsüji dang’ ta asüba ya” ya kanga tongmelangbo masü. Ken reprangtsübo, tenüng “STS-Simply The Story koba otsüji

dang” ta asenoki amshir iba ya o jangjibo tongmelang ka ama angar aser bilemdaktsür aser ya oda otsü ashiba ta dang bilemdaktsür.

Otsü ashibaji asenoki sentong ka nung agiba ya dang masü, yamaji asübo tesayubaji anogo ka nung dang temadoktsü! Saka STS ya tebilemba aika aser tesayuba aika agi kuma lir.

Aser ano, iba ya tebilembatem melenshia kija taküm aser tenzükba wadang nung koma aotsü ta sayubatem nung amendaka lir, aser laishiba tesayuba tangar nem koda tajungba angatetdaktsütsü ta asüba nung amendaka lir. Iba tejangrabaji tali kadaktsütsü tali bendanga agütsütsüsa onoki ajungshir.

Tesayuba shitak agia terenemtet tesayur ano shiri tangar dang sayutettsü parnokji nüngdaker. Aji mesüra meilongibo tesayuba shitak agütsür mali akümstsü aser shitakba sayuyim nung otsü ashir malitsü. Junga tesayubaji mangazükra, item jagi timtem agia dang sayutettsü mesüra iba sayuyim shitakba nung mesayutettsü. Iba tashi nung otsü ashiba sayuyim ya tamakoktsü ta kumadoktsü akok aser khenyongi endoktsüa akok.

Mezüng konda 37 shisatokden nung atenertemi STS ya koda amshitsü aser koda inyaktsü tangazüktsü tesayuba ka sayur. Parnoki tangar sayuteter aser parnoki angazükba amshiteter. Saka ano, parnoki item tangazükba jagi dangbo sentong ka anitsübo meperi. Sayudang angatettsü tasah sayuba nükjidong aser STS nung aketba mapang aser tensa den apet shisadanga tebilemba melenshia aser angatettsü meranga inyakba aser sayuba, item jakla ajakji tesayur ka dak akatsü nüngdaker.

Iba tetezü tesayur kaji nütsüng aika kumdakja aser STS sayuyim angazükdakja inyaktsü menüngdaker asü? Masü! Shitakba nungbo, yamaji jenti rena aotsübajiang ajungshir. (Nütsüngsüba bendenloka inyaktsü Leniba Tapu II nung angutsü.)

Nai telok ka sentong kanüra onok den tongtepratepangma. Onoki nenok den külemi inyaktsü kanga pelaa agizüker. Aser nenoki aginera, na tesayur kumdaktsütsüsa leman sayutsü aser sentong yanglutsü leman lir. Onoki inyakyim liro shitak nung tanishir kumdakja melenoktsütsü nükjidong nung inyaktsü. Nisung shirnok item jakla nung temsüa kumdir Kuli zünga temelaba kaküt agüja tesayur kumdaktsür:

- Sentong nung kechisa nüngdaker aji metetba nisung
- STS otsü ashiba nung junga angazüka benshitetba akaba
- STS sayuba nung sendakba nükjidong aser kuli shitak metetba
- Tashitak jungjunga puteta tesayuba nung sayutetba tashi akaba

- STS leniba amshia pa madak aliba tanishir ka dang inyaka sayua sentong anitetba asütsüla.

Tesayurtem: Tesayur Teyarir, Khen atema tesayur, Kulizüing akaba tesayur aser Teintet tesayur.

Item tesayur telemsa nung tapet lemsaja tenzüker ajakji temulung putepa tamang jenjang ka nung lidaktsüner. Nükjidong akaba tesayurtem ajaki TGSP-STs Tamang Tamendakdak Tesayuba teküpok agüja aliba nung hau ta agizüktetba asütsüla (website nunga angutsü). Item ochitem nung onoki anidaker.

Tamang Tamendakdak Tesayuba

- Tejen aser tasen Lai ajunga Tsüngremi agütsüba kaket ta agizüker.
- Tsüngrem ka nung asem tesayuba nung amanger.
- Nisung temenen nung tsükba, merenshiba aser pa taküm tasen küma yanglushitsü nüngdakba.
- Yisu Khrista Nisung aser Tsüngrem, Tasüngtet aiür-i asoba, temenen maliba taküm, temelen agütsüsang aser tasüba alanzükba, shi temang shia aruba, kodaki atuba, tarutsü temang tanaben alimai meyipa arutsü.
- Khrista nung tamang kisüing agi obendang agütsüba tangatetba
- Temeshibapur aser memeshibapur anaprongla temang tanaben shia aruba.
- Kümzükbapurtem teti taküm daki aser tesamabapurtem tatem maka temerenshi daki

Tesayur Teyarir. Sentong ka nung tener külen aikati telok tila tanishir ka yaritsü koka akümer aser parnok dangji ‘tesayur teyarir’ ta ajar.

Ken atema tesayur. Sentong ka nung asemnü yaria inyaker külen teyariteper shibai sayutsü ano tejakleni onür parnoki renemba aser sayubaji jangjaa rasaa shitetsüla. Parnoki ano taochi agi, shisa kaa, tanemi STS sayuyimji sayutettsüla. Shibai yamaji inyakteter tesayur künfteter alir kati kulizüing temelaba kaküt akaba tesayur kati kuli sütettsüla.

Kulizüing temelaba kaküt akaba Tesayur. Sentong ishika nung yaritepa sayua arurtem kulizüing temelaba kaküt akaba tesayur ka akümstsü akok. Shirnoki iba jenjang tesayurji kümnür parnoki STS tesayuba aser STS tangatetba jenjang ajak nung mongin tesayur ka dang sayutettsüla. Kulizüing temelaba kaküt akaba tesayur kati STS sentongtem len ania sayutettsü akok saka tangar kar kulizüing temelaba kaküt akaba tesayur ka akümstsü atema pai o shidang magütsütettsü.

Teintet Tesayur. Iba jenjang tongtettsü asoshi kulizüng temelaba kaküt akaba tesayur ka den külemi yaritepa tenzüktsüla aser sayutsü, asadangtsü, aser otsü ashitsü tasenpur ajungmesoa anitetba aser sentongtem ayongzüka anitettsüla.

Teintet tesayur jagi STS sentong anitetbaji dang masü, saka parnoki dang teyariteper tesayurtem, kulizüng akaba tesayurtem akümstsü atema temelaba agütsütettsü.

STS tesayurtem, tebang o agi dang angazükba school (OBS) tem nungji alima tesem aika nung lisopur kulizüng akaba tesayurtem lir.

Tapu 11: Kechi nungsa sayutsu – STS Angazüksü aser prokshidaktsütsü lemangtem

STS amshitsü tesemtem

Na tang tenzükba wadang nung iba STS ya atongokang. Na tanur, lanur, mesüra aturapurtem den mesüra koba telok den aser kong inyakdir inyakaka, STS i o langzüktepa shisa lemsatep kadaktsütsü aser nüburtem Tsüngrem o angazüksü jangradaktsür.

Otsü nung kechisa keta lir aser ano kechisa nguteter, nai mapang apir ashitsü akok. Asenoki temalen angazükogo, nai nisung ka dang otsüji ashitsü mapang peria malitsü akok, saka ne mapang apir, mapang agi meperitsüsa süra shilemji karbo endoktsü akok. Parnok nem otsüji teshitaktsü. Nai dang shiangma aser külemi nai ania otsüji asüngdanga jembiang. STS sayuyim ji odang ajungtsü.

STS Sensaksem. Kodang otsü ashitsü mapangji kanga tatsü südir, nai ya puratettsü akok. Tesayuba mapang nung, nisungtemi otsü sayuyimji meteterbo, onoki teinyaktsü amshiyim nung dang parnok den jembir. Tatsü agi yamai asür:

Tekong 7 dang aliba otsü ka minute ka nung ashitsü aser otsü nung kechisa ajiteter aser tanelaren tangazükba amshiyimji minute 5 nungi 10 tsüngda jembitsü akok. Otsüji ano shiang aser ano khen tatsütsü lemsar lephsia ashitsü, ashiba shiaji tanelaren tajitetba tasüngdangbatem terara asüngdangtsüla. Idangji teloki otsü dak keta alibatemi ishika bushiteterbo, ano tanelaren teinyaktsü amshiyim tasüngdangbatem asüngdangang.

Nai tasüngdangbaji masüngdangdang, nai nisungtem nem bushitetdaktsünüba koba rongsen rizünga lir, iba shilemji ano lephsia shiang. Tatishitsü; Mark 1:40-45, ya shia alinung, masüngdangdang nai yamai ashitsü akok, “Asenoki ya bilemtetdi, zütsüra aketsangi kodang Yisu dang apudaka ‘nai mulungra, nai ni merüktettsütsü akok?’ ta mepishi, Yisui aria bilem.” Iba sülen nai ne tasüngdangbaji asüngdangang. Ibaji jabi ji lir. Parnoki angazüka aliba nungi bilemtetdakja nai shir külen asüngdangra parnoki tali tejangraba nung langzüksü.

Pastortemi bushilokang. Pastortem shirnok pei tamangba yimsüyimbong nung akanga ameta lir parnoki mezüngbo sayutsüngiba langpang nungi STS yimya nung sayutsü arendaker. Sermon agütsüba

mapang nung pastortemi telok dang tasüngdangba asüngdanga jembitsü yimya mesübai arua lir. Aji dang masü, nisung telok tulu nung onük tulu ka jembitsü melen otsü ka dang ashitsüji tim yimya masü ama bilemer. Alima ajunga nungi pastor shirsa STS sentong nung atener parnoki iba sayuyim tangatetba meimer aser parnoki item ya ngutetogo:

1. Lanur telok senden nung STS amshir pastortemi yamaisa arua shiogo. Lanurtemi kanga junga shilem agir ta shiogo. Tesülenbo, tsürapurtemi arua “onok danga kechisü nung iba sayuyim nung mesayur” tasa ashi.

2. Tangar pastortemia pulpiti nungi joko iba STS yimya nung sayudagi. Saka otsü ashiba melen, lai o nungi otsüji azünger. Ano tejen yimya nung jembiba yimya nung masü saka jangratemsüka tanganütsüka jembir. Ibaji otsü ashiba yimya amshi baji lir.

Iba sülen, parnoki tanelaren tajitetbatem aser amshiren tasüngdangba asüngdangger. Kari tanemi langzür aser kari sashia asüngdangger koba ajanga nisungtem jagi parnok mulungjang nung telangzüba bushia tasüngdangbatemji shisadanger. Aji tongtibang lir. Item Pastortem jagi nübortem nemji parnok sasa langzütettsüsa bilemdangtsü mapang agütsür.

3. Karibo, STS ya “talang nung pilaa alir kar shiri mezüngteter parnokji tongteter” ta ashir. Parnoki ibaji Tsüngrem osangtajung agi atongtsü yimya küma amshir. Aser iba STS sayuyim nung mela-mela dang pei Arogo nung Tsüngrem o sayua aor.

4. Pastor kari hapta tsüngta laishiba bushiba nung amshir, kari Sunday school nung amshir.

5. Tasen amangertem asoshia ya kanga peta amshir.

STS sayuyim amshia, saka Telangzüba kecha makai sayutsü akok:

1. nisung aika süra, mesüra nisungtemi ne nem telangzüba magütsütettsüsa asüdang, yimyaji melenshitsü akok. STS shilem ajak nung (temulunger ka nem otsü tanaben shitaktsüba dak alema) ola adoka melangzütep-ia, nisung kati dang sayutsü akok. Langzütsü menüngdakba tasüngdangbatem asüngdangang saka nisungtem nem bilemdangtsü mapang agüjang.

Tesayur karibo telok tulusdanga oda nisung 15,000 tashi a, yamaji sayudangogo. Parnoki ola adoka melangzü saka bilemdangtsü mapang agüja ataa ali. Khen anaben kabo “nenoki au ta bilemra ne teka metonga sayuang” tasa ashi. STS sayuyim nung otsü ashiri ania asüngdangbaji

shilemji toktsü aser telangzüba menüngdakba tasüngdangbatem asüngdanga otsüji ashi.

2. STS otsütem radio mesüra TV nung ashitsü akok. Tanaben shitaktsübaji endoka atar, saka tangabo kecha memelenshitsü. Jabiji second ishika, oda tetezü makaba o kar nem-nema, mesüra teka arakzüa sayua atatsüla. “Tetezü makaba” ta ashiba tetezü, nai asüngdangbaji bilemdangtsü meji nung, kechiaser nai tongtimbang o shira ano parnoki aji-ang angadang tongtimbangba ne tasüngdangbaji meshisadangi atatsü. Tatishitsü agi, “süra naia kechi ashir” “iba sülen kechi asü nai meteter na?” “nai koma süla?” “Anungji ne telangzübaji?”

Tetezü makaba nem-nemba ta süra nisungtemi ola dang aser mapang endoktsü asaperang ola ka dang. Yamaji asaperang ola jagi angashirtem melaker aser parnoki tebilemba tanga marudaktsür aser memelenshir. Iba ola jagi (Radio mesüka) mopongbo süngdaktsür anungji stationbo memelenshir, saka tanga ola mangashi nungji iba sülen kechi arutsü ta yongyaa atadaktsür. Tatishitsü; “Hmmmmmm?” “Ahhhhhhhhh?” “Un-huh. Un-huh.” “Ummmmmm.”

Martha aser Mary otsü nung web site nung iba tetezü makaba olaji Radio sample kar angutsü.

3. Na STS nung junga kümer lira, aser nai nisung 3/4 tashi nem microphones amdaktsür radio studio nung jembidaktsüra nai Radio program tajung yanglutettsü. Filipin nung STS otsü ashir indang ashibato parnoki iba yimya amshia inyakba lir. Hapta shia iba sentong yoker aser aikati phone nung ajar aser text messages 650 shi angur. Tanga limatem nunga iba tasatem amshia, kanga junga inyaker.

Jiloshi: Jiloshi agi sayubaji jangratemtsüka aser tashi tait

Jiloshi aitsü aser reprangtsü jangratemtsüka lir. Jiloshi agi otsütemji ano tejangjaba aser shitakba ama angatetdaktsür. Otsü ashiba nung Jiloshi agi sayuba ya amshitsüla.

Ne teyarirtem nem otsüji Jiloshi yia sayudakjang. Otsü ashir jagi dang otsüji ashitsüla aser teyarirtemi otsüji aitsüla. Otsü ashir ka nungi dang otsü ajungaji angashir asünung, parnokia ne dang lephsia otsü kesaji shitettsü akoker. Yamaji, otsü ashir ka nungi otsü ka ajunga angazükba amaji kidangi or kidang alir shirnoki mangashi parnok dang paia kesaji shitettsü.

Teyaritepertembo shitakba otsü nung aliba nisungtemi jembiba amaji jembitsü majungshir kechiyong parnoki yamaji jembitsü merandang asaya ka dang akümer. Aser parnoki otsüji tanaben lepa ashitsübo makoker.

Ano, nisung balalai jembiba nungji tatongi angazüktsü tasak kümdaktsür. Ashiba mapangji, kadang kati oren ka amadoker, lai otsü züngzünga shisadanga angazüktsübato asayamenü ka amai dang kümadoker. Laishiba otsü tongtibangji mesamadaktsütsü aser samesa ka mekümdaktsütsü kanga kümdangang.

Iba “Tsüngremer Otsü” sayuyim ajangaji Tsüngrem o angazükdaktsütsü aser ayimsünga yoktsü leman aisü sayur.

1. **STS Leniba kaket.** Iba leniba kaket, züluoka akaba ajanga aser mangaoka akaba angaba mesüra züluba ajanga, STS sayuyimji tejangja kümdaktsür.

2. **STS Mangdang kadaktsüba.** Tesayur ngutetba yari, onoki tesayubaji konda 2 nungi anogo ana tashi agütsür. Tamasa STS indang rasaa ashitsü, iba ya kong nungi aru ashitsü, tengutetbaji kechi iba indang ashitsü. Iba amala tesayuba nungji konda 4 mesüra talangba agir aser tezüluba nung tesayuba kar agütsür.

3. **STS anogo 3 Sentong.** Yangia STS indang rasaa ashitsü tarurtemi peii ajangshia aruba nungi shilem agia lemsateptsü. Anungji item anogo 3 nung ya parnok teinyakteter ka küma peria angazüktettsü akoker.

4. **STS Sentong rangben.** Mapang talila agia sentong nung sayuba aser atenba jagi khen nung dang STS tesayur küma sayutetsü akok. Item tesayurtemi ano tangar sayutsü akoktsü. Kodang talang nungi tesayurtem arua sayudir, mezüng konda 18 nungji tesayur ka ka shia tangazüker 3, ta tangatetba nung sayutsü akok. Iba sülen ano telok tuluba sayudang item tangazükertem to tesayur teyariteper ka ama yaritepa tesayuba tulubaji agir.

Konda 37 shisatokden agia yarirtemji ken atema tesayur akümtsü aser parnoka mapa nungji tangazükba teimba ngua aodang, mapang tatsüka inyaker külen kulizüng akaba tesayur ka akümtsü.

5. **STS Arogo renlokdaktsüba sentong.** Iba sentong ya Hokolbar aonung nungi, Honibar aser Deobar tashi agir. Yamaji hapta 4 maneni agia konda 14, nisung shia angazükra Arogo kaji kanga junga aintsü. Hapta 5 nungi 7 tashi Arogo ka nung züngsem 50,000 shibo tangazükba akaba amangbapur akümtsü. Yamaji süa joko kopi melii Kulizüng akaba tesayur telok tajung ka kümteta iba arogo nung alitsü. Mamangtsüka, iba ama terenlok akaba sentong ajanga, Arogo nung tatener ajak iba STS sentong nung tenteta akümer.

6. STS Kidang sentong. Kulizüing aliba STS tesayur kati tamanger 3 jaoka ki ka nung sayutsü akok. Aser pai konda 2 ser tesadang mapang agitsü, aser ibaji hapta nung khen, hapta trok agira shisatokden sentong ka akümtsü. Iba tesayuba nikongtsütsü, anüngdang mesüra hapta tatem nung agitsü akok. Mapa nung alirtem, mesüra mazüangi alirtem kibong toktsür anogo ka tepeyong aotsü mokoki alirtem atema iba ama sentong ya kanga teyari lir. Aji dang masü, ki nung akabaji tesüngzük lir, akmesenba pur atema ayong-ayonga agitsü südi. Onoki koda anitsü teyari teperi agütsütsü.

Yamaji angazükba mapang 6 agir sülen, tesayur kati nisung 3bo sayuteter alitsü. Item nisung 3ji ano ki ka nung hapta trok agitsü ajungshir. Parnok shiai ano nisung tasen 3 jaoktsüla. Aji oda, 5nü Arogo renlokdaktsüba sentong agiba ajanga parnok tanishiba nung tangazükba kadaktsür. Ano iba tanabuba hapta 6 tesayuba tatembanglenbo mezüing teyarir asem to agi ano tasen asem-sem tesayuba agitsüla. Ano bendenloka, parnoki STS sayuteta aliba nung to ano teyarir küma arur, aser tali angazüker. Parnoki ano nisungtem Tsüngrem o bushiba nung hapta shia kidang lai bushir telok teimba küma renlokdaktsür.

Parnok nisung 12 jagi nisung shia ano nisung asem-sem jaoka maneni sayua ora, taruba hapta trok sülenbo telokji 36 tashi küma renloker alitsü (yangji mezüing tesayurtema bendenloktsü.) Nisung ishika dangjibo kibong aikati arudaktsütettsü südi. Iba ama tesayuba nisung ishi-shi dang sentepa agia aruogo. Nisung ishika dang asünung ki ka nung takdang balalai prokshia or-a agitettsü aser khen khenbo kima nunga agitsü akok.

Iba STS tasa ajanga nisungtem angazükdakja ora, parnoki ano tangar danga sayua rendaktsür aser yamaji küm ana nung kulizüing akaba tesayur kati Tsüngrem sentsüwangshi asoshi, nisung 6,000 dakbo kongshitsü. Ibai nütsüngsüba aser anepalua yaria yindaktsüba nung inyaktettsüba aser yimya temelatiba inyakyimji lir. STS tangatetba nung Tsüngrem o angaba aser ibai kija taküm nung benshitetdaktsüba tesayuba asünung asenoki kechi temelenshi aser bendenlokba angur ibaji oda kanga tulu lir.

7. Nütsüngsüba renlokdaktsüba. Nisungtemi STS sentong temer aodang parnok tesayur ka kümer peii angazükba amshitettsü koka kümer aor. Sangdong sentong balala ajanga, aser tenzükba koba agi rendaktsür yamala mesükbatem ajanga otsü ashidang koda tajungba inyaktsü ta sayur. Ajak dak alaka, Nai sayurtem dang tali techiraba nung tajungba inyaktettsü atema leman sayur! (website “Shisatokden info” aser “Resources”)

8. Shititem. Asemben neptepa alongba shiti, telemsa ajak agüja züluba, taküm kulitem, aser STS indang aser 'Tsüngremer otsütem' ta asüba indang. Tanga onük balala nung zülubatema angutsü.

9. Teinyakertem asoshi ola angatsü amshitsü tesayuba. Tejangjaba aser tarokba nung, STS, Laishiba otsü külemi shilem agia shisa o lemsateptsü asoshi renemba, koba nung telok balalai konda 2 nungi 6 tashi shisa lemsatepa bushir. MP3 ajanga, CD mesüra solar Players ajanga oshi balala nung angutsü.

10. Külemi shilem agia Lai o bushitetba. Tasüngdangbatem ajanga Laishiba otsütem, Schooltem atema, class balala atema aser kidang oa telok tilala nung agiba. Iba nung ya amangbapurtem aser tejangrartemi temulung agüja shilem agir. DVD aser yamala osettem nung angaba ajanga nisungtemi minute 60 nungi 90 tashi amshia angazüker. Aser aji oshi tapu balala nung bushitsü akok.

11. Internet nungi ngutetba. Audio aser Video nung STS indang ashiba temetettsü aika agüja aliba angutsü. minute 3 video-a lir, ano website nung teimba agüja angutsü.

12. Inyakdanga yariba. Otsü koda ashitsü inyakba skype telok nunga atentsü akok.

13. Audio leniba kaket. STS Leniba CD nung angutsü. STS sayudang DVD amshiangma.

14. Twitter. Item nung ya reprangang <http://www.twitter.com/SimplyTheStory>

15. Ayongzükba. Shisatokden sentong ka akatsü ayongzükba nung, kechisa nüngdaker metettsü atema nenok anasa aliba linük **director** leniba kaket tatemlen agüja lir, parnok den tongtepratepangma.

O Bendenloksema züluba A: Sayuba reprangshiba form

Otsü ashir _____ Tesayur _____ Anogo _____

Otsüji Dang ta asüba indang ajak STS leniba kaket nung lir. Otsü ashir dang ya shiang, “Khen lir ano ni na sayutsü. Nai otsü ashitsü metenzükdang, ya bilemtetang. Ne den külem alirtemji kodaka shia meteta liaka, **nai ne otsüji tebang o agi dang angazüka jembirtem dang sayur ama bilemtsüla** koba nung parnoki nai ashiba otsüji dang aser tang tesayudaktem otsüji dang metet.”

Itemi na asoshi tebilemtettsütemji lir. Otsü ashir jagi yamai ashitsü ...

- 1) Otsü tetenzükji tatsü agi dang shiang. Nüngdakra okila tatsüka ashitsü akok.
- 2) Okila nung lai o talila kecha tamshi.
- 3) Laishiba otsüji dang tanga kecha mebendenloki mesüra mezüdoki shiang.
- 4) Laishiba otsü kadakji ranglokang, tanga temesüktep kecha nungia temeyoktep.
- 5) Peisasa mulungteta langzürtem aser anga alirtem dang, nai tebilemdang akaba o aser tajungshiba o shia, parnok ano tali ajungshia shidakjang.
- 6) Len ania ashibaji kanga junger saka shitak ashitsüla. Otsüji yimya balala amshia rajema aser angartem ajungshia dang shiang.
- 7) Otsü shilem telemsa ka agiteta nenshia shisatakasang tasüngdangba to amshia o jembitepji lapokang.
- 8) Nai telangzürtemi asüngdangbatem junga anga lir telangzüba balala melenshia yakta yakta ashitsü merangang.
- 9) “Nenok kari ano tanga langka shinüba ali asü?” ta shia o lemsatep tenzükang.
- 10) Tanelaren tajitetbatem rateta jembitepang. Aser tasüngdangba 4 asüngdanga tanelaren tangatetba amshiyim bushidakjang.
- 11) Sayutsüngi tesü!
- 12) STS sayuba nung tebilemdangtsü 5 ji kechisa terasa balala agi angatetdakjang.

STS otsü ashiri inyaka aliba shilem shiaji teküpoklen temaitsüji enokang:

Telemsa	Otsü tenüng	Lai tk.	Otsü shiang	Temulunger	Otsü aniba	Tajitet ba	Amshiyim	
Terenem								
Reprangdancer teinyaktsütem shidangba:								

Iba temetettsü nungi tesayurtem STS sentong tetsükdaktsü kecha makai inyaka otettsü asoshi bilemtetdaktsür.

Otsü 3 ben lushia ashitsü tesayuba meyipa reprangshiba

Mapang: kotang tenzük	
Sarasadem	
Laishiba amshiba	

	Otsü, tajitetba
1. Okila	
2. Shitak junga shitetba	
3. Angatsü jangradaktsüba	
4. Otsü ka nung dang marakzüi ashiba	
5. Teinyaktsüba	
	Temulunger, tajitetba
1. Temulunger adokdaktsüba	
2. Ajungshiba	
	Anir aoba, tajitetba
1. Otsüji shitak metangdangi shitetba	
2. Otsü sayuyim tapu 3	
3. Shilem agiba	
4. Shitak sayuba	
5. Junger ta sütetba telangzükbatem	

Tanela rongsen indang telemsa 2 sayuba meyipa reprangshiba

Mapang: Kotang tenzük	Tanelaren tajitetba, Tajitetba shidangba
1. Shitak dang lemsatetba telemsa	
2. Tasüngdangba shia nenshia ashiba otsü telemsa	
3. Shisa takasang tasüngdangbatem ajak amshitetbatem	
4. Temang arakzúa tejak tebang temaitsütem agi bilemtetsü amshiba.	
5. Nisung ajaki ka khen ka khen ta o shisa lemsatepba	
6. Telok nung atener ajak shilem agia lemsatepba	
7. Anepalua ka o ka na melentepa lemsatepba	
8. Junga melangzütetba telangzübatem agizüka jembishinüba	
9. Otsü agi langzüba	
10. O lapokba amshiyim	
11. Junga angaba	
12. Otsü nemji sayudakjang	
Mapang: Kodang tenzük	Tanelaren amshiyim, Tajitetba shidangba
1. Nenshia ashiba tanelaren tsjitetba	
2. Tasüngdangba 4, amshiyim	
3. Shitak yimya nung amshiyim	
4. Nisung ajaki ka khen ka khen ta o lemtepba	
5. Telok külem shilem agiba	
6. Anepalua lemsatepba	
7. Hau ta agizükba	
8. Nisungtem nemji bushitetdakjang	
9. Sayutsüngi yimya endokba	
Mapang amshiba	Telok anishiyim
1. Tebilemtsü anepalua reprangba	
2. Otsü nung maliba tasüngdangbatem atema telangzütsü kar lira	
3. Telok nung ajaki shilem agia shisa lemsatep indang rasaa ashiba	
4. Mapang amshiyim	
5. Tagütsüba Lai tekong	

O Bendenloksema züluba B: Otsü yamai ashitsüla ta sayuyim

Tasüngdangba koda renemtsü

Zakia, Luk 19:1-10

Iba tapu nung ashi ama, Otsü koma ashitsü tatishitsü ka Zakia otsü shimteta angazükdi. Iba otsü ya tanurtem dang ashitsü temela ta bilema shimer, ajia shitak, saka iba nungi tangazüktsü tarok dena lir.

Iba otsü ya aiben yamai ashir: “Zakia tenüng agi nisung tila kati Yisu ngunü, anungji pai süngdong kati atu. Pai nisung telok tulu aruba angu. Otsü nung ashiba agi telok jagi iba nisung maginü, kechiaser pa alimelen sarur ka liasü. Saka Yisui iba nisung tilaji angu, aser par kidangi chiyongtsü asoshi ao. Zakia pelaa liasü aser pai pa rongsen tesadang ka sensaker nem agütsütsü ta ashi, aser asenoka Zakia ama asütsüla.”

Tang ashibatemji otsü nung lir, saka STS yimya nung kodang bushia odir iba dang nungi kanga agi teimba tangazüktsütem lir aser asenoki aika bushitettsü.

Temalen azüngba Zakia otsü indang bushia aodang, tasüngdangba orentem koda yanglutsü ta asüba nung temulung yudi. Tebang o agi rasaa ashiba dang mesüi angatetdaksütsü merangdi. Lai tekong nung alibatem aser tanela tesayuba tajitetbatem aser aseni benschitsübatemji tasüngdangba nung züludangdi. Tang onoki kechi zülur aji ne tebilembatem. Saka, onok ne den malinung, tesayutsüba renemtsü ashibatemji, onoki akokba leman ne nem metetdaksür aser ya zülur. *Jubena züluba (italic)* ji nai bilemstübatemji lir, aser tasüngdangbatem agüja alibatemji nai asüngdangtsü bilembatemji lir.

Laishiba otsü renemba ya tasüngdangbatem bushitettsü aser tanelaren tajitetba rongsentem ngutettsü nükjidong nung lir. Kodang nai ne mulung nung ya inyakdir, otsüji ne tezüluba kaket akümer. Otsüji sü anba lisü mesüka lir. Nai kodang temaitsü otsü lisüji kopika ar metetdir na aoksatsü “ooh talangato!” ta ashitsü.

Aser nai tenzüka aotsü, nai ashitsü (tangaria ashi ama), “talika leshir” Ochishia shidi, tatishitsü otsü ka ashibaji, ne sayuyim masütsü akok. Saka, onoki khen danga merangdangang ta ajungshir, iba yagi na yaritisü meyarilir ta tendangang.

Shitakba agibo, nisung kar asoshi, iba tapu ya parnoki tasüngdangbatem yanglutsü tejangja angazükba tapuji ta ashir.

Mezüngbuba, Zakia indang ne kijai bushidangang, tang onoki yangi züluba yikabo nai mangutsü südi. Onoki ya alima aika nung kesa otsü aiben sayua jajaogo. Item mapangtem nung, nisung aika den jembia arudang onoka aika angazükogo. Aji oda tangazükba aika bendena lir, koba nenok dena lemsateper. Chichibaji ya, nenoki onok dang angadang nisung aika nungi angazüker, aser aji STS sentong aika nung yamaji ataloker!

Nenoki STS sayuyim nung sayutsü renem dang, naia miim aika bushitettsü. Atangji, nai iba otsü tanabena lushia bushinütsü aser tali tali angazüktsü. Tsüngrem o ji yamaji lir. Pa Ochi o nai kodanga mebushijemtsü.

Iba tapu ya yamai yanglua lir: Laiji zünger külen nai Zakia otsü angazükang. Aser nai tanela tesayuba koma bushitettsü sayuogo aser tasüngdangba oren tangari angazüktsüsa koda yanglutsü ashi ama nai parnok danga sayuangma.

Tanelaren tajitetba kar yangi agüja alibatem ya nai mangatettsü akok mesüra hau masütsü akok. Saka aji kecha masü, yamajisa ajangshia lir aji tebilemstsü ka ama teküm. Kodang nai STS yimya nung sayudir, nai otsü nung na asoshi kechi junga aser jangja angazük aji dang lemsatepangma.

Karbo yangi agütsübaji, shisa lemsatepa o lemtep akatsü atema - agütsüba dang lir. Telok nung ne tebilembatem jembishinüdang aiben idangji Tsüngrem Tanelai tangar ka ajanga jembir aser tangatetba tasen iba lai otsü nung jagi tangatetba dangi anir.

Nisungtem tasüngdangbatem asüngdanga ania angazükdaktsütsü ya temela masü. Iba indang aiben lephsia ashir aser iba jagi nenoki melaki junga angazüktsü jangradaktsüner.

Kodang nai joko shitakba nung sayudir, mapang tatsü asübayong mesüra danga kulitem ajanga, nai item tanela rongsentem aikabo mebushiteti anitsü akok.

Tang asenoki tenzükdi

Inyaktangtsü asoshi ibai temelaba ka ama agütsür nai tama iba tekong ter otsü ya angazükang. (otsüji teküpoklen agüja angutsü)

Leniba kaket nung tamalen shia aliba amaji angazükang, Otsü ka koda renemtsü:

1. Iba tekong ter otsüji ola adoka khen zünga luang.
2. Nai ya azüngdang, nai sensaksemdang jembiba amadang o-jangtemji amshiangma.
3. Ne mulung nung otsü ajunga nungji kechi atalok ta nai bilemdangang.
4. Nai züngzükli dang, ne tenük amuang, aser lephsia shiang, otsü nungi kechisa bilemteter shiang. Otsüji noksa nung nai nüklatsü merangang. Otsü shitakji ne mulung nung angutsü merangang. Ojang shiaji masü.
5. Ano meyipa or khen züngang. Nai koba nung aibelen mesüra o karbo meshisemi ali aji angutsü.
6. Ne tenük amuang. Ano khen otsüji ola adoka lephsia shiang. Tangbo teka aser temang arakzúa shiang aser nai nükla nung nguang.

Aiben, pezübenshi lephsia züngerbo, nisungtemi joko parnokia otsüji shitettsü ta temulung ulua bilemer.

Naia otsüji angazükerbo otsü ajakji meteta akümer aser nai ano ne tenzükba nung mamshidang nai tali züngnütsü aser shitakji shitettsüsa angazüktettsü.

Aji saka, pezüben mesüra trokben tsüngda ka azüngdangbo nai otsüji ajak bilemtettsü merangdang ne akhi yimya len to agi meyipadoker, kong nai otsüji masü saka ojangtemji ang bilemtettsü meranger.

Aji nai tesayuba tasen yimya mesübaba agi dang. Nai yamajisa saksaka bilemra aser timtemra, nai ano ken meyipa oa STS tesayuba okila nung aliba to reprangdangang.

Tang nai Zakia otsü to bilemtettsü merangang aser ola tulu adoka züngang.

Aser pai ia Yeriko ajanga oyaa liasü. Aser ajiang, tenüng agi Zakia ta ajaba yangji liasü, shiba alimelen sarur tongtiba aser takar ka liasü. Aser pai Yisu shiba ta reprangtsü bushi; saka pa tar tatsü asünung telokti aliba agi pai reprangtsü mokoki liasü. Anungji pai tejakleni asema ao aser Yisu reprangtsü asoshi mungudong kati atu; kechiaser Yisu ilen jagi aotsü liasü. Kodang Yisu ajagi aru, Pai azüklen repranga pa dang ashi, Zakia, yakta along kechiaser tanü ni ner kidang anentsü. Anungji pai ilunga alu aser pelashishia Yisu aniket. Kodang parnoki ya angu, ajaki nemnemtepa ashi, "Pa temenenpur ka kidang anentsü iogo." Aser Zakiai nokdaka Kibuba dang ashi, "Ajiang, Kibuba, kü rongsen tesadang ka sensaker nem ni

agütsüdi, aser ni tai agi kar ket nungi langka agizüka lira, pa nem pezüsü agi tali ni shia agütsütsü.” Idangji Yisui pa tang ashi, “Tanü iba kidangi tekümtet arua lir kechiaser pa-a Abraham chir. Kechiaser nisung chir samaba bushitsü aser kümzüktsü aru.” (Luke 19:1-10)

Ya Kanga Kumdanga agiang

Nai otsüji renemer külen, nai renemdang bilemba ajak to mebileteter aser mebilemjemmer ta asütsü akok. Nai sayudang, ratamataba temjibo mesayutsüla. Saka yua ataang. Tanga otsü kar nung aji shitak asü meshitak angajemtsü, idangji sayutsü akok. Kodang nai sayudir aser tasüngdangbatem asüngdanga o lemtep kadir, parnok telangzübatem ajanga mesüra ano nai bilemdang dang asütsü akok, Tsüngrem Tanelai ochi o tangatetba talila agütsütsü. Ano khen khen, o langzüktepa shisa lemsatop kaa sayudang, ne teratabatem toa angajema kümdaktsütsü akok.

Ano zünga maodang. Onoki ya ajungshir, nai Zakia otsüji ano khen bilemdanga oang, nai Tanela tesayuba kar bushitettsü. Aser iba jagi na tesayutsüba nung tali tejangjaba kümdaktsür.

Iba sülen, otsüji ne mulung nung mamai alidang, ne tanela tesayuba tajitetba onoki bushitetba den medemdangang. Nai onoki mebushitetbatem kar bushiteta alitsü akok. Yamaji, onok tebushitetbatem kar *jubena züluba nung zülur*. Nai Tanela rongsenji bushitsüba tenzükang.

Tanelaren tajitetba kar:

1. Nisung shiri Yisu ajurutsü jangraa liasü parnoki Zakia Yisu anasa marudaktsüi nokdang.

2. Iba nisung Zakia tar tatsü saka pa jenjang tulu nung liasü. Pa takar aser ali melen sarur tongtiba liasü. Saka pai Yisu ngunübaji kanga tulu liasü aji agi kodang mela mela mongutet, pai asaa tangari meinyakba mapa ka asatet aser yamaji inyak.

3. Nisungtemi pa ama nüngtoko nisung ka yimdong nung yamaji asema oa süngdong kati tua angu nung menütsütsübaji pai tsübua mebilem aser iba jagi pai Yisu reprangtsü nungi mesot aser pai yamaji inyaktsü manendaktsü.

4. Asenoki otsü nungji angur, teloki nungbanger Yisu teyong nungji aruyaa liasü. Aser nisung ajaki Yisu dak nungshia anasa arua liasü. Saka pai

nisung shinga daka mereprang. Saka Yisui nisung ka shiba anasaa mali asü pa dak ranglok aser paji süngdong nung mena liasü.

5. Yisui Zakia tenüing agi aja, iba jagi Pai nisung kija taküm shia dak repranger ta sayur.

6. Yisui pei sasa Zakiaer kidangi jaok, koba sobaliba kar nungbo ngasangatemba ama agir saka iba jagi sayur, Yisui tarutsü nung kechi ataloktsü tejangja meteta liasü.

7. Kodang nisung kati azüklen ajiketa yoker, talisa tanishir ka shiba sülen tangar aika anidaker, nisungtemia pa amaji repranger, aser tanishisangi kechi repranger ta parnokia tenük yoka reprang. Tetezü yisui tang masü saka nisung ajaki Zakiaji angu! Zakiai tetsübu mesüra akmesen mesayu, saka tepela-ang pela.

8. Yisui Zakia dang pa kechiba par kidangi arutsüla mashi. Zakiai kecha marendaki Yisui jembizüka yokba nungji o teindang agi langzübaji jangratemtsüka. Aser pai ilonga süngdong nungi alu, iba jagi pai Yisu dak tamang akaba sayu.

9. Teloki Yisu indang jembia Zakia anema nemnem meso. “Kechiba iba temenen nisung ka kidang anentsü aor”. “aor” ta asübaji pai joko ayamesoa oadoker, mesüra joko ogo ta sayur.

Idangji, Yisui Zakia madang telok dang kechi ashi iba nungi asenoki Yisui teloki kechi bilemer metetadoker liasü ta angateter. Yisui teloki bilemba ama masü pei indang kecha temeden mebushi saka Zakiaer kidangi odang ao.

10. Teloki maginübaji, “temenenpur nisung kidangi anentsü ao” iba jagi sayur parnokbo temenenpur masü ama bilemba.

11. Telokji “Yisu sülen anidaker” mesüka benshir, aser Yisu den pa meketbanga jaja. Parnok kanga anasa aoba jagi, Zakiai Yisu mangutsüsa aküm. Parnoki Yisui shir den chiyonger ibaji tekümdangtsü ta ashir ama, aser nütsüngtem rongnungang ka pa anendak shimtsü asü ta ashir ama. Saka shitakba nungbo, telokti jagi yisu dang aküm metsübui sayubaji Pai ki semdangtsü shimtetbaji parnokki memulunger ta sayuba temaitsü liasü.

12. O bendang agütsüba lokti kaji Yisu dak amanger amai saka Yisu dang jakdaka asüngdangteptsübo tasü maitba lokti ka liasü. Yangi, loktiji Yisu dak aketba tashi memetetba telok ka ta angateter, aser parnok tebilembatem Yisui angur ta memetetba telok ka liasü.

13. *Zakia, takar nisung ka, pei akaba nungi tesadang ka sensaker nem agütsüdi ta ashiba jagi pa mulung nung kechi liasü sayutetba nisung liasü ta meteter.*

14. *Zakiai ashi, ni teyazü agi nisung kar dang nungi danga langka agia lira ni iba nisung nemji pezüsü agi meyiptsünür. Ni aibelenogo ta ozüangi shira ta masü saka pa sasa mulungteta ibaji ashi.*

Karibo ashitsü akok, Zakiai tamalen nungi sensakertem nem sen agütsü. Saka lokti jembiba jagi asenok dang lokti tebilembaji balaka ta sayur. Pai pa rongsen tesadang ka sensaker nem agüjadoker ali nungbo pai aji miima inyaker asütsü. Saka nisung ajak nem pezüsü agi tali agütsür ali nungbo pai ashioktsübatem-i lokti madang pa temeshi ama repranger lila. Tang, asenoki otsü nungji ya angur, iba tatalokba nung tesem kar nung, Zakiai pa temenen nisung ta nangzük aser pa mapa ajak nung shidak dang alitsü taginüba angur. Iba anogo nung Tekümtet aruogo ta Yisui ashi. Asenoki yangi Zakiai menungnangi dang mulungsoa agütsünübaji angur.

15. *Mezüngbo Zakiai Yisu nungi tanela jenjang ka alizüktsü meranger ama ajiteter. Saka Zakia iba anogo Yisu dangi tamang nung aru ta angateter, kechiaser Yisui “tanü iba kidangi tekümtet arua lir” ta ashiba jagi sayur. Otsü nung ya Zakiaji dang pa temenen nisung ta nangzükba angur, aser paji dang tekümtet ajangzükba angur.*

16. *Otsü nungji, Zakia dang Yisui ashi, “Tanü iba kidang tekümtet arua lir.” Yisui ano maneni jembia ashi, “kechiaser paa Abraham chir ka lir.” Iba nungi asenoki Zakia den tangara densema lir ta angur. Ano, Pai shiba den jembia liasü melenshia Zakia puküma parnok dang jembil!*

17. *Yisui jembiba, Pa aruba nükjidong “samabatem bushitsü aser kümzüktsü aru,” ta ashiba jagi Zakia medentsür aser iba jagi lokti bilembaji tai ta ashiba angateter.*

18. *Iba Otsü nung, asenoki Yisuji tanishir tejangja ka ta angur, nisung kija taküm asoshi anepaluba taküm ka, aser tang-a Pai nisung ajaki sempaba tema anepalur, Yisuibo iba nisung tenünga metet. Yangi Yisui loktii aginüba ama mesüika inyak. Iba loktii miima kechi jembir Pai meteter. Ano, Yisui Zakiai iba anogo tekümtet agizüktsü taa meteta liasü. Item tatalokbatem ajunga jagi Yisuji Tsüngrem ta sayur ta otsü nungji angur.*

19. *Otsü temalenji, Zakia-i Yisu bushia aru ta angur. Iba sülenbo Yisuiang Zakia bushitetba otsü kümamadok!*

Tajiokba agi tasüngdangbatem yangluba:

Ibai inyaktsü asoshi, tasüngdangbatem temalen zülua aliba nisung shiaji angatetdaksütsüsa onoki sayutsü. Khen khenbo item tasüngdangba asoshi ano tasüngdangba ishíben ka asütsüsa asüngdangba angutsü.

Tasüngdangba shiaji nisung shia tanelaren tesayuba ngutettsüsa anitsü yanglua alinungji parnok yaritettsü atema ano tanaben zülur.

Tanelaren Tajitetba atema “TT” amshir. Aser Tanelaren Tajitetba Tasüngdangbatem atema “TTT” amshir. Iba jagi tangar ‘tanelaren tangazükba’ koda ngutettsü ta anitsü nung yaritsü. Iba ya ozü tesepe dangi am tanük proka yuja aniba amaji lir.

Nai item tasüngdangbatem dak jungjunga reprangra, ‘shisa takasang’ tasüngdangba den sendaktepa angutsü. Otsü nung aliba nisungtemi kechi inyak aser ashi item nungi aseni kechi angazüktetsü, mesüra parnoki shimtetbatem nungi aser shimtetsüla ta asübatem nungi asenoki kechi angazüktetla aser Tsüngrem jaklaa ngula.

1. Tanela Tesayuba kechisa bushitet (TT) – Zakia Yisu anasa arutsüba nungi lokti shir Yisu sülen anidaktsü jangra parnoki nokdang.

Tasüngdangbaji TTT –

- Iba otsü nung asenoki nguogo Zakiai Yisu ngunü, saka pai Yisu anasa motet. Aji dang masü Zakiaji tar tatsü ta asüba dak alema, nisungtem Zakia jakdang nungtepa aru. Zakia nokdangtsüsa nisungtem kechi süyaa liasü?
- Nisung kar Yisu anasa linür saka parnoki Yisu bushir kar nokdang ta asenoki metetra, iba jagi lokti indangji kechi ashir?

2. TT – Iba nisung Zakia tar tatsü saka pa jenjangbo tulu akaba nisung ka. Pa takar aser ali melen sarur tongtiba liasü. Saka pai Yisu ngunübaji kanga tulu aser pai kodang mela mela angutsü mekoki aküm, pai asaa tangari meinyakba mapa ka asateta inyak.

TTT –

- Zakia pa aliba lokti indang, pa shishilembaba aser rongsenketsüng jenjang koma liasü ta angateter?
- Anungji, Zakiai pa rongsen tera agiteter tanishir tajung tazü kar shimteter loktiji nungpoka yir Yisu ajurutsü tasa ka atong, shitak asü? Masü?
- Hau! Süra pai koba shim, asenoki yangi kechi angur? Kodang iba tongtimbang nisung yagi Yisu yimya ka ama dang oer majurutet, anungji koba yimya ka amshia Zakiai Yisu dangi arutsü merang?

3. **TT** – *Nisungtemi pa ama nüngtoko nisung ka yimdong nung yamaji asema oa süngdong kati tua angu nung menütsütsübaji pai tsüba meblem aser iba jagi pai Yisu repringtsü atema kecha agia menokdangdaksü.*

TTT –

- Iba otsü, iba shilem nung yangji alir nisungtemi Zakia tsütsü kechi bilemer alitsü ta sayuba langka tanga ali asü?
- Zakia tongtimbang nisung ka aser nisungtemi pa metemsüba taküm ka ta bilemer ta pai meteta dang lir, Yisu ngunü nung pai lenti nung asema lur ano süngdong kati tua nisungtemi angudang ya odang yimya ka dang ta bilemtsü asü? Zakia asoshi leman nung asema aodangji mesüra süngdongi atuba mapang nungji pei taküm asoshi timtem kar dena lir, aji koda? Koma bilemer?

4. **TT** – *Yisu, pa meküta nisungtemi nungbanga leman nungji jajayaa aruba asenoki angur. Aser nisung ajaki pa dak nungshir. Saka pai nisung shinga tuteta meshim. Saka Yisui nisung ka shiba Pa anasa mali asü aji ang shim, ano paji süngdong nungang tua liasü!*

TTT –

- Kodang Yisu nisung aikati nungbanga leman nung jajaa liasü, lokti nungji Pai kechi ama nisung ka den jembu?
- Koba ama jakla Yisu nungi asenoki angur?

5. **TT** – *Yisui Zakia tenüng teta aja koba agi sayur Yisui nisung taküm ka, kija shia dak rangloka lir.*

TTT – Ni ya süngmanga bilemer aser angatetsü meranga shisadanger. Yisui Zakia dang kechi ashi iba yagi Pai nisung ka taküm kija dak temulung agütsür asü na?

6. **TT** – *Yisui pei sasa Zakia-er kidangi aotsü jaokba angur, koba sobaliba kar nungbo yamaji mebenshir saka pai tasü ita aji benshi. Yisui tarutsü nung kechi ataloktsü tejangja meteta aliba ama jembu.*

TTT – O langzütepa jembiba nungji shibai anir aser jaokba nungji kechi ama tim masüba angur?

7. *Kodang nisung kati azüklen ajiketa yoker, talisa tanishir ka shiba sülen tangar aika anidaker, nisungtemia repringer, aser tanishisangi kechi repringer ta parnokia tenük yoka repring. Tetezü yisui tang masü saka ajaki Zakiaji angu! Zakiai tetsübu mesüra akmesen mesayu, saka tepelang pela.*

TTT –

- Naia nisung telok ka den, kati langka dak repring nung tangar jagia kechi asür ngudanger na?

- Otsü nungji asenoki, Yisu dak alema ano shibaisa süngdong nung Zakiaji angu? Koda angu?
- Anungji iba nisung, Zakia, kanga dang taaktsüka tia nung lia nisung ajaki ANGU! Iba nüngtoko takar aser tashi amba nisung iba mapang nung kechi bilemer alitsü?
- Zakiai atsüktsü mesüra jenshitsü bilem asü?
- Kodang pa yamaji nisungtemi süngdong nung lia angu, Zakiai pelaa aser mulungsoa magizük ka asünung kechi süla? asenok dang langka sayur asü?

8. Tanelaren Tangazüktsü bushiba nung (TT) – *Yisui Zakia dang Pa kechiba par kidangi arutsüla mashi. Zakiai Yisu marendaki dang agizükba ya koda jangratemtsüka. Zakiai yakta süngdong nungi alua Yisui ashiba nung hai ta agizük, iba yagi pai Yisu dak tamang katetba sayu.*

TTT – Yisui süngdong nungi alutsü ashidang Zakiai koda asü? Atangji koda asü? Iba jagi asenok dang Zakia indang kechi ashir?

9. TT – *Teloki Yisu indang jembia Zakia anema nemnem meso. “Kechiba iba temenen nisung ka kidang anentsü aor”. “aor” ta asüba jagi pai joko ayamesoa aor, mesüra joko ogo ta sayur. Idangji Yisui Zakia madang telok dang kechi ashi iba nungi asenoki Yisui teloki kechi bilemer metetadoker ta angateter. Yisui teloki bilemba anema pei indang kecha temeden mebusshi saka Zakiaer kidangi odang ao.*

TTT –

- Teloki Zakia anema nemnemba jagi parnokjisa pa dang nungi tajungba ta bilemer ta asenoki angateter. Zakiaji lokti jagi amokbanga aküm asü?
- Yisui Zakiaer kidangi odang aotsü shimtet. Ano Yisui lokti nemnemba anema komasa benshi?
- Lokti nemnemba anema Yisui kecha mashiba jagi asenoki kechisa angazüker?

10. TT – *Lokti jagi Yisui temenenpur ta ajaba ka kidang anentsü aoba anema nemnem, iba jagi parnokbo temenenpur masüa ta bilemba angateter.*

TTT –

- Tanela tsütsü nungi, nisungtemi parnokbo temenenpur ta asüba rongnung maten ta sünüba jakla jagi Zakia taküm ajanga asenok dang langka ashir asü?
- Telok nung nisungtemi kechi ashir iba dak amendaker, Tanela tsütsü nungi, parnoki pei indang kechi bilemer, ashitsü akok asü?

11. **TT** – *Teloki “Yisu sülen anidaker” mesüka benshir, aser Yisu den pa meketbanga jaja. Parnok kanga anasa aoba jagi Zakiai pa mangutsüsa liasü.*

Parnoki Yisui shir den chiyonger ibaji tekümdangtsu ta ashir ama, aser nütsüngtem rongnungang ka pa tanen dak shimtsü asü ta ashir ama. Saka shitakba nungbo, parnoki Yisui ki semdangtsü shimtébaji parnoki memulunger ta sayuba jagi parnoki pa dang aküm metsübuba tulu sayur.

TTT –

- Otsü tetenzüklen ya, loktiji “Yisu sülen anidakertem” ta asenok nem bilemdaktsütsüsa kechi agi sayur? ta ni süngmanger!
- Teloki Yisu den nungbanga jaja aser parnoki Pai shir den mapang agüja yarir ta jangrabangraa anidak, iba jagi kechi sayur?
- Saka parnoki Yisu dang kechi ama akümstsübu sayu, talisa Pai Zakiaer kidangi aoba indang, iba jagi kechi ashir?

12. **TT** – *O bendang agütsüba lokti kaji tamangbo lir saka parnok shingaiia Yisu dang jaktaka asüngdangteptsü tasü maitba angur. Loktiji Yisu dak aketba tashi memetetba telok ka ta angateter. Parnok tebilembatem Yisui angur ta mememetba telok ka.*

TTT –

- Telok koda mang-manga aküm nai bilemteter südi? anungji parnoki Pa den mapang endoknüba telokji doktsür temenenpur nisung ka kidangi aotsü na? taji parnoki asüngdangter. Masü? Na shitak! Parnoki yamaji melangzü. Parnoki koda langzü?
- Aji asünung parnoki Yisu dang shitakba akümstsübu bensi mebenshi koda sayur?

13. **TT** – *Zakia, takar nisung ka, pei akaba nungi tesadang ka sensaker nem agütsüdi ta ashiba agi pa mulung nung kechi liasü sayutetba nisung ta angateter.*

TTT –

- Zakiai kechi mulungsoa agütsütsü nangzük?
- Iba jagi Zakiaji jakla nung temelenshi ka aruogo ta asenok dang sayur asü?

14. **TT** – *Zakiai ashi ni teyazü agi nisung kar dang nungi langka danga agia lira ni iba nisung nemji pezüsü agi meyiptsünür. Ni aibelenogo ta ozüangi shira ta masü saka pa sasa mulungteta aji ashi. Karibo ashitsü akok, Zakiai tamalen nungi sensaker nem sen agütsü. Saka lokti jembibaji balaka ta sayur.*

Pai pa rongsen tesadang ka sensaker nem agüjadoker ali nungbo pai aji miima inyaker asütsü. Saka nisung ajak nem pezüsü agi tali agütsür ali nungbo pai ashioktsübatem-i lokti madang pa temeshi ama repranger lila.

Tang, asenoki otsü nungi angubaji, iba tatalokba nung tesem kar nung, Zakiai pa temenen nisung ta nangzük aser pa mapa ajak nung metongshinür ta ashiba angur. Yisui ashi Tekümtet iba kidang arua lir. Asenoki yangi Zakiai menungnangi dang mulungsoa agütsünübaji angur.

TTT –

- Otsü nungji ozüngi Zakia ya auer ta putetba langka agi danga sayuba angur asü? Mesüra ozüngi aitsüba kar ali asü? Ibayongji pai iba taitsüba timtem nung jagi jenbutüsü meji langka inyakba angur asü?
- Otsü nungi Zakiai Yisu majurudang yongi senji meyipa agütsüyaa liasü asü mesüra Yisu ajurur dang pai aji lemtet?
- Zakia ya ochishir alimelen sarur ka liasü ta aser pa akaba nungi tesadang ka sensaker den lemsatapa liasü ta loktii nüngnüngba nung jagi asenoki metettsü akok asü?
- Zakia asoshi pai aibelen agi meshia alir dangi oa jembia aser parnok nem meshia aliba sen to meyipa agüja inyaktsübaji kanga temelabo masütsü a to na?
- Otsü nungi Zakiai Yisu den tejak 0 tejak na chitepa ajurur külen pa taküm melenshi asü ta asenoki angur asü mesüra nai koma angur?

15. **TT –** *Mezüngbo Zakiai Yisu nungi tanela jenjang ka alizüktsü meranger ama ajiteter. Saka Zakia iba anogo Yisu dangi tamang nung aru ta angateter, kechiaser Yisui “tanü iba kidangi tekümtet arua lir” ta ashiba jagi aji sayur. Otsü nung ya Zakiai dang pa temenen nisung ta nangzükba angur, aser paji dang tekümtet ajangzükba angur.*

TTT –

- Yangi Zakiai Yisu den pa nungi langka tajung angutsü mesüra alizüktsü merangba angur asü?
- Iba anogo Zakiaji shitakba tanela teindang agi chichia agizük aser melenshi ta sayuba aser angatetdaksünüba otsü nung jagi langkabo angur asü?
- Yisui Zakia indang ashiba nung jagi Zakiaji panüji amangogo ta sayur asü?
- Iba otsü nung shibai temenenpur-a ta nangzükba angur?
- Shirnoki pei temenenpur ta mangu?
- Nisung kwikati Yisu dak tamang ayuba sayur?
- Otsü nung aliba ajak rongnungi, shiba tekümtet ajangzük?
- Iba otsü nungi, shiri Yisu ajuru aser amang ano shiri Yisu ajuru saka mamang ta asüba telok ana tetsüngdaji kechi?

16. **TT –** *Otsü nungji, Zakia dang Yisui ashi, “Tanü iba kidangi Tekümtet arua lir.” Yisui ano maneni jembia ashi, “kechiaser paa Abraham chir.” Iba nungi asenoki angateter Zakia den tangara densema liasü aser Pai shiba*

den jembia liasü melenshia Zakia indang tajung shia parnok den jembiba asenoki angur!

TTT –

- Yangi, Zakia-i Yisu dang pei tamang indang jembir, idangjibo Yisu o Zakia na dang jembiteper aser idakji tena dang lir ama angateter. Saka kodang Yisui “pa-a Abraham chir ka” ta ashiba angur, iba jagi tena den ano tangara densema lir ta sayur.
- Ni shinübaji, mezüngbo Yisui Zakia den jembia tenzük aser idangji Pai “pa” ta jembi. Anungji Yisui shiba den jembir asütsü?
- Yisui leman kar agi Zakia medenja jembiba angur asü?
- Yisui lokti dang parnok indang aser Zakia indang kechi shiner ta angateter?

17. **TT –** *Yisui ashiba, Pa aruba nükjidong “samabatem bushitsü aser kümzüktsü aru,” ta ashiba jagi Zakia medentsür saka lokti bilemba anema ta sayur.*

TTT –

- Yisui iba otsü Pa aruba nükjidong “koba samaa alir bushitsü aser kümzüktsü aru” ta shia atemer. Yisui ashiba nung jagi nai kechi angur?
- Lokti nem parnok pei indang kechi aji angatetdaksünüba Yisui merangbaji nai angateter südi?
- Ne tebilemba rasaa shidangang

18. **TT –** *Iba Otsü nung, asenoki Yisuji tanishir tejangja ka ta angur, nisung kija taküm asoshi anepaluba taküm ka, aser danga Pai nisung ajaki sempaba dena anepalur, Yisuibo iba nisung tenünga metet. Yangi Yisui lokti tebilemba ama mesüika inyak. Iba loktü miima kechi jembir Pai meteter. Ano, Yisui Zakiai iba anogo Tekümtet agizüktsü taa meteta liasü. Item tatalokbatem ajunga jagi Yisuji Tsüngrem ta sayur ta otsü nungji angur.*

TTT –

- Yisuji kechi ama taküm ka ta sayutsüsa Pai otsü nungji kechisa inyakba asenoki angur?
- Yisuji nisung dangbo masüa ta angatettsüsa Pai kechisa ashi aser inyak? Tatishitsü agi; kechi ama nisung kati shibai kechi bilemer metet aser shiba temenen atok yakta dang metetadoker.

19. **TT –** *Otsü temalenji, Zakiai Yisu bushia aru ta angur. Iba sülenbo Yisuiang Zakia bushitetba otsü kümadok!*

TTT –

- Otsü tetenzük nungji, Zakiai Yisu bushir ta nai shiteter na?
- Kechi ajanga asenoki aji meteter?
- Saka ano asenoki otsüji repranga ora, Yisui Zakia bushir ta nai shiteter na?

- Otsü nung nai aji kong angur?
- Anungji aji koba? Zakiai Yisu bushir asü mesüra Yisui Zakia bushir?
- Anaprongji shitak asü masü? Naia kechi bilemer?

Asenoki anguba Tanelaren tangazükba amshiyim:

Tang tarensen nung Tanelaren tangazükba amshiyim asenok dak apet agitetba. Tanela tesayuba ngutetba sülen Tanela tesayuba agiteta agiba asütsüla. Aser asenoki itemji bendena züludendi. Tanela tesayuba bushitetba aser ngutetba shiaji Tanela tesayuba agiteta asen taküm nung benschitsüla.

Tatemsä, tanela tesayuba bushitetsü aniba tasüngdangbatem onoki tang nenok nem agütsütsü. Lepshia dang onoki züluba ya agi nenok nem tanela tesayuba koda bushitettsü ta junga bilemtetdaksütsü asoshi lir.

Tang asenoki Tanela tesayuba pei taküm nung benschia aotsü asoshi reprangdi. Iba tesayuba **Tanelaren Teinyaktsü Amshiyim“TTA”** shiaji iba temalen asenoki bushiteta aliba **Tanelaren Tangazükbatem Tajitetbatem** nungi lir.

1. **TTA** – *Nisung shir Yisu dak jangrapangraa anidaker ama asü parnoki Zakia Yisu angutsü nokdang.*

TT – *Asenoka shir Yisu sülen anidaktsü jangraa sayur ama aser (yimsüyimbong benschia) tangar ajaki asenjiang Yisu den kanga anasaba nung angur, meyimlai mesüra memeteti dang asenokia Yisu bushia arur karbo nokdangyaa alitsü.*

2. **TTA** – *Iba nisung Zakia tar tatsü, saka mapa nung jenjang tulu akaba. Pa ya takar nisung aser alimelen sarur tekolakba, saka pai Yisu ngunübaji kanga tulu liasü, aser kodang pai mela mela Yisu mongutet, Zakia-i asaa dang yimya balakati Yisu angutsü merang.*

TT – *Kodang asenoki Yisu nguner, asenoki asen asüküm indoktsü renema alitsüla aser Pa bushitsü aser Pa sülen anidaktsü nüngdakbatem ajak inyaktsüla.*

3. **TTA** – *Iba nisungi pei jenjang dak mapetba yimya benschia yimdong nungji asema oa süngdongi soa tua sayutsü maksü ama mebilemi inyak, aser Yisu reprangtsü atema kecha agia menokdangdaksü.*

TT – *Asenok pei asükümba yong, mesüra tangari kechi bilemetsü ta tsübuba agi, Yisu metettsü nungi mepilatsüla. Tangari sowar jaaka asenoki odang bushitsüla.*

4. **TTA** – *Yisui nisung aika rongnung nisungi nungshia nungtepa yimdong nungji jajaba angur. Iba mapang nung nisungtemi pa dak nungshiaka Pai*

nisung shinga tuhteta marütsü. Saka pai ka shiba Pa anasaa mali asü, aser süngdong nung liasü pa ajitet.

TT – *Iba anogo nisung aikati Yisu bushia nungtepa aru. Parnok ajaki pa dak jangrabangraba sayu, saka Yisui parnok senzüka doktsür ka dang shimtet. Iba alima nung nisung aikati Tsüngrem jangrar ama sayur, saka parnok ajakbo ochi masü. Yisui ochi mulung agi bushirji dang shimteta jatet. Tsüngremi asenok temulungjang angur aser ochi agi bushir asü masü meteter.*

5. **TTA** – *Yisui Zakia tenüing agi aja koba agi Yisui nisung kija taküm ka dak tenük yoker ta sayur.*

TT – *Asenoki yangi nisung kija taküm dak tenük yokba Tsüngrem ka angur, shibai asenok kong lir meteter aser asen tenüing agi ajar. Asenoki Tsüngremji shiri pa bushir parnok dang aochiba Tsüngrem ta metetra, asenoki Pai asen tenüing agi meteta kümdaktsüner – Pai asen tenüing agi metetbaji tesünep koda tulu – Zakia-i Yisu reprangtsü bushia ao, saka Yisui pa tenüing agi aja, Zakia asoshi ibai kodaka tesüingmangtsü tulu, aser koda tajung liasü!*

6. **TTA** – *Yisui peisasa Zakiaer kidangi jaok, koba yimsü aikati mebenshiba tasü tait mapa ka liasü. Yisui tarutsü indang metet ta sayua kechi ataloktsüla iba indang temetetba aser temulung asübaji sayur.*

TT – *Yisui shiri Pa bushir parnok den linür ta asüba ya aser tarutsü nung kechi asütsü meteta lir ta metetba ya asenok asoshi koda tesüingmangtsü aser jangratemtsüka.*

7. **TTA** – *Kodang lokti nung nisung kati azüklen reprangketa yok, talisa tanishir ka pa sülen anidakertemi ngua pai reprangdang, nisungtemia Pa kechi rapranger ta parnokia ajir. Iba jagi Zakiaji Yisui dang angu masü saka nisung ajungai nguogo ta sayur! Zakia-i tangari angubayong aakmesena mesayu mesüra tsübua maliasü. Aji saka pai tepela ang pela.*

TT – *Kodang mamangertemi mesüra Tsüngrem dak mamangba purtemi asenok dak repranger asenok parnok nem amokbangdakja mekümdaktsütsüla. Kodang asenoki Tsüngremi asen taküm dak tenük yoka reprangdar ta metetdir, atangji asenoki tepela tulu jakdenji sayutsüla.*

8. **TTA** – *Yisui Zakia dang Pa kechiba par kidangi arutsü ar mashi. Zakiai Yisu dang marendaki dang agizük jangratemtsüji ibaji lir. Zakiai yakta süngdong nungi alua Yisui ashiba nung hai ta agizük, iba yagi pai Yisu dak tamang katetba sayu.*

TT – *mapang mashi ka nung Yisui asenok mapa kati ajaba metetra, asenoki hai ta langzütsüla aser Pai ashiba amaji inyaktsü langzütsüla. Yakta langzübaji tamang akaba temaitsü lir. Menua angabaji tashi mangaba den saku lir.*

9. **TTA** – Teloki Yisu indang jembia Zakia anema nem-nemmeso. “Kechiba iba temenen nisung ka kidang anentsü aor”. “aor” ta asüba jagi pai joko ayamesoa aor, mesüra joko ogo ta sayur. Idangji Yisui Zakia madang telokdang kechi ashi iba nungi asenoki Yisui teloki kechi bilemer metetadoker ta angateter. Yisui teloki bilemba ama masü pei indang kecha temeden mebushi saka Zakiaer kidangi odang ao.

TT – Asenoki junga tenzüka aotsü akok. Saka asenoki asenok meketa alir nungi nemnemshishi angashiaka oda tetenzük amaji ojen aotsü merangtsüla, aser aji yimsü nung tanishir nungia asütsü akok.

10. **TTA** – Lokti jagi Yisui temenenpur ta ajaba ka kidang anentsü aoba anema nemnem, iba jagi parnokbo temenenpur masüa ta bilemba angateter.

TT – Asüküm nisung pa o aser mapa ajanga meteter. Asenokbo item asükümbapur shiri pei temenen menangzüker parnok ama melili.

11. **TTA** – Teloki “Yisu sülen anidaker” mesüka benshir, aser Yisu den pa meketbanga jaja. Parnok kanga anasa aoba jagi Zakiai pa mangutsüsa liasü. Parnoki Yisui shir den chiyonger ibaji tekümdangtsu ta ashir ama, aser nütsüngtem rongnungang ka pa anendak shimtsü asü ta ashir ama. Saka shitakba nungbo, parnoki Yisui ki semdangtsü shimtetbaji parnoki memulunger ta sayuba jagi parnoki pa dang aküm metsübuba tulu sayu.

TT – Pa sülen anidaker ajakibo Yisu junga memetet, mesüra parnok ajakibo Pa metushir mesüra Pai bilemba maginür. Nisung shirnoki tamanger tajung ama sayur parnok ajakibo Tsüngrem o aküm metsübur.

12. **TTA** – O bendang agütsüba lokti parnoka tamangba ka lir saka shingaiia Yisu dang jaktaka kechiba ta asüngdangtsü tasü mait. Parnoki Yisu dak aketba tashi memetet aser parnok tebilembatem Yisui angur ta mememtetba telok ka parnok liasü.

TT – Iba lokti ya tanü nübурtem mesük shirnoki parnoki tangula agi jembiba Tsüngremi mangashir ama aser miim nung aser tammang nung inyakba kecha mangur ama bilema alir.

13. **TTA** – Zakia, takar nisung ka, pei akaba nungi tesimal ka sensaker nem agütsüdi ta ashiba agi pa mulungjang mulungso sayutetba nisung liasü ta angateter.

TT – Yisu den chichia ajurutepa melenshitetba taküm kati dang pai angatetba alima tia aser jenjang asadangba nunga temelenshi adokdaksütet.

14. **TTA** – Zakiai ashi ni teyazü agi nisung kar dang nungi danga langka agia lira ni iba nisung nemji pezüsü agi meyiptsünür. Ni aibelenogo ta

ozüangi shira ta masü saka pa sasa mulungteta aji ashi. Karibo ashitsü akok, Zakiai tamalen nungi sensakertem nemji sen agütsü. Saka lokti jembibaji balaka ta sayur.

Pai pa rongsen tesadang ka sensaker nem agüjadoker ali nungbo pai aji miima inyaker asütsü. Saka nisung ajak nem pezüsü agi tali agütsür ali nungbo pai ashioktsübatem-i lokti madang pa temeshi ama repranger lila. Tang, asenoki otsü nungi angubaji, iba tatalokba nung tesem kar nung, Zakiai pa temenen nisung ta nangzük aser pa mapa ajak nung metongshiner ta ashiba angur. Yisui ashi Tekümtet iba kidang arua lir. Zakiai kanga dang taochi mapa tulu inyakba angur.

TT – *Zakia rongsen tulu akaba nisung ka liasü, alimelen sarur tongti shiba merumeru lemangetem melenshi. Pa ochishir aser tejungnü nisung ka aküm. Iba tongti nisung pa sasa pei tai nangzük tetba aser pai teyazü jembioigo ta aser item tai melenshitsü ano teyazü agi aoyazüka alibatema pezüsü agi tali shia agütsütsü ta ashiba ajanga ajemaluba angur. Kodang asenoki pei temenen nangzüka Yisu dak amanga arudir, asenoka taoba tai yanglushia meyipa oa tajung mapa inyaksü mulunga aser ajemalua akümtsü.*

15.TTA – *Mezüngbo Zakiai Yisu nungi tanela jenjang ka alizüktsü meranger ama ajiteter. Saka Zakia iba anogo Yisu dangi tamang nung aru ta angateter, kechiaser Yisui “tanü iba kidangi tekümtet arua lir” ta ashiba jagi sayur. Otsü nung ya Zakiai dang pa temenen nisung ta nangzükba angur, aser pa dang tekümtet ajangzükba angur.*

TT – *Shirnoki mezüngyongi temenenpur-a ta nangzük teteter pa dangi tekümtet arur.*

16.TTA – *Otsü nungji, Zakia dang Yisui ashi, “Tanü iba kidang Tekümtet arua lir.” Yisui ano maneni jembia ashi, “kechiaser paa Abraham chir.” Iba nungi asenoki angateter Zakia den tangara densema liasü aser Pai shiba den jembia liasü melenshia Zakia indang tajung shia parnok den jembiba asenoki angur!*

TT – *Asenoki Yisui Zakia den külem alibaji angur Zakia tamang nung Yisu dangi aruba angur. Saka, ano, item mapang ajak nung taittsüba tutettsütsü bushir lokti jagi teti dang repranga atadagi. Yisui iba mapang tepiyong loktiji tesangwa dangi koda ania arutsü aser parnoka tekümtetji nüngdaker ta aser Zakiaji Tsüngremer tekümtet temsüa aliba taküm ka ta ngudaksütsü meranger. Tanüa pei dang temeshi ta bilemba nüburtemi, Yisu sülen anidaka, taküm melenshibatem sensatsüra lir.*

17. **TTA** – Yisui ashiba, Pa aruba nükjidong “samabatem bushitsü aser kümzüktsü aru,” ta ashiba jagi Zakia metentsür saka lokti bilemba ama masü ta sayur.

TT – Nai Tsüngrem nungi hau ta agizükba kanüra, nai na samaa aliba aser temenenbaji agizüktettsüla aser Tsüngremi kümzükttettsüsa Pa dangi arutsüla.

18. **TTA** – Iba Otsü nung, asenoki Yisuji tanishir tejangja ka ta angur, nisung kija taküm asoshi anepaluba taküm ka, aser tanga Pai nisung ajaki sempabatema anepalur, Yisui ibo nisung tenünga metet. Yangi Yisui lokti tebilemba ama mesüika inyak. Iba loktii müma kechi jembir Pai meteter. Ano, Yisui Zakiai iba anogo Tekümtet agizüktsü taa meteta liasü. Item tatalokbatem ajunga jagi Yisuji Tsüngrem ta otsü nung ji angur.

TT – Tsüngremi tanü asenok den koda alir ta metetsü asoshi, Yisui iba ama lokti nung koda alir, inyaker aser jembir, aser Zakia den koda benshir reprangtsüla.

19. **TTA** – Otsü temalenji, Zakiai Yisu bushia aru ta angur. Iba sülenbo Yisuiang Zakia bushitetba otsü kümadok!

TT – asenoki otsü nunji Zakiai Yisu bushi ta nguogo saka Yisuiia Zakiaji bushi. Anaprong shitak. Asenoki Pa bushitsüla. Saka ya metetang, anosa, Pai asenok bushir ta asüba ya koda tesüngmangtsü.

Tanelaren tesayuba asenok agizüka benshitsü asoshi tasüngdangba koda yanglutsü:

Tatembangsa, tanela tesayuba asenoki agizüka benshitsü asoshi tasüngdangba yanglutsü. Tatongi metettsü asoshi tanela tesayuba ngutetba aser asenok dak mapa agi benshitsü ano khen lephsia zülur. Iba **Tanelaren Teinyaktsü Amshiyim Tasüngdangbatem** ya “**TTAT**” ta zülua lir. “Ne dak mesüra nai meteta aliba nisung kar dak ya atalokba meteta lir asü?” aser “Iba otsü nung shia aliba ama ne dak atalok nung koma süla?” ta asüba tasüngdangba ya kwiben nüngdaktir paibenji amshitsü akok.

1. **TT** – Nisung shir Yisu dak jangrapangraa anidaker ama asü parnoki Zakia Yisu angutsü nokdang.

TTA – Asenok shir Yisu sülen anidaker (mesüra yimsü nung takang) ta sayuner mebilemdangi mesüra züba zübaa tangar nokdang ka küma alitsü akok.

TTAT –

Chichia Tsüngrem bushir nokdangtsüsa tanüa nisung karbo tenokdang küma aliba angur asü?

Kechi ama agi aji sayur?

2. **TT** – Iba nisung Zakia tar tatsü, saka jenjang tulu nung nokdaka lir. Pa takar liasü aser alimelen sarur tongtiba, saka pai Yisu ngunebaji kanga tulu liasü, aser pai kodang mela mela Yisu mongutet, Zakiai yimya balakati Yisu angutsü merang.

TTA – Kodang asenoki Yisu bushir, asenok asüküm indoktsüla aser pa sülen anidaktsü asoshi kechi inyaktsü tim aji shitak inyaktsüla.

TTAT –

- Zakia ama, tanüa pei asüküm doktsür Yisu den jajanür karbo alitsüa akok.
- Ibaji koba ama asü dang ataloker? (aseni Pa angutsü yongyaa bushidang)
- Asenok rongnung kar mesüra nai meteta aliba kar dak iba ama tia ajuruba aser atalokba kar ali asü?

3. **TT** – Nisungtemi pa ama nüngtoko nisung ka yimdong nung yamaji asema oa süngdong kati tua angu nung menütsütsübaji pai tsübua meblem aser iba jagi pai Yisu reprangtsü atema kecha agia pa menokdangdaksü.

TTA – Asenoki kodanga asüküm mesüra nisungi kechi ashitsü ta tsübuba agi asenok Yisu angutsü menokdangtsüla. Nisungtemi asenok yamaji angu nung sowar ta bilemtsüba mesüra tangar madang tamashi mapa ka ama süaka odang inyaktsüba asenoki yangi angazüker.

TTAT –

- Tanüa Tsüngrem bushir nisung kar menüja atalaba ali asü?
- Maksütsü dang naia koma bilemer? (Zakiaibo aji metsübu)
- Na, mesüra nai metetba nisung kar Kibuba dangi aruba yong maksüdakja ali asü? Mesüra Tsüngrem indang tali bushilokdi asü dang tangari mezü ngmeshitsüsa ajurua ali asü?
- Yamala maksü maginüi atsüktsüsa asenoka atidanga ali asü?
- Zakia otsü nung asenok telemtetba shitak agitettsüsa tangazüktsü tesayuba kechi angur?

4. **TT** – Yisui nisung aika rongnung nisungi nungshija nungtepa yimdong nungji jajaba angur. Iba mapang nung nisungtemi pa dak nungshiaka Pai nisung shinga tuhteta marütsü. Saka pai ka shiba Pa anasa mali asü, aser ajia süngdong nung liasü paji angu!

TTA – Iba anogo nisung aikati Yisu bushia nungtepa aru. Parnok ajaki pa dak jangrabangraba sayu, saka Yisui parnok senzüka doktsür ka dang shimtet. Iba alima nung nisung aikati Tsüngrem jangrar ama sayur, saka parnok ajakbo ochi masü. Yisui ochi mulung agi bushirji dang shimteta jateter. Tsüngremi asenok temulungjang angur aser ochi agi bushir asü masü meteter.

TTAT –

- Tanü alima nung noklang nung kwi yimsü kar nungbosa tamanger alitsü ama bilemer?

- Naia nisung kar yimsüyimbong amanger saka Tsüngrem dak chichia mamanger ajurur asü?
- Ne mulung nung aji yua, aser asenoki iba otsü nung angubatem bilemdanga, asenoki ya reprangdangdi. Alima nung yimsü amanger lokti rongnung, karbo yimsü sülen dang anidaker aser kar chi chia Tsüngrem bushir ta ali asü?
- Iba otsü nung chi chia Tsüngrem bushir dak kechi atalok?
- Tanü na asoshi, iba tetezü kechi?

5. **TT** – *Yisui Zakia tenüing teta aja, koba tetezü Yisui nisung ka kija taküm nung janngar.*

TTA – *Asenoki yangi kija Tsüngrem ka angur, shibai asenok kong lir meteter, aser tenüing agi jateta metet. Tsüngremji shiri bushir parnok asoshi Taochi Tsüngrem ta nai metetra, asenoki Pai asen tenüing agi shiteta kümdaktsüner – Pai yamaji asen metetba jagi tesüngzük tulu angur. Zakia-i Yisu reprangtsü bushia ao, saka ano yisui Pa tenüing teta aja, Zakia asoshi ibai kodaka tesüngmangtsü tulu aser kodaka tajung liasü!*

TTAT –

- Yisui Zakia den koda jembiba iba jagi ne nema teyimla bener arutsür ama?
- Kechiba! nai rasaa shidangang?
- Tena rongnung koba tajungba: Kija taküm indang mebilemtsüba Tsüngrem ka asü mesüra Tsüngrem shibai na metet?
- Na meteta aliba Tsüngrem ka akabayong kechi tajung aser kechi majung ta nai bilemer?
- Tsüngremi ne den kija alidang jembiba khen danga metet asü?

6. **TT** – *Yisui pei sasa Zakia-er kidangi jaok, koba sobaliba aikati mebenshiba yimya ka liasü. Yisui tarutsü indang metet ta sayua kechi ataloktsüla iba indang temetetba aser temulung lemtetbaji sayur.*

TTA – *Yisui shiri Pa bushir parnok den linür ta asüba ya aser tarutsü nung kechi asütsü meteta lir ta metetba ya koda tesüngmangtsü aser janngatemtsüka.*

TTAT –

- Yisui ki semdangtsüba ya meteta dang liasü ta asenoki angateter. Iba jagi yisu dak temulung lemetsü ka agütsür ta nai angur asü? Rasaa shiang!
- Otsü jagi ashir, Yisui pei sasa Zakia kidangi jaok; Pai shiri Pa bushir parnok den alitsü janngar. Tanü asenok dang aji agi koma jembir?

7. **TT** – *Kodang lokti nung nisung kati azüklen reprangketa yoker, talisa tanishir ka pa sülen anidakertemi ngua pai reprangdang, nisungtemia Pa kechi repranger ta parnokia ajidanger. Iba jagi Zakiaji Yisui dang angu*

masü saka nisung ajungai nguogo ta sayur! Zakia-i tangari angubayong aakmesena mesayu mesüra tsübua mali asü. Aji saka pai tepela-ang pela.

TTA – *Kodang mamangertemi mesüra Tsüngrembo metet saka chi chia mamanger iba purtemi asenok dak reprangdang asenok parnok nem amokbangdakja mekümdaktsütsüla. Kodang asenoki Tsüngremi asen taküm dak tenük yoka reprangdar ta metetdir, itangji asenoki tepela tulu agi tesangwa jakden sayutsüla.*

TTAT –

- Tsüngrem bushidang, nai kibong nung alirtem ajak dang nungi, mesüra telok ka nung, mesüra sobaliba balaka dang nungi na balaka asütsü shimtetba, atalokdang asü?
- Nai yamalaji ngudang asü?
- Zakia yimya nung nai kechi angur, aser pai teshimtetba shitak shimtetba ajanga tanü ne dak tajungshiba kar angur asü? oda tangar dang nungi balaka asütsü shimtetba asütsü akok mesüra na asoshi tongtimbang maparen ka toktsüba asütsü akok?
- Asenoki Tsüngrem tajaba dang tepela agi langzüdi ma?

8. **TT** – *Yisui Zakia dang Pa kechiba par kidangi arutsüla mashi. Zakiai Yisu marendaki dang agizük ya jangratemtsüka lir. Zakiai yakta süngdong nungi alua Yisui ashiba nung hai ta agizük, iba yagi pai Yisu dak tamang*

katetba sayu.

TTA – *mapang mashi ka nung Yisui asenok mapa kati ajaba metetra, asenoki hai ta langzütsüla aser Pai ashiba amaji inyaktsü langzüksüla. Yakta langzüa tashi angabaji tamang akaba temaitsü lir. Menua angabaji tashi mangaba den saku lir.*

TTAT –

- Otsü nungji asenoki Yisui telok nung alirtem kija taküm indang meteta lir ta asenoki angur kechiaser pai nisung ka kija tenüng tet-a aja. Tanü Yisui nisung ka tenüng agi tet-a jara, parnoki koda langzütsüla?
- Tsüngremi asenoki mapang mashi ka nung mapa kar asoshi jara, iba otsü yagi asenok koda yarir?
- Zakia-i yakta dang aser tepela tulu agi langzü ta asenoki nguogo. Tsüngrem dang langzütsü asenoki koba ama leman agi langzütsü shimtetla? “Menua tashi angaba” ya kechi tetezü asütsü?”

9. **TT** – *Teloki Yisu indang jembia Zakia anema nem-nemmeso. “Kechiba iba temenen nisung ka kidang anentsü aor”. “aor” ta asübaji pai joko ayamesoa aor, mesüra joko ogo ta sayur. Idangji Yisui Zakia madang telok dang kechi ashi iba nungi asenoki Yisui teloki kechi bilemer metetadoker ta angateter. Yisui teloki bilemba ama masü pei indang kecha temeden mebushi saka Zakia-er kidangi odang ao.*

TTA – *Asenoki junga tenzuka aotsü akok. Saka asenoki asenok meketa alir nungi nemnemshinem angashiaka oda tetenzük amaji odang aotsü merangtsüla, - aser aji yimsü nung tanishir nungia asütsü akok.*

TTAT –

- Lokti-i jaktaka dang Yisu indang tamajung jembu aser Zakia-anem. Tanü, shiri telemtetba junga shimer parnoka nemja bilemba aser joko parnok ang temaba jenjang nung lir ta bilemba kar lir asü?
- Kechi leman nung ibaji ataloktsü?
- Memulungba ka indang langzüksü otsü nungi asenoki kechi angazüker?

10. **TT** – *Lokti jagi Yisui temenenpur ta ajaba ka kidang anentsü aoba anema nemnem, iba jagi parnokbo temenenpur masüa ta bilemba angateter.*

TTA – *Asüküm nisung pa o aser mapa ajanga meteter. Asenokbo item asükümbapur shiri peiji temenenpur ta menangzüker parnok ama melili.*

TTAT –

- Tanü, nisungtemi Tsüngrem bushidang, temeshipur shiri parnok ajak nung shitak lir ama aser temenen kecha mali ama bilemer, item yimsü nung takang nisungtemi tebilemba tajung agi tajungshiba tajung agütsür asü?
- Pai temeshi ta bilemba nai koda angateter?
- Iba jakla ya Tsüngrem chi chia bushir kati akatsüba mesüra arshitsüba jakla ta nai bilemer asü?

11. **TT** – *Teloki “Yisu sülen anidaker” mesüka benshir, aser Yisu den pa meketbanga jaja. Parnok kanga anasa aoba jagi Zakiai pa mangutsüsa liasü. Parnoki Yisui shir den chiyonger ibaji tekümdangtsu ta ashir ama, aser nütsüngtem rongnungang ka pa anen dak shimtsü asü ta ashir ama. Saka shitakba nungbo, parnoki Yisui iba amala ki semdangtsü shimtetbaji parnoki memulunger ta sayuba jagi parnoki pa dang aküm-metsübuba tulu sayu.*

TTA – *Pa sülen anidaker ajakibo Yisu junga memetet, mesüra parnok ajakibo Pa metushir mesüra Pai bilemba maginer. Nisung shirnoki tamanger tajung ama sayur parnok ajakibo Tsüngrem o aküm metsübur.*

TTAT –

- Nenoki bilemteter südi, koda lokti-i Yisu aküm tsüpur ama sayur, saka Pai shiba den aotsü lemtet ibai ajanga pa anema jembiba agi parnok shitakba mulungjang kechi aji sayur.
- Tanü, nüburttemi Tsüngrem sülen chi chia anidaker ama, saka parnoki Tsüngrem aküm tsübuba dang nungi pei tali tetushiba nung alir.
- Aji naia kechi ama repranger?

12. **TT** – O bendang agütsüba lokti parnoka tamangba ka lir saka shingaia Yisu dang jakdaka kechiba ta asüngdangtsü tasü mait. Parnoki Yisu dak akaba Tashi memetet aser parnok tebilembatem Yisui angur ta mememtetba telok ka.

TTA – Iba lokti ya tanü nüburtem mesük shirnoki parnoki tangula agi jembiba Tsüngremi mangashir ama aser miim nung mesüra tammang nung inyakba kecha mangur ama alir.

TTAT –

- Yisui nisungtemi kati ka dang kechi ashir meteter ta asenoki otsü nungji nguogo.
- Tanü, nisungtemi tammang nung inyakba aser miim nung jembiba shingaia memeteter ta oda Tsüngremia süng memeteter ta bilemer, aji nai meteter ma?
- Nisungtemi aji kechi ama nung sayur?
- Tsüngremi ajak angur ta asüba ochi jagi asenoki kibok nung kechi ashir aser inyaker item nung kechi asür?

13. **TT** – Zakia, takar nisung ka, pei akaba nungi tesadang ka sensaker nem agütsüdi ta ashiba agi pa mulungjang mulungso sayutetba nisung liasü.

TTA – Yisu den chi chia ajurutepa melenshitetba taküm kati dang pai angatetba alima tia aser jenjang asadangba nunga temelenshi adokdaksütet.

TTAT –

- Tanü, Yisu den chi chia ajurutetba kati alima tia tsütsü nungi reprangba nung aser alima jenjang nungi taküm ka dak koda inyaktsü aji akoker?
- Yisu den kija chi chia ajurutepa melenshiba taküm kati asenok taküm nunga koda melenshitaktsür tatishitsü kechisa?

14. **TT** – Zakia-i pei sasa mulungteta ashi nisung mashi nungi teyazü agi oset mashi-mashii agia lira parnok nem pezüsü tali agi shia agütsüne. Zakia i “ozüangi aija lira mesüra aija ngura” pai aoyabaji pezüsü agütsüdi ta mashi. Saka pai iba ya pei mulungjang nungi tenangzükba ka liasü. Karibo ashitsü akok, Zakia-I tamale nungi sensakertem nem senji agütsü, saka lokti yimya nung jagi yamaji mesayur. Pai pa rongsen tesadang ka sensaker nem agüjadoker ali nungbo pai aji miima inyaker asütsü. Saka nisung ajak nem pezüsü agi tali agütsür ali nungbo pai ashioktsübatem-i lokti madang pa temeshi ama repranger lila. Tang, asenoki otsü nungi angubaji, Zakia-i pa temenen nisung ta nangzük aser pa mapa ajak nung metongshiner ta ashiba angur. Yisui ashi Tekümtet iba kidang arua lir. Zakia-i kanga dang taochi mapa tulu inyakba angur.

TTA – *Zakia rongsen tulu akaba nisung ka liasü, ali melen sarur tongti shiba merumeru lemanthem melenshi. Pa ochishir aser tejungnü nisung ka aküm. Iba tongti nisung pa sasa pei tai nangzüktetba aser pai teyazü jembio go ta aser item tai melenshitsü ano teyazü agi aoyazüka alibatema pezüsü agi tali shia agütsütsü ta ashiba ajanga ajemalua akümba angur. Kodang asenoki pei temenen nangzüka Yisu dak amanga arudir, asenoka taoba tai yanglushia meyipa oa tajung mapa inyaktsü mulunga aser ajemalua akümstsü.*

TTAT –

- Zakia kodang Yisu dangi aru pa khenyongi melenshia aküm. Naia nisung kar yamaji Yisu dangi arua pa dak tamang ayu nung khenyongi melenshia akümba ngudanga lirma?
- Ngudanga lira, kechi amala leman nung parnokji melenshi?
- Parnoki aibelena alirtem dangi or pei tai metongshitsüsa parnok taküm telong nungi kechi adoktsüla?
- Naia nisung kar yisu dangi aru nung meyipa or pai aibelena inyakbatem dangi tatok meshia aoba kar metet asü? Yamaji asünung kechi ataloktsü?

15. **TT** – *Mezüngbo Zakiai Yisu nungi tanela jenjang ka alizüktsü meranger ama ajiteter. Saka Zakia iba anogo Yisu dangi tamang nung aru ta angateter, kechiaser Yisui “tanü iba kidangi tekümtet arua lir” ta ashiba jagi sayur. Otsü nung ya Zakiai dang pa temenen nisung ta nangzüka angur, aser paji dang tekümtet angu.*

TTA – *Shirnoki mezüngyongi temenenpur-a ta nangzükteter pa dangi tekümtet arur.*

TTAT –

- Zakia-i Yisu nungi tajung langka alizüktsü merang asü ta asenoki bilemer. Tanüa, nisung karibo mapa tajung agi mesüra sen-a agüja Tsüngrem peladaktsütsü mesüra Pa tajung aser taochi alizüktsü meranger asü?
- Koba leman ajanga parnokji aji inyaktsü merangba angur?
- Naia yamaji inyaktsü bilem asü mesüra kari inyakba metet?
- Asenoki metet, iba otsü nung Zakia-i dang pa temenenpur ta nangzüka. Pai temulungjang shitakba agi chi chia melenshiba agi pai sen tsütsü aser tangar tsütsü bilema aji nangzüka. Ano Yisui Zakia taküm melenshibaji atangji ta kuli süa jembi.
- Tanü, nisungtemi pei temenen indang jembitsü aser nangzüksü arendaker asü?
- Iba otsü dak ajemdaker, nüburtemi temenen nangzüksü koda tongtibang nai meteter südi?

16. **TT** – *Otsü nungji, Zakia dang Yisui ashi, “tanü iba kidang tekümtet arua lir.” Yisui ano maneni jembia ashi, “kechiaser pa-a Abraham chir.”*

Iba nungi asenoki angateter Zakia den tangar-a densema liasü aser Pai shiba den jembia liasü melenshia Zakia indang tajung shia parnok den jembiba asenoki angur!

TTA – *Asenoki Yisui Zakia den külem alibaji angur Zakia tamang nung Yisu dangi aruba angur. Saka, ano, item mapang ajak nung taitüsü tuhtettsüsü bushir lokti jagi teti dang repranga atadagi. Yisui iba mapang tepiyong loktiji tangatetba Tesangwa dangi koda ania arutsü aser parnoka tekümtetji nüngdaker ta aser Zakiaji Tsüngremer tekümtet temsüa aliba taküm ka ta ngudaktsüsü meranger. Tanüa pei dang temeshi ta bilemba Yisu sülen anidaka, taküm melenshibatem sensatsüra lir.*

TTAT –

- Zakia-i tamang nung Yisu dangi aru. Zakia nisung shingaia maginü, saka Yisui pa temeimtsü maketba ka süaka pa telok matsüngdang medentsü. Tanü, karbo pei libaliro aser taküm yimya repranger luja reprangba ali asü?
- Kechi ama nisung tangari temenen pur ama repranger? talisa shir pei-ang temeshiba ta bilemer parnoki yamaji tangarbo temenenpur ta züngshir.
- Iba ama yimya naia kar dak angu asü?
- Nai ngua lira, pei dang temeshi ta bilembapur jagi “temenenpur” temi tanela taküm asoshi teyari bushidang – Yisu ajurutsü bushidang, yarir asü?
- Yisui lokti tanga mesentok. Asenok dang iba jagi kechi sayur?

17. **TT** – *Yisui ashiba, Pa aruba nükjidong “samabatem bushitsü aser kümzüksü aru,” ta ashiba jagi Zakia medentsür saka lokti bilembabo ama masü ta sayur.*

TTA – *Nai Tsüngrem nungi hau ta agizükdaktsünüra, nai na samaa aliba aser temenenbaji agizüktettsüla aser Tsüngremi kümzüktettsüsa Pa dangi arutsüla.*

TTAT –

- Otsü tatembanglen Yisui o-tembang tatsüka ashiba nungji tanü Tsüngremi asenok dang nungi kechi aginer tangatettsü tesayuba kar ali asü?
- Alima nung nisung kwi iba alizüng tongtettsüsa temsüa ali?
- Asenok samaa aliba mesüra temenen nisung ta nangzüktetba ya temela asü tasak mapa ka lir?
- Otsü nungi asenoki nisung kar Yisu indang angashir nung tamang nung Yisu dangi maruba ya kechiba? otsü nung jagi tangatetba kar sayur asü?
- Iba otsü yagi ne danga kechi ashir?

18. **TT** – *Iba otsü nung, asenoki Yisuji tanishir tejangja ka ta angur, nisung kija taküm asoshi anepaluba taküm ka, aser tanga pai nisung*

ajaki sempaba dena anepalur. Yisuibo iba nisung tenünga metet. Yangi Yisui lokti tebilemba ama mesüi ka inyak. Iba loktii miima kechi jembir pai meteter. Ano Yisui Zakiai iba anogo tekümtet agizüktsü taa meteta liasü. Item tatalokbatem ajunga jagi Yisuji Tsüngrem ta sayur ta otsü nungji angur.

TTA – *Tsüngremi tanü asenok den koda alir metetsü asoshi, Yisui iba ama lokti nung koda asü, inyak aser jembir, aser Zakia den koda benshi ta iba indang shisadangba agi meteter.*

TTAT –

- Tanüa Tsüngremi asenok den koma alir ta metetnüba nisung kar lir ta bilemer asü?
- Nisungtem jagi kechisa metetner ta nai bilemer?
- Iba otsü nung koba agi ne tasüngdangba mesüra tangar tasüngdangba langzüksü?

19. **TT** – *Otsü temalenji, Zakia-i Yisu bushia aru ta angur. Iba sülenbo Yisuiang Zakia bushitetba otsü kümadok!*

TTA – *asenoki otsü nungji Zakia-i Yisu bushi ta nguogo saka Yisui-a Zakiaji bushi. Anaprong shitak. Asenoki Pa bushitsüla. Saka ya metetang, anosa, Pai asenok bushir ta asüba ya koda tesüngmangtsü.!*

TTAT –

- Nisungtemi tanü Tsüngrem bushitsüba ya tim dang ta naia bilemer asü?
- otsü nungji Tsüngremi nisung bushiba indang angur asü?
- Ibai tetsüktepba ka asü? Nai ya kechi-a ta ashir: Tsüngremi nisung bushir asü mesüra nisungi Tsüngrem bushir?
- Mesüra anaprongla ya asütsü? Naia koma ashir?
- Tanü iba yagi asenok dang kechi ashir?

**O Bendenloksema züluba C:
Tanela wadang nung iba sayuyim amshia
inyakertemi osang agütsüba – Anepalua
sayutetba aser renlokdaktsüba indang**

“Ni mazünger nisung ka, saka Kibuba tenzüker Pastor aser sayutsünger mapa küm 5 tashi inyaker. Ni 1993 nung Yisu agizük aser Bible college kar nung zünger Tsüngrem tenzüknü. Saka ni tazüngba tulu maliba agi Bible college kecha nunga ni magizük. Aser ni tangari sayutsüngiba kecha mangatet kechiaser parnoki zünger jembir. Ni kanga timtema liasü. Iba ama tia nung alidang Tsüngremi ni iba TGSP yagi anir aru, anungji ni iba asoshi Tsüngrem tenüng kanga dang asanger. Ni joko otsü 155bo STS sayuyim ajanga angazükogo. Tangbo ni iba ya ajanga Tsüngrem osang tajung ajak dang shiteter.”

Y. Babu - Evangelist/Pastor MMBC-Karnataka, India.

“Bilemdangang, nisung sobaliba balala nungi, tanur tain ajunga, tamanger-mamanger ajak, tashi ita dang, Tsüngrem o tarok bushia aser angazüktsü akoker. Tangbo joko asenoki STS sayuyim ajanga koma angazükteter meteter.

“Onoki iba STS ya onok Mission tenzükba wadang nung inyakdangogo. Tain telok lai bushiba nung, Kidang lai bushiba nung, tanur aser lanurtem Khrista dangi anir aruba maparen nung kanga junga benshir. STS tangatetba yagi kü tenzükba mapa nung kanga tajangzük agütsür.”

Pastor Chris Johnson - Calvary Chapel, USA.

“*Otsüji dang*” sayuyim ya Tsüngremer sempet aser tasah ka alima ajunga nung osang tajung agi süngdaktsütsü lemanji lir. Küm aser putu aika “Lai o rajema sayutsüngiba” ya dang amshia asenoki Tsüngrem o sayu, aser tang iba tapokji nguogo.

“Iba Leniba kaket ajanga STS sayuyim ngur külen, nibo tasü ita shiteter tangbo asenok nütsüngsüba nung lemanj tajungba ka nguogo. STS agi kü tenük lapokdaktsüogo aser Tsüngrem oji tesadamba nung ngudaktsür. Ozü lima Sudan anüolentip tazüngba aser temetetba kanga ajema dang, yangi STS ya ajanga temelenshi tulu bener arutsüogo, ozü nübur tem aika ni ama temelenshi tulu bener arutsüogo.

“ Ni iba tesayuba aser kaket alima ajunga nung tanishirtem ajaki amshitsü junger ta shiteter. Iba TGSP yagi iba tesayuba tekaratiba nung ayimsünga odaktsütsü ta amanger aser sarasademer. Iba Leniba kaket ya Kulizüng akaba tesayur ka akümstsü tesayuba tanatiba aser ibai tenzüktsü tajungtiba ta ashir.”

Rev. Daniel Chagai Gak - Anglican Church of Sudan.

“ Ni Fuller Theological Seminary nung PhD agir tazünger theologian ka lir. Aser küm aika tazünger temeteter rongnung inyaka aruogo. Saka tanü temetetba ajanga ni koda mesüi dang kümdaktsüba ni ajanghia aruogo. STS tesayuba tesadem Dr. Dorothy aser lai aniba telok ajanga ngutetba yagi, Tesayur tulusang Yisui teti otsü agi, pa mapang Torah tashi tawartem dang dena sayu ta asüdang nia tali saksalemdakja kümdaktsüogo. Otsü dang amshia sayuba nung yimya sübaa, ni Yihuda nunger den tenzükba nung kanga temelenshi agütsüogo.

“Ni atangji joko temelenshi ka nüngdaker ta aliba mapang nung, angazükshitsüba mapang ka, aser joko shizüka oyaa aliba tekolok mapa nungi adoka meimchirtem dangi lai o tejangja bener arutettsü aser temelenshiba kadakja tesayuba agütsütsü nüngdaka liasü.

“STS ajanga alima ajunga nung Laishiba otsütem tanaben taküm küma bena arua, alima ainba mapang ka nung Arogotem yindakja saksalemdaktsür.

Tesayurtem shia Laishiba otsü sayuba nung pei tajaba mapa tajungba inyaka otetdaktsür. Ni iba alizüng tongtettsü asoshi iba ya kanga tajung ta shiteter.”

Bill Bjoraker, PhD - Professor of Judeo-Christian Studies
William Carey International University, USA.

“Khristan lima ajunga nung lokti ochi temeden bushiba mapang ka nung, alimaji Ochi Temeshiba asoshi yaa tzüraa kümogo. Iba ayaba tzürabajibo Tsüngrem o agi dang aser Kibuba Yisu Khristai dang jangratementsütsü akok.

“Nütsüngsüba taroktiba leman STS sayuyim yagi dang Yisu Khrista ajanga tangatetba tesüngmangtsü ji arudaktsür.

“Onoki semchisemnur asoshi STS amshir, tekülem mapang asoshi amshir. Ozü Arogo Pastori onok ajak sayu aser tang onok ajaki Lanur telok tila ajunga nung iba STS sayuyim amshia sayur. Ozü mission pastor aser committeepur ajak kanga bendanga agüja inyaker aser sen ajunga iba shisatokden asoshi amshitsü meyipogo, aser Africa nung tebang o agi dang sayuba school tenzüktsü sentong lir.

“Ajaki shilem agia lai o bushiba sayuyim ya amshiba ajanga, sayutsüngiba aser nütsüngsüba maneni aiener. Tang onok Anüolen yimtitem nung kong teyazü tesayur alibayong teimla makaba agi sünga lir aser linük nung aser nisungtem ali dak ajak nung teyazü tesayuba adokdaktsür. Saka ochiba Osangtajungji dang teimla lir. Kechiaser onoki asen Tsüngrem sayuyim indang shisatsü agir aser sayur. STS ajanga onok teraksa lima dangi talangzükba aser taküm meyipa anguba akatsü Kibubai inyaktsü ta onoki amanger.

Mark Sands – President Church Builder Foundation, Global.

Anepalua yaria yindaktsüba aser Züindaktsüba

TGSP nung lenirtemi sayutetba nisung 3 tamasa taküm kuli tajung bener aru. Parnok 3 jagi tangara aniteter aser ano tangartem jagi ano tangar kar sayudagi. Iba ya Tsüngremer mapa masü no?

Embu nung Bishop ka noktaker kü dang ashi, “Arogo ya timtem ka nung lir, kechiaser asenok Laishiba tejangja sayuba lenir agi anünga lir.” yimlibilema shiri na anitet parnok dang shiang, “Bramuel Bishopstem asoshi tebu asütsü tashi itdakja kümdaktsüba atema kanga pelar”

Bramuel Musya - CEO Straight Path Resources, Kenya.

STS sayuyim yagi tanela lenir aika sayutet aser ano tang item tanela lenirtem jagi tangar aika anitetdagi. Aser parnokji arogotem nung tendaktsür aser mission wadangtemi yoker. Tsüngrem o-ji tazüngertem asoshi aser mazüngertem asoshi-a lir. Lanur aser taintem asoshi lir. Ibai Tanela tabensa chiyongtsüji asen Tsüngrem, asem nung ka Tsüngrem den telongjem kadaktsüba taküm chiyongtsüji lir.

Dr. Mark Muniyappa - All India Council / TGSP-India.

Ni nenok dang tenüngsang o jembitsü kechi oshi anga mamshir. Iba STS tesayuba ngutetdaktsüba asoshi ni Kibuba dang onsara tenüng asanger. Tang joko ni küm 20 tenzükba nung lia arudang, iba ya ni ajangshiba rongnung tongtibangtiba aser tamshitibaji lir.

STS sayuyim ajanga Tsüngrem o nung tarokba aser tesademba nung aniogo aser yariogo, aji dang masü iba yagi ano ni tenzükba maparen tanga aika nung yariogo. Iba nungi angazükba tesayubatem jagi ni telemtetbatem agidang, junga agitetdaktsür aser koba telemtetba tem shitaksa agitsü ta reprangba nung yarir. Ano iba yagi kü lokti nung maparen tajungba odaktsür.

Ramesh Sapkota – CEO Kingdom Investments Nepal,
Organisation Fighting against Human Trafficking.

Mezüngbuba ni Kibuba Yisu Khrista nem tetushi ajak aser temulung ajunga agi tenüngsang agütsür aser külem inyaker adianu Ramesh nem tenüngsang agütsür. Kodang ni pa ajuru, ni Khrista nung ano tasen liasü aser kü tenzükba kinü tanur ka dang liasü. Ni tanela nung mesütsü kützü ka nüngdaka liasü. Ramesh-i iba shisatokden yaa agütsü. Ibaji tetenzüker liasü. Iba mapang nungji Khrista nung onok ishika dang aser telongjem tila ka dang kanga tashi mait liasü. Pai ozü arogo nung STSji maneni tenzuka ao. Mapang tatsüka tsüngda nung Tsüngremi yaria arogo 8 tashi tentet, aser iba küm ano onoki arogo tasen ana tentettsü sentong lir.

Ni arogo tenteta aotsü asoshi STS sayuyim amshi aser ni süngmanger, nisungtemi ni STS sayutsü tajaba aika angur aser ni dang masü onok chir arogo tem nung lenirtema ajar aser paia STS sayuyimjisa amshia sayur. Aser pai kü dang tajungba sayur.

Adianu Ramesh, ni ne dang kanga pelar, ni shinü (butterfly) temang dang ka liasü saka tang nai ni yima aotsü renemtsür! Tsüngrem tenzükertem shir-i iba STS Tsüngrem sentsüwangshi asoshi yanglu aser ni aser kü ministry moatsü, nenok dang kanga pelar aser tenüngsang agütsür.

Ps. Krishna P. Ghimire - Asst. Gen. Secretary,
National Churches Fellowship of Nepal.

**Bendenloksema züluba D:
Lenir kati bushitetba
Shibanga aliba Linüktem nung Tsüngrem
osangtajungi matongbatem dangi**

Kodang ni mezüngbuba tebang o agi dang Laishiba sayuba indang angashi, ni khenyongi kecha jangraa maliasü. Ni yamai shisadang – Laishiba otsütem tanur dang ashir ama otsü dang ashiba agi Arogo tashi ita meyangertettsü. Saka kodang ni Anüolen limatem nung Mission mungdang ka nung aten, alima ajunga nung iba otsü ashiba tesayur kibong ka nung amung. Ni parnok dang tasüngdangba tapu aika agi asüngdanga atidang, aser ni parnok den külemi ainlen jaja, aser noksa tangoka shisatokden tem nung aten.

Ni amangbaji, arogo süshia ano kija tamangertem süshia ajak Laishiba akanga sayuba nung amendaktsüla. Nisung kaji Tsüngrem ochi o junga mezüngra aser melemsatetra, Tsüngrem o nung mongin mekümtet. Aji mesüra amangbapurtemji teyazü tesayuba mesüra tebilemtsü aika nung ajemoker asütsü. Küm ishika tsüngda nung ni lai o tejangja sayuba oda ajaki shilem agia bushiba aser lai o raa jembiba nung nung kanga renlokdaktsüogo.

Laishiba sayuba tatem maküm, saka teyanglulok dang yanglulok. Laishiba bushiba nung ajaki shilem agia raa jembitetba tebang o agi dang sayua angudang ni süngmangsetadok. Yamai takoktsü na? Aser, Ya kechiba nüngdaker? Mezüng, ya kechiba? O agi dang sayurtem ajaki CD nung agütsür aser parnok taküm kuli video nung enoker agütsür koba agi ni rasaa ashiba dang tuluba mapa anunger. Kechiyong itemji ajanga tebang o agi dang sayuba indang tangatetba tejangja agütsür.

Tangatetba ka aru, aser aji tongtipang, 2004 Lausanne Committee for World Evangelism mungdang nung parnoki inyakba osang agütsübaji azüngtsü zülutsü metetba linük tem oda, U.K. mesüra U.S. nunga tebang o agi angazükba aser sayuba nung noklang shilem nung kanga aika ta ni angazük. Sürabang, kong tazüngba temetetba mali item tesemtem nungjibo ano tali lir. Onok telokji küm 17 tashi onok tenzükba wadang nung inyaka arudagi.

Onoki o agi dang sayua tanela anir aruba mapa inyakdagi aser onoki kaket ken-o kecha mamshir – ozü telok purtemi temulung o agi angazüker, aser yamaji temulung o agi osangtajungi agütsür. Yamaji asüba agi, onoki tangazükba parnok dak ajiteter, nisung aikati oda jentipur Khrista dak tamang ayuba nguogo. Kodang onoki parnok dangi meyipa oa tesayuba agütsür, koma odar ta reprangshir, onoki tazünger-

temeteter den ama jembir. Onoki tamangertem nem Laishiba agütsü, aser parnok nem züngdaktsü, bushi aser Laishiba zünga angazükdaktsü. Onok tekolak jara matak akoshiba ama aküm. Kechiyong parnok tamang nung main, parnok tamang mokong mokonga kümadoker liasü. Atsüngzüka or liasü.

Yim kati onok ai, Nisung 20 shi Khrista dak amanga bendanga agütsü. Onoki parnok dang Laishiba azüngtsü meranga jembi, onoki laishiba tekong ka sülen ka zünga bushitsü ajungshi aser sayu, aser onok taküm kulitem shia onoki parnok den mapang endoka jembi. Tanü, parnok ka danga “Khrista sülen meranga anidakba” mali. Parnok aika anidaknü, saka item ajak sülen parnoki Tsüngrem o-ji kodanga junga mangazük ama liasü. Angashibatemi kodanga parnok mulungjangi mai. Onoki sayuba, parnoki azüngba kecha parnok mulungjangi tenoka mai ta angateter.

Ano kechi – parnoki **kodanga Tsüngrem o ji bener oa shinga dena melemsatep**. Parnoki yamaji kodanga tangar dang mesayura yamaji dang liabo kodaser asenoki sayubapurtem ajanga osang tajung agi matongba pur tongtettsü?

Laishiba tebang o agi tesayuba agütsüba ya, tamendakdak tajung yangertetbaji lir. Mezüngbuba nung, kodang asenoki nisungtem nem Laishibaji tazüng dang züngdaktsüdir, parnoki lai ochi o tangazüktsü tim ka to mangazüker ta aikati ajitetogo. Tanabuba nung, iba tebang o agi dang sayuba-angazükdaktsüba ya, nisungtemi item ochi o-ji tangar dang lemsateptsü janrar – aji oda saksaka mesüi saka yimya ka ama dang “Tsüngrem o-ji metangokja” ojen aor. Ano tajangzük kaji, osang tajung atema shibanga aliba linüktem nung alima yimden bangdak den kecha mangatettep matoktsü.

Ano aika shia aotsü akok, saka CD aser Video clipstem agi itemi angatetdaktsür aser iba STS sayuyim tali tajungba angatetdaktsütsü akoker. Ano iba tasüngdangba ni asoshi kanga tongtibang ta bilem, “tebang o agi sayuba nung ajaki shilem agia raa jembitettsübaji takoktsü na?”

Tebang o agi dang laishiba angazüktepba maparen jungdaktsütsü lokti balalai inyakdagi, Itemji aika Orality Network (ION) nungi lir. Iba nung shisatokden balaka agir inyakertem-a lir, ni parnok aika nungi osang agitepogo, aser parnok kakat-tem aser video-a reprangdangogo. Ni item office kati odangogo aser ni asüngdang, “Laishiba tebang o agi dang sayuba-angazükba aser ibai inyakba teloktem rongnung koba teloki inyakba tajungtiba asütsü?” Aser parnoki langzübaji STS aji *Otsüji dang* ta asüba ya.

Ni parnok website nungi reprangogo, kaket-a menüngzüka reprangdangogo, aser ni angubaji shitak tetsüngta ita lir. Parnok teimbaka indang tajung-a ta bilembaji, parnok ajaki külemi shilem agia sayur. Atangji parnoki raa sayuyim, tebang o, lai bushiba sayur. Ni kechi bushia liasü ngutetogo ta bilemer.

Skype ajanga, ni parnok den jembitsü tenzükogo. November ita tetenzüklen, *Simple The Story* nungi tesayur ana aru, aser parnoki anogo5 tashi shisatokden ka agia sayu. Mezüng anogo 2ji shisatokden agirtem atema liasü (telok ajunga nungi onoki shimtetba) aser anogo 3ji shir shisatokden agiadoker lir parnok atema liasü, parnoki onok tanüngertemji STS tesayurtem teyari agia sayu. Iba yagi onoki tang tenzüka inyakyaa aliba mission nung kanga tashi agüja indaktsüdagi.

Onoki yaktasa iba sayuyim ya benoka amshidagi. Aser aji koda aor ni iba osangtem angashia kanga temulung achir aser pelar. Iba yagi onoki joko ajaki shilem agia jembiba, raa jembitsü bushiba sayuyim anenogo ta masü saka taliang tashi taitba nung sayur.

Onok tebang o agi sayuba nung kechi asür süra,

- 1) Zülua akaba Laishiba o dakji taliang peta agir, iba yagi tangabaji (zülua bushibaji) memelener.
- 2) Shirnoki mezüngteter mesüra mazünger parnok ajak tongteter,
- 3) Ibai nisungtemi atongtepa aser file nung junga yua inyaktettsübaji lir. (onoki tenzükertem ajungshir),
- 4) onoki shirnok dang tenzüker parnok dak alema tangar ten-a onoki lemsateper. Tetezü ya ayimsünga prokshia ao,
- 5) Shibanga aliba linük ka nung Tsüngrem o süngjang tanga sayutsü asoshi ibai tajungtiba lemangji asütsü,
- 6) **Tanga lima nungi aruba sen dak, mesüra tanga teyari aser rongsen meyimlatsü!** Iba ya teimtiba yangluloka yoktetba mission sentongji lir.

Ano, ni ashi amato, ni tangar lokti inyakyim balala ajak reprangdangogo, parnok aikati otsüji shitak mashir. *Simply the Story* sayuyim yagi-ang otsüji shitak ashir – lai tekong ka dang agiteter tebang o agi tezülени rasaa moi – nai kechi ashir aji shitakba Tsüngrem o ta jangjaa, Laishiba nung koma azüng yamaji dang ashir.

Zülua aliba Tsüngrem o-ji marakzütsü, aser iba ya tzüpokdak ama lir. Asenoki ya sayutsüla aser shitak süa dang meyipzüktsüla. Saka zülua akaba o nungi dang asenoki tebang o agi ashir. Kodang asenoki Laishiba tebang o agi dang sayudir, nai jembiba o-temji iba nungi ta sayutsü asoshi laishibaji lapoka akatsüla. Anungji asenoki Laishibaji dang tsüpok dak ta nisungtem dang sayur.

Mezüng arogotem nung, tebur temi Laishiba nungi azüng aser ajaki anga. Kodang Paul-i pa shititem yok, pai ibaji ola adoka züngang ta mela. Ni CD ka bena arua reprang dang, ni kanga süngmang: “iba mezüng putu nung züngtetertemji noklang nung kwi liasü – anogoshia parnok züngsem nung 3000 zünglok ta asüba mapang ka nung? Iba mapang nung noklang nung 5i dang züngteta liasü”.

Laishiba o tejangja aser shitak dang ashitsüba sayuyim ya agi ni STS ya aginer. Ano parnoki nisungtemi lai ajaki shilem agi bushiba sayur. Otsüji shir külen, parnoki shilem agia parnoki dang angashiba indang tasüngdangba asüngdanger. Parnoki otsü nungji kechi angatet pei tebang agi shitaktsür, tetezü shitak meyipzüka aji agi tasüngdangba koma asüngdangtsü shitetdaksür. Ano parnoki pei taküm nung aji koda benshitsü bushitetdaksür. Ibai sayuyim kanga junga renemba, junga bushiteter tapet aser onsara takutet hadir ka lir.

Tsüngremer Otsü:Tetenzük nungi Tatem maka tashi

Ibai onoki “Tetsü (mother) ministry” ta ajar: *Tsüngremer Otsü (God’s Story)* alima ajunga sünga prokshia oa kümer sülen, onoki STS ya zülu. Laishiba ajunga nungi reprangtsü minute 8 shi nung Tejen aser Tasen Lai nungi tongtibang otsütem ajak dena lir. Aser aji audio aser video nung enoka lir.

2011 kumbo *Tsüngremer Otsü* oshi balala 300 nung zülur adoka liasü. Ibaji solar-powered audio-players nung ajaki kanga sapua amshir. Sudan nung asangur ka pa class pur ka den ain adoka aküm. Anungji pai pa medemer tepsettsü asoshi kotari ka bener school-i aru. Pa tesayuri *Tsüngremer Otsüji* angadaktsü, ibaji Kain aser Abel otsü liasü. Kodang tanubosangi iba Lai otsü anga, tesüngmangtsü ka atalok. Pai kotariji agitet – aser tesayur nemji agütsü, pa sentong tamajung to nangzük! Tsüngremi pa dak kongshi.

Iba anogo, asangurji pei temenen ajak Tsüngrem dang nangzüka pa taküm nung Khrista pa Kümtetdakba ta agizük. Tsüngrem o agi jembir. Shirisa iba *STS* amshir onoki mepishir nenok ajaki Tsüngrem otsüji pei oshi nung zülua amshitsüla.

Nisungtemi *Tsüngremer Otsü* solar players, CDs and MP3s nung amshidagi. Item yagi Tsüngrem o taküm lia kümdaktsür. Aser million aika shiri iba *Tsüngremer Otsü* nisungi sayuba aser TV nung nguogo, aikati Yisu sülen anidaker küma tamang nung alir. Ministry aser denomination meyi aikati iba *Tsüngremer Otsü* ya amshidagi. *Tsüngrem Otsü* yanglur jagi angazükertemi Lai o-ji tanaben lephsia tangar dang ashitsü koka kümdaktsür.

Tongtibangsa, o agi dang angazüktepba kin asoshi parnoki kodang “otsü ajungaji” junga angazükdir tamang kaa akümer. Tetenzük (Creation) nungi tenzüka, Nisung tsükba aser Kümtetdakba ka agütsütsü Tsüngremer tenangzükba, osang tajung züng-zünga angatetba tamentakdak azüng. Onoki osang tajung sayutsüngiba nung aser nütsüngsüba nung *Tsüngremer Otsü* ajanga temelenshi adokdaktsüba aser ain tashiji nguogo.

Solar player nung *Tsüngremer Otsü* aser flip chart (koba noksa 150 video nungi agizükba) amshiba ajanga Yimtsüng Sayutsüngir to ‘mobile movie theaters’ aküm! Ano o lemtep leniba kaket, Tezüluba kaket tila ka ama amshir, aser radio nung yoktsü renemba tem yagi tamshirtem nem tajangzük tulu agütsür. **www.Gods-Story.org | Info@Gods-Story.org**

World Contacts

Africa: EAfrica@Gods-Story.org

Ethiopia: Ethiopia@SimplyTheStory.org

West Africa “French & English”:
STSWestAfrica@SimplyTheStory.org

West Africa “French”:
GSWestAfrica@SimplyTheStory.org

Europe: BT@SimplyTheStory.org

India: IndiaDirector@Gods-Story.org

Nepal: Nepal@SimplyTheStory.org

South East Asia: Thailand@SimplyTheStory.org

“Spanish”: LatinAmerica@SimplyTheStory.org

Oceania: Oceania@SimplyTheStory.org

Philippines: eb@SimplyTheStory.org

USA: info@SimplyTheStory.org
